

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

OSMANLI BORÇ YÖNETİMİ

DÜYÛN-I UMUMİYYE
1879-1891

TAKIM I - CİLT 1

MEHMET HAKAN SAĞLAM

Sarıdemir Mah.
Ragıp Gümüşpala Cad. No: 10
34134 Eminönü/İstanbul
Tel: (0212) 522 02 02
Faks: (0212) 513 54 00
www.tarihvakfi.org.tr
yayin@tarihvakfi.org.tr

© Tarih Vakfı Yurt Yayınları

Kapak Resmi

Düvün-ı Umumiyye Binası
(Cağaloğlu-İstanbul Lisesi)

Kitap Tasarımı

Haluk Tuncay

Baskı

Şahin Ozalit ve Büro Gereçleri Tic. Ltd. Şti.
Lati Lokum Sok. No: 9/A
Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: (0212) 211 35 93

Birinci Basım: Mart, Nisan, Aralık 2007;
Ekim 2008, Temmuz 2011
Ekim 2014

Yayıncı Sertifika Numarası: 12102
Matbaa Sertifika Numarası: 18870

ISBN 978-975-333-203-3 (Takım)
ISBN 978-975-333-204-0 (1. Cilt)
ISBN 978-975-333-205-7 (2. Cilt)
ISBN 978-975-333-206-4 (3. Cilt)
ISBN 978-975-333-207-1 (4. Cilt)

OSMANLI BORÇ YÖNETİMİ

DÜYÛN-I UMUMİYYE

1879 - 1891

TAKIM I - CİLT 1

MEHMET HAKAN SAĞLAM

TARİH VAKFI YURT YAYINLARI

Mehmet Hakan Sağlam, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu öğretim üyesi. 1967 Kilis doğumlu. İstanbul Kabataş Erkek Lisesi (1984) ve İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi İktisat Bölümü (1988) mezunu. Yüksek lisans eğitimini “Türkiye’de Altın Ticareti” (1991), doktora eğitimini “Dünya Borsalarında Vadeli (Future Altın İşlemleri)” (1993) başlıklı tezleriyle İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Para-Banka Anabilim dalında yaptı. Makro İktisat, Türkiye Ekonomisi, Altın ve Döviz Piyasaları, Sermaye Piyasaları, Vadeli ve Opsiyonlu Piyasa İşlemleri konularında lisans, yüksek lisans ve doktora dersleri veren yazarın; Altın (1993), Düünden Bugüne İstanbul Üniversitesi Yayınları-Kitaplar 1933-1993 (1993), Ödev ve Rapor Hazırlama Teknikleri (2006), I. Tertip Düstür Kılavuzu (Osmanlı Devlet Mevzuatı) 1839-1908 ve II. Tertip Düstür Kılavuzu (Osmanlı Devlet Mevzuatı) 1908-1922 (2006) isimli kitapları ile Kapital, Altın Haber, Trend, Türkiye İktisat, İktisat, Rıhtım Caddesi, Gold News, Finans Dünyası, Turkey Economy ve Gold Report gibi finans ve ekonomi dergilerinde, sermaye piyasaları, altın ve döviz piyasaları üzerine çok sayıda makalesi yayımlandı. “Osmanlı Devleti’nde Moratoryum (1875-1881) Rûsûm-ı Sitte’den Düyûn-ı Umumiyye’ye”, “Meşrûtiyet Dönemi Osmanlı Mali İstatistikleri” ve “Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yer İsimleri” konulu üç ayrı kitap hazırlığı devam eden yazar, arşiv ve kütüphanelerdeki Osmanlıca belgelerin hızlı çevirisine imkân sağlayacak olan Osmanlıca-Türkçe Lügat ve Elektronik Çeviri Programı üzerinde çalışmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Sunuş	ix
Önsöz	xxvii
Açıklamalar	xxxiii
İthaf	xxxv

BÖLÜM 1 3

A. Düyûn-ı umûmiyye memurlarının seçimi, tayini, işe alınması, görevden azli ve ödüllendirilmesi, memur ve müfettişlerin görevleri ile harcama yetkileri	3
B. Memurlardan alınacak kefâlet senetlerinin kabûlü, kontrolü, saklanması ve iadesi işlemleri	18
C. Maliye müfettişlerinin teftiş dereceleri ve yetkileri	23

BÖLÜM 2 25

A. Tuz tekeli, tuzun taşınması, taşıma ücretlerinin ihalesi, tuzun teslimi, istiflenmesi, saklanması, devir, kayıt, satış ve fire işlemlerinin ne şekilde yapılacağı	25
B. Yabancı menşeli tuz yüklü gemiler ile ocaklardan tuz yüklenecek gemiler hakkında yapılacak işlemler	35
C. Tezkeresiz veya tezkere fazlası kaçak tuzlar, yerli ve yabancı menşeli kaçak tuzlardan alınacak para cezaları, ihbariyeler, yakalanan ve el konulan tuzların satışı, para cezalarını ödemeyenler hakkında ne şekilde işlem yapılacağı	39
Tuz Talimatı : Tezkere fazlası yerli tuzlardan alınacak vergi ve cezalar, kaçak yerli ve yabancı tuzlara el konulması, para cezalarının tahsili, ihbariye bedellerinin ne şekilde dağıtılacağı	48

BÖLÜM 3 53

A. Alkollü içkilerin kontrol ve ölçümlemesi, vergi ve diğer işlemlerinin ne şekilde yapılacağı 53

B. Yabancı ülke vatandaşlarınca üretilen içkiler ile manastırlar ve manastırlara bağlı çiftliklerde üretilen alkollü içkiler hakkında yapılacak işlemler 64

C. Rakı yapımında kullanılmak üzere ithal edilen ispirto, rom, konyak, brendi, votka ve şampanya ile rakı yapımında kullanılan meyveler hakkında yapılacak işlemler 67

D. Gümrük idarelerine getirilen içkiler hakkında ne şekilde işlem yapılacağı 70

E. Tezkeresiz yakalanan kaçak içkiler ile vergi dışı tutulup kişilerin kendi şahsi tüketimine ayrılan içkilerin kaçırılması durumunda alınacak para cezaları, bu konudaki ihbariye ödemelerinin ne şekilde yapılacağı 72

Tezkeresiz veya tezkere fazlası olduğu için yakalanan içkiler ile gizlice meyhane ve fabrikalara getirilen rom, ispirto ve rakı yapımına elverişli meyveler ve şahsi tüketime ayrılmış gibi gösterilip gizlice başka evlere aktarılan şaraplardan alınacak vergi ve para cezaları ile ihbariye işlemlerinin ne şekilde yapılacağını izah eden talimat 75

F. Tezkeresiz içki satanlar ile evlerinde içki satan ve bey'iyeye vergisini ödemeyen kişilere kesilecek para cezaları ve ihbariye işlemleri 78

İçki bey'iyeye vergisini zamanında ödemeyen veya bey'iyeye tezkeresi almaksızın içki satış yeri açan veya başka bir konuda faaliyet gösteren işyerlerinde kadeh veya kıyye ile içki satan kişilerden alınacak vergi, para cezası ve ihbariye işlemlerini izah eden talimat 81

BÖLÜM 4 83

A. Damga pullarının ne şekilde satılacağı, pul satan kişilere bey'iyeye ücretinin ne şekilde verileceği, pulların teslim ve kabûlü ve ne şekilde korunacağı 83

B. Damga vergisi kanunu ve buna bağlı her türlü evrâk işlemleri 93

BÖLÜM 5	119
A. Tütün havan ve bıçaklarının tütün reji şirketine satışı, kurşun mühür makinelerinin devri, tütün vergisi ve gecikme faizleri, defterlerin ne şekilde düzenleneceği	119
B. Tütün aşar işlemleri	121
C. İpek aşarı, av vergisi, kara ve deniz av tezkereleri bedeli, tömbeki bey'iyne vergisi, menafi' ve maârif hisseleri işlemleri	123
BÖLÜM 6	135
A. Tezkere ve koçanların ne şekilde talep edileceği, tezkerelerin sayımı, saklanması, devri, yazımı, iptali ve iadesi	135
B. Tuz tezkereleri, çeki defterleri, ambar pusulaları, sergi ve ihbarnameleri	149
C. İçki için verilecek üretim, nakliye, bey'iyne tezkereleri ile ipek tezkeresi işlemleri	159
D. Hayvan postları, avcılık, tömbeki bey'iyyesi, ve tütün tezkereleri ile aşar taksiti makbûz senetleri ve tütün tezkerelerinin devri	164
BÖLÜM 7	167
A. Düyûn-ı Umumiyye'ye ait kaçaklar hakkında düzenlenecek evraklar, soruşturma tutanaklarının ne şekilde düzenleneceği, kaçakların resmi makamlara ve mahkemelere sevk edilmesi durumunda dava ve harç işlemleri	167
B. Kötü davranışları görülen ve zimmet suçu işleyen memurların ne şekilde soruşturulacağı, yargılanacağı ve cezalandırılacağı, kefillere ait gayrimenkullerin ne şekilde satılacağı	177
BÖLÜM 8	181
A. Vergi hasılat akçeleri için tutulacak defterler, düzenlenecek irsaliye belgeleri ve makbuzlar, havale, çek ve poliçe işlemleri	181
B. Sandıklara kabûl edilecek madeni paralar ve kabul işlemlerinin ne şekilde yapılacağı	185
C. Sandıklara kabûl edilmeyen madeni paralar ve bunlar hakkında ne şekilde işlem yapılacağı	189
D. Sandıklarca ne şekilde ödeme yapılacağı	191
E. Hasılat akçesi paket ve zarflarının ne şekilde düzenleneceği	194
F. Hasılat akçelerinin ne şekilde gönderileceği, verilecek navlun ücreti ve paketlerden eksik para çıkması durumunda ne yapılacağı	196

BÖLÜM 9	205
A. Kayıt, yazışma, tezkere ve zarfların ne şekilde kayıt edileceği, teslim ve kabul işlemleri ile telgraf haberleşmelerinin ne şekilde yapılacağı	205
B. Yazışmalar, masraf pusulaları, tuz ihbarnameleri, emânet ve masraf tezkeresi koçanlarının ne şekilde gönderileceği	214
BÖLÜM 10	217
Her çeşit vergi kalemi için düzenlenmesi gereken liste, rapor, hesap özeti ve karşılaştırmalı tabloların ne şekilde hazırlanacağı	217
BÖLÜM 11	233
A. Emekli sandığı aidatlarının ne şekilde kesilip gönderileceği ve sandık işlemlerinin ne şekilde yürütüleceği	233
B. Memurların emeklilik işlemleri ile memur ailelerine maaş tahsis edilmesi için düzenlenmesi gereken evraklar	237
BÖLÜM 12	241
A. Rüşûmat memurlarıyla birlikte çalışan muhafaza memurları maaşının ne şekilde ödeneceği, rüşûmata ait eski defterlerin hükümete teslim edilmesi	241
B. Tuz ambarları ve idari binaların inşaat ve tamiri, daire ve mağazaların kira kontratlarında dikkat edilmesi gereken konular, memlaha memurlarının kaçak içki ve ipeğe, memurların pulsuz mektuplara dikkat etmeleri	243
BÖLÜM 13	249
Zimmet veya diğer suçlarından dolayı görevden alınan veya görev yeri değiştirilen memurlar	249
Dizin	251
Kaynakça	259

*Düýn-ı Umumiyye,
devlet içinde devlet makamındadır.*

Alexander Helphand Parvus, 1914

Günümüz küreselleşme süreci genellikle iletişim çağıyla bağlantılandırılır. O nedenle yirminci yüzyılın son çeyreği ayrı bir önem arz eder. Küreselleşmenin en belirgin özelliklerinden biri neo-liberal iktisat politikaları sonucu ulusların koruma duvarlarının yıkılması, ithal ikameci politikalara son verilmesi ve özellikle üretim faktörleri arasında sermayenin olabildiğince özgür dolaşımının sağlanmasıdır.

Oysa tarihçiler küreselleşmeyi daha farklı boyutlarda ele alırlar. Küreselleşme belki de insanlığın ilk evrelerinden beri yaşanan bir olgudur. Bu nedenle küreselleşme değişik tarihsel evrelerden geçer. Kısaca küreselleşme tarihsel derinliklerde aranır. Bu bağlamda özellikle 19. yüzyıldaki gelişmeler bir kırılma noktası olarak görülür. Napolyon savaşları ertesi dünya ticaretinde o güne kadar görülmeyen gelişmeler dünya ekonomisinin bütünleşmesinde son derece önemli rol oynamıştır. Bu arada Batı’da oluşan sermaye birikimi ülke sınırlarını aşmış, dünya ölçeğinde yüksek getiri sağlayacak yeni alanlara açılmıştır. İşte dünya tarihinde dış borçlar diye bilinen ve finansal tarihin omurgasını oluşturan gelişmeler 19. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı Devleti’ni de yörüngesine almıştır.

İlk dış borç tarihi 1854’tür. Bu tarihe kadar mevsimsel mali sıkıntılar iç borçlanmayla karşılanıyordu. Galata bankerleri diye bilinen sarraflar ve bazı mali kurumlardan kısa vadeli avans alınıyor ya da yüksek faizli iç borçlanmaya gidiliyordu. Tanzimat’a kadar Osmanlı Devleti’nde bugünkü anlamda banka yoktu. Ancak, banka işlevi gören sarraflara ve poliçecilere ülkenin dört bir yanında rastlanıyordu. İstanbul’un fethinden sonra hemen her padişah zamanında Osmanlı parasının birkaç kez vezin ve ayarı düşürülür, eski paralar piyasadan

çekilmediğinden ya da çekilemediğinden ülkede değişik tür sikke tedavül görürdü. Osmanlı sikkeleri yanı sıra, fetih olunan ülkelerde geçer akçe olan para türleri ve yabancı ülkelerle ticarî ilişkiler sonucu elde edilmiş paralar iç piyasada alım gücüne sahipti. Bu nedenle sarraflık, diğer bir deyişle değişik tür paraları bir diğerine dönüştürmek ve para bozmakla uğraşan esnaf, çok eski zamandan beri Osmanlı topraklarında faaliyet gösteriyordu.

Bizans İmparatorluğu'nun son zamanlarında Ceneviz ve Venedikli tüccarlar, Doğu Akdeniz, Dalmaçya, Karadeniz, Ege kıyıları ve adalarına yerleştiler; Avrupa'nın Doğu ile ticaretini ellerine geçirdiler. Bu topraklar Osmanlı yönetimi altına girdikçe, birçok Ceneviz ve Venedikli, Osmanlı uyruğunu kabul etti. Sonraları bu yörelerde oturan Rum, Ermeni ve Hristiyan Arnavutlarla evlenerek Levanten diye adlandırılan bir topluluk oluşturdular. Eskiden olduğu gibi Batı ile olan ticarî ilişkilerini sürdürdüler. Osmanlı topraklarında ilk banka işlemlerine Levantenler giriştiler. Sarraflığın yüzyıllarca bu kesimin denetiminde yürütüldüğü genel kanıdır. Düyûn-ı Umumiyye'nin kuruluşuna değin, özellikle Osmanlı Bankası'nın faaliyete geçişinden önce, malî tarihimizde önemli bir yeri olan Galata bankerlerinin çoğunluğu Levantendi.

1854-1856 Kırım Harbi giderlerini karşılamak için, ilk kez dış borçlanmaya baş vuruldu ve 1854'te savaşta aynı safta yer alan ülkelerden Galata bankerlerinin karşılayamayacağı miktarda ve iç borçlanmaya oranla daha uygun koşullarda ödünç para alındı. İngiltere ve Fransa'daki iki banker grubunun aracılık ettiği bu borçlanmanın tutarı 5 milyon sterlin ve faiz oranı % 6 idi. Ancak ihraç fiyatı başa baş değildi. % 80'le işlem görüşü nedeniyle gerçek faiz % 7,5'a yükseliyordu. Karşılık olarak Mısır varidatı gösterilmişti. Bu borç savaş giderlerini karşılamaya yetmedi. 1855 yılında, gene savaş giderlerini karşılamak amacıyla ikinci bir borçlanmaya gidildi. Beş milyon sterlinlik bu borcun faiz oranı % 4 idi ve çok uygun koşullarda ihraç edilmişti. İhraç fiyatı % 102,5, diğer bir deyişle başa başın üstünde oluşu nedeniyle, gerçek faiz % 4'ün altına düşüyordu. Mısır varidatından arta kalan kısmın yanı sıra İzmir ve Suriye gümrükleri varidatı da bu borca karşılık gösterilmişti. Verilen borcun savaş

giderlerinde karşılanmasını denetlemek üzere İngiliz ve Fransız hükümetleri İstanbul'a birer temsilci göndermişlerdi. Bu, Osmanlı tarihinde ilk kez bir yabancı malî denetim organının oluşturulması anlamına geliyordu. Yüz yıl sürecek olan Osmanlı dış borçları serüveni böylece başlamış oluyordu.

Osmanlı'nın dış borç ihtiyacı Kırım Harbi'nin neden olduğu olağandışı giderler nedeniyle, ya da konjonktürel gözükle de aslında çok daha derin nedenlerden kaynaklanıyordu. Giderek merkezileşen devletin "varidat"ı yani gelirleri, "mesarif"i yani giderlerini karşılayamaz olmuştu. Bütçe açığı mevsimsel olmaktan çıkmıştı. Artık her yıl açık veriliyordu ve bu açık giderek büyüyordu. Batı'da da benzer gelişmeler izlenmişti. Ülkeler merkezi yönetimlerini pekiştirdikçe, eğitim, sağlık ve benzeri bir dizi yükümlülükleri yerine getirmek zorunda kalıyorlardı. Ancak, Batı bu tür artan giderlerine kısa sürede çözüm bulmuştu. Bu, dolaylı vergilerdi ve çok daha esnek bir yapıya sahipti. Böylece Batı, artan giderlerini artan vergi gelirleriyle karşılama yoluna gitmişti. Oysa, Osmanlı Devleti'nin kapitülasyonlar nedeniyle bu tür bir olanağı yoktu. "Temettü" ya da "patent" türü vergileri yürürlüğe sokmak istemişse de Batı'nın "Düvel-i Muazzama"sının kapitülasyonlar gerekçesiyle itirazıyla karşılaşmıştı. Osmanlı kendi iradesiyle vergi koyamıyordu. Ancak Batı'nın icazetiyle malî sisteminde değişikliklere gidebiliyordu.

Osmanlı için bütçe açığını gidermenin iki yolu vardı. Bunlar emisyonu arttırmak yani para basmak, ya da dışa borçlanmaktı. "Kaime" denilen kağıt para basma girişimi hüsrana sonuçlanmıştı. Osmanlı kısa sürede altın karşılığı olmaksızın para basılamayacağını öğrendi. Tek çare dışa borçlanmaktı. Nitekim Kırım Harbi ertesi borçlar birbiri peşi sıra geldi. 1858 yılında İngiltere'den yine beş milyon sterlinlik bir borçlanmaya gidildi. Bu borç aslında, 1839/1840 yıllarında çıkarılan ve bir tür faizli devlet tahvili niteliğinde olan, genellikle malî tarihimize ilk kağıt para diye geçen iç borç niteliğindeki "kaime"lerin itfası için yapılmıştı. Borcun faiz oranı % 6 idi. Ancak ihraç fiyatı başa baştan çok aşağıdaydı. Üç milyonluk kısmı % 85, iki milyonluk kısmı ise % 62,5'den alıcı bulmuştu. Bu nedenle gerçek faiz oranı çok yüksekti. Karşılık olarak, İstanbul

gümrük ve oktruva varidatı gösterilmişti. Bunların tahsilatında da alacaklı temsilcilerin denetimi söz konusuydu. Ağır koşullar altında yapılan bu borçlanmayla dolaşımda olan “kaime”lerin ancak üçte biri toplanabildi.

1860 yılında yeniden borçlanıldı. Osmanlı malî tarihine Mirès istikrazı diye geçen ve aynı adı taşıyan bir bankerin aracılığıyla Osmanlı bu kez 400 milyon frank borçlanıyordu. Borçlanma tırmandıkça ihraç fiyatı da sürekli düşüyordu. Borç yükünün artışı, Batılı ülke sermayedarlarını borçlarının ödeneceği noktasında güven duygularını yitirmelerine neden oluyordu. Nitekim faiz haddi % 6 olan bu borç için % 53 gibi başa başın neredeyse yarısı kadar düşük bir ihraç fiyatı oluştu. Ayrıca borç koşulları da çok ağırdı. Ancak, borçlanma sırasında kendisine büyük komisyonlar sağlayan Mirès’in sahtekârlığı ortaya çıktı. Fransa’da girdiği karanlık işler nedeniyle tutuklandı. Fransız ve İngiliz hükümetlerinin girişimiyle anlaşma feshedildi. Tahviller satılmadığından, bu borçlanmadan hazineye ancak 30 küsur milyon frank girdi.

Osmanlı Devleti çıkardığı karşılıksız para “kaime”ler nedeniyle giderek istikrarsız bir malî yapıya sürükleniyordu. Kaimelerin biran önce ne pahasına olursa olsun piyasadan çekilmesi gerekiyordu. 1862’de, bu kez 200 milyon franklık % 6 faizli yeni bir borç akdi yapıldı. Bu borçlanmanın güvencesi tuz, tütün ve damga resimleriyle çok kısıtlı bir biçimde çıkarılmış olan temettü (kazanç) vergisiydi. Alınan borçla dolaşımdaki kaimelerin ancak % 40’ı ödenebildi. Geri kalanı yine bir iç borç senedi ile, Esham-ı Cedide ile toplandı. Bu arada 1863’te Osmanlı Bankası kurulmuştu. Osmanlı, Batı’ya güven verecek bir malî kurumu bünyesine alarak daha uygun koşullarda borçlanmaya gitmeyi amaçlıyordu. Nitekim bankanın aracılığıyla, 1863’te 200 milyon franklık % 6 faizle bir borç alındı. İhraç fiyatı % 68 ve % 72 olmak üzere iki düzeyde oluştu. Ancak kısa bir süre sonra borçların ödenmesi sorun olmaya başladı. Bu kez yığılan borçları ödemek için borçlanma gerekiyordu. 1865 ve 1869 yıllarında yeni borçlanmalara gidilerek elde edilen parayla eski borçların mürettebatı ödenmeye başlandı. Kırım Harbi sonrasında yapılan borçlanmalar bir süre önce alınan borçların ötelenmesi anlamına

geliyordu. Bunun ilk istisnaları 1870 ve 1871 yılları borçlanmalarıydı. Bu iki borcun geliri demiryolu yapımında kullanıldı. 1872’de tekrar eski borçların tasfiyesi için borçlanmaya başlandı. Keza 1873 ve 1874 yıllarında aynı amaçla borçlanıldı. Bu “mutluluk zinciri” Batı’da Osmanlı’ya borç vermeye hazır bir mali çevre var oldukça geçerliydi. Nitekim 1870’li yılların ortalarına doğru bu “balon” patladı. Dünya ekonomisi mali bunalım evresine girdi. 1873-1896 evresi iktisat tarihçilerince bir tür “büyük buhran” olarak nitelendirildi. Osmanlı da bu buhrandan payına düşeni aldı ve artık borçlanamaz duruma düştü. 1875 yılında ödemeler durdu. Osmanlı devleti için moratoryumdan başka çare kalmamıştı. Bir başka deyişle Osmanlı “iflas” etti. 1877’de bir borç girişiminde daha bulunulduysa da buna İngiltere mali çevreleri yanaşmadı. Çıkarılan “istikraz”ı sadece Osmanlı Bankası satın aldı. Artık Batılı ülkelerin para piyasaları Osmanlı Devleti’nin istikrazlarına kapanmıştı.

Bu sıralarda Osmanlı Devleti’nde köklü dönüşümler izleniyordu. Abdülaziz dönemi sona ermiş, anayasal düzen için girişimler başlamıştı. Midhat Paşa’nın Kanun-ı Esasi’si ve Meşrutiyet’in ilanı bu tarihlerde gündeme geldi. Ancak yine aynı yıllarda Osmanlı Rus Harbi’nden Osmanlı yenik çıktı. 1878 Berlin Kongresi’yle Osmanlı Balkanlar’da büyük toprak kayıplarına uğradı. Sırbistan resmen, Bulgaristan fiilen Osmanlı Devleti’nden ayrıldı. Bu arada Rusya’ya 35 milyon liralık bir harp tazminatı ödenmesi karara bağlanmıştı. Batı’nın finans çevrelerini de oluşturan büyük devletlerin temsilcileri, kendi alacaklılarının haklarını güvence altına almak amacıyla, Osmanlı devletiyle bir konkordato yapılmasını istediler. Bu sırada Babıalı de alacaklılara bir ödeme projesi hazırladığını, bunu görüşmek istediğini, bir anlaşma zemini aradığını bildirdi. Osmanlı devleti yirmi yıllık bir sürede, 1854-1874 döneminde on beş kez borçlanmış, 238.773 bin Osmanlı lirası tutarında bir borç yükü altına girmişti. Ancak bu borçlanmalarda, biri hariç diğer hepsinde ihraç fiyatlarının düşüklüğü nedeniyle Hazine’ye ancak 127.120 bin Osmanlı lirası girmişti. Bu paradan ayrıca yüksek komisyonlar ödenmişti. Bu arada Osmanlı Bankası ve Galata bankerleri de Osmanlı Devleti’nden alacaklı idi. 1879 yılında bu iki kesime alacaklarının karşılığı olarak altı gelir

kaynağının tahsis edilmesi, dış borçlar alacaklısı olan ülkelerce protesto edildi. Bir ara çözüme gidildi. Borç mürettebatının düzenli ödenmesi için altı gelir kaynağı, ki bunlar tuz, tütün, içki, av ve damga resimleri ile ipek öşrü idi, rehin olarak yeni kurulan Rüsum-ı Sitte İdaresine bırakıldı. Böylece, borçlara karşılık olarak bir kısım vergilerin alacaklılarca tahsil hakkı veriliyordu. Ancak bu geçici bir çözümdü. Osmanlı, Batı'dan gelen sürekli baskılardan kurtulmak ve ödünç para alabilmek için iki yıl süren görüşmeler sonucu bir anlaşmaya vardı. Böylece, o güne kadar Batı'da örneği olmayan bir uygulamaya geçiliyordu. Bundan böyle, devletin gelirlerinin dış borçlara karşılık olduğu kabul ediliyor ve kurulacak alacaklılar örgütü bu gelirleri toplayarak devletin borçlarını ödeme yetkisiyle donatılıyordu.

Muharrem Kararnamesi diye bilinen ve 1881 yılında imzalanan anlaşma sonucu borçlar konsolide edildi. Borç koşulları değişikliğe uğradı. Ana borç ve faizler düşürüldü ve birleştirildi. 190 milyon sterlin tutarındaki ana para borç toplamından 94 milyon, 62 milyon sterlin tutarındaki faiz toplamından ise 52 milyon indirim yapıldı. 252 milyon sterlin tutarındaki genel borç 106 milyon sterline düşmüş oldu. Ancak, konsolidasyon karşılığı yabancı alacaklılar Osmanlı mali yönetimi üzerinde sıkı bir denetim kurdular. Birleştirilmiş Osmanlı borçları, A, B, C, D olarak dört gruba ayrıldı. Tüm bu işlemlerin yürütülmesi Düyûn-ı Umumiyye-i Osmaniyye diye adlandırılan bir mali kuruluşa verildi. Aslında Düyûn-ı Umumiyye, Rüsum-ı Sitte İdaresi'nin daha kurumsallaşmış şekliydi. Doğal olarak bu tür bir yönetimin varlığı Osmanlı Devleti'nin egemenlik hakkıyla bağdaşmıyordu. Düyûn-ı Umumiyye ile yabancılar Osmanlı mali örgütü yanında ayrı bir örgüt kurarak vergilerin doğrudan kendi elemanlarınca toplanması yetkisini alıyordu. 1909-1910 yıllarında Düyûn-ı Umumiyye'nin İstanbul ve vilayetlerde bulunan memur sayısı 5000'i buluyordu. Bunların yalnız 50 kadarı yabancıydı. Geriye kalanlar Osmanlı uyruğuydu. Bunlar arasında gayr-ı müslim oranı % 8 dolayındaydı. 5000 memurun 3927'si vilayetlerde görevli idi. Bunların büyük çoğunluğu sayıları 1491'i bulan piyade ve atlı kolculardı. 1912 yılında Düyûn-ı Umumiyye'nin çalıştırdığı memur

sayısı 8931 idi. Bu sayı aynı yıl Osmanlı maliyesinde çalışan memur sayısı olan 5472'nin üzerindeydi. Ayrıca aynı tarihlerde Düyûn-ı Umumiyye'nin topladığı vergi gelirleri, o günkü devlet gelirlerinin üçte birine tekabül ediyordu.

Kısaca, Düyûn-ı Umumiyye-i Osmaniyye İdaresi daha önceki denetim aygıtlarından farklı idi. Düyûn-ı Umumiyye rehinli gelir kaynaklarının salt denetimi ile değil, bilfiil yönetimiyle sorumluydu. Söz konusu altı gelir kaynağından elde edilecek varidatın tahakkuku ve aynı zamanda tahsili bu yönetimce yürütülecekti. Düyûn-ı Umumiyye'nin idare meclisi, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Avusturya-Macaristan gibi, alacaklı ülkelerin beş temsilcisiyle, Osmanlı alacaklıları ve Galata bankerlerinin iki temsilcisi olmak üzere, yedi kişiden oluşuyordu. Babıali, Meclis'in her yıl hazırlayacağı bütçeyi tasdik edecek, her yıl sonunda bir bilanço hazırlanacaktı. Osmanlı üst yönetimiyle bağlantıyı sağlamak üzere, bir de Düyûn-ı Umumiyye komiseri bulunuyordu. Toplam, kabaca sekiz gelir kaleminin, diğer bir deyişle vergi ve resimin yönetimi ve tahsili Düyûn-ı Umumiyye'ye bırakılmıştı. Bunlar; tuz, tütün, ispirotolu içkiler gibi tekel maddeleri hâsılatı ile balık avı ve damga resimleri; gümrük resimleri fazlası; temettü (kazanç) vergisi artışları; Bulgaristan vergisi; Kıbrıs vergisi; Şarkî Rumeli vergisi; tömbeki hâsılatının bir kısmı; Sırbistan, Karadağ, Bulgaristan ve Yunanistan'a ait Düyûn-ı Umumiyye hisseleri idi.

Düyûn-ı Umumiyye'nin iç teşkilatı İdare Meclisi yanı sıra, genel müdürlük, meclis kalemleri müdürlüğü ve buna bağlı çeşitli kalem ya da şube müdürlüklerinden oluşuyordu. Daha ayrıntılı belirtmek gerekirse, bünyede Meclis Tahriratı, Defter-i Kebir, Nakdî Muamelât, İhtiyat Müessesâtı, Hükümet Komiserliği, İstatistik, Yazı İşleri, Muhasebe, Hukuk işleri, tuz, müskirat, sayd ve şikâr, harir, pul, aşar, gümrük, fen, vezne, levazım, neşriyat şubeleri müdürlükleri yer alıyordu. Ayrıca Teftiş Heyeti Memurlar Komisyonu vardı. Teftiş Heyeti gereğinde genel müdürü bile murakabesi altında bulundurabiliyordu. Vilâyetlerdeki müdürlüklerin işlemlerini denetlemek üzere ayrıca genel müdürlük müfettişleri görevlendiriliyordu. Düyûn-ı Umumiyye ilk evrede çalışmalarını İstanbul Bahçekapı'da bulunan Köprülü Han'ının üst katındaki kiralık

dairelerde sürdürdü. Ancak, kısa sürede bu yer Düyûn-ı Umumiyye'ye dar geldi. Osmanlı Bankası'nın mimarı M. Valauri'ye Çiftesaraylar mahallesinde görkemli bir bina yaptırıldı ve 1890 yılında Düyûn-ı Umumiyye bu binaya taşındı. Bina halen İstanbul Lisesi olarak kullanılmaktadır.

Düyûn-ı Umumiyye kısa sürede Osmanlı maliyesi üzerinde tam bir denetim kurdu. Babiali'nin söz konusu gelir kaynakları üzerinde herhangi bir değişiklik yapma isteği Düyûn-ı Umumiyye'nin onayını gerektiriyordu. Nitekim, gümrük resminin % 8'den % 11'e yükseltilmesi Düyûn-ı Umumiyye'nin olurluna bırakılmıştı. Kararname hükümlerine göre Osmanlı vilayet ve kazalarında Düyûn-ı Umumiyye kendi örgüt yapısını kurmuştu. Böylece devletin egemenlik simgesi olan vergi alma hakkı yabancı bir kuruluşun eline geçmiş oluyordu. Düyûn-ı Umumiyye, ayrıca ülkede tütün sektörünü denetleyen Duhan Rejisi adlı tütün ortaklığını kurmuştu. Reji'nin geliri Düyûn-ı Umumiyye ile Hazine arasında paylaşıyordu. Reji yöneticileri, hâmillerin seçtiği yabancı uyruklu kişilerdi.

Bu arada Osmanlı borçlanmasını sürdürdü. 1886-1900 döneminde dokuz borç sözleşmesi yaptı. O sırada Almanya birliğini sağlamış, Osmanlı'ya borç veren ülkeler arasında katılmıştı. Nitekim Deutsche Bank Osmanlı devletinin finansörleri arasındaydı. 19. yüzyılın son çeyreğinden itibaren Osmanlı hızlı bir biçimde dışa açılıyordu. Bir yandan sürekli borçlanılırken öte yandan Osmanlı topraklarında yabancı şirketlere imtiyazlar dağıtılıyordu. Demiryolu, maden ve benzeri işletme imtiyazları verilirken hazine bono ve tahvilleri karşılığında borç para da alınıyordu. 20. yüzyılın başında bir kez daha konsolidasyona gitme gereği duyuldu. 1902 yılında Düyûn-ı Umumiyye'nin baskısıyla, borçlar birleştirildi ve yerine yeni tahviller çıkarıldı. Birleştirilmiş borçlar anlamına gelen "düyun-ı muvahhade" [dettes unifiées] hâmillerin hak ve çıkarlarını korumaya yönelikti.

1908-1918 İkinci Meşrutiyet yılları büyük mali sıkıntılara sahne oldu. Cihan Harbi yıllarına kadar her yıl Osmanlı Bankası'nın aracılığıyla dış borca gidildi. O dönemde, kabaca masraf bütçeleri ortalama 30 milyon, gelir bütçeleri ise 25 milyon altın lira dolayındaydı. Sürekli bütçe açıklarını kapatmak üzere yapılan dış borç

toplamı ise 150 milyon lirayı buldu. Bu borçların mürettebatı ise yılda 12 milyon lirayı geçiyordu. Bu Osmanlı genel varidatının % 50'si dolayındaki bir meblağın, dış borçların ödenmesine tahsis edildiği anlamına geliyordu. Osmanlı Bankası da tıpkı Düyûn-ı Umumiyye gibi dış malî çevrelerin denetimi altındaydı. Osmanlı topraklarında kurulmuş bu bankada etkin güç Paris ve Londra'da bulunan yönetim kurullarıydı. Osmanlı maliyesi ve para-kredi aygıtı bu iki kuruluşa, Düyûn-ı Umumiyye ve Osmanlı Bankası'na tevdi edilmişti. Bütçe açıklarının kapatılması için Osmanlı Bankası aracılığıyla yüksek faizli tahviller çıkarılıyor ve bunlar Paris ve Londra piyasalarına plase ediliyordu. Osmanlı Bankası kurulduğu günden itibaren Osmanlı malî ve iktisadî yaşamına etkin bir biçimde katılmıştı. Babıali'nin borçları arasında Osmanlı Bankası'nın katkıda bulunmadığı ya da aracılık etmediği borç hemen hemen yok gibiydi. Dayandığı sendikaların malî gücü sayesinde Osmanlı topraklarındaki malî ve iktisadî girişimlerde ön planda yer alıyordu. Düyûn-ı Umumiyye-i Osmaniyye'nin ilk şekli olan Varidât-ı Sitte İdaresi (1879-1880) Osmanlı Bankası'nın önderliğinde kurulmuştu. Düyûn-ı Umumiyye'nin kendisi, varlığını kısmen Osmanlı Bankası'na borçluydu. Osmanlı topraklarında demiryolu yapımı için uygulanan "kilometre teminatı" ya da garantisi, güvence usulünü 1888'de Osmanlı Bankası bulmuştu. 1883'te faaliyete geçen ve Düyûn-ı Umumiyye'nin bünyesinde yer alan Tütün Rejisi'nin kurucularından biri Osmanlı Bankası'ydı. Osmanlı Bankası ayrıca Tönbeki Şirketi ve Ereğli Kömür Madeni Şirketlerinin işletilmesine de katılmıştı. Devlet bankası niteliği taşıyan Osmanlı Bankası ve Düyûn-ı Umumiyye-i Osmaniyye, 19. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı maliye ve ekonomisine damgasını vuracak, ona yön verecek iki temel kuruluştu.

Kısaca Tanzimat ertesi devlet maliyesi yabancı ellere geçmişti. Babıali ülke çıkarlarıyla bağdaşacak bir para ve kredi politikası uygulayamıyordu. Osmanlı Bankası, Düyûn-ı Umumiyye ile birlikte "devlet içerisinde devlet" görünümündeydi. Osmanlı Maliyesi Osmanlı Bankası ve Düyûn-ı Umumiyye'ye danışmadan iş göremiyor, bu kuruluşlar ise Londra ve Paris'teki idare meclislerinin sözünden çıkmıyorlardı. Osmanlı'nın akdettiği her yeni borç, güvence olarak

yeni bir karşılık gerektiriyordu. Yukarıda belirtilen gelir kaynakları dışında, İstanbul, İzmir, Samsun, Selânik gümrükleri gelirleriyle Trabzon fındık öşrü ve Konya hububat öşrü de, kısmen veya tamamen rehinli varidat olarak Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin denetimi altına girmişti. Bu belirtilen kaynakların tahakkuk işlemleri Hazine'ye, tahsilleri ise Düyûn-ı Umumiyye'ye bırakılmıştı.

Düyûn-ı Umumiyye'ye tahsis edilmiş olan gelirler, alacaklıların anapara ve faizini karşılayacak düzeydeydi. Alacaklıların anapara ve faizlerinin bu tür “devlet içinde devlet” niteliği taşıyan bir kuruluşça güvence altına alınmış olması, Osmanlı Devleti'nin borçlanma tahvillerinin daha uygun koşullar altında piyasaya sürülmesine vesile oldu. Düyûn-ı Umumiyye'nin bilfiil borç karşılıklarını toplama olanağına sahip olması, tahvillerin Batılı ülke piyasalarında daha az rizikolu bir nitelik kazanmasına neden oluyordu. İhraç fiyatları başa baş değerine yaklaştı. Ayrıca yabancı para ile ödenecek borçlar azaldı. Borçlardan elde edilen gelirler çoğu kez cari giderlerde kullanıldı. Savaş dönemlerinde savaşın finansmanı borçlanmayı yukarı çekiyordu. Borçlanma kısmen yatırımlarda kullanıldı. Özellikle demiryolu yapımında borçların önemli bir işlevi oldu. Dolmabahçe Sarayı ve cami yapımı gibi, devletin imgesini güçlendirmeye yönelik kimi imar etkinliklerinde de borçların katkısı oldu.

Düyûn-ı Umumiyye'nin asli görevi söz konusu resimlerin toplanmasıydı. Ancak, sınai ve ticari bir dizi girişimde de bulunmuştu. Bunlardan en önemlisi tuz havuzlarını [memleha] işletmek ve çıkan tuzu dış pazarlarda satmaktı. Düyûn-ı Umumiyye Balkanlar'a ve hatta Hindistan'a kadar tuz gönderiyordu. Tuz havuzları, deniz kenarlarında sığ ve genişçe olarak oluşturuluyordu. Deniz suyu dar bir dere açılarak bu havuzlara sevk ediliyor, güneşin sıcaklığı ile su buharlaşıyor, dipte tuz birikiyordu. Genellikle kullanılan ve deniz tuzu denilen tuz bu idi. Ülkede Karadeniz, Akdeniz, hatta Marmara denizi kıyılarında bu tür tuz havuzları vardı. Bu yöntemle tuz imalatı yanı sıra bazı yörelerde, maden gibi tuz yığınlarına da rastlanıyordu. Bu sert tuza kaya tuzu deniyordu.

Düyûn-ı Umumiyye Meclisi, ayrıca bağıcılık ve şarapçılığın gelişmesi amacıyla filokseraya tutulmayacak türde bağlar kuruyordu.

Filoksera ülkeye 19. yüzyılın ikinci yarısında girmişti. Avrupa'dan getirtilen asma, meyve ve s s bitkileri  eŐitleri yoluyla ülkede ilk kez filoksera 1871'de İstanbul'da, ardından İzmir, Bursa ve Kırklareli dolaylarında görüldü. Bağ mahsulleri resmine el koyan Düyûn-ı Umumiyye dolayısıyla bağcılıkta da yakından ilgilenmiŐti. Filoksera afetinin önüne geçme ve mahvolan bağ sahalarını yeniden ihya etme amacıyla 1889'da İstanbul'da, Göztepe'de Kızıltoprak Amerika Asma Fidanlığı – Bağ AŐı Ameliyat Mektebi ve Nümune Bağı adıyla bir fidanlık kurmuŐ, bağcılara bedelsiz Amerikan  ubukları vermişti. Ayrıca üreticiye aŐı yapmayı öğretmiŐti. Fidanlık ilk evrede 40 dekarı istimlak edilerek, 13 dekarı ise kira ile tutularak faaliyete geçmişti. 1898'de Erenköy'de 21,5 dekar ve 1917'de Göztepe'de 12 küsur dekar alan daha istimlak edilmiş ve Merkez fidanlığına bağlanmıştı. Fidanlık, 1919 yılına kadar Düyûn-ı Umumiyye yönetiminde kaldı; bu tarihte Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti'ne bağlandı.

Düyûn-ı Umumiyye'nin bir diğer etkinlik alanı sönmekte olan ipek iliktir. Osmanlı toprakları ipekçilik için müsait bir iklime sahipti ve bu topraklarda çok eskiden beri ipek böcekçiliği yapılıyordu. Ancak 1763'te "baygınlık", 1835'te "kireç" ve 1840'ta "karabatan" hastalıkları çubuklara sirayet etmiş ve hızla yayılmıŐtı.   z ms z kalan üretici giderek dutlukları bozarak yerlerine başa ağaç dikmeye, ya da tahıl yetiŐtirmeye başlamıştı.   z m Pasteur usulünü kullanarak sağlam ipek böceği tohumu yetiŐtirmekti. Bu amaçla Düyûn-ı Umumiyye 1887'de Pasteur' n kendisine baŐvurmuŐ ve bu alanda gerekli bilgilerle donatılmıŐ bir uzmanı Osmanlı Devleti'ne göndermesini istemiŐti. Pasteur verdiği cevapta, buna gerek olmadığını, Montpellier okulundan mezun ve o sırada Hazine-i Hassa  iftlikler müdürü olan Kevork Torkomyan'un bu iŐi üstlenebilecek düzeyde bilgi sahibi olduğunu yazmıŐtı. Kevork Torkomyan, Düyûn-ı Umumiyye'nin isteği üzerine bir rapor hazırlamış ve Bursa'da bir ipekçilik okulunun açılması önerisinde bulunmuştu. Abdülhamid'e başvurulması  zerine, Hazine-i Hassa'daki görevi uhdesinde kalmak koŐuluyla, Torkomyan'ın açılacak okulun müdür ve muallimliğini yapmasına izin çıkmıştı. Bursa Darü'l-Hariri 1 Nisan 1888'de açılmıŐtı. Altı yıl kira mekanlarda kaldıktan sonra Torkomyan'ın

çizimiyle çağdaş bir okul binasına kavuşmuştu. Bir süre sonra Hazine-i Hassa Nazırı Portakal Mihail Paşa, her iki görevin de hakkıyla yapamadığını ileri sürerek Torkomyan’a görevlerden birisini seçmesini önermiş, Torkomyan Hazine-i Hassa’daki görevini bırakarak açmış olduğu okulu tercih etmişti. Düyûn-ı Umumiyye, Torkomyan’ın bu tutumunu ödüllendirerek İstanbul merkez idaresinde Ziraat Fen müşavirliğini ve Harir Şubesi müdürlüğünü uhdesine vermişti. Torkomyan, 1897’de Türkçe ve Fransızca “İpek Böceği Beslemek ve İpek Tohumu İstihsal Etmek” başlıklarıyla iki kitap yazmış ve bunlar Düyûn-ı Umumiyye tarafından yayınlanmıştı. Çok ucuz bir bedelle üreticiye dağıtılan bu kitap 1910 ve 1922 tarihlerinde ikinci ve üçüncü baskılarını yapmıştı. Darü’l-harir, ayrıca halkı böcekçiliğe teşvik etmek amacıyla yarışmalar düzenlemiş, ödüller dağıtmıştı. 1922 yılına kadar Torkomyan Darü’l-harir’in müdürlüğünde kalmış, 34 yılda kız-erkek 2032 böcekçi yetiştirmişti. Düyûn-ı Umumiyye’nin girişimi sonucu 1882-1883 yılında 18.952 lira olan “harir” varidatı 1909-1910 yılında 128.945 liraya yükselmişti.

Balıkçılık Düyûn-ı Umumiyye’nin bir diğer etkinlik alanıydı. İdare, ülkede balıkçılığı ilerletmek ve balıkçılıktan elde edilen “resim” hasılatını yükseltmek amacıyla Karekin Devocioğlu’nu bu alana yöneltmişti. Nitekim, Karekin Devocioğlu balıkçılık alanındaki birikimini 460 sayfadan oluşan, içinde 240 adet resim bulunan, balıkların kendi renklerini gösteren ve sonunda Osmanlı balıkçılarının ağzından toplanmış ve Fransızca karşılıkları da konulmuş balık ve balıkçılığa ait isim ve tabirleri içeren 60 sayfalık bir ek sözlükle “Balık ve Balıkçılık” adlı eseri ortaya koymuştu. Düyûn-ı Umumiyye, Karekin’i eserin Fransızca’sını da yazmaya özendirmiş ve on yıl sonra, 650 sayfalık “Pêche et pêcherie en Turquie” adlı eser gün ışığına çıkmıştı. Avrupa’da konunun uzmanlarınca büyük takdir görmüş eser, İtalyanca’ya da çevrilmişti.

Düyûn-ı Umumiyye ana gelir kaynaklarından bir diğeri tütündü. Tütün 1612 tarihinde Felemenk hükûmetiyle yapılan bir ticaret sözleşmesiyle Felemenk tacirleri aracılığıyla Osmanlı topraklarına girmişti. Tütüncü gediği olan dükkanlarda satılan tütüne ilk kez

1687'de 8 ilâ 10 pul (üç pul = 1 para) resim konmuştu. Bu resim, zamanla yükselmişti. Kırım Savaşı'ndan sonra resmin miktarı okkada 1,5 kuruş olmuştu. 1862'de resim dörde katlanmış, ayrıca tütünden bey'iyye (satış) resmi de alınmaya başlanmıştı. 1879'da kurulan Rüsum-ı Sitte tütününü de kapsamıştı. Muharrem Kararnamesi'nin 8. maddesi gereğince Babiali, 13 Ocak 1882 tarihinden başlayarak tütün inhisarı gelirini Düyûn-ı Umumiyye'ye bırakmıştı. Düyûn-ı Umumiyye de hükümetle uzlaşarak 27 Mayıs 1883 tarihli irade ile otuz yıl süreyle Müşterekü'l Menfaa Reji Şirketi'ni [Société de la Régie Cointeressée des tabacs de l'Empire ottoman] oluşturmuştu. Şarkî Rumeli dışında bandrol usulünün uygulandığı vilayetlerde, üretilen tütünün ülke içinde sarf olunacak kısmının satın alınması, işlenmesi ve satılması bundan böyle Reji Şirketi'ne bırakılmıştı. Bağdat gibi bandrol usulü cari olmayan yerlerde de hükümetin almakta olduğu resimler, Osmanlı topraklarına ithal olunan sigara , enfiye, çiğnemeye mahsus tütün ve ihraç edilen tütünün gümrük ve ruhsatiye resimlerini almak hakkı da şirkete verilmişti. Her biri 500 franklık 200.000 hisse senedine ayrılmış 100 milyon frank sermaye ile kurulan şirket, sözleşme gereği, Düyûn-ı Umumiyye idaresine, hattâ hasılatı düşük olan yıllarda bile 750.000 lira vermekle yükümlüydü. Bunun üzerindeki gelir, Babiali, Düyûn-ı Umumiyye ve Reji arasında paylaşılacaktı.

Cihan Harbi yıllarında, Osmanlı Devleti ile ana finansör ülkeler karşı saflarda yer aldılar. Osmanlı Devleti'nin borçlanma olanakları hemen hemen yok oldu. Oysa savaş giderleri Osmanlı maliyesinin olanaklarını fersah fersah aşırıyordu. Bütçesinde yer alan gelirlerle Babiâli'nin savaşı finanse etmesi olanaksızdı. 34 milyon altın lirayı bulan 1914-1915 malî yılı bütçesinin 14 milyonu Düyûn-ı Umumiyye'ye, kalan 20 milyonu devletin payına düşüyordu. Cihan Harbi yıllarında, Babiâli de ordu giderlerini karşılamak için enflasyonist bir politika izlemek zorunda kaldı. Savaşın emisyon yoluyla finanse edilmesi efektif talebin sürekli artışına neden oldu.

Savaşla birlikte Osmanlı piyasasındaki malların önemli bir kesimi orduya ayrılmıştı. Sivil halkın tüketimine ayrılan pay ise giderek daralmıştı. Ülkenin denizden ablukaya alınması, demiryolu dış

hatlarının düşman ülkelerden geçmesi, savaş nedeniyle ülkelerin ihraç edebilecekleri besin maddelerini stok etmeleri Osmanlı dış ticaret ilişkilerini büyük ölçüde etkiledi; günlük zorunlu tüketim maddeleri kısa sürede karaborsaya düştü. Avrupa'da savaş başlar başlamaz İstanbul piyasasında büyük bir panik baş gösterdi. Mevduat sahipleri bankalara akın etti; biran önce paralarını çekme gereği duydular. Öte yandan, piyasadaki durgunluk ve bekleyiş nedeniyle tüccar ödeme güçlüğü çekmeye başladı; bankalar tüccara verdikleri krediyi kestiler. Bu koşullar altında Babîâli, Ticaret ve Sanayi Odası ve bankaların isteği üzerine moratoryum ilân etti. 2 Ağustos 1914 günlü Tecil-i Düyûn Kanun-ı Muvakkatı'yla bankalardaki vadeli, vadesiz mevduat dahil olmak üzere, tüm borç ve taahhüt vadeleri bir ay süreyle geri bırakıldı. Bu karar dış borçlara da uygulandı. Düyûn-ı Umumiyye kapsamına giren tüm ödemeler ertelendi. Borç erteleme mevzuatı savaş boyunca yürürlükte kaldı.

Savaş yıllarında çıkarılan 158 milyon lira tutarındaki kağıt paranın karşılığı, savaş sonrası Almanya'da yapılacak olan dış istikraza esas teşkil eden ve Alman hazinesi tarafından çıkarılan bonolardı. Savaş boyunca Düyûn-ı Umumiyye İdaresi sadece Alman, Avusturya ve Osmanlı alacaklılarının temsilcilerinden oluşuyordu. Bu üç ülke alacaklılarının temsilcileri adına, Alman hazinesi tarafından altı milyon liralık altın Alman bankalarında güvence altına alınmıştı. Öte yandan, Osmanlı'nın savaşta çıkardığı kağıt para emisyonu “evrak-ı nakdiyye” üzerinde, bunların bedelinin ileride altınla ödeneceği taahhüt edilmiş ve buna Düyûn-ı Umumiyye İdaresi kefil olmuştu.

Bu arada Düyûn-ı Umumiyye Osmanlı'da ilk kez fiyat hareketlerini izleyen bir kurum kimliği kazandı. Birinci Dünya Savaşı yıllarında Düyûn-ı Umumiyye İdaresi artan yaşam pahalılığı karşısında memurlarının satın alma güçlerini korumak amacıyla Osmanlı ülkesinde ilk fiyat endekslerini oluşturdu ve bir ek ödenek uygulanmasına gitti. Osmanlı toplumu ilk kez bu derinlikte fiyat hareketleriyle karşı karşıya geliyordu. Değerli maden esasına dayalı para politikaları fiyatlarda bariz hareketleri engelliyor ve piyasaya fiyat istikrarı sağlıyordu. Oysa Cihan Harbi'nde durum farklıydı. Savaşın finansmanı kağıt para ile gerçekleştiriliyordu. Karşılık gösterilen

Alman hazine bonoları arzın sınırlı olduğu, talebin sürekli körüklendiği bir ortamda anlamını yitiriyordu. Enflasyon, o günkü deyişle “galâ-i es’ar” kaçınılmaz olmuştu. Dünya tarihinin ilk derin enflasyonunu Osmanlı Devleti yaşıyordu.

Düyûn-ı Umumiyye, İstanbul kenti perakende fiyatlarını sürekli izledi; geçim endeksi oluşturulmasında kullanılabilecek bazı temel tüketim maddelerinin savaş öncesi (Temmuz 1914) ve savaşın son iki yılındaki perakende fiyat gelişimlerini tablolara döktü. Elde edilen bilgilere göre, geçim endeksinde yer alan temel tüketim maddelerinin fiyatları, 1916 – 1917 arası dönemde dört kat arttı. 1914 Temmuz ayı taban olarak alındığında tüketici geçim endeksi 1917 Ocak ayında 405 puana, Ocak 1918’de 1945’e ve Aralık 1918’de 2205’e yükseldi. 1916, 1917 ve 1918 yılları artış ortalamaları sırasıyla 280 puan, 839 puan ve 1790 puandı.

Aşırı fiyat artışlarının bu kuruluşta çalışanlar üzerindeki olumsuz etkisi ek ödeneklerle bir ölçüde giderildi. Savaş yılları fiyat hareketlerinin saptanabilmesi için en güvenilir kaynak bu güne kadar Düyûn-ı Umumiyye verileri oldu. Bunlar Türkiye tarihinin ilk geçinme endeksleriydi. Cumhuriyet’in ilk yıllarında da İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası bu verilerden yararlanarak hesaplamalara gitti.

Cihan Harbi yıllarında Düyûn-ı Umumiyye ülke ekonomisindeki gelişmeleri yakından izledi. Nitekim Mükellefiyet-i Zıraiyye Kanun-ı Muvakkatı sayesinde savaşın son yıllarında ekili alanlarda hissedilir bir artış kaydedildi. 1915-1916 mevsiminde 25-27 milyon dönüm toprak işlenmişken, 1916-1917 mevsiminde 32-35 milyon dönüme ulaşıldı. Düyûn-ı Umumiyye İdaresi 1917 yılı başlarında hazırladığı genel iktisadi durumla ilgili raporda Mayıs 1917 sonu itibarıyla ekili alanın bir önceki yıla oranla yüzde 50 arttığını kaydediyordu.

Osmanlı Devleti Cihan Harbi’nde yenik düştü. Almanya ve Osmanlı Devleti taahhütlerini yerine getiremedi. Bir süre sonra Milli Mücadele başladı ve Lausanne Antlaşması ile kurulmakta olan yeni Türkiye’nin dış dünya ile malî ilişkileri bağımsızlık ilkeleri ışığında ele alındı. Lausanne ile kapitülasyonlar ve Düyûn-ı Umumiyye İdaresi kaldırıldı. Dış borçlar Osmanlı topraklarında oluşan yeni devletler arasında paylaşıldı. Bu paylaşım barış görüşmelerinde en çetin

konulardan biriydi. Uzun görüşmeler sonunda, Osmanlı Devleti'nden ayrılarak Avusturya-Macaristan, Bulgaristan, Sırbistan ve Yunanistan'a verilen topraklara düşen borç hisselerinin ödenmesi adedi on altı olan bu ülkelere bırakıldı. Bu oran % 24 idi. Cumhuriyet Türkiye'si'ne ise % 76 oranında bir borç yükü kalmıştı. Taksimden sonra, Türkiye'nin payına düşen 107 milyon liralık borç tutarının yıllık mürettebatı 7,5 milyonu aşırıyordu. Alacaklılar, altın olarak verdikleri borcun faiz ve amortismanlarının altınla ödenmesini istiyorlardı. Oysa, savaş ertesi, Türk Lirası'nın değeri, altına oranla büyük ölçüde düşmüştü. Borçların altınla ödenmesi olanaksızdı. Lausanne'da bir çözüm bulunamadı ve sorunun çözümü Düyun-ı Umumiyye ile varılacak anlaşmaya bırakıldı. Görüşmeler 1927 yılında Paris'te başladı. "Kuponlar müzakeresi" diye bilinen çalışmaları sonunda 1928'de uzlaşma sağlandı. Lausanne antlaşmasına bağlı cetveldeki borçlar üç tabloda toplandı: A Tablosu, karşılığı Rüsum-ı Sitte ile güvence altına alınmış Muharrem Kararnamesi'ne kadar yapılan eski borçları içeriyordu. B Tablosu Muharrem Kararnamesi ertesi yapılan borçlardı. C Tablosu ise Cihan Harbi nedeniyle ödenmeyen borç mürettebatını gösteriyordu. Varılan uzlaşmaya göre her üç tabloda yer alan borçlar yirmi beş yıl içinde tasfiye edilecekti. Ödemeler beş devreye ayrılmıştı: Yedi yıllık ilk devrede, her yıl iki milyon altın lira ödenecekti. İkinci devre altı yıllıktı ve her yıl iki milyon iki yüz seksen bin altın liradan oluşuyordu. Beş yıllık üçüncü devrenin payına her yıl iki milyon yedi yüz seksen bin altın lira düşüyordu. Dört yıllık dördüncü devre için her yıl üç milyon yüz bin altın lira öngörülmüştü. Son devre üç yıllıktı ve her yıl üç milyon yüz bin lira ödenecekti. Borçların düzenli bir biçimde ödenmesi için gümrük resimleri karşılık gösterilmişti. Düyun-ı Umumiyye tarafından atanacak bir murakibin gözetiminde tahsil edilecek resimler Osmanlı Bankası'na yatırılacak, buradan kupon hâmillerine ödeme yapılacaktı. Artan kısım ise Hazine'ye devredilecekti. Ancak, "kuponlar anlaşması" daha yürürlüğe girmeden 1929 yılında dünya yeni bir buhranla karşılaştı. Bu koşullarda taksitler tamamen ödenemediği gibi, altın ve döviz transferleri de yapılamadı. Düyun-ı Umumiyye'nin protestolarına karşın ödemeler ancak üçte bir oranında

yapılabiliyordu. Bu arada malî yetkileri kaldırılan, ve salt kuponların alacaklılarına ödeme işiyle yetinen Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin merkezi İstanbul'dan Paris'e taşınmıştı.

Buhranın kısmen sona erişiyile birlikte, 1933 yılında ikinci bir anlaşma yapıldı. 107 milyon tutarında ana borç 80 milyon liraya ve bir yıllık mürettebatı da yedi buçuk milyondan altı yüz altmış bin liraya düşürüldü. Yabancı para birimi olarak değeri altına bağlanmış Fransız frangı seçildi. Geri ödeme dönemi olarak da 30 yıl yerine 50 yıl kabul edildi. Eski borçların ödenmesi için yeni bir istikrar tahvili çıkarılmasına karar verildi. Bu amaçla Türkiye Cumhuriyeti adına, nominal değeri beş yüz franklık % 7,5 faizli birleşik tahviller [Unis Turc] çıkarıldı. 1928 antlaşmasıyla her devre artan ödemeler, 1933'te kaldırıldı. Yıllık eşit taksit ilkesi kabul edildi. 660 bin liralık mürettebata, Düyûn-ı Umumiyye masrafı olarak 40 bin altın lira eklendi. Böylece yıllık miktar 700 bin altın lira oldu. Bu meblağ Türk lirası olarak altı buçuk milyonu buluyordu. Nitekim 1935-1936 bütçelerinde, Muvazene-i Umumiyye kanunlarının A işaretli cetvellerinde, Osmanlı Devleti borçları mürettebatı altı buçuk milyon lira olarak gözüktü. Cumhuriyet Türkiye'si hükümetleri Osmanlı borçlarının taksitlerini düzenli bir biçimde ödedi. Başa baştan aşağı satılan birleşik tahvilleri toplamak suretiyle, otomatik itfa yoluna gitti. Öte yandan Fransız frangı devalüasyonu da borç miktarının düşmesine yardımcı oldu. Bu arada erken ödeme hakkını da kullanarak 1954'te son taksitini ödedi. Düyûn-ı Umumiyye'nin başrol oynadığı yüz yıllık Osmanlı dış borç süreci 1954 yılında son buldu.

İşte Tarih Vakfı, Osmanlı Devleti ve Cumhuriyet Türkiye'si finans tarihine damgasını vuran Düyûn-ı Umumiyye tarihi birincil kaynağını araştırmacılara ayrıntılı bir biçimde sunuyor. Mehmet Hakan Sağlam'ın gayretleriyle ortaya çıkan bu çalışmanın verileri göz ardı edilerek çağdaş Osmanlı finans tarihini, bu arada iktisat tarihini, yazmak olanaksızdır. Osmanlı malî kurumlarının köklü dönüşümler geçirmesine, Maliye Nezareti'nin kendisine çeki düzen vermesine neden olan Düyûn-ı Umumiyye birçok maliyecinin yetişmesinde önemli rol oynamıştır. Bu doğrultuda Osmanlı "varidatı" dışarı dönük de olsa önemli ölçüde artmıştır. Bu bağlamda soruna eğilindiğinde,

bir yandan küreselleşme sonucu Osmanlı'yı bağımlı kılan Düyyûn-ı Umumiyye, öte yandan çağdaş bir finansal yapılanmaya da katkıda bulunmuştur. Osmanlı'nın küreselleşmesine eğilecek araştırmacıların belki de hareket noktası bundan böyle Tarih Vakfı'nın sunacağı ve toplam beş takımdan oluşacak *“Osmanlı Borç Yönetimi ve Düyyûn-ı Umumiye”* tarihi belgeleri olmalıdır.

Prof. Dr. Zafer Toprak
Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi

Günümüz dünyasının en önemli tartışma konularından birisi hiç şüphesiz küreselleşme ya da diğer bir ifade ile globalizm kavramlarıdır. Her ülkenin kendi özel konumuna göre farklı şekilde algılanan küreselleşme kavramı, kimilerine göre ekonomik ve politik gücü, kimilerine göre ise açlığı, fakirliği ve gelir dağılımındaki eşitsizliği ifade etmektedir. Bazı kelimelerin derin bir anlamı, tarif edilemez bir gücü ve mistik bir yapısı vardır. Örneğin sanayi devrimi ve Fransız İhtilali terimleri bu kelimelerden bazılarıdır. Globalizmde böyle bir yapıya sahiptir. Sanayi devrimi, Fransız ihtilali ve globalizm kavramlarını güçlü yapan şey, milyonları belli bir amaç ve fikir doğrultusunda peşinden sürükleyebilme ve eşsiz değişimlere imza atabilme yeteneğine sahip olmalarıdır. Bugün artık ülkeler arasında sınırlar kalkmıştır, kambiyo rejimleri ve kısıtlamaları tarihe karışmıştır, pazarı tanıma ve başka bir ülkede iş yapmak için ortak bulma derdi diye bir şey kalmamıştır. Bazı ülkelerde demokrasiye geçişte ateşleyici rol üstlenen küreselleşme kavramı, eline turuncu veya kırmızı bayrak alan milyonlarca insanı bir anda sokaklara dökülmektedir. Benzer şekilde, küreselleşme sayesinde dünyanın herhangi bir ülkesi bir anda cazip bir pazar haline gelip milyonlara yeni iş olanakları sağlayabilirken, tersi durumda binlerce onbinlerce işletmenin kapanıp, milyonlarca insanın işsiz kalmasına neden olabilmektedir. Küreselleşme artık dünyanın en önemli ekonomik silahıdır. Çünkü bilgisayarın tek bir tuşuna basıldığında milyarlarca dolar para, saniyeler içerisinde bir ülkeden diğerine gitmekte, aynı dakikalarda gittiği ülkenin ulusal parasına dönüşüp o ülkenin devlet tahvillerinin alımında kullanılmakta ve en ufak bir kâr gördüğünde bu sefer tam tersi bir işlemle göz açıp kapayıncaya kadar o ülkeyi terk etmektedir.

Peki, globalizm sadece günümüze has bir olgu mudur? Hiç şüphesiz hayır. Bugün kaynağı dahi belli olmayan trilyonlarca dolarlık uluslararası sermaye, IMF, Standart&Poor's ve Dünya Bankası gibi uluslararası kurum ve kuruluşların tek bir olumlu sinyali ile Türkiye, Arjantin ve Brezilya gibi gelişmekte olan ülke piyasalarına oluk oluk akabilmekte veya tam tersi bir durumda arkasına bile bakmadan kaçıp gidebilmektedir. 18.-19. yüzyılın Avrupalı finans kuruluşları da bundan farklı davranmıyorlardı. Osmanlı Devletinin güç kaybedip tarih sayfaları arasında kaybolmasına yol açan şey, küreselleşmenin o dönemde ki versiyonu ile ilgili değil midir? Ucuz işgücü ve enerji silahını kullanarak bugün neredeyse tüm dünya ülkelerine mal satan Çin'in, 18. ve 19. yüzyıllardaki eşdeğeri, sanayi devriminin gücünü arkasına alıp sömürgelerinden sağladığı ucuz hammadde ile tüm dünyaya mal satan İngiltere'dir.

İngiltere, sanayi devrimi sayesinde çok ucuza mal üretip dünyaya satarken, Fransızlar henüz elleriyle üretim yapıyor ve ancak 19. asrın üçüncü çeyreğine doğru- sanayileşme sürecini tamamlayıp dünya pazarlarında İngiltere ile rekabete başlıyorlardı. Aynı dönemde gerek Fransa ve gerekse İngiltere için ciddi bir pazar konumunda olan ve kendi içinde ekonomik ve sosyal sorunlarla mücadele eden Osmanlı ise, 1838 ve onu takip eden ticaret anlaşmalarından dolayı gelir kaybına uğruyor, dış ticaret açığının artmasına engel olamıyordu. Azalan vergi gelirleri ve artan bütçe açıkları Osmanlıyı zorunlu olarak borç arayışını itiyor ve Kırım Savaşı sırasında ilk defa olarak borçlanma yoluna gidiyordu.

Osmanlının 1854'den 1875'e kadar Avrupa'dan borçlandığı 238.773.272 Osmanlı lirası paranın miktarı bugünkü altın fiyatı üzerinden (650 Dolar/Ons) yaklaşık 33 milyar dolardan fazladır. Ancak ne 238 milyon Osmanlı altını ne de o altınların bugünkü ons fiyatı üzerinden karşılığı olan 33 milyar dolar para olayın ciddiyetini pek yansıtmamaktadır. Ödeme krizinin patlak verdiği 1874-1875 yıllarında Osmanlı Devleti'nin gerçek gelir tutarı yaklaşık 17-18 milyon lira civarında olmasına rağmen, dış borç anapara ve faiz ödemeleri ile Galata Bankerleri'nden temin edilen kısa vadeli borçlara ait itfa ödemeleri toplamı genel bütçe gelirlerinin % 73'üne

ulaşıyordu. Osmanlı ülkesinde maaşlar ödenemiyor, fiyatlar hızla artıyor, borcu borçla kapatmak bile imkansızlaşıyordu. 19. asrın başlarında İspanya ve Portekiz Hükümetleri Londra piyasasından, Arjantin, Peru ve Honduras devletleri de Paris Borsası'ndan borçlanma yoluna gitmişlerdi. Bu ülkelerin tamamı, sonuçta ödemelerini ertelemek zorunda kalmış, çünkü faiz ve itfa ödemesi batağına saplanıp iflas etmişlerdi.

Osmanlı Devleti ilk borç anlaşmasına imza attığı 1854 yılından 20 yıl sonra borçlarını ödeyemediği için moratoryum ilan etmiş, 1879'da kendisine kısa vadeli finansman sağlayan Galata Bankerlerinin baskı ve tacizlerine daha fazla dayanamayarak Rüsum-ı Sitte'nin kuruluşuna olanak sağlayan belgeyi imzalamak zorunda kalmış, 1881'de ise dış baskılar sonucunda Düyûn-ı Umumiyye İdaresinin kuruluşuna izin vermiştir.

Düyûn-ı Umumiyye İdaresinin kuruluş sözleşmesi olan Muharrem Kararnamesi, Osmanlının ekonomik bağımsızlığını sona erdiren iki taraflı bir anlaşmadır. Bu anlaşma ile devlet, tütüz, tuz, ipek aşarı, içki, damga vergisi, kara ve deniz avcılığı tezkere gelirleri ile Kıbrıs ve Rumeli-i Şarki vergisi fazlaları ve ticaret anlaşmalarının yenilenmesinden doğabilecek vergi artışlarını İdareye terk ve tahsis ediyordu. Muharrem Kararnamesi'ne ticari bir akit niteliğinde bakılırsa ortada herhangi bir terslik bulunmamaktadır. Çünkü, borçlu ve alacaklı taraflar karşı karşıya oturmuş, belli bir borcun belli bir vade de ödenmesi konusunda uzlaşya varmışlardır. Ancak, konuya bağımsız bir devletin hükümlerlik hakları açısından bakıldığında bu kararname, devletin yeni vergi koyma, vergileri arttırma veya söz konusu vergileri kaldırma konusundaki tüm yetkilerini elinden aldığı için mali bağımlılık belgesi niteliğindeydi.

Düyûn-ı Umumiyye ile ilgili araştırma ve incelemelerim sırasında, genelde İbrahim Hakkı Yeniay ve Kırkor Kömürçian'ın eserleri esas alınarak hazırlanmış az sayıda kitaba rastladım. Osmanlı dönemine ilişkin evrak ve belge arayışım ise şaşkınlıkla sonuçlandı. 1879-1922 yılları arasında idare ettiği vergi gelirlerinin büyüklüğü bakımından Osmanlı mali sisteminin dörtte birini elinde bulunduran, yaklaşık 5.000 çalışanıyla bugünkü Maliye teşkilatının temellerini oluşturan,

mali konularda yüzlerce yasa ve yönetmeliğin çıkmasına öncülük eden Düyûn-ı Umumiyye İdaresinin işleyişi hakkında Süleymaniye ve Beyazıt Devlet kütüphaneleri ile Ankara Milli Kütüphane ve Osmanlı Arşivi Kütüphanesi'nde ancak üç beş tane kitapla karşılaştım. Sayın Prof. Dr. Zafer Toprak hocamın uyarısı üzerine ziyaret ettiğim Taksim Atatürk Kitaplığı'nda ise uzunca süredir aramakta olduğum bir rehberin var olduğunu tespit ettim. Ancak, Düyûn-ı Umumiyye İdaresine ait arşivin nerede olduğunu hiç kimse bilmiyordu. İbrahim Hakkı Yeniay hocamızın hazırlamış olduğu 1964 tarihli "Yeni Osmanlı Borçları Tarihi" isimli kitabın içindeki bir paragraf her şeyi açıklığa kavuşturdu. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu takiben Paris'e taşınan Düyûn-ı Umumiyye İdaresi, İstanbul'daki tüm arşivini beraberinde götürüyor, Türkiye'ye devredilen Osmanlı borçlarının 1948 yılında ödenmesini takiben Paris'e giden Türk heyeti ibralaşma işlemleri tamamlandıktan sonra, Düyûn-ı Umumiyye İdaresinin elinde bulunan tüm arşiv belgelerini karşılıklı olarak imha ediyorlardı.

Düyûn-ı Umumiyye İdaresi, sadece vergi toplayan ve topladığı paraları alacaklılara aktaran bir kurum olmamıştır. İdare, kurumun çalışma prensipleri, personelin görev ve yetkileri, vergilerin ne şekilde toplanacağı, toplanan paraların nasıl sevk edileceği, sahte para ve pullar hakkında ne şekilde işlem yapılacağı, yazışmalar sırasında kağıt ve posta masrafından tasarruf edilmesi amacıyla ince ve ucuz kağıt kullanılması, kaçakçılara kesilecek para cezalarının tutarı, içki üretimini ve ihracatını arttırmak için ihracatçılara %50 oranında vergi iadesi ödenmesi, ihracatta kullanılacak fiçilerin geçici ithal kapsamında vergisiz olarak ithal edilebilmesi, ipekböcekçiliğinin geliştirilmesi, bu amaçla Anadolu'ya 60 milyona yakın dut ağacı dikilmesi gibi binlerce yeniliğe ve düzenlemeye imza atmıştır.

24 Ağustos 1854 tarihinde İngiltere'den alınan 5.000.000 Sterlin tutarındaki ilk borçtan itibaren uzun bir aşama kaydeden Osmanlı borçları, devletin 100 yıllık geçmişine damgasını vurmuş ve aradan tam bir asır geçtikten sonra 25 Mayıs 1954 tarihinde (1933 anlaşmasına göre ödenmesi gereken tarihten 29 sene önce) tamamen tasfiye edilerek kapatılmıştır.

Muharrem Kararnamesinin geçerlilik kazandığı 1882 başından Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı 1914 yılına kadar geçen 32 yıllık

süre zarfında Osmanlı borçlarının ödenmesinde herhangi bir sıkıntı yaşanmamıştır. Anlaşma ile Osmanlı borcu olarak kabul edilen 117.050.912 Türk Lirası için her sene, %4'ü faiz ve % 1'i anapara itfa ödemesi olmak üzere yaklaşık 5.900.000 lira ödenmiş, 32 yıl boyunca ise anaparanın neredeyse iki katı tutarında yaklaşık 190.000.000 Osmanlı lirası borç ödemesi yapılmış, ancak bu kadar ödeme yapılmasına rağmen Cumhuriyet'e devredilen borç rakamı bir türlü azalmayıp Muharrem Kararnamesine esas alınan borçlara yakın düzeyde (107.500.000 Osmanlı lirası) kalmıştır. Düyûn-ı Umumiyye'nin, Osmanlı borçlarının tasfiye edilmesi noktasında çok başarılı olmadığı ortadadır. Alacaklılar açısından, paralarını düzenli olarak toplayan ve kendilerine aktaran Düyûn-ı Umumiyye gibi sağlam bir kuruluş varken, anapara itfa oranının %1 seviyesinde tutulması herhangi bir problem yaratmıyordu.

Cumhuriyet Hükümetleri, Osmanlı borçlarının belirlenmesi ve ödenmesi konusunda Türkiye lehine olan hemen her fırsatı zekice değerlendirmiş, devlet menfaatinin korunması noktasında müthiş bir mücadele sergilemişlerdir. 1854'de ilk borcun alınmasından 20 sene sonra 1874'de iflasını ilan eden, 1879'da gelirlerinin bir kısmını Rûsum-ı Sitte İdaresi'ne, 1881'de ise Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne devreden Osmanlı Devleti, bugünkü kurlarla milyarlarca dolarlık bir borç yükünü genç Türkiye Cumhuriyeti'ne devretmiş, borcu devir alan Türkiye ise Lozan'da milli egemenlik konusunda gösterdiği hassasiyetin benzerini Osmanlı borçları konusunda da göstermiştir. Düyûn-ı Umumiyye İdaresi ile imzalanan 1928 anlaşması sonucunda borç miktarını 107.500.000 Osmanlı lirasından 68.200.000 Osmanlı lirasına indiren Türkiye Cumhuriyeti, çetin pazarlıklar sonucunda imzalanan 1933 anlaşması ile bu borç tutarını 8.578.343 Altın Liraya indirtmeyi başarmış ve Osmanlı borçlarını 1954 yılında tamamen tasfiye edip kapatırken, ekonomik bağımsızlığını da elde etmiştir.

Bu kitap, beş takımdan oluşacak bir kitap serisi halinde Düyûn-ı Umûmiyye İdaresi'nin geçmişini değerli okuyuculara aktaracaktır. Şimdi elinizde bulunan ve dört cilt halinde basılmış olan **“Osmanlı Borç Yönetimi”** isimli kitabın **Birinci Takımında**; Rûsum-ı Sitte İdaresi'nin kurulduğu 22 Temmuz 1879 tarihinden Düyûn-ı

Umûmiyye İdaresi'ne katıldığı 20 Aralık 1881 tarihine ve o tarihten de 12 Mart 1891 (28 Mart 1306) tarihine kadar geçen süre zarfında, her iki İdarenin kendi birimleri arasında yaptıkları tüm yazışmalar belli bir sistem dahilinde sıralanmış ve yazışmaların kısa özetleri verilmiştir.

Tarih Vakfı tarafından basılacak aynı isimli kitabın **İkinci Takımı**, 13 Mart 1891 ile 12 Mart 1895 tarihleri arasında yapılan yazışmaları; **Üçüncü Takımı**, 13 Mart 1895 ile 12 Mart 1900 yılları arasındaki yazışmaları, **Dördüncü Takımı**, 14 Mart 1900 ile 13 Mart 1905 yılları arasındaki yazışmaları ve **Beşinci Takımı**, 14 Mart 1905 ile 13 Mart 1910 yılları arasındaki yazışmaları içerecektir.

Türk iktisat tarihi ve Osmanlı mali sistemini inceleyen araştırmacılar açısından önemli bir kaynak eser olacağına inandığım bu kitabın hazırlanmasına olan katkılarından dolayı değerli hocam Sayın **Prof. Dr. Zafer TOPRAK**'a, bu çalışmayı basma nezaketini gösteren Tarih Vakfı'nın değerli yönetici ve çalışanlarına ve Sayın **Özkan TANER**'e, üç yıldan beri gece gündüz kahrımı çeken eşim **Figen SAĞLAM**'a ve çocuklarım **Doğan** ve **Yiğithan**'a, Osmanlı Arşivi uzmanlarından Sayın **Hakkı İNCEBAY**'a, yardımlarıyla bana gerekli zaman ve çalışma ortamını kazandıran Sayın **Prof. Dr. Targan ÜNAL**'a, Sayın Yrd. Doç. Dr. Neşe ÇAPRAZ'a, Sayın Yard. Doç. Dr. Mine KIRBAŞLI'ya, Sayın Öğr. Gör. Bağan GİDERSOY'a, ileride başarılı bir bilim kadını olarak göreceğime inandığım değerli asistanım Sayın Araş. Gör. Selma ÖNER'e, değerli katkılarından dolayı Sayın Cemil ERTEM'e sonsuz teşekkürlerimi arz etmeyi bir borç bilirim.

İstanbul, 15 Şubat 2007.

Mehmet Hakan SAĞLAM
İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi

AÇIKLAMALAR

Bu kitap toplam beş takımdan oluşacak Düyûn-ı Umûmiyye serisinin birinci takımıdır. Birinci Takım 22 Temmuz 1879-12 Mart 1891 tarihleri arasındaki yazışmaları içermekte olup dört ciltten oluşmaktadır.

Yazışmaların miladi tarihlendirilmesinde rumi tarihler esas alınmıştır. Tarih çevrimleri sırasında Türk Tarih Kurumu'nun Elektronik Tarih Çevirme Kılavuzu kullanılmıştır.

Her yazışmanın üzerine kısa özeti verilmiştir.

“Osmanlı Borç Yönetimi” isimli kitap serisinin birinci takımında;

- a) Düyûn-ı Umûmiyye memûrlarının görevleri ve ne şekilde hareket edecekleri,
- b) İdare'ye tahsis edilen gelirlerden tuz, içki, damga vergisi, tütün, ipek aşarı, av tezkereleri, deniz ve kara avcılığı tezkereleri ile tömbeki bey'iyye vergisi işlemlerinin ne şekilde yürütüleceği,
- c) Rûsûm-ı Sitte İdâresi'nin kurulduğu 1879 tarihine kadar Rûsûmat Emâneti tarafından, Düyûn-ı Umumiyye İdaresinin kurulduğu 1881 tarihinden 22 Şubat 1306 (6 Mart 1891) tarihine kadar ise Rûsûm-ı Sitte ve Düyûn-ı Umûmiyye İdaresi tarafından nezaret ve müdürlüklere gönderilen kanun, tüzük, talimat, şartname, kararname, açıklama ve sözleşmeler ile yazışmalardan halen yürürlükte olanlar,
- d) Söz konusu kanun, tüzük ve talimatların gerek tamamen gerekse kısmen değişen madde, bend ve fıkralarının eski ve yeni halleri yer almaktadır.

I. Takım 1. Cilt; 2, 3 ve 4. ciltlerde yer alan yazışmaların bir nevi fihrist ve özeti niteliğindedir.

Belgelerin orjinal metinlerinin yereldığı 2. Ciltte Düyûn-ı Umumiyye memurları, tuz ve içki konuları; 3. Ciltte Damga Vergisi, tütün ve ipek konuları; 4. Ciltte tezkere işlemleri, kaçaklar, hasılat akçesi işlemleri, yazışmalar, tablo ve listeler, Emekli Sandığı işlemleri, muhafaza memurları ve zimmet konuları yer almaktadır.

Kelimelerin yazılışı sırasında Şemsettin Sami'nin **Kamûs-ı Türkî** ve Ferit Devellioğlu'nun **Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat**'ı esas alınmıştır.

*Övgü ve desteği ile bana her dem
cesaret veren saygıdeğer hocam
Prof. Dr. Zafer TOPRAK'a*

€

,

!

, —

BİRİNCİ BÖLÜM

A. Düyûn-ı Umumiyye memurlarının seçimi, tayini, işe alınması, görevden azli ve ödüllendirilmesi, memur ve müfettişlerin görevleri ile harcama yetkileri

1 | Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin Rûsûm-ı Sitte İdaresi ile birleştiği, bu idarelerin yönetimi için bir nazır tayin edildiği.

Düyûn-ı Umûmiyye-i Osmaniyye İdâre Meclisi'nin bâ-irâde-i seniyye Rûsûm-ı Sitte İdâresi'ne vaz'-ı yed eylediği ve umûr ve mesâlihi idâre etmek için bir nâzır-ı umumî ta'yîn buyurulduğu, fi 11 Cemâziyelevvel sene 1299 ve fi 18 Mart sene 1298. (30 Mart 1882)

2 | Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin nezaret ve merkez müdürlüklerine atanan kişilerin vazife ve görevlerini içeren talimatın gönderildiği.

Düyûn-ı Umûmiyye-i Osmaniyye nezâret ve merkez müdürlüklerine ta'yîn buyurulan zevâtın vezâif ve sûret-i hareketlerini mübeyyin olan ta'limâtın gönderildiği, fi 23 Rebiülevvel sene 1297 ve fi 21 Şubat sene 1295. (4 Mart 1880)

3 | Mülhakat idarelerindeki işlemlerde nazır ve merkez müdürlerinin gelirlerinin artırılması amacıyla gerekli hassasiyeti göstermesi.

Nâzırlarla merkez müdürlerinin Mülhakat İdâreleri muâmelâtının mihver-i nizâm ve intizamda cereyân edilmesine ve tezyit ve vâridât-ı esbâb ve vesâilinin istikmâline gayret ve dikkat eylemeleri, fi 24 Rebiülevvel sene 1301 ve fi 11 Kânûnusânî sene 1299. (23 Ocak 1884)

4 | Zorunlu masraf ve harcamalar için nazır ve merkez müdürlerine tanınan aylık harcama limitleri.

Masârif-i sahiha-i zaruriyye için şehriye nâzırların biner ve merkez müdürlerinin beşer yüz kuruşa kadar sarf edebilecekleri, fi 23 Rebiulahir sene 1303 ve fi 16 Kânûnusânî sene 1301. (28 Ocak 1886)

5 | Özel görevlendirme ile bir tarafa gönderilecek memurların masraf ve harcamaları için nazır ve merkez müdürlerine tanınan aylık harcama limitleri, harcamalara ilişkin

pusulaların nazır ve merkez müdürleri tarafından kontrol edilmesi, yüksek harcama tespit edilmesi durumunda gereken kesintinin yapılması.

Tebeddül eden me'mûrın harcırâhı ile fevkâlade tamirat ve saire masârif-i müstesna olmak üzere me'mûriyyet-i mahsûsa ile bir tarafa izâm kılınacakların masârif-i seferiyye ile sair bil-cümle müteferrika masârifinin şehrîye nâzırlara biner ve merkez müdürlerine beşer yüz kuruşa kadar sarfına me'zûniyet verilen akçe dahilinde sarf ve tesviye olunması ve tebeddül eden me'mûrların masârif-i seferiyyeleri için tanzim edecekleri pusulaların bizzat nâzır ve merkez müdürleri taraflarından tedkikiyle fahiş görülecek mikdârları tenzîl olunduktan sonra zîrleri müfettişlerle müştereken bi't-tasdik irsâl kılınması, fi 12 Safer sene 1306 ve fi 6 Teşrinievvel sene 1304. (18 Ekim 1888)

6 | Tamir ve mefruşat harcamalarının izinsiz yapılmaması.

Tamirat ve mefrûşât ve saire için bilâ-istizân akçe sarf olunmaması, fi 15 Zilkade sene 1281 ve fi 29 Mart sene 1281. (10 Nisan 1865)

7 | Nazırların yetkili oldukları harcama miktarını aşmaması, eksik harcama yapılması durumunda tasarruf edilen miktarın memur maaş zammında veya yeni memur alımında kullanılmaması.

Nâzırların sarfına me'zûn oldukları mikdârdan ziyâde bilâ-istizân hód-be-hód masraf-ı ıka etmeye veyahut husûle getirilen tasarrufâtın karşılık ittihâziyla me'mûrünün zamm-ı maâşına veyahut ziyâde me'mûr istihdâmına yürünülmemesi, fi 19 Zilhicce sene 1284 ve fi 1 Nisan sene 1284. (13 Nisan 1868)

8 | Düyûn-ı Umûmiye İdaresi tarafından başmüfettiş, müfettiş yardımcısı ve stajyer tayin edildiği.

Düyûn-ı Umûmiyye-i Osmaniyye İdâre Meclisi karârıyla sermüfettiş ve müfettiş-i muâvin ve mülâzımları ta'yîn buyurulduğu, fi 19 Recep sene 1301 ve fi 3 Mayıs sene 1300. (15 Mayıs 1884)

9 | Başmüfettiş, müfettiş, müfettiş yardımcısı ve stajyerlerin teftiş ve kontrol yetki dereceleri, çalışanların görev yeri değişikliği, maaş artışları veya indirimleri, inşaat ve tamir giderleri konularında nazır ve merkez müdürlerinin ne şekilde hareket edeceği.

Sermüfettiş ve müfettiş ve müfettiş-i muavin ve mülâzımlarının umûr-ı idârece hakk-ı teftiş ve kontrolleri derecesinin ve teşkilat ve ta'dilat icrâ'sı gibi hal-i hazırın tahavvül ve tagayyürü veya me'mûrîn-i müstahdemenin tebeddülü veyahut maâş zammı ve masraf tenzili ve ebniye inşa ve tamîri misillü ihtiyacât-ı mahalliyyeye göre iktizâ' eden tedâbir hakkında nâzır ve merkez müdürleriyle müfettişlerin ne yolda hareket edeceklerinin beyân ve tarif kılındığı, fi 25 Cemâziyelevvel sene 1303 ve fi 17 Şubat sene 1301. (1 Mart 1886)

10 Başmüfettiş, müfettiş, müfettiş yardımcısı ve stajyerlerin teftiş ve kontrol yetki dereceleri, sözkonusu memurların görevlerini ne şekilde icrâ' edecekleri.

Sermüfettiş ve müfettiş ve müfettiş-i muavin ve mülâzımlarının umûr-ı idârece hakk-ı teftiş ve kontrolleri derecesinin ve bu bâbda muâmelâtca me'mûrîn-i icrâ'iyeye müteallik olan cihetlerin beyân ve tarif kılındığı, fi 18 Rebiülevvel sene 1307 ve fi 31 Teşrinievvel sene 1305. (12 Kasım 1889)

11 Düyûn-ı Umumiyye bünyesinde bir kontrol müfettişliği oluşturulması, kontrol memurları ile müfettişlerin ne şekilde hareket edeceği.

Düyûn-ı Umûmiyye-i Osmaniye İdâre Meclisi maiyyetinde olarak bir kontrol kalemi teşekkül edildiği ve seyyar kontrol me'mûrlarının sûret-i teftişâtıyla bu bâbda me'mûrîn ve müfettişlerin edecekleri harekâtın beyân ve tarif olunduğu, fi 11 Muharrem sene 1306 ve fi 5 Eylül sene 1304. (17 Eylül 1888)

12 Düyûn-ı Umumiyye memurlarının seçimi, kademe atlaması veya görevden azledilmesi amacıyla merkezi idarede bir komisyon oluşturulduğu, Düyûn-ı Umumiyye bünyesinde çalışmak isteyenlerden her türlü görevi itiraz etmeksizin yapacaklarına dair imzalı taahhütnâme alınması, bunu kabul etmeyen memurların açığa alınması, nezaret ve merkez müdüriyetlerinde dört kişi ve müdüriyetlerde iki kişiden fazla stajer çalıştırılmaması.

Me'mûrînin intihâb ve terfi ve azillerine ait evrâkın tedkiki zımında rüesâ ve erkân-ı idâreden mürekkeb İdâre-i Merkeziyede bir komisyon teşkil olunduğuna ve bâdema Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi hizmetine duhûl etmek isteyenler tarafından sinn ve tabiyetleri ve tekellüm ve tahrir eyledikleri lisanları ve sevâbık-ı ahvallerini musarrah birer istid'â' verilip matlub olan

evsafı hâiz oldukları hâlde ileride kendilerine tahsîs ve irâe olunacak her me'mûriyyeti kabûl edeceklerinin kendilerine taahhût ettirilerek mülâzemet sûretiyle alınmalarına ve kendilerine tahsîs kılınan me'mûriyyeti bilâ-sebeb makbûl kabûl etmeyen me'mûrların açığa çıkarılacağına ve nezâretlerle merkez müdiriyyetlerinde dörder ve müdiriyyetlerde ikişer neferden ziyâde mülâzım istihdâm olunmamasına ve tafsîlat-ı saireye dair, fi 24 Safer sene 1307 ve fi 7 Teşrinievvel sene 1305. (19 Ekim 1889)

13 | Görevlerinin başında bulunmayan yöneticilerin yokluklarında yerlerine bakmak üzere başkatipleri vekil olarak bırakabilecekleri.

Reis-i me'mûriyyette bulunanların hasb-el-îcâb mahall-i me'mûriyyetlerinden hîn-i gaybûbetlerinde yerlerine başkatiplerinin tevkiîl edilmesi, fi 25 Cemâziyelâhir sene 1279 ve fi 5 Kânunuevvel sene 1278. (17 Aralık 1862)

14 | Görev gereği bir başka yere giden nazırların yerlerine vekil olarak başkatipleri bıraktıklarını genel merkeze bildirmeleri.

Nâzırların li-maslâhatın bir tarafa azimetlerinde yerlerine muhasebe başkatiplerini tevkiîl eyledikleri zaman ma'lûmât vermeleri, fi 23 Zilhicce sene 1286 ve fi 15 Mart sene 1286. (27 Mart 1870)

15 | Stajerlerin deneyimli ve kabiliyetli kişiler arasından seçilmesi, açılacak kadrolara en kıdemli ve liyakatlı kişilerin atanması.

Nezâretlerle merkez müdiriyyetlerinde dörder ve müdiriyyetlerle merkez me'mûriyyetlerinde ikişer neferden ziyâde olmamak üzere eshâb-ı istidâd ve kabiliyetten mülâzımlar istihdâmı ile açılacak işlere en kıdemli ve liyakatlı bulunanların ta'yîn kılınması, fi 2 Rebiülevvel sene 1303 ve fi 26 Teşrinisânî sene 1301. (8 Aralık 1885)

16 | Kadro boşalması durumunda uzman ve deneyimli kişilerin seçilmesi, tavsiye veya kayırma yoluyla adam atanmaması.

Hâl vukuunda me'mûrîn ve hademe-i mevcûde ile mülâzemet edenler içlerinde ehil ve erbâbının intihâb ve ta'yini ile tavsiye ile açıktan adam kayırılmaması, fi 10 Rebiülâhir sene 1279 ve fi 23 Ağustos sene 1278. (4 Eylül 1862)

17 | Herhangi bir kadronun boşalması durumunda dışardan adam alınmaması, bu kadrolara hiç kimsenin ricasına

bakılmaksızın kurum içerisindeki en kıdemli ve deneyimli kişilerin atanması.

Bir müdüriyyet veya me'mûriyyet veya müdüriyyet başkitâbeti ve sandık emâneti münhall olduğunda yerine haricden alınmayıp dahil-i nezârette o hizmetin mâ-dûnundaki işlerde müstahdem bulunanların kıdemlerine ve şunun bunun ricasına bakılmayarak en ehliyet ve iktidârlısının intihâbıyla ondan kalacak hizmete dahi mâ-dûnundan silsile yürütülerek en aşağıda kalacak işe mülâzımının müstedilerinden birisinin geçirilmesi, fi 16 Rebiülahir sene 1293 ve fi 28 Nisan 1292. (10 Mayıs 1876)

18 İdarelerde stajer olarak çalışan kişilere idari görev verilmemesi.

İdarelerde mülâzemeten müstahdem bulunanların başlı hizmetlerde kullanılmaması, fi 13 Ramazan sene 1285 ve fi 15 Kânunuevvel sene 1284. (27 Aralık 1868)

19 İdarelerde stajer olarak çalışan kişilere idari görev verilmemesi, aksi durumda doğabilecek zararların stajerleri idari görevlerde kullanan kişilere yansıtılacağı.

İdarelerde mülâzemeten müstahdem bulunanların başlı hizmetlerde kullanılmaması ve kullanılıp da schv ve hataları vuku' bulduğu takdirde bunlara teveccüh edecek mes'uliyetin istihdâm edenlere râci' olacağı, fi 27 Cemâziyelâhir sene 1293 ve fi 7 Temmuz sene 1292. (7 Temmuz 1292)

20 Yöneticilerin akraba ve yakınlarını işe almamaları.

Reis-i me'mûriyyette bulunanların dâhil-i dâire-i me'mûriyyetlerinde akraba ve taallukatlarını istihdâm etmemeleri, fi 10 Rebiülahir sene 1279 ve fi 22 Eylül sene 1278. (4 Ekim 1862)

21 Yöneticilerin akraba ve yakınlarını işe almamaları, aksi durumda ceza olarak birer aylık maaşlarının kesileceği.

Reis-i me'mûriyyette bulunanların dâhil-i dâire-i me'mûriyyetlerinde akraba ve taallukatlarını istihdâm etmemeleri ve ettikleri takdirde birer aylık maaşlarının cezâen kat' olunacağı, fi 3 Cemâziyelâhir sene 1280 ve fi 2 Teşrinisâni sene 1279. (14 Kasım 1863)

22 Yöneticilerin uzaktan akrabası olmakla beraber herhangi bir olumsuzluğu görülme-yen kişilerin işe alınmasında bir

| sakınca bulunmadığı.

Reis-i me'mûriyyette bulunanların uzaktan uzağa karâbetleri bulunup da kendilerini her ne vechile olursa olsun iltizâm ve tesehhûbe mahal görülemeyecek olanların dahil-i dâire-i me'mûriyyetlerinde istihdâmında beis olmadığı, fi 19 Cemâziyelâhir sene 1292 ve fi sene 29 Haziran sene 1292. (11 Temmuz 1876)

23 | Yöneticilerin baba, çocuk, kardeş, amca, dayı, yeğen, damat, enişte, kayınpeder ve kayınbirader gibi yakınlarını işe almaması.

Reis-i me'mûriyyette bulunanların dahil-i dâire-i me'mûriyyetlerinde peder, evlat, birader, amca, dayı, yeğen, damat, enişte, kayınpeder ve kayınbiraderini istihdâm etmemeleri, fi 3 Cemâziyelevvel sene 1298 ve fi 21 Mart sene 1297. (2 Nisan 1881)

24 | Başka yerlerde memur olarak görev yapan kişilerin Rûsûmat dairelerinde istihdâm edilmemesi, aksi durumda gerekli incelemeleri yapmaksızın bu kişileri işe alanların birer aylık maaşlarının ceza olarak kesileceği.

Uhdesinde âher me'mûriyyeti olanların umûr-ı rûsûmiyyede istihdâm olunmaması ve olunduğu takdirde istihdâm edenlerin cezâen birer maaşlarının kat' olunması husûsuna idâre-i âliyye müteallik buyurulduğu, fi 25 Cemâziyelevvel sene 1285 ve fi 31 Ağustos sene 1284. (12 Eylül 1868)

25 | Kolcuların özel işlerde çalıştırılmaması, kolcuları kendi şahsi işlerinde çalıştıran görevlilerin maaşlarından kolculara ödenen ücretlerin kesileceği ve bu kişilerin görevden alınacağı, kolculara ruhsat verileceği.

İdarelerde müstahdem bulunan kolcuların umûr-ı zatiyyelerde kullanılmaması ve kullanıldığı takdirde maaşlarının kullananlara tazmîn ettirileceği gibi me'mûriyyetlerinden dahi azl olunacakları ve kolculara da ruhsat verileceği, fi 19 Rebiülevvel sene 1283 ve fi 19 Temmuz sene 1282. (31 Temmuz 1866)

26 | Düyûn-ı Umumiye idarelerinde çalışan kolcuların özel işlerde çalıştırılmaması ve bu kişilerin idare memurları tarafından korunmaması.

İdarelerde müstahdem bulunan kolcuların umûr-ı zatiyyelerde kullanılmaması

ve bunların me'mûrîn-i idâre taraflarından mahzar-ı himaye olmaları, fi 5 Ramazan sene 1302 ve fi 6 Haziran sene 1301. (18 Haziran 1885)

27 | Memuriyet ve sandık emînliği ile önemli yerlere atanacak kolcuların Türkçe okuyup yazan kişilerden seçilmesi.

Me'mûriyyet ve sandık emînlikleri ile mühimîn-i emâkin kolculuklara Türkçe okuyup yazması bulunanlardan intihâb ve ta'yîn olunması, fi 5 Muharrem sene 1279 ve fi 20 Haziran sene 1278. (2 Temmuz 1862)

28 | Memuriyet ve sandık emînliği görevlerine Türkçe okur yazar olmayanların atanmaması, aksi durumda bu kişileri seçen ve atayanların sorumlu tutulacağı.

Me'mûriyyet ve sandık emînliklerine Türkçe okuyup yazması bulunmayanların intihâb ve ta'yîn olunmaması, ta'yîn ve istihdâm edildiği takdirde intihâb ve ta'yîn edenlerin mes'ul tutulacağı, fi 22 Safer sene 1283 ve fi 23 Haziran sene 1282. (5 Temmuz 1866)

29 | Yıllık hasılatı 150.000 kuruş ve daha aşağı olan Düyûn-ı Umumiyye idarelerine sandık emîni atanmasına gerek olmadığı.

Senevi 150.000 kuruş ve daha dün hâsılatı olan idârelerde ayrıca sandık emîni istihdâm olunmayacağı, fi 19 Rebiülevvel sene 1286 ve fi 17 Haziran sene 1285. (29 Haziran 1869)

30 | Düyûn-ı Umumiyye idarelerinde çalışan ve işten el çektilmesi gereken kişilerin tamamının işine son verilmesi, Genel Merkez'den onay alınmaksızın bu kişilerin yerine yeni atama yapılmaması.

Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nde müstahdem bulunan me'mûrinden kolculara varıncaya kadar azlı icâb edenlerin derhal işlerinden el çektilirli fakat Nezâret-i Umûmiyye'den kable'l-istizân ve cevap alınmazdan evvel hod-be-hod yerlerine diğerlerinin ta'yîn olunmaması, fi 28 Ramâzan sene 1300 ve fi 21 Temmuz sene 1299. (2 Ağustos 1883)

31 | Memuriyete kabul ve tayin edilen kişilerin asalet onay yazılarının geciktirilmemesi.

Me'mûriyyete intihâb ve ta'yîn olunacakların asaletleri istizânının geciktirilmemesi, fi 11 Şaban sene 1284 ve fi 26 Teşrinisânî sene 1283. (8

- 32** Memuriyete kabul ve ataması yapılacak kişilere ait kimlik bilgileri ile daha önce çalıştıkları yerlere ait her türlü bilginin işe alınacak kişilere bizzat mühürlenmesi, bu yazının asalet onayı için yazılacak üst yazıya eklenerek Genel Merkez'e gönderilmesi.

Me'mûriyyete intihâb ve ta'yin olunacakların kendilerinin ve pederlerinin isim ve şöhretleriyle derece-i sinlerini ve şekl-i kıyafetlerini ve nereli olduklarını ve evvelce hangi me'mûriyyetlerde bulunduklarını ve her birinden ne esbâba mebnî infisâl eylediklerini birer varakaya izahen terkim ve zeylleri kendilerine temhîr ettirilerek asaletlerinin istizânına dair yazılacak muharrerâta leffen gönderilmesi, fi 5 Muharrem sene 1301 ve fi 24 Teşrinievvel sene 1299. (5 Kasım 1883)

- 33** Memuriyete kabul ve ataması yapılacak kişilere ait kimlik ve eşkâl bilgilerinin 24 Teşrinievvel 1299 tarihli genelge doğrultusunda düzenlenmesi.

Me'mûriyyete intihâb ve ta'yin olunacaklardan 32 numaralı ve fi 24 Teşrinievvel sene 1299 tarihli tahrîrât-ı umûmiyye ile alınması bildirilen eşkâl-i varakalarının mersûl numûnesine tevfikân tanzim olunması, fi 18 Şaban sene 1301 ve fi 31 Mayıs sene 1300. (12 Haziran 1884)

- 34** Memuriyete atanacak kişilerin daha önceki görevlerinden niçin istifa ettiklerine dair değerlendirmelerin sicil belgelerine yazılıp mühürlenmesi.

Me'mûriyyete intihâb ve ta'yin olunacakların mukaddema bulundukları me'mûriyyetlerden sebeb-i infisâllerini mübeyyin yedlerinde bulunan evrâkın mütâlaasıyla me'mûriyyet sabıklarından sebeb-i infisâlleri tanzim ettikleri eşkâl varakalarına derc eyledikleri gibi olduğu anlaşıldığı hâlde nâzır veyahut merkez müdürleri veya müdirler tarafından mezkûr eşkâl varakalarına *"İşbu varaka mündericâtı me'mûrun yedinde mevcûd olup mütâlaa kılınan evrâka muvâfıktır"* ibâresi yazılarak temhîr edilmesi, fi 8 Cemâziyelevvel sene 1302 ve fi 11 Şubat sene 1300. (23 Şubat 1885)

- 35** Memuriyete kabul edilecek kişilerin sicil belgelerine kendilerine kefil olan kişilerin meslek ve ikamet bilgilerinin yazılması.

Me'mûriyyete intihâb ve ta'yîn olunacaklardan alınacak eşkâl varakalarında kefillerinin mahall-i ikameti ile sanatlarının gösterilmesi, fi 7 Safer sene 1302 ve fi 14 Teşrînisânî sene 1300. (26 Kasım 1884)

36 | **Memuriyete kabul edilecek kişilerden terceme-i hâl varakası alınarak Genel Merkez'e gönderilmesi ve her üç ayda bir durum raporu düzenlenmesi.**

Me'mûriyyete intihâb ve ta'yîn olunacaklardan mersûl numûnesi vechile terceme-i hâl varakası alınıp İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi ve beher üç ayda bir vukuat cetveli dahi irsâl kılınması, fi 15 Cemâziyelâhir sene 1301 ve fi 31 Mart sene 1300. (1 Nisan 1884)

37 | **Görevde yükselme, maaş zammı veya indirimi ile ödül veya ceza bilgilerinin terceme-i hâl cüzdanlarına ne şekilde işleneceği.**

Tercüme-i hâl cüzdanlarına terakki-i me'mûriyyet ve zamm-ı maâş ve mükâfât ve tenzîl-i maâş ve mücâzât hakkında ne yolda şerh verileceğinin beyânına dair, fi 7 Safer 1308 ve fi 10 Eylül sene 1306. (22 Eylül 1890)

38 | **Kolcuların için terceme-i hâl evrakı düzenlenmesine gerek olmadığı.**

Düyûn-ı Umûmiyye Kolcuları'nın terceme-i hâl varakası tanzim etmelerine hâcet olmadığı, fi 16 Cemâziyelâhir sene 1303 ve fi 10 Mart sene 1302. (22 Mart 1886)

39 | **Memurların ne şekilde göreve kabul edilecekleri ve tayinlerinin ne şekilde yapılacağı.**

Me'mûrinin sûret-i intihâb ve ta'yînlerinin tafsîlatına dair, fi 25 Recep sene 1284 ve fi 10 Teşrînisânî sene 1283. (22 Kasım 1867)

40 | **Görev yeri değiştirilecek olan müdür, memur ve diğer görevlilere ait belgelere, bu kişilerin memuriyetleri dönemine ait her türlü bilginin detaylı ve açık bir şekilde yazılması, bu belgelerin müfettişlerce mühürlenip imzalanması.**

Becayışları istenilecek müdür, me'mûr ve müstahdemîn-i sairenin fazla vâridâta muvaffak olmalarından nâşi olduğu takdirde hangi vâridâtın ne gibi esbâba mebnî tezâyüd eylediğinin ve bunda me'mûrların ne yolda hizmet ve gayretleri müşâhede eylediğinin ve evvelce bulundukları me'mûriyyetlerden

terakki veya tedennî sûretiyle mi me'mûriyyet-i hazıralarına nakledildiklerinin ve hüsn-i hâl ve ahlaklarıyla derece-i istidâd ve liyâkatları ne merkezde olduğunun ve şayet müstahdem bulundukları me'mûriyyetler vâridâtında noksanîyet müşâhade olunduğu hâlde bu noksanîyet kendilerinin adem-i liyâkatlarından mı yoksa yed-i ihtiyârlarında olmayan ve esbâb-ı zaruriyyelerden mi neş'et ettiğinin ve ilerisi için haklarında ne fikirde olduğunun ve mülâzımından me'mûriyyete intihâb olunacakların müddet-i devamlarıyla hâl ve derece-i iktidârlarının yazılacak inhâ'larda sarâhaten gösterilmekle beraber müfettişlere dahi temhîr ve imza ettirilmesi, fi 29 Rebiülevvel sene 1306 ve fi 21 Teşrinisânî sene 1304. (3 Aralık 1888)

41 | Daha önceden devlet hizmetinde bulunmayan ve ilk defa olarak memuriyete başvuran kişilerden teminat senedi alınacağı.

Me'mûriyyete intihâb ve ta'yîn olunacaklardan evvelce umûr-ı devlette kullanılmadığını beyân edenlerden senet alınarak istizân-ı inhâ'larına leff edilmesi, fi 15 Ramazan sene 1294 ve fi 11 Eylül sene 1293. (23 Eylül 1877)

42 | Daha önceden devlet hizmetinde bulunmayan ve ilk defa olarak atanacak kişilerden teminat senedi alınmasına yönelik talimatın yinelandığı.

Me'mûriyyete intihâb ve ta'yîn olunacaklardan evvelce umûr-ı devlette kullanılmadığını beyân edenlerden senet alınması te'kidine dair, fi 13 Rebiülevvel sene 1301 ve fi 31 Kânunuevvel sene 1299. (12 Ocak 1884)

43 | Görev yeri veya görevi değişen müdür, memur ve katiplerin mühür örneklerinin genel merkeze gönderilmesi.

Tebdilleri vuku' bulacak müdür ve me'mûr ve ketebe'nin tatbîk mühürlerinin leffıyla ayrı ayrı tahrîrâtlarla ve kolcu ve odacı ve buna mûmâsil küçük hademelerin bir mâh zarfında nezâretlerle merkez müdiriyyetlerince tebdilatını nâtk birer cetvelinin bi't-tanzîm esbâb-ı mûcibe-i azilleri cedâvil-i mezkûrede isimleri bâlâsına şerh ve terkim olunarak zirleri müfettişler tarafından dahi mühürlü ve musaddak olarak cümlesinin kezâ tatbîk mühürlerinin leffıyla bir tahrîrâtla asaletlerinin istizân olunması, fi 29 Rebiülahir sene 1298 ve fi 17 Mart sene 1297. (29 Mart 1881)

44 | Görev yeri veya görevi değişen memur, katip ve geçici personel ile daimi kadroda görev yapan kolcu, odacı ve diğer

çalışanların mühür örneklerine ek olarak kimlik ve sair bilgilerinin de Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne gönderilmeyip Nezaret ve Merkez Müdüriyetlerinde tutulması, yolsuzluk nedeniyle uzaklaştırılanların bir daha göreve alınmaması.

Tebdilleri vuku' bulacak me'mûrîn ve ketebe ve hademe-i muvakkata ile sûret-i daime kullanılan kolcu ve odacı ve buna mümâsil küçük hademelerin eşkâl ve istifa varakalarının İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmeyip nezâret ve merkez müdiriyyetlerince tutulacak defter-i mahsûsuna kaydıyla hıfz olunması ve bunların tatbik mühür pusulalarının beher mâh tanzim olunacak tebdilat cetveline rabten gönderilmesi ve mâni-i istihdâm olur bir sebeple çıkmış veya bir yolsuzlukla azl ve teşhir edilmiş bulunanların kullanılmamasına dikkat olunması, fi 14 Şaban sene 1305 ve fi 14 Nisan sene 1304. (26 Nisan 1888)

45¹ Görev yeri veya görevi değişen memur, katip ve geçici personel ile daimi kadroda görev yapan kolcu, odacı ve diğer çalışanlara ait listelerin her ay Genel Merkez'e gönderilmesi, aksi durumda nazır, merkez müdürü ve muhasebe başkatiplerinin sorumlu tutulacağı.

Tebdilleri vuku' bulacak me'mûrîn ve ketebe ve hademe-i muvakkata ile sûret-i daime kullanılan kolcu ve odacı ve buna mümâsil küçük hademeler için beher mâh İdâre-i Merkeziye'ye irsâl kılınacak cetvellerin geciktirilmemesi ve geciktirildiği takdirde bizzat nâzırlar ve merkez müdürleriyle muhasebe başkatiplerinin mes'ul tutulacakları, fi 12 Rebiülahir sene 1305 ve fi 16 Kânunuevvel sene 1303. (28 Aralık 1887)

46 Görevden alınan memurlar yerine atanacak olan yeni memurların asalet onay belgelerinin müfettişlerce mühürlenip imzalanması.

Azilleri vuku' bulacak me'mûrîn için müfettişlerle bi-l-müzâkere icrâ' olunduğu bilinmek üzere yerlerine intihâb ve ta'yin olunacakların istizân-ı asaletlerine dair yazılacak muharrerât zeyillerine müfettişlerce "görölmüştür" ibâresi yazdırılarak imza ve temhîr ettirilmesi, fi 10 Ramazan sene 1297 ve fi 4 Ağustos sene 1296. (16 Ağustos 1880)

47 Görev yeri veya görevi değişen memurların asalet onaylarıyla

¹ İkinci Takım'da 847 numaralı tahrirata müracaat.

ilgili olarak yazılacak yazıların müfettişler tarafından mühürlenip imzalanması, değiştirilecek sandık eminlerine ait asalet belgelerinin ayrı ayrı düzenleneceği.

Tebdilleri vuku' bulacak me'mûrinin istizân-ı asaletlerine dair yazılacak tahrirâtların müfettişler tarafından imza ve mühürlenmesi ve tebdil kılınacak sandık eminleri'nin ayrı ayrı tahrirâtla asaletlerinin istizân olunması, fi 15 Cemâziyelevvel sene 1298 ve fi 2 Nisan sene 1297. (14 Nisan 1881)

48 Görev yeri ve görevi değişen memurların asalet belgelerine yazılacak yazıların müfettişlerce mühürlenip imzalanması, müfettişlerin ne şekilde ve ne amaçla görevlendirildiklerini bu belgelere şerh düşmeleri.

Tebdilleri vuku' bulacak me'mûrinin istizân-ı asaletlerine dair yazılacak tahrirâtların müfettişler tarafından dahi imza ve mühürlenmesi ve bunlar devrede bulundukları takdirde kendilerine beyân-ı keyfiyyetle ol vechile ma'lûmât verildiğine dair tahrirâtlar zirine şerh verilmesi, fi 7 Ramazan sene 1301 ve fi 18 Haziran sene 1300. (30 Haziran 1884)

49 Görev yeri veya görevi değişen memurların asalet belgelerine nazır ve müdürler tarafından görüş beyan edilmesi, evraklarının genel merkeze eksik gönderilmemesi.

Tebdilleri vuku' bulacak me'mûrinin istizân-ı asaletlerine dair yazılacak tahrirâtlarda nuzzâr ve müdirân taraflarından mütâlaa beyân olunması ve leffiyatının noksan gönderilmemesi, fi 23 Rebiülahir sene 1303 ve fi 16 Kânûnusânî sene 1301. (28 Ocak 1886)

50 Daha önceki memuriyetlerinden herhangi bir nedenle uzaklaştırılmış ve işine son verilmiş kişilerin bir daha göreve alınmaması, aksi durumda bu kişileri işe alanların sorumlu tutulacağı ve doğacak zararın bu kişilere ödettilereceği.

Evvelce bulundukları me'mûriyyetlerden azil ve tard olunmuş olanların me'mûriyyete ta'yîn olunmaması ve ta'yîn olunduğu takdirde ta'yîn edenlerin mes'ul tutulacağı gibi yüzlerinden görülecek hasarın dahi ta'yîn edenlere tazmîn ettirileceği, fi 19 Cemâziyelevvel sene 1280 ve fi 19 Teşrinievvel sene 1279. (31 Ekim 1863)

51 Vergi memuru, katip ve hademelerden tezkere yazımında hata yaptığı veya mührünü kaybettiği gerekçesiyle

görevlerine son verilenlerin bir süre sonra tekrardan işe alınabileceği.

Me'mûrîn-i rûsûmiyye ve ketebe ve hademesinden tezkere terkiminde ve sair muâmelâtta sehvleri vukuna veyahut mirî mührünü kazaen zayi etmelerine mebnî hizmetlerinden ihraç olanların birer müddet sonra istihdâmlarında beis olmadığı, fi 19 Şevvâl sene 1285 ve fi 23 Teşrinisânî sene 1284. (5 Aralık 1868)

52 | İstifa eden memurlar ile hatasından veya mühür kaybindan dolayı bir süre açıkta kaldıktan sonra tekrar işe alınacak kişilere nazır ve merkez müdürlerinin şahsi mühürleri ve Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin resmi mühürleri kullanılarak bir şehadetname (temiz belgesi) verilmesi, ancak zimmet, rüşvet, hile ve fesat suçlarını işleyenlere ise hiçbir şekilde herhangi bir temiz belgesi verilmemesi.

İstifa edenlerle tezkere sehvindene ve mühür-i resmiyi zayi etmesinden nâşî veyahut bunlara mümasil ve bir müddet açıkta kalarak müte'ebbih olduktan sonra tekrar istihdâmlarına gayr-ı mani esbâba mebnî azil edilenler yedlerine esbâb-ı infisâllerinin derciyle heyet-i idâre ile nâzır veyahut merkez müdürleri zât-ı mühürleri ve idâre mühr-i kebirleriyle mühürlenerek birer şehâdetnâme verilmesi ve fakat zimmet ve irtikâbı veya adem-i iktidâr ve idâresi veyahut her ne sûretle olursa olsun vuku-ı hile ve fesat ile bâdema idârece istihdâmına emniyet olunamamak gibi esbâb ile azledilenler yedlerine şehâdetnâme itâ' olunmaması, fi 13 Rebiülevvel sene 1301 ve fi 31 Kânunuevvel sene 1299. (12 Ocak 1884)

53 | Görevden alınan veya görev yeri değişen memurlara ait hesapların yerlerine alınacak yeni kişilerce kontrol edilmesi, zimmetleri tespit edilen kişilerin zimmete konu para veya malı ödememesi veya yarım bıraktıkları işleri tamamlamaması durumunda hiçbir yere bırakılmaması.

İnfisâl ve tebdilleri vuku' bulacak me'mûrinin haletleri tarafından muhasebelerine bakılarak zimmetleri zuhûr ederse tahsil olunmadıkça ve müddet-i me'mûriyyetlerinde tesviyesiz kalmış işleri bilâ-maaş gördürülmedikçe bir tarafa salıverilmemeleri, fi 29 Safer sene 1280 ve fi 3 Ağustos sene 1279. (15 Ağustos 1863)

54 | Görevden alınan memurların defter ve hesapları devrederken

| resmi idare mührünü de devir ve teslim edeceği.

İnfisâlleri vuku' bulan me'mûrünün haleflerine devir ve teslim kaidesini icrâ' cyledikleri zaman idâre mühr-i resmlerinin dahi hemen teslim ettirilmesi, fi 11 Rebiülahir sene 1292 ve fi 5 Mayıs sene 1291. (17 Mayıs 1875)

55 | Görevden alınan memurlara Emekli Sandığı ile ilişkisini kesmedikçe herhangi bir temiz kağıdı veya evrak verilmemesi.

İnfisâlleri vuku' bulan me'mûrünün Tekâüd Sandığı aidat ve muâmelâtınca ilişkisi olanların ilişkileri kesilmedikçe yedlerine devr-i muhasebe defterlerinin ve berât kağıtlarının teslim olunmaması, fi 23 Recep 1301 ve fi 7 Mayıs sene 1300. (19 Mayıs 1884)

56 | Herhangi bir nedenle bir yere gitmek zorunda kalan veya tayin edilen kişilere ne şekilde harcırah verileceğine dair talimatın idarelere gönderildiği.

Hasb-el-lüzûm memleketlerine veyahut diğer mahalle azimet etmek üzere me'zûniyet istid'â'sında bulunacak ve bir mahalle ta'yin ve izâmından dolayı harcîrah verilmesi iktizâ' edecek me'mûrîn haklarında icrâ' kılınacak muâmelâta ve saireye dair on maddeyi hâvi olan "tâlimatın" gönderildiği, fi 10 Zilkade sene 1303 ve fi 29 Temmuz sene 1302. (29 Temmuz 1302)

57 | İzinsiz olarak işe gelmeyen İdare memurlarının maaşından gelmedikleri gün sayısı kadar maaş kesintisi yapılması ve bu paranın aybaşlarında düzenli olarak işe gelen diğer çalışanlara dağıtılması.

İdârelerde müstahdem bulunan me'mûrinden bilâ-ruhsat devam etmeyenlerden cezâen kıst-el-yevm kat' olunması ve bu kıst-el-yevmlerin ay başlarında müdâvim bulunan muvazzaf ve mülâzımına taksim edilmesi, fi 19 Şevvâl sene 1290 ve fi 7 Teşrinisâni sene 1289. (19 Kasım 1873)

58 | Rûsûmat memurları aleyhinde mühürsüz ve imzasız şekilde düzenlenen ihbar ve şikayet mektuplarının dikkate alınmaması, mühürlü ve imzalı olanlar hakkında ise gereğinin yapılması.

Me'mûrîn aleyhinde mühürsüz ve imzasız vürûd edecek ihbâr ve ihtârâmelerin battâla atılıp mühürlü ve imzalı olduğu takdirde icâbına

bakılması, fi 8 Zilkade sene 1285 ve fi 7 Şubat sene 1284. (19 Şubat 1869)

- 59** | **Memurlar aleyhinde imzasız ve mühürsüz şekilde düzenlenen ihbar ve şikayet mektuplarının dikkate alınmaması, ancak dikkate değer konuların müfettişlerce araştırılıp Genel Merkezin bilgilendirilmesi, imzalı ve mühürlü ihbar mektubu yazan kişilerden ihbarın asılsız çıkması durumunda yapılan masrafları ödeyeceğine dair teminat senedi alınması.**

Me'mûrin aleyhinde ve İdâreye müteallik mevâdd-ı saire hakkında mühürsüz ve imzasız vürûd edecek ihbâr ve ihtârâmelerin battâla atılıp fakat mündericâtlarında şâyân-ı ta'mik ve tedkik bir şey görülür ise idârelerce kayd ve hıfzedilerek müfettişlerin devren geşt ü güzârlarında lâzım gelen tedkikatının bunlar ma'rifetiyle icrâ' ile neticelerinden Nezâret-i Umûmiyye'ye ma'lûmât verilmesi ve mühürlü ve imzalı vürûd edecek ihbâr ve ihtârâmelerin mündericâtlarının tahkiki zımnında gönderilecek tahkik me'mûru masrafını taraflarından te'diye edeceklerini ve saireyi mübeyyin ma'rifet-i hükûmetle muhbirlerden teminat senedi alınması, fi 4 Muharrem sene 1305 ve fi 10 Eylûl sene 1303. (22 Eylûl 1887)

- 60** | **İnceleme ve kontrol amacıyla bir yere giden memurların Rûsûmat memurlarının evinde misafir olarak konaklamaması.**

İcrâ'-yı teftişât ve tahkikat zımnında bir tarafa giden me'mûrların me'mûrin-i rûsûmiyye hanelerinde misafireten ikamet etmemeleri, fi 26 Zilhicce sene 1282 ve fi 29 Nisan sene 1282. (11 Mayıs 1866)

- 61** | **1302 yılı vergi gelirlerini %50 oranında arttıran Rûsûmat memurlarına ikramiye verildiği.**

1302 senesinde % 50'ye kadar fazla-yı vâridâta muvaffak olan me'mûrlara mersûl defter mücibince ikramiye i'tâ' kılındığı, fi 5 Rebiülevvel sene 1305 ve fi 9 Teşrinisâni sene 1303. (21 Kasım 1887)

- 62** | **1303 yılı vergi gelirlerini %30 oranında arttırmayı başaran Rûsûmat memurlarına ikramiye verildiği.**

1303 senesinde % 30'dan ziyâde fazla vâridâta muvaffak olan me'mûrlara mersûl defter mücibince ikramiye i'tâ' olunduğu, fi 25 Muharrem sene 1306 ve fi 19 Eylûl sene 1304. (1 Ekim 1888)

63 | 1304 yılı vergi gelirlerini %30 oranında arttırmayı başaran Rüsûmat memurlarına ikramiye verildiği.

1304 senesinde 62 numaralı ve fi 19 Eylül sene 1304 (1 Ekim 1888) tarihli tahrîrât-ı umûmiyyede ta'yîn edilen had nisbetinde fazla-yı vâridâta muvaffak olan me'mûrlara mersûl defter mücibince ikramiye verildiği, 26 Safer sene 1307 ve fi 9 Teşrinievvel sene 1305. (21 Ekim 1889)

64² | 1305 yılı vergi gelirlerini %30 oranında arttıran Rüsûmat memurlarına ikramiye verildiği.

1305 senesinde 63 numaralı ve fi 9 Teşrinievvel sene 1305 (21 Ekim 1889) tarihli tahrîrât-ı umûmiyyede ta'yîn edilen had nisbetinde fazla-yı vâridâta muvaffak olan me'mûrlara mersûl defter mücibince ikramiye verildiği, fi 7 Rebiülahir sene 1308 ve fi 8 Teşrinisânî sene 1306. (20 Kasım 1890)

B. Memurlardan alınacak kefalet senetlerinin kabulü, kontrolü, saklanması ve iadesi işlemleri.

65 | Yabancı ülke vatandaşlarının Rüsûmat çalışanlarına kefil olamayacağı.

Tebca-i ecnebiyyenin me'mûrîn-i rüsûmiyyeye edecekleri kefâletlerinin kabul olunmaması, fi 5 Muharrem sene 1279 ve fi 20 Haziran sene 1278. (2 Temmuz 1862)

66 | Rüsûmat çalışanlarının birbirlerine kefil olamayacakları.

Me'mûrîn-i rüsûmiyyenin yekdiğerine edecekleri kefâletlerinin kabul olunmaması, fi 4 Zilhicce sene 1279 ve fi 11 Mayıs sene 1279. (23 Mayıs 1863)

67 | Memuriyete atanacak kişilerden alınan kefalet senetlerinin vilayet ve sancak meclislerince her altı ayda bir yoklanması, kefillerin maddi durumunun yeterli olup olmadığının senetlere şerh düşülmesi.

Me'mûriyyete ta'yîn olunacaklardan alınacak kefâlet senedâtı ile her altı ayda bir kere kefâlet yoklama muâmelesinin vilâyet ve livâ' meclislerinden tasdik ve

² İkinci Takım'da 862 numaralı tahrirata müracaat.

icrâ' olunması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 29 Rebiülevvel sene 1292 ve fi 23 Nisan sene 1291. (5 Mayıs 1875)

68 | **Nezaret ve merkez müdüriyetlerinde işe başlayacak memurlardan istenen kefalet senetlerinin işe başlangıç tarihinden itibaren 10 gün içerisinde İdareye teslim edilmesi aksi halde yerlerine başkalarının atanacağı.**

Nezâretlerle merkez müdüriyetlerinde istihdâm olunacak me'mûrin ile mülhakatı müdirlerinin kefilleri nezâretlerle merkez müdüriyetlerince ve mülhakat müdüriyetleri merkezlerinde istihdâm edilecek me'mûrin ile bunların mülhakatı bulunan İdâreler me'mûrlarının müdüriyetlerce ve İdâreler maiyyet-i me'mûrin ve hademesinin kefilleri dahi me'mûriyetlerce ahz olunması ve me'mûrinin kefilî irâe etmedikçe umûr-ı me'mûrelerine mübâşeret ettirilmemesi ve mahall-i me'mûriyetlerine vusûllerinden nihâyet on gün zarfında kefilî irâe edemeyenlerin yerlerine diğerlerinin intihâb ve ta'yîn kılınması ve me'mûrin küfelâsı yoklama muâmelesinin altı aydan altı aya münhasır tutulmayıp her-bâr nazar-ı teftişten bırakılmaması, fi 9 Muharrem sene 1294 ve fi 12 Kânûnusânî sene 1292. (24 Ocak 1877)

69³ | **Memuriyete atanacak kişilerden alınacak kefalet senetlerinin idarelere gönderilen örnekler tarzında hazırlanması, kefillerin maddi durumunun yeterli olup olmadığının altı ayda bir kontrol edilmesi**

Me'mûriyete ta'yîn olunacaklardan alınacak kefalet senedâtı ile küfelânın musaddaklarından ahz olunacak varakaların mersûl numûneleri vechile tanzîm ettirilmesi ve bir de altı ayda bir kere me'mûrinin küfelâsı yoklattırılarak keyfiyyet-i servet ve iktidârları için mahalleri meclislerinden birer yoklama varakası alınması, fi 13 Rebiülevvel sene 1302 ve fi 19 Kânunuevvel sene 1300. (31 Aralık 1884)

70 | **Memurlara kefil olacak kişilerin ikamet adresleri ile sanatlarının kefalet senetlerinde gösterilmesi.**

Me'mûriyete intihâb ve ta'yîn olunacaklardan alınacak kefalet senedâtında kefillerin mahall-i ikametleriyle sanatlarının gösterilmesi, fi 7 Safer sene 1302 ve fi 14 Teşrinisânî sene 1300. (26 Kasım 1884)

³ İkinci Takım'da 867 ve 947 numaralara müracaat.

71 | Zimmet suçu işleyen memurlara ait listelerin altı ayda bir düzenlenip İdare Meclislerine verilmesi.

Me'mûrîn-i müstahdemeden zimmet-i mîrîleri zuhûr edenlerin her altı ayda bir defterinin tanzîmiyle Mecâlis-i İdâreye verilmesi, fi 17 Cemâziyelevvel sene 1292 ve fi 9 Haziran sene 1291. (21 Haziran 1875)

72 | Memuriyete atanacak kişilerin kefalet senetlerine Emekli Sandığı aidatlarını geciktirmeyip zamanında yatıracaklarına ilişkin not yazılması.

Me'mûriyyete ta'yîn olunacaklardan alınacak kefâlet senedâtına Tekâüd Sandığı aidatını zimmetlerine geçirmeyerek vakit ve zamanıyla sandığa irsâl edeceklerinin derc olunması, fi 14 Cemâziyelâhir sene 1305 ve fi 15 Şubat sene 1303. (27 Şubat 1888)

73⁴ | Sandık emâneti görevine atanacak kişilere ait kefaletnamelerin İdare Meclisi'nce onaylanması gerektiği.

Ma' kitâbet sandık emâneti'ne ta'yîn olunacaklar kefaletnâmelerinin Mecâlis-i İdâre'den tasdik olunacağı ve bu bâbda Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye tastir buyurulan muharrerât-ı aliyyenin gönderildiği, fi 12 Şevvâl sene 1301 ve fi 23 Temmuz sene 1300. (4 Ağustos 1300)

74 | Memurluğa atanan kişilere kefil olan şahısların altı ayda bir yapılan kefalet yoklama işlemlerinin İdare meclislerinde harç alınmaksızın onaylanması.

Me'mûriyyete ta'yîn olunacaklar küfelâ yoklamasının Mecâlis-i İdâre'ce bilâ-harc tasdik olunması husûsuna Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu, fi 5 Şaban sene 1302 ve fi 8 Mayıs sene 1301. (20 Mayıs 1885)

75 | Memurluğa atanacak kişilerce İdareye sunulan kefaletname belgelerinden ilk başta 50 kuruş harç alınması, daha sonraki tüm yoklamaların İdare Meclisleri ve Yazı İşlerince harç alınmaksızın yapılması.

Me'mûriyyete ta'yîn olunacaklar kefaletnâmelerinin gerek bidâyeten ve gerek yoklama esnasında Mecâlis-i İdâre'ce bilâ-harc tasdik edildikten sonra mezkûr kefaletnâmelerin bidâyeten yalnız 50 kuruş harc alınarak mukavelât

⁴ İkinci Takım'da 875 numaralı tahrirata müracaat.

muharrirliklerince dahi tasdik kılınmasının ve yoklama esnasında dahi mukavelât muharrirliklerince bilâ-harc tasdik edilmesinin usûl ittihazına Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu ve keyfiyyet Mâliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile ile devâir-i aliyyeye bâ-muharrerât-ı âliye iş'âr buyurulduğu, fi 18 Recep sene 1303 ve fi 10 Nisan sene 1302. (22 Nisan 1886)

- 76** | **300 kuruşa kadar maaş alan ve geçici olarak memuriyete atanacak kişilerden alınacak kefalet senetlerinin gerek ilk atama sırasında gerekse kefalet yoklamaları sırasında harç alınmaksızın onaylanması.**

300 kuruşa kadar maâş ve avâid ile muvakkaten me'mûriyyete ta'yin olunacaklar kefâletnâmelerinin mukavelât muharrirliklerince bidâyeten dahi bilâ-harc tasdik olunması husûsuna Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu, fi 26 Muharrem sene 1304 ve fi 13 Teşrinievvel sene 1302. (25 Ekim 1886)

- 77** | **Memuriyete atanacak kişilere kefil olanların sadece mühür ve imzalarının değil, servet ve güçlerinin yerinde olup olmadığının da kontrol edilmesi.**

Me'mûriyyete ta'yin olunacaklar kefâletnâmelerinin mukavelât muharrirliklerince yalnız kefâletnâmelerdeki mühürlerin küfelânın zât-ı mühürleri olduğunu tasdik ile iktifâ' olunmayıp Mecâlis-i İdâre misillü kefillerin servet ve iktidârlarının tahkik ve tasdik kılınacağı ve keyfiyyet Adliye Nezâret-i Celilesi'nden bil-cümle Mahâkim-i İstinâfiye müdde-i umûmiliklerine iş'âr buyurulduğu, fi 29 Muharrem sene 1304 ve fi 16 Teşrinievvel sene 1302. (28 Ekim 1886)

- 78** | **Memuriyete atanacak kişilere kefil olanların kaç kuruş değerinde ve ne cins gayrimenkule sahip olduklarının kefalet senetlerinde gösterilmesi.**

Me'mûriyyete ta'yin olunacaklar kefâletnâmelerinde küfelânın kaç kuruş kıymetinde ne nev-i emlâka mutasarrıf oldukları gösterilmeyen Mecâlis-i İdâre ve mukâvelat muharrirlikleri tasdiklerinin kabûl olunması, fi 24 Muharrem sene 1305 ve fi 30 Eylül sene 1303. (12 Ekim 1887)

79⁵ | Bir veya birden çok memura kefil olan şahısların mülk ve servetleri kefil oldukları miktardan fazla değil ise, önceki kefaletlerinden aklanmadıkça bir başka memur veya aşar ihale bedeline kefil olamayacakları.

Me'mûriyyete kefâlet etmiş olanlar mülk ve servetleri kefâletleri için aranılacak dereceden mütecâviz olmadığı takdirde evvelki kefâletlerinden teberri etmeksizin diğer me'mûra veyahut a'şâr ve saire işlerine kefâletlerinin kabul edilmeyeceği ve bu bâbda Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celile'ye tastir buyurulan muharrerât-ı aliyyenin gönderildiği, fi 29 Cemâziyelevvel sene 1307 ve fi 9 Kânûnusânî sene 1305. (21 Ocak 1890)

80 | Nâzır, merkez müdürü, muhasebe başkatibi, sandık emini ve pul memurlarına ait kefalet senetlerinin Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezinde, kolcu ve kantarcı dışındaki diğer tüm memurlara ait kefalet senetlerinin ise Nezaret ve Merkez müdüriyetlerince saklanılacağı.

Nâzır ve merkez müdürleriyle muhasebe başkatipleri ve sandık eminleri ve Pul Me'mûrları kefâlet senedâtının Nezâret-i Umûmiyye'de hıfz olunacağı ve kolcu ve kantarcılardan mâ-adâ me'mûrın ve saire kefâlet senedâtının nezâret ve merkez müdüriyyetlerine celbi ile muhâfaza-yı müştereke altında bulundurulması, fi 17 Rebiülahir sene 1308 ve fi 18 Teşrinisânî sene 1306. (30 Kasım 1890)

81 | Kolculardan alınacak kefalet senetlerinin nezaret ve merkez müdürlüklerinde saklanması.

Kolculardan alınacak kefâlet senedâtının nezâret ve merkez müdüriyyetlerinde hıfz edilmeyip müdüriyyetlerde saklanması, fi 19 Recep sene 1280 ve fi 17 Kânunuevvel sene 1279. (29 Aralık 1863)

82 | Görevinden alınan veya meslekten ihraç edileceklerle ait kefalet senetlerinin zimmetten aklanuncaya kadar iade edilmemesi, aksi durumda sorumlular hakkında işlem yapılacağı.

Me'mûriyyetlerinden azl ve ihraç olunacaklar kefâlet senedâtının muhasebeci tebriye-i zimmet eyledikten vesair güne ilişkileri olmadığı tahakkuk ettikten

⁵ İkinci Takım'da 946 numaralı tahrirata müracaat.

sonra red olunması ve bilâ-tahkik terk edenlerin mes'ul tutulacağı, fi 13 Zilkade sene 1286 ve fi 2 Şubat sene 1285. (14 Şubat 1870)

- 83⁶** | Rüsûmat İdaresi'ne ait resmi mühürlerin müdür ve memurların boyunlarındaki ipe bağlı olarak taşınması, kaybedenlerin görevine son verilmesi, kefalet senetlerinin azil tarihinden belli bir süre geçtikten sonra iade edilmesi.

İdâre mühr-i kebirlerinin müdür ve me'mûrların boyunlarında muhkem bağa merbûten taşınması ve kaybedenlerin me'mûriyyetlerinden azl olunmaları ve kefâlet senetlerinin azilleri tarihinden itibaren bir süre sonra red olunması, fi 24 Rebiülahir sene 1282 ve fi 3 Eylül sene 1281. (15 Eylül 1865)

C. Maliye müfettişlerinin teftiş dereceleri ve yetkileri.

- 84** | Maliye Müfettişleri ile yardımcılarının Düyûn-ı Umumiyye idarelerinde ne şekilde inceleme yapacağı, yetkilerinin derecesi.

Maliye Müfettişleri ile muavinlerinin Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nce ne derece teftişât icrâ'sına me'mûriyyet ve salahiyetleri bulunduğu beyân ve tarif kılındığı, fi 21 Muharrem sene 1302 ve fi 29 Teşrinievvel sene 1300. (10 Kasım 1884)

- 85** | Maliye Müfettişlerinin isimlerini gösteren listelerin Mülhakat idarelerine gönderilmesini takiben gereğinin yapılması.

Maliye Müfettişleri'nin esâmisini mübeyyin olan pusulası gönderildikten bu bâbda Mülhakat İdâreleri'ne vesâyâ-yı lâzime icrâ' olunması, fi 23 Rebiülevvel sene 1302 ve fi 29 Kânunuevvel sene 1300. (10 Ocak 1885)

- 86** | Maliye Müfettişlerince Düyûn-ı Umumiyye idarelerinde yapılacak incelemelere müdahale edilmemesi.

Maliye Müfettişleri'nin Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nce edecekleri teftişâta muhâlefet olunmaması, fi 7 Cemâziyclâhir sene 1302 ve fi 12 Mart sene 1301. (24 Mart 1885)

⁶ İkinci Takım'da 1139 numaralı tahrirata müracaat.

İKİNCİ BÖLÜM

A. Tuz tekeli, tuzun taşınması, taşıma ücretlerinin ihalesi, tuzun teslimi, istiflenmesi, saklanması, devir, kayıt, satış ve fire işlemlerinin ne şekilde yapılacağı.

87 | Tüm tuz ocakları ve madenlerinin tekel haline dönüştürüldüğü.

1278 senesi Mart'ından itibaren bil-cümle memlaha ve tuz madeni ve kuyularının taht-ı inhisâra alındığına ve teferruâtına dair, fi 9 Ramazan sene 1278 ve fi 26 Şubat sene 1277 (10 Mart 1862) tarihinde neşrolunan 32 bendi hâvî "*Tuz ta'limâtı'nın*" gönderildiği, fi 19 Şevvâl sene 1278 ve fi 6 Nisan sene 1278. (18 Nisan 1862)

88 | Tuz ocaklarında talep miktarından fazla tuz çıkartılmaması, aksi durumda ocak memurları ile nazır ve müdürlerin sorumlu tutulacakları.

Memlahalarda sürümüne ve sarfiyât-ı sabıkalarına nazaran icâb ve lüzûmundan ziyâde tuz ihraç edilmemesi ve edildiği takdirde o memlaha me'mûruyla metbu bulunan nâzır ve müdürün mes'ul tutulacakları gibi tazminâta dahi uğrayacakları, fi 19 Şevvâl sene 1283 ve fi 11 Şubat sene 1282. (23 Şubat 1867)

89 | Ocaklardan çıkartılacak tuzların üretim ve nakliye işlerinin üretim mevsiminden iki üç ay önce ihale edilerek fiyatının belirlenmesi, bu işleri geciktirenlerin sorumlu tutulacağı.

Memlahalardan ihraç olunacak tuzların ücret-i i'maliye ve ihraciyelerinin mevsim-i ihracattan iki üç ay evvel münâkasaya vaz'ıyla istihsâl-i me'zûniyet olunması ve vaktiyle me'zûniyet-i istihsâl etmeyenlerin tazminâta uğrayacakları, fi 22 Cemâziyelevvel sene 1291 ve fi 24 Haziran sene 1290. (6 Temmuz 1874)

90 | Ocaklarda gereğinden fazla tuz üretilmemesi, tuz üretim ve sevkîyat fiyatının üretim mevsiminden belli bir süre ihale edilerek belirlenmesi, bu işleri zamanında yapmayanların zincirleme olarak tazminata mahkum edileceği.

Memlahalarda sürümüne ve sarfiyât-ı sâbıkalarına nazaran icâb ve

lüzûmundan fazla tuz ihraç edilmemesi ve memlahalardan ihraç olunacak tuzların ücret-i i'maliye ve ihraciyelerinin mevsim-i ihracattan iki üç ay evvel münâkasaya vaz'ıyla istihsâl-i me'zûniyet olunması ve vaktiyle istihsâl-i me'zûniyet etmeyenlerin müteselsilen tazminâta uğrayacakları te'kidten bildirildiği, fi 17 Safer sene 1294 ve fi 19 Şubat sene 1292. (3 Mart 1877)

- 91** Ocaklardan çıkartılan ve ambarlara gönderilecek olan tuz miktarının ihracat mevsiminden iki ay önce genel merkeze bildirilmesi, yeni tuzların eski tuzlara karıştırılmaması, ocak ve ambarlarda tuz yığınlarına birer numara verilmesi.

Memlahalardan ihracına ve ambarlara celbine lüzûm görünecek tuz mikdârının lâ-akall mevsim-i ihracattan iki ay evvel Nezâret-i Umûmiyye'ye inhâ olunması ve Nezâret-i Umûmiyye'den tebliğ olunacak karâra tevfiân ihracata mübâşeret kılınması ve yeniden ihraç olunacak tuzların eski tuzlara karıştırılmaması ve eski tuzlar satılıp arkası alınmadıkça yeni tuzlara başlanılmaması ve memlahalarda bulunan ambar ve yığınlar birer numara vaz' olunması, fi 26 Safer sene 1301 ve fi 15 Kânunuevvel sene 1299. (27 Aralık 1883)

- 92** Her ambarın tuz ihtiyacının geçmiş dört yıllık talepler göz önüne alınarak Mart sonuna kadar bildirilmesi, aksine hareket eden kişilerin sorumlu tutulacağı.

Her bir ambarın sürümüne göre bir sene için ne mikdâr tuza lüzûm olduğu dört senelik sarfiyâtıyla bi'l-muvâzene her sene Mart nihâyetinden evvel İdâre-i Merkeziye'ye bildirilmesi ve hilâfında hareket edenlerin mes'ul tutulacakları, fi gurre-i Rebiülevvel sene 1301 ve fi 19 Kânunuevvel sene 1299. (31 Aralık 1883)

- 93** Ocaklardan çıkartılan tuzların ne şekilde ihale edileceği ve hükümetten ne şekilde yetki alınacağı.

Memlahalardan ihraç olunacak tuzların ne yolda münâkasaya konulacağını ve hükümetlerden ne sûrette mazbata alınacağını beyânına dair, fi 13 Şaban sene 1290 ve fi 23 Eylül sene 1289. (5 Ekim 1873)

- 94** Ocaklardan çıkartılacak ve ambarlara gönderilecek tuzların nakliye bedelinin 100 veya 1000 kıyye üzerinden ihale edilmesi.

Memlahalardan ihraç olunacak ve ambarlara nakil edilecek tuzların ücret-i

ihraciye ve nakliyelerinin beher 100 veya 1.000 kıyyesi itibarıyla münâkasaya konulup o yolda mazbata alınması, fi 25 Şevvâl sene 1290 ve fi 3 Kânunuevvel sene 1289. (15 Aralık 1873)

95 Ocaklarda tuz ihracına başlanıldığı günden itibaren defter tutulması, her türlü işlemin bu deftere düzenli olarak kaydedilmesi, defterlerin korunması, mühürlenmesi, defterlerde silinti ve kazıntı yapılmaması, ambarlarda gerekli tamiratın yapılması.

Memlahalarda tuz ihracatına başlanılacağı günden itibaren birer defter tutulup bu deftere beher gün için yevmiye açılarak her gün ihraç olunan tuzun beher çekisinin müfredât vechile yevmiyesine kayd ve terkim olunarak o gün ihraç olunan tuzun ambar ve ludalara vaz' olunduktan sonra beher akşam o günkü yevmiye zirine *"yalnuz şu kadar kıyye tuz ihraç olunmuştur"* ibâresi yazılarak o memlaha heyeti tarafından mühürlendikten sonra işbu tuz mikdârının icmâl defterine dahi yek kalem olarak terkimiyile kezâlik *"yalnuz şu kadar kıyye tuz ihraç olunmuştur"* ibâresi yazılıp yine heyet-i mezkûre tarafından mühürlenmesi ve beher yevm memlahalarla tuz ambarları sandık ve kantar ve sarfiyât defterlerinin yekûnleri bağlanılarak kâffesinin zirleri memlaha ve idâreler heyeti tarafından temhir edilmesi ve memlahalara müşterilerin vürûdunda esâmî ve verecekleri akçe ile alacakları tuzun mikdârı ve vesâit-i nakliyyesinin envâi kantar defterine bi-l-kayd müşteriler akçelerini sandık eminlerine veyahut müdür ve me'mûrlara bi't-teslim sandık ve sarfiyât defterlerine kayd olunduktan sonra tuzların müşterilere verilmesi ve 25 kıyyeden aşağı perakende sûretiyle satılan tuzlar satışının ay nihâyetlerinde yek kalem olarak gösterilmeyip perakende tuz müşterilerinin vürûdlarında alacakları tuz velev bir kıyye dahi olsa kantar ve sandık ve sarfiyât defterlerine kayd olunduktan sonra i'tâ' olunması ve tuz ihracat ve sarfiyât ve sandık ve kantar defterlerinin beher sayfaları bâlâlarına numara vaz'ıyla nezâret veya merkez müdiriyyetleri mühr-i kebiriyile mühürlenmesi ve bir defter kaç sayfadan ibâret olduğunun birinci sayfalarıyla nihâyetteki sayfalarına *işbu defter şu kadar sayfadan ibârettir* diye yazılıp kezâ nezâret veya merkez müdiriyyetleri mühr-i kebiriyile temhir kılınması ve bu defterlerle tezâkürin sabit mürekkeble yazılması ve bu defterlerin hiçbirinde hakk ve silinti ve çizgi ve karâr bulunmaması ve kuyûdâtça bir sehv vukuunda o sehvin üzerine incecik bir çizgi çekilerek sahihinin alt tarafına yazılıp bu sehvin esbâbı çizilen sehvi kaydın hizasına tahrir ile işbu sehv memlahaya mahsûs defterlerde vuku' bulur ise memlaha heyeti ve idâre defterlerinde vaki olur ise idâre heyeti tarafından

mühürlenmesi ve memlahalarla tuz ambarlarında seyl ve harik ve bârân nüzülü gibi bir kaza ile tuz ve saire telefât vuku' bulduğu anda o memlaha veyahut idâre me'mûru tarafından hemen merciine ma'lûmât verilerek mercinin dahi der-akab hükûmete mürâcaâtıyla keşf ettirilerek mikdârını ve esbâbını ve tarih-i vukuunu mübeyyin mazbata alınarak ve livâ mecâlisine dahi tasdik ettirilerek İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi ve bunun için memlahalarda birer defter tutulup seyl ve harik ve bârân nüzülü gibi bir kaza ile telefât vuku' bulduğu sûrette bu vukuatın günü ve saati işbu deftere kaydettirilerek memlaha heyeti tarafından mühürlenmesi ve bu gibi telefâtın Nezâret-i Umûmiye'den emr-i istihsâl olunmadıkça mahsubu ve icmâlden tenzili caiz olamayacağı ve memlaha ve idârelerde tuz mevzu bulunan ambarlar tamire muhtaç oldukları takdirde me'mûrların mercilerine mürâcaât etmeleri ve edilmeyip de derûnlarında bulunan tuzlardan telefât vuku' bulduğu hâlde bâdilerinin tazmînata uğrayacakları ve bu bâbda Dahiliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile'ye tebligat icrâ' buyurulduğu, fi 19 Zilhicce sene 1302 ve fi 16 Eylül sene 1301. (1 Ekim 1885)

- 96** | Tuz ambarlarına ait defter kayıtları ile ambar mevcutlarının her akşam kontrol edilerek mühürlenmesi, doğabilecek farklardan ilgili memurların sorumlu tutulacağı.

Tuz ambarları satış defterlerinin yevmiyeleri her akşam nâzırlar veya müdirler veyahut me'mûrlar ile başkatipler taraflarından yekûnleri görülüp mevcûd sandık ile bade't-tatbik zirleri tuz ambar me'mûrlarıyla maan mühürlenmesi ve buna riâyet olunmayarak ambar me'mûrlarının açığı zuhûr edildiği takdirde mâ-fevkinde bulunan me'mûrların mes'ul tutulacağı, fi 2 Rebiülevvel sene 1298 ve fi 20 Kânûnusânî sene 1296. (1 Şubat 1881)

- 97** | Tuz üretim ve nakliye işlemleri sırasında her türlü hesaplamanın yeni kıyye üzerinden yapılması, eski kıyyenin kullanılmaması.

Tuz ihracat ve ithalat ve sarfiyâtının yeni kıyye ile icrâ' olunup icmâlâtta dahi o hesap üzere gösterilerek eski kıyye isti'mâl olunmaması, fi 5 Şaban sene 1299 ve fi 8 Haziran sene 1298. (20 Haziran 1882)

- 98** | Ocaklardan çıkartılacak tuzların tepsi ve harmanlarda kurutulup süzüldükten sonra tartılarak teslim alınması.

Memlahalardan ihraç olunacak tuzların evvela tâbe ve harmanlar kenarında küçük tepe ve yığınlar yapılarak suları süzülüp kuruduktan sonra rüesâdan

vezin ile ahz ve kabz olunması, fi 8 Muharrem sene 1279 ve fi 23 Haziran sene 1278. (5 Temmuz 1862)

99 Ocaklarda üretilen kumlu, çamurlu ve yaş durumdaki tuzların teslim alınmaması, aksi davrananların sorumlu tutulacağı.

Memlahalarda kumlu ve çamurlu ve yaş olarak rüesâdan tuz ahz ve kabz edilmemesi ve edildiği takdirde kabûl edenlerin mes'ul tutulacakları, fi gurre-i Recep sene 1285 ve fi 5 Teşrinievvel sene 1284. (17 Ekim 1868)

100 Ocaklardan sevk edilen tuzların temizce çıkartılması, kumlu, çamurlu ve yaş durumdaki tuzların teslim alınmaması hususunun yinelenildiği.

Memlahalardan ihraç olunacak tuzların temizce çıkarttırılması ve kumlu ve çamurlu ve yaş olarak rüesâdan tuz kabûl edilmemesi ve tuzların lâyıkiyla kuruyup rutubetleri zayıf olduktan sonra rüesâdan ahz ve kabûl olunması te'kiden bildirildiği, fi 24 Rebiülahir sene 1298 ve fi 12 Mart sene 1297. (24 Mart 1881)

101 Ocaklardan çıkartılan tuzların sehpa ile teslim alınıp o şekilde satılması, kile ve ölçek ile alım satım yapılmaması, aksi davrananların sorumlu tutulacağı.

Memlahalarda tuzların sehpa ile ahz ve kabûl ve fûrûht olunup kile ve ölçek isti'mâl edilmemesi ve edildiği hâlde mütecâsir olan me'mûrlarla mâ-fevkinde bulunan me'mûrinin mes'ul tutulacakları, fi 26 Şaban sene 1292 ve fi 14 Eylül sene 1291. (26 Eylül 1875)

102 Ocaklarda bulunan basküllerin ne şekilde kullanılacağı.

Memlahalardaki basküllerin sûret-i isti'mâli ve sairesi hakkında bazı tarifat icrâ' kılındığı, fi 23 Rebiülahir sene 1307 ve fi 4 Kânunuevvel sene 1305. (16 Aralık 1889)

103 Osmanlı Devleti sahillerinde bulunan şehir ve kasabalara birer ambar yapılması, bu ambarlara ocaklardan tuz nakledilmesi, buralarda resmi tuz fiyatına nakliye ve ambar masrafı ilave edildikten sonra tuz satılması.

Memâlik-i Şâhâne sevâhilinde bulunan şehir ve kasabalara birer ambar gûşâd edilip memlahalardan icâbı kadar tuzun nakli ile ve fiyat-ı miriyyesine nakliye

ve ambar masârifinin zammıyla satılması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 22 Safer sene 1284 ve fi 13 Haziran sene 1283. (25 Haziran 1867)

104 | Ocaklardan perakende olarak yarım kıyyeye kadar tuz satılabileceği, tuz satışının bir memura zimmetlenmek suretiyle yapılması.

Memlahalarda perakende sûretiyle yarım kıyyeye kadar tuz satılması husûsuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişâhi şeref müteallik buyurulduğu ve böyle perakende sûretiyle satılacak tuzların ayrıca bir mahalle vaz' olunarak birer me'mûr-ı mahsûsa zimmet kaydıyla sattırılması, fi 11 Cemâziyelevvel sene 1283 ve fi 8 Eylûl sene 1282. (20 Eylûl 1866)

105 | Ocaklarla tuz ambarlarında perakende olarak satılacak tuzlar için %1 ile %5 arasında fire kabul olunabileceği.

Memlahalarla tuz ambarlarında perakende sûretiyle satılmak üzere ifrâz edilen tuzlardan % 1 kıyyeden nihâyet % 5 kıyyeye kadar fire kabul olunması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 28 Recep sene 1283 ve fi 23 Teşrinisânî sene 1283. (5 Aralık 1867)

106 | Ocaklarla tuz ambarlarında perakende olarak satılacak tuzlar için %1 ile %5 arasında fire kabul edilirken, toptan olarak satılacak tuzlarda %1 ile %2,5 arasında fire kabul edilebileceği, bu miktarların üzerinde gerçekleşen firelerin sorumlularına tazmin ettirileceği.

Memlahalarla tuz ambarlarında perakende sûretiyle satılmak üzere ifrâz edilen tuzlardan % 1 kıyyeden nihâyet % 5 kıyyeye kadar perakendenin gayri satılan tuzlardan % 1 kıyyeden nihâyet elnihaye % 2,5 kıyyeye kadar fire kabul olunacağı ve esbâb-ı mucibe-i mücbire olmaksızın % 2,5'dan % 5 kıyyeye kadar fire gösterenlerin su'isti'mâli tahakkuk ettirilemediği hâlde % 2,5'dan % 5 kıyyeye kadarının me'mûr-ı mes'ulüne tazmin ettirileceği ve % 5 kıyyeden ziyâde fire gösterenlerin su'isti'mâli tahakkuk etmese bile % 2,5 kıyyeden ziyâdesi me'mûr-ı mes'ulüne tazmin ettirilmekte beraber azledileceği ve ambarlar derûnundaki tuzların hîn-i derûnda sarf olunmuş olan tuzlardan nihâyet % 2,5 kıyyeye kadar henüz sarf olunmayıp da ambara idhârî lâ-akall üç mahı mürûr etmiş olan tuzlardan nihâyet % 1 kıyyeye kadar fire kabul olup % 1 kıyyeden % 2,5 kıyyeye kadarının me'mûr-ı mes'ulüne tazmin ettirileceği ve % 2,5 kıyyeden ziyâde fire gösterenlerin % 1 kıyyeden ziyâdesi

me'mûr-ı mes'ulüne tazmîn ettirmekle beraber azledileceği, fi 14 Şevvâl sene 1306 ve fi 31 Mayıs sene 1305. (12 Haziran 1889)

107 Karşılığında tuz verilmek üzere tepsi ve kuyulardan müşterilere tuz taşıtırılmaması.

Alacakları tuzların esmâniyla ödeşilmek üzere tâbe ve kuyulardan müşterilere tuz taşıtırılmaması, fi 16 Rebiülevvel sene 1292 ve fi 10 Nisan sene 1291. (22 Nisan 1875)

108 Ocaklarda ve sair yerlerde depo olarak belirlenen tuz ambarlarının bölmelere ayrılması, her bölmeye konulan tuz miktarının bölmelerin üzerine yazılması, her bölmenin İdare Heyeti tarafından mühürlenmesi, mühürlerin kontrol edilmeksizin sökülmemesi, tuzların defterlere kaydedilmesi, bir bölmenin tuzu bitmedikçe diğerinden satış yapılmaması, ambarların tamir edilmemesinden dolayı ortaya çıkacak kayıpların ilgililerine ödettirilmesi.

Memlaha ve mahall-i sairede depo ittihâz edilen tuz ambarlarının müteaddid bölmelere taksim olunarak her bölüme lebâleb memlu olduğu hâlde her kaç kıyye tuz istiâp eder ise tebeyyün edecek mikdârının üzerlerine işaret olunması ve her bir bölmeye numara vaz'ıyla husûle gelen tuzların tarihleri üzerlerine terkim olunması ve her bir bölmenin iktizâ' eden cihetlerinin memlaha veyahut idâre heyeti tarafından mühürlenmesi ve mühürlerin heyet tarafından muayene olunmadıkça bölmelerin fekk ü güşâd olunmaması ve beher bölmede bulundurulacak tuz mikdârının deftere ayrı ayrı kayd olunması ve bir bölmenin tuzu bitmedikçe diğerlerinden satılmaması ve bu ambarların me'mûrlarınca tebdil vukuunda yalnız derûnundaki tuzun sarfiyâta başlanılmış olan bölmelerdeki tuzun veznen devredilip kûsûr bölmelerin mikdâr-ı istiâbı üzerine devredilmesi ve ambarı bulunan memlahalardan çıkarılacak tuzların iyice kuruyup ambara konulmadıkça müşterilere satılmaması ve memlahalarla mahall-i sairede depo ittihâz olunan ambarların bazı mahalleri harap olup da vaktiyle tamir edilmemesinden dolayı derûnlarında bulunan tuzlardan telefât vuku' bulunduğu takdirde edilecek itizarın kabûl olunmaması husûslarına irâde-i seniyye-i hazret-i padişâhi şerefsudûr buyurulduğu, fi 10 Cemâziyelevvel sene 1296 ve fi 19 Nisan sene 1295. (1 Mayıs 1879)

109 Ocaklarda yığın edilmiş tuzların sel ve fırtına nedeniyle telef olması durumunda yerel devlet yönetileri tarafından bu

durumun düzenlenecek bir tutanakla tespit edilmesi, tutanakların Rûsûmat İdaresi'ne gönderilmesi, zamanında düzenlenmeyen tutanaklardan dolayı sorumluların tazminata maruz kalacağı.

Memlahalarda yığın edilmiş olan tuzlardan seyl ve bârân nüzülü gibi vesair bir kaza ile telefât vuku' bulduğu takdirde mahalleri Hükûmet meclisinden birer azâ ve muhamminler alınıp mahall-i vukuata getirilerek ve vuku-ı hâl ve mikdârı tebeyyün ettirilerek mücibince alınacak mazbataların leffiyle keyfiyyetin Nezâret-i Umûmiyye'ye inhâ' olunması ve vaktiyle mazbata istihsâl olunmadığı ve ma'lûmât verilmediği sûrette sonradan beyân olunacak telefât için me'mûrlarının tazminâta uğrayacakları, fi 29 Zilhicce sene 1285 ve fi 31 Mart sene 1285. (12 Nisan 1869)

110 Ocaklardaki tuz yığınlarına sıralı şekilde numara konulması, bir yığının tuzu bitmedikçe diğerinden satış yapılmaması, her yığında ne kadar tuz bulunduğu kayıtlarda açıkça belirtilmesi.

Memlahalarda tuz yığınlarına sırasıyla numara konulması ve bir yığının tuzu bitmedikçe diğerinden satılmaması ve her bir yığından ne mikdâr tuz mevcûd bulunduğunun icmâllerde sarâhaten gösterilmesi, fi 14 Zilhicce sene 1290 ve fi 21 Kânûnusânî sene 1289. (2 Şubat 1874)

111 Ocaklarda göl tuzunun kilesinin kaç paradan satılacağı.

Memlahalarda beher kilogram göl tuzunun 15 ve kaya tuzunun 23 paraya satılması husûsuna Şûrâ-yı Devlet'çe karar sudûr buyurulduğu, fi 21 Rebiülahir sene 1299 ve fi 27 Şubat sene 1297. (11 Mart 1882)

112 Dersaâdet tuzcu esnafı tarafından imal edilecek tuzların, askeri seferberlik durumunda kaç paradan satılacağı.

Seferlerde isti'mâl olunmak üzere Dersaâdet tuzcu esnafının i'mâl edeceği tuzun beher şişesi âtik 300 dirhem olarak üçer buçuk kuruşa satılması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 22 Zilkade sene 1284 ve fi 5 Mart sene 1284. (17 Mart 1868)

113 Osmanlı Devleti'nin bazı sahillerinde deniz dalgalarının biriktirmesi neticesinde taşlar ve kayalar arasında biriken tuzların hükûmet tarafından belirlenecek keşif miktarı esas alınarak ve bedeli peşin ödenip kendilerince ihraç edilmek

kaydıyla o civarlarda bulunan köy halkına ihale edilmesi.

Memâlik-i Şâhâne'nin bazı sevâhilinde telâtum-ı deryâdan taşlar ve kayalar arasına ve çukur mahallere su dolarak tabii incimâd edecek tuzların senevî hasıl olacak mikdârı bâ-marifet-i Hükûmet keşf ve tahmin olunarak bu tuzların kendi taraflarından ihraç olunmak ve esmânı peşinân te'diye edilmek şartıyla ve fiyat-ı miriyyesiyle toptan o mahallere civar bulunan kurâ ahalisine maktûan ihale kılınması, fi 21 Recep sene 1284 ve fi 6 Teşrinisâni sene 1283. (18 Kasım 1867)

114 Bedeli ileride alınmak üzere senetli ve senetsiz olarak hiç kimseye tuz verilmemesi, hiç kimseye satış kontratı ve sözleşmesi imzalanmaması.

Esmânı ileride alınmak üzere senetli ve senetsiz hiç kimseye tuz itâ' olunmaması ve itâ' edenler haklarında Ceza Kanûnname-i Hümâyûnu'nun 102. maddesi hükmünce mücâzât icrâ' olunacağı ve tuz satışı husûsunda bilâ-istizân hiç kimse ile kontrat ve mukaveleye girişilmemesi, fi 15 Cemâziyelâhir sene 1279 ve fi 26 Teşrinievvel sene 1278. (7 Ocak 1863)

115 Bedeli peşin olarak ödenmediği takdirde askeriyyeye ocak ve ambarlardan tuz verilmemesi.

Esmânı peşinen alınmadıkça Asâkir-i Şâhâne levâzımâtı için memlaha ve ambarlardan tuz verilmemesi, fi 29 Rebiülevvel sene 1297 ve fi 27 Şubat sene 1295. (10 Mart 1880)

116 Şehir ve kasabalara getirilen tuzlardan Duhûliyye Vergisi alınmaması.

Şehir ve kasabalara ithal olunacak tuzlardan Duhûliyye Resmi alınmasından sarf-ı nazar olunması husûsuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişâhi şeref müteallik buyurulduğu, fi 23 Şevvâl sene 1284 ve fi 5 Şubat sene 1283. (17 Şubat 1868)

117 Esnaf tarafından dükkanlarda satılacak tuzların azami satış fiyatının belirlenmesi, bu fiyatın üzerinde tuz satanlar hakkında Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca işlem yapılması.

Esnafın dükkanlarında satacakları tuzlara narh konulması ve narhtan ziyâde fiyatıyla tuz satanlar haklarında Ceza Kanûnname-i Hümâyûnu'nun 263.

maddesi hükmüne tevfikân mücâzât olunması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu ve bu bâbda Vilâyât-ı Celîle'ye evâmirname-i sâmi tastir buyurulduğu, fi 2 Muharrem sene 1285 ve fi 12 Nisan sene 1284. (24 Nisan 1868)

118 | Tuz ambarı bulunan yerlerde tüccarların ambar fiyatından daha düşük fiyata tuz satmaması, aksi durumun hemen Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne bildirilmesi.

Tuz ambarı bulunan mahallerde tüccârın ambarlarda satılan fiyatından eksik paha ile tuz sattıkları haber alındığı takdirde keyfiyyetin hemen Nezâret-i Umûmiyye'ye iş'âr olunması, fi 23 Şevvâl sene 1300 ve fi 14 Ağustos sene 1299. (26 Ağustos 1883)

119 | Tuz satışı sırasında her ne isim altında olursa olsun herhangi bir vergi alınmaması.

Tuzlardan hiçbir nam ile bir güne resm alınmaması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu ve bu bâbda Vilâyât-ı Celîle'ye evâmirname-i sâmi tastir buyurulduğu, fi 16 Recep sene 1280 ve fi 9 Kânunuevvel sene 1279. (21 Aralık 1863)

120 | Mağaza ve dükkânlarda satılacak tuzlardan Kantar Vergisi alınmayacağı.

Esnafın mağaza ve dükkânlarında satılacak tuzlardan Kantar Resmi aranılmayacağı ve keyfiyyet Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye iş'âr buyurulduğu, fi 27 Cemâziyelevvel sene 1303 ve fi 20 Şubat sene 1301. (4 Mart 1886)

121 | Ocaklardan vadeli olarak tuz satılamayacağı, hatta parası peyderpey kaldırıldığında ödenmek kaydıyla dahi toptan tuz satılamayacağı.

Memlahalardan vade ile veresiye tuz satılmayacağı gibi bir memlaha ve maden ve kuyûdaki tuzun parasını kaldırıldıkça verilmek üzere toptan fûrûhtu dahi câiz olamayacağına dair, fi 3 Zilkade sene 1279 ve fi 9 Nisan sene 1279. (21 Nisan 1863)

122 | Ocak ve ambarlardan müşterilere satılan tuzların derhal kaldırılması.

Memlaha ve ambarlardan müşterilere satılacak tuzların derhal kaldırılması, fi

- 123** Ocaklardan çıkartılan tuzlardan her sene 100 dirhem örnek alınması, bu tuzların bir tenekeye konulup üzerine hangi ocağın malı ve hangi yılın ürünü olduğuna ait bilgiler yazıldıktan sonra genel merkeze gönderilmesi.

Beher sene işleyecek memlahaların her birinden ihraç olunan tuzlardan numûne olarak yüzer dirhem mikdârının birer tenekeye vaz'ıyla ve üzerlerine hangi memlahanın tuzu olduğunu işaretle İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fi gurre-i Şaban sene 1301 ve fi 14 Mayıs sene 1300. (26 Mayıs 1884)

- 124** Devlete ait arazilerden veya vakıf arazilerinden çıkartılan tuzlara el konulması.

Arâzi-i emiriyye ve vakfiyeden tuz madeni zuhûr eylediği takdirde zabtolunması, fi 13 Safer sene 1279 ve fi 28 Temmuz sene 1278. (9 Ağustos 1862)

- 125** Arazi memurlarının tuz ocaklarının sınırları içinde bulunan çayır, arazi ve harman yerlerine müdahale etmemeleri.

Arazi me'mûrlarının memlahalara merbût çayır ve arazi ve harman yerlerine müdahale etmemeleri husûsuna irâde-i aliyeye müteallik buyurulduğu, fi 11 Cemâziyelevvel sene 1279 ve fi 22 Teşrinievvel sene 1278. (3 Kasım 1862)

B. Yabancı menşeli tuz yüklü gemiler ile ocaklardan tuz yüklenecek gemiler hakkında yapılacak işlemler

- 126** Yabancı ülkelere götürülecek tuzlar için gemi kaptanlarından kefaletname alınması, varış noktasından getirilecek şehadetname sonrasında kefaletin bozulması, gemilerden gemilere veya sandallara tuz aktarılamayacağı, Karadeniz sahiline gitmek istediklerinde yabancı menşeli tuz yüklü gemilere Karantina İdaresi'nden patent verilmeyeceği.

Memâlik-i ecnebîyeye götürülmek üzere ecnebî tuzu mahmul Akdeniz'den gelip Karadeniz'e gidecek olan gemilerin hâmil oldukları tuzların memâlik-i ecnebîyeye götürüldüğüne dair mevridlerinden şehâdetnâme getirmek üzere kaptanlarının Dersâdet Liman Dâiresi'nce kefâlete rabt olunmalarının ve bu gemilerden sandallara tuz aktarılamayacağının ve gemiden gemiye ne yolda

tuz aktarılacağı ve ecnebî tuzu mahmul gemilere Karadeniz sevâhiline gitmek için Karantina İdâresi'nden patent verilmeyeceğinin beyânına dair, fi 23 Cemâziyelevvel sene 1280 ve fi 23 Teşrinisânî sene 1279. (5 Aralık 1863)

127 Karadeniz'e gitmek ve Osmanlı limanlarına uğramak isteyen yabancı menşeli tuz yüklü gemilerin nerelerde demir atabileceklerini gösteren nizamnamenin gönderildiği.

Karadeniz'e gitmek üzere ecnebî tuzu mahmul Memâlik-i Şâhâne limanlarına girmek isteyen gemilerin nerelerde demir atabileceklerine ve teferruatına dair beş maddeyi hâvi olan "*nizâmnâmenin*" gönderildiği, fi 25 Zilkade sene 1285 ve fi 25 Şubat sene 1284. (9 Mart 1869)

128 Osmanlı limanlarına girmek isteyen yabancı menşeli tuz yüklü gemiler hakkında nasıl hareket edileceğine ilişkin tüzüğün gönderildiği.

Ecnebî tuzu mahmul Memâlik-i Şâhâne limanlarına girmek isteyen gemiler hakkında 127 numaralı ve fi 25 Şubat sene 1284 (9 Mart 1869) tarihli tahrîrât-ı umûmiyye ile gönderilen nizâmnâme ahkâmının icrâ'sı zımında Vilâyât-ı Celile'ye tastir buyurulan evâmirname-i sâminin gönderildiği, fi 3 Zilhicce sene 1285 ve fi 5 Mart sene 1285. (17 Mart 1869)

129 Osmanlı limanlarına izinsiz olarak giren yabancı menşeli tuz yüklü gemi kaptanlarının ödemeleri gereken nakit para cezasını ödememeleri durumunda gemilerinin bağlanması, bundan dolayı Karantina memurlarına senet verilmesi.

Ecnebî tuzu mahmul Memâlik-i Şâhâne limanlarına girmek isteyen gemiler hakkında 127 numaralı ve fi 25 Şubat sene 1284 (9 Mart 1869) tarihli tahrîrât-ı umûmiyye ile gönderilen nizâmnâme ahkâmı hilâfına hareket edildiği takdirde kaptanlarından aranılacak cezâ-yi nakdî verilmediği sûrette gemilerin tevkifi zımında hükûmetlerden Karantina Me'mûrları'na senet verilmesi husûsunda Vilâyât-ı Celile'ye tastir buyurulan evâmirname-i sâminin gönderildiği, fi 9 Zilhicce sene 1292 ve fi 25 Kânunuevvel sene 1291. (6 Ocak 1876)

130 Başka ülkelere götürülmek üzere Osmanlı limanlarına demirleyen yabancı menşeli tuz yüklü gemilere ait sıhhiye ve ruhsatiye tezkerelerinin Karantina memurları ile liman reislerince kontrol edilmesi ve bu gemilerin güvenlik

güçlerince gözetim altında tutulması.

Diyar-ı ecnebiyyeye götürülmek üzere ecnebî tuzu mahmul gemilerin sıhhiye ve ruhsatiye tezkerelerinin Karantina Me'mûrlarıyla Liman Reisleri taraflarından yoklanması ve bu misillü gemilerin hükûmetlerce taht-ı nezârete aldırılması, fi 4 Rebiülevvel sene 1280 ve fi 6 Ağustos sene 1279. (18 Ağustos 1863)

- 131** | **Liman tezkereleri Düyûn-ı Umumiyye memurlarınca kontrol edilmedikçe tuz yüklü gemilere pasaport verilmemesi, kaçak veya çalıntı tuz yüklendiği tespit edilen gemi mürettebatının tutuklanması.**

Tuz hamûleli gemilerin liman tezkereleri Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları tarafından zahriyye ve tasdik olunmadıkça pasaport verilmemesi liman riyâset-i aliyyesinden liman me'mûrlarına iş'âr buyurulduğu ve bu gemiler derûnunda memlahalardan çalınmış veya kaçak olarak sarf ve istihlâki mukarrer bulunmuş veyahut bir kısmı kaçak sûretiyle imrâr edilmiş yerli ve ecnebî tuzu bulunduğu anlaşılır ise o sefinenin tevkif edilmesi. 25 Şevvâl sene 1302 ve fi 25 Temmuz sene 1301. (6 Ağustos 1885)

- 132** | **Ocaklardan gemilere tuz yüklenirken içinde yabancı menşeli tuz bulunan gemilere tuz verilmemesi, bu bahane ile gemilerde bulunan yabancı menşeli tuzların karaya boşaltılmasına veya ufak kayık ve sandallara aktarılmasına müsaade edilmemesi.**

Memlahalardan satılacak tuzların gemilere tahmil edileceği zaman derûnunda ecnebî tuzu bulunduğu takdirde tuz verilmemesiyle beraber ecnebî tuzunu ber-takrib karaya çıkaramamaları veyahut ufak kayık ve sandallara aktarma edip sarf ve fûrûht edememeleri husûslarına dikkat olunması, fi 3 Muharrem sene 1280 ve fi 7 Haziran sene 1279. (19 Haziran 1863)

- 133** | **Tezkereli olarak sahil idarelerine yanaşan tuz yüklü gemilerin ambar kapaklarının tuzun boşaltılması tamamlanuncaya kadar her akşam Düyûn-ı Umumiyye memurlarınca mühürlenmesi, aksine hareket eden idare memurlarının sorumlu tutulacağı.**

Sevâhil idârelerine bâ-tezkere gelecek tuz yüklü gemilerin tuzun tahliyesi hitâm buluncaya kadar gemilerin ambar kapaklarıyla sair tuz ihraç ve ithal olunabilecek mahalleri her akşam Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları tarafından

mühürlenmesi ve hilâfında hareket olunur ise İdâreler heyetinin mes'ul tutulacağı, fi 14 Zilkade sene 1302 ve fi 12 Ağustos sene 1301. (24 Ağustos 1885)

134 Ocaklardan gemilerle Sahil idarelerindeki ambarlara gönderilen tuzlar için fire oranının %2,5 olarak kabul edildiği.

Sevâhil idâreleri ambarları tertibatına mahsuben memlahalardan gemilerle gönderilen tuzlardan mevridlerde 1304 senesinden itibaren % 2,5 kıyyeye kadar fire kabûl olunması, fi 18 Rebiülahir sene 1305 ve fi 22 Kânunuevvel sene 1303. (3 Ocak 1888)

135 Ocaklardan gemilerle sahil idarelerindeki ambarlara tuz gönderildiğinde ve varış noktasında tuzun eksik çıkması durumunda gemi kaptanlarının protesto edilmesi ve bu durumun hemen genel merkeze bildirilmesi.

Sevâhil idârelerindeki ambarlar tertibatına mahsuben memlahalardan gemilerle gönderilen tuzlardan mevridlerde noksan zuhûr eylediği takdirde kaptanlarının nihâyet 48 saat zarfında protesto edilmekle beraber keyfiyyetin hemen Nezâret-i Umûmiyye'ye inhâ olunması, fi 23, Recep sene 1298 ve fi 8 Haziran sene 1297. (20 Haziran 1881)

136 Ocaklardan gemilerle sahil idarelerindeki ambarlara gönderilen tuzların varış noktalarında eksik çıkmasını engellemek amacıyla gemilerin dolum işlemi tamamlandığında ambar kapaklarının mühürlenmesi, yükleme yapılan ocaklarda gemi kaptanlarından birer senet alınması ve bu senetlerin diğer taşıma evraklarıyla beraber varış yerlerindeki idarelere gönderilmesi.

Sevâhil idârelerindeki ambarlar tertibatına mahsuben memlahalardan gemilerle gönderilen tuzlardan mevridlerde noksan zuhûr eylediği takdirde hukuk-ı idâreyi muhâfaza ve muâmelâtı temin ve muhâkemeyi tesrî' ve teshîl etmek üzere gemilerin hîn-i tahmilinde geminin ambar kapakları mühürlendikten sonra tuz çıkarabilecek yer bulunmadığını mübeyyin mahreci olan memlahalarda kaptanları yedlerinden senet alınacağı ve bu senetlerin mukavelenâme ve hamûle varakalarıyla mevridlere gönderileceği, fi 10 Recep sene 1304 ve fi 23 Mart sene 1303. (4 Nisan 1887)

137 Aynı ocak malı olan ancak iki tezkere ile götürülen tuzlara dokunulmaması, bir ocaktan tuz alan gemiye bir diğer ocaktan tuz verilmemesi, bir ocaktan tuz alan şahsın yolda bir başka ocakta tuz almak istemesi durumunda en yakın Rüşûmat İdaresi'ne başvurulması.

Bir memlaha malı olarak iki kıt'a tezkere ile mevridlere götürülecek tuzlara ilişilmemesi ve bir memlahadan tuz almış olan gemiye diğer memlahadan tuz verilmemesi ve bir adam bir memlahadan tuz alıp mevridine götürürken esnayı râhta tüccârdan dahi tuz almak istediği takdirde gerek tuz tüccârı ve gerek müşterisi orada bulunan İdâreye mürâcaâtla lâzım gelen muâameleyi icrâ ettirmeleri, fi 13 Rebiülahir sene 1297 ve fi 12 Mart sene 1296. (24 Mart 1880)

C. Tezkeresiz veya tezkere fazlası kaçak tuzlar, yerli ve yabancı menşeli kaçak tuzlardan alınacak para cezaları, ihbariyeler, yakalanan ve el konulan tuzların satışı, para cezalarını ödemeyenler hakkında ne şekilde işlem yapılacağı.

138 Tezkeresiz olduğu için yakalanan yerli tuzlara el konulup ihbarcılara verilmesi ve ayrıca tuz bedelinin iki katı kadar para cezası kesilmesi, varış yerlerinde tezkere fazlası olduğu tespit edilen tuzlara el konularak para cezası yazılması, bu paradan belirlenen oranlar dahilinde ihbarcılara ödeme yapılması.

Bilâ-tezkere tutulacak yerli tuzlarının zabtından başka cezâen ikişer kat esmânı dahi istifâ' olunup icmâllere îrâd kaydıyla mazbûr tuzların muhbirlerine verilmesi ve mevridlerde tezkerelerinde muharrer olan mikdârdan % 3'e kadar zuhûr edecek fazla tuzların birer kat ve % 3'den ziyâde fazlaların ikişer kat esmânı istihsâl olunup mezkûr fazla tuzların ashâbına terk edilmesi ve bu % 3'den ziyâde olan fazlalardan alınacak ikişer kat esmânının birer katı kezâ icmâle îrâd kaydıyla diğer birer katının muhbirlerine verilmesi ve bir adamın malı olarak bir memlahadan doldurulmuş ve birlikte bir mevride gelmiş olan iki gemiden birinin tezkeresinde muharrer olan mikdârdan fazla ve diğerinin tezkeresinde muharrer bulunan mikdârdan noksan zuhûr edildiği takdirde noksanı fazlasından tenzîl edilerek yine fazlası bulunduğu hâlde bu fazlanın dahi % 3'e kadarının birer kat ve % 3'den ziyâde olan fazlanın ikişer kat

esmânî istifâ' olunup mezkûr fazla tuzların ashâbına terk edilmesi ve bu % 3'den ziyâde olan fazlalardan alınacak ikişer kat esmânin dahi birer katı icmâllere îrâd kaydıyla diğer birer katının muhbirlerine verilmesi hakkında Tuz ta'limâtı'nın 18. bendi yerine kaim olan madde-i nizâmiyyenin gönderildiği, fi 26 Cemâziyelâhir sene 1280 ve fi 25 Teşrinisânî sene 1279. (7 Aralık 1863)

139 İzin belgesi olmaksızın yakalanan yerli tuzlara el konulması ve tuz bedelinin iki katı kadar para cezası yazılması, el konulan tuzların ihbarcılara verilmesi, para cezasının tahsil edilememesi durumunda ele geçen tuzların % 25'inin ihbarcılara verilmesi, geriye kalan kısmın ise satılarak İdareye gelir kaydedilmesi.

Bilâ-tezkere tutulacak yerli tuzların zabtından başka cezâen ikişer kat esmânî istifâ' olunup icmâllere îrâd kaydıyla mazbût tuzların muhbirlerine verilmesi ve cezâen aranılan ikişer kat esmânin tahsil olunamadığı takdirde tuzların birer rub'ı muhbirlerine verilerek diğer üçer rubunun fûrûhtuyla esmânının icmâllere îrâd kaydedilmesi ve cezâ-yi nakdîsi tahsil olunamayan tuzların vasıta-yı nakliyecileri bulunduğu hâlde fûrûhtuyla esmânından tahsil olunacak cezâ-yi nakdînin icmâllere îrâd kaydıyla mazbût tuzların muhbirlerine verilmesi ve vasıta-yı nakliyelerin esmânî cezâ-yı naktilere kifâyet etmediği sûrette tahsil olunan akçelerin birer rub'ı ile tutulan tuzların birer rub'ı muhbirlerine verilerek diğer üçer rub' tuzların fûrûhtuyla esmânının diğer üç rub' vasıta-yı nakliyeler akçeleri ile beraber icmâllere îrâd kaydedilmesi ve böyle vasıta-yı nakliyelerin esmânî cezâ-yi nakdîlere kifâyet etmediği veyahut vasıta-yı nakliyecileri bulunmadığı takdirde ashâbının üçer mâh hapis edilmesi ve mevridlerde tezkerelerinde muharrer olan mikdârdan % 3'e kadar zuhûr edecek tuzlarla bir adamın malı olarak bir memlahadan doldurulmuş ve birlikte bir mevride gelmiş olan iki gemiden birinin tezkeresinde muharrer olan mikdârdan fazla ve diğerinin tezkeresinde muharrer bulunan mikdârdan noksan zuhûr edip noksanı fazlasından tenzîl ettirildikten sonra mezkûr iki tezkerenin hâvî olduğu tuzdan % 3'e kadar zuhûr edecek mikdârlardan birer kat ve % 3'den ziyâde zuhûr edenlerin % 3'e kadarlarından birer kat ve % 3'den gayri fazla zuhûr edenlerin ikişer kat esmânî istihsâl olunup fazla tuzların ashâbına terk edilmesi ve bu % 3'e kadarlarından alınan birer kat ile % 3'den gayri fazlalardan alınacak ikişer kat esmânının birer katı icmâllere irad-ı kayıt ile ikişer katının diğer birer katı muhbirlerine verilmesi ve me'mûrîn-i rûsûmiyye bulunmayan mahallere tuz götürüldüğü hâlde

mahalleri meclisi veyahut karyeler muhtarları taraflarından getirilen tuzlar ile tezkereleri yoklanılarak tezkerelerinden fazla tuz zuhûr edildiği takdirde esmânının ve tezkeresiz getirildiği hâlde cezâ-yı nakdisinin tahsil olunarak en karîb bulunan me'mûrîn-i rûsûmiyyeye gönderilmesi, fi 25 Zilhicce sene 1283 ve fi 17 Nisan sene 1283. (29 Nisan 1867)

- 140** Osmanlı vatandaşları ve yabancı ülke vatandaşlarınca Osmanlı topraklarına kaçak olarak ithal edilen tuzlara el konulması, yerli resmi tuz fiyatının iki katı kadar para cezası kesilmesi, yakalanan tuzların yakalandığı mahallerde sarf olunmak üzere ihbarcılara teslim edilmesi, para cezasını ödemeyen Osmanlı ve Yunan Devleti vatandaşlarının kendi devletleri tarafından, diğer ülke vatandaşlarının ise bizzat kendi konsoloslukları tarafından üç ay hapis edilmeleri.

Tebea-i Devlet-i Âliyye ve ecnebiye taraflarından Memâlik-i Şâhâne'ye hafıyyen ithal edilen ecnebi tuzlarının zabtından başka beher âtik kıyyesinden yerli tuzları gibi fiyat-ı miriyyesinin iki katı hesâbıyla cezâen kırkar para alınarak mazbût tuzların tutulduğu mahallerde sarf olunmak üzere muhbirlerine verilmesi ve cezâen aranılan ikişer kat esmânı tahsil olunamayan ecnebi tuzlarının üçer rubunun fûrûtuyla esmânının icmâllere irâd kaydıyla diğer birer rubunun kezâ tutulduğu mahallerde sarf olunmak üzere muhbirlerine itâ' kılınması ve cezâen aranılan ikişer kat esmânı veremeyenler Tebea-i Devlet-i Âliyye'den veyahut Yunan Devleti tebeasından ise hükûmetler ma'rifetiyle ve düvel-i saire tebeasından ise konsolosları ma'rifetiyle üçer mâh hapis edilmeleri husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 25 Ramazan sene 1284 ve fi 18 Kânûnusânî sene 1283. (30 Ocak 1868)

- 141** Osmanlı Devletine kaçak olarak ithal edilen yabancı menşeli tuzlara el konulması, yerli resmi tuz fiyatının iki katı kadar para cezası kesilmesi, para cezasını ödeyemeyenlerin hapsedilmesi, yasağa rağmen tuz imal ve ihraç edenler hakkında ne şekilde işlem yapılacağı.

Memâlik-i Şâhâne'ye hafıyyen ithal edilen ecnebi tuzlarının zabtından başka beher âtik kıyyesinden yerli tuzları gibi fiyat-ı miriyyesinin iki katı hesâbıyla cezâen kırkar para alınması ve hafıyyen ithal ile sarf ve istihlâk edildiği müsbet olan tuzların beher kıyyede fiyat-ı mirîsinin bedelen ve iki kat esmânının dahi cezâen istihsâl kılınmasına ve müstehlek tuz bedelâtını ve cezâen aranılan iki

kat esmânı veremeyenlerin üçer mâh habse konulmalarına ve hilâf-ı memnû'îyyet tuz i'mâl ve ihraç edenler hakkında olunacak muâmeleye dair Tuz ta'limâtı'nın 22. bendine fi 4 Ramazan sene 1286 (8 Aralık 1869) tarihinde zeyl olunan fikarât-ı nizâmiyenin gönderildiği, fi 26 Zilhicce sene 1286 ve fi 17 Mart sene 1286. (29 Mart 1870)

142 İzin belgesi olmaksızın taşınan tuzlar için belirlenen para cezalarını ödemeyenlerin ilk defada üç ay, ikinci defa yakalanıp yine ödeme yapmamaları durumunda altı ay hapisle cezalandırılması, tuz kaçakçıları hakkında bir defter tutulması, mükerreren tuz kaçıranların tuzlarına el konulup dört kat para cezasına çarptırılması.

Tezkeresiz nakil olunan tuzlar için hüküm olunacak cezâ-yı nakdiyi veremeyenlerin üç mâh ve ikinci defa tutulup kezâlik cezayı veremeyenlerin altı mâh hapis olunması hakkında Tuz ta'limâtı'na fi 24 Rebiülahir sene 1288 (13 Temmuz 1871) tarihinde zeyl olunan fikarât-ı nizâmiyenin gönderildiği ve tuz kaçakçılarının evvelce tuz kaçırp kaçırmadıkları bilinmek için idârelerde birer defter tutularak kaçak tuz tutuldukça ashâbının esâmisiyle sairelerini ona kaydedilmesi ve mükerrer tuz kaçıranların tuzlarının zabtından başka beher defada tuzlar için dörder kat olarak cezâ-yı nakdinin alınması, fi 23 Cemâziyelevvel sene 1288 ve fi 29 Temmuz sene 1287. (10 Ağustos 1871)

143 Tuz kaçakçılarının belirlenen para cezalarını ödeyememeleri durumunda, toplamda üç ayı geçmemek üzere beher 20 kuruş için birer gün hapis yatması.

Tuz kaçakçılarından mahkûm oldukları cezâ-yı nakdiyi veremeyenlerin üç mahı tecâvüz etmemek üzere beher yirmi kuruş için birer gün hapis edilmeleri husûsuna irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfetpenâhi şeref-sünûh buyurulduğu ve keyfiyyet Dahiliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile'ye iş'âr buyurulduğu, fi selh-i Zilkade sene 1299 ve fi 30 Eylül sene 1298. (12 Ekim 1882)

144 Kaçak olarak ithal edilen İran tuzlarına el konulması hakkında hazırlanan kararnâmenin gönderildiği.

Hafiiyyen ithal edilirken tutulacak Memâlik-i İrânîye tuzlarının zabtolunması hakkında kaleme alınan karâr-nâmenin gönderildiği, fi 5 Safer sene 1293 ve fi 18 Şubat sene 1291. (1 Mart 1876)

145 Kaçak olarak ithal edilen Rumeli-i Şarkî tuzlarına el konulması, beher kıyyesi için 40 para ceza kesilmesi, ele geçirilen tuzların ihbarcılara verilmesi.

Hafiyyen ithal edilirken tutulacak Rumeli-i Şarkî tuzlarının zabtından başka beher âtik kıyyesinden cezâen kırkar para alınarak mazbût tuzların muhbirlerine verilmesi husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 29 Muharrem sene 1297 ve fi 31 Kânunuevvel sene 1295. (12 Ocak 1880)

146 Kaçak yerli ve yabancı tuzlara el konulması, para cezasının yanı sıra bu tuzları kaçırmaya yardımcı olan sandalcı, kayıkçı ve arabacılar dan kaçak tuz bedelinin iki katının %16'sı oranında para cezası alınması, bu cezayı ödeyemeyenlerin aletlerinin satılması, bu parayı hiç ödeyemeyecek durumda olan Osmanlı ve Yunan Devleti vatandaşlarının bizzat kendi devletlerince, diğer ülke vatandaşlarının ise konsolosları vasıtasıyla birer buçuk ay hapis edilmeleri.

Kaçak yerli ve hafiyyen ithal edilen ecnebî tuzlarının zabtından ve cezâ-yi nakdileri alındıktan başka tuzu kaçırmaya alet olan sandalcı ve mavnacı ve kayıkçı ve arabacı ve kiracılar dan dahi tuzdan cezâen alınan ikişer kat esmânın % 16'sı hesâbı ile ayrıca cezâ-yi nakdî alınması ve bu % 16'yı veremeyenlerin alâtlarının firûhtuyla esmânından tahsil kılınması ve bu % 16'yı ifâya hiç de iktidârı olmayanlar Tebea-i Devlet-i Âliyye'den veyahut Yunan Devleti tebeasından ise hükûmetler ma'rifetiyle ve düvel-i ve saire tebeasından ise konsolosları ma'rifetiyle birer buçuk mâh hapis edilmeleri husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 26 Ramazan sene 1284 ve fi 19 Kânûnusânî sene 1283. (31 Ocak 1868)

147 Gemilerden kayık ve sandallara aktarılan yabancı menşeli tuzlara el konulması.

Gemilerden kayık ve sandallara aktarılan ecnebî tuzlarının zabtolunması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu ve bu bâbda Vilâyât-ı Celîle'ye evâmirname-i sâmi tastîr buyurulduğu, fi 29 Zilhicce' sene 1279 ve fi 4 Haziran sene 1279. (16 Haziran 1863)

148 Yunan vatandaşlarınca kayık ve sandallara aktarılan yabancı menşeli tuzlara el konulması, tuz bedelinin iki katı para cezası kesilmesi, kayık ve sandallara tuz aktaran gemilerin ambarlarındaki tuzlara el konulup ayrıca para cezası

kesilmemesi.

Tebea-i Yunaniyye gemilerinden kayık ve sandallara aktarılan ecnebî tuzlarının zabtından başka fiyat-ı mirîyesinin iki katı cezâ-yi nakdînin alınması ve bu kayık ve sandallara aktarılan ecnebî tuzlarını hâmil olan gemiler derûnundaki tuzların dahi yalnız zabt olunup fakat bundan cezâ-yi nakdînin aranılmaması husûslarına irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu ve bu bâbda Vilâyât-ı Celile'ye tastir buyurulan evâmirname-i sâminin gönderildiği, fi 3 Rebiülahir sene 1285 ve fi 11 Temmuz sene 1284. (23 Temmuz 1868)

- 149** | **Gemilerle sahil idarelerine kaçak olarak getirilen tuzlara el konulup para cezası kesilmesi, gemi kaptanı ile tayfaların sorguya alınması, bu kişilere ait ifade tutanakları ile yakalanan tuz örneklerinin ilgili nezaret ve merkez müdürlüklerine iletilmesi, düzenlenen fezlekelerin Genel Merkez'e gönderilmesi.**

Gemi derûnunda olarak sevâhil idârelerine tezkeresiz tuz geldiği takdirde zabt ve müsâdere ve cezâ-yi nakdîlerini tahsil ile beraber geminin kaptanıla tâifesi taht-ı istintâka alınarak evrâk-ı nutkiyelerinin zabtolunan tuzların birer mikdâr numûneleriyle beraber mercileri bulunan nezâret veya merkez müdürîyyetlerine irsâl ve oralardan dahi fezlekeleri tanzîm ve o bâbdaki rey ve mütâlaalarının zeyllerine terkim ve tahtim ile hemen Nezâret-i Umûmiyye'ye gönderilmesi, fi 6 Cemâziyelevvel sene 1302 ve fi 9 Şubat sene 1300. (21 Şubat 1885)

- 150** | **Varış idarelerine yabancı menşeli tuzla karışık yerli menşeli tuz getirildiği takdirde bu tuzlara el konularak iki kat para cezası kesilmesi, bu mallara el koymayıp karaya çıkmasına izin veren İdare memurları ile yabancı menşeli tuz yüklü gemilere yerli menşeli tuz yükleyen ocak memurlarının tazminata mahkum edileceği.**

Mevridlere ecnebî tuzu ile mahlût yerli tuzu getirildiği takdirde zabtından başka fiyat-ı mirîyesinin iki katı cezâ-yi nakdî alınması ve zabt etmeyerek karaya ihracına müsaade eyleyen Mevrid İdâreleri me'mûrlarıyla derûnunda ecnebî tuzu bulunduğu hâlde o gemiye tuz vermiş olan memlaha me'mûrlarının şediden mes'ul tutulacakları gibi tazminâta dahi uğrayacakları, fi 6 Muharrem sene 1285 ve fi 16 Nisan sene 1284. (28 Nisan 1868)

- 151** | **Karada satılacak tuzlar hariç olmak üzere, deniz yoluyla**

taşınan tuzların tezkeresinde yazılı olan yerden başka bir yere götürülmesi durumunda bir kat para cezası alındıktan sonra geçişine izin verilmesi.

Berren satılacak tuzlar müstesna olarak bahren nakil olunacak tuzların tezkerelerinde muharrer olan mahalden gayri yere götürüldüğü takdirde birer kat esmânı alınarak imrârlarına müsaade olunması, fi 17 Safer sene 1297 ve fi 17 Kânûnusânî sene 1295. (29 Ocak 1880)

152 | Tuz tezkerelerini kayıp edenlerden bir kat para cezası alınarak tuzlarının bırakılması.

Tezkereleri zayi edilen tuzların birer kat esmânının istihâliyle imrârlarına müsaade olunması, fi 21 Muharrem sene 1285 ve fi 1 Mayıs sene 1284. (13 Mayıs 1868)

153 | Sisam adası halkından olup kaptan ve tayfalık yapan kişilerin gemilerinde adam başı yarımşar kıyyeden fazla Sisam tuzu bulundurmaması, aksi durumda tuzlarına el konulup para cezası kesileceği.

Sisam Cezîresi ahalisinden olup kaptan ve tâîfelikte bulunan kesânın rekûb oldukları gemiler derûnunda her birinin kefâf-ı nefsleri için bulunacak yarımşar kıyye Sisam tuzundan fazla zuhûr ettiği takdirde zabtıyla beraber beher âtik kıyyesinden cezâen kırkar para alınması, fi 4 Muharrem sene 1285 ve fi 14 Nisan sene 1284. (26 Nisan 1868)

154 | Şişeler içinde kaçak olarak taşınan yabancı menşeli tuzlara el konulacağı ve para cezası kesileceği.

Şişeler derûnunda olarak kaçırılır iken tutulacak ecnebî tuzlarının zabtından başka cezâ-yi nakdî dahi alınması, fi 2 Şaban sene 1304 ve fi 14 Nisan sene 1303. (26 Nisan 1887)

155 | Hadd-i husus hanesi kopuk tezkerelerle varış idarelerine getirilen tuzlardan %100 oranında depozito alınması, aksi durumda sözkonusu tuzların geçişine izin verilmemesi.

Hadd-i husûs hanesi kopuk tezkerelerle Mevrid İdâreleri'ne getirilecek tuzların birer kat esmânı depozito sûretiyle ahz olunarak imrârlarına müsaade olunması, fi 3 Safer sene 1287 ve fi 22 Nisan sene 1286. (4 Mayıs 1870)

156 | Tezkeresiz kaçak tuz yakalatan ve para cezasını ödememek

İçin kaçmayı planlayan kişilerin geri dönmeleri sağlamak amacıyla gerekli tedbirlerin alınması.

Bilâ-tezkere tutulacak tuzlardan cezâen aranılan iki kat esmânı vermeksizin savuşacak tuz sâhib ve nakillerinin avdete mecbûr edilmeleri zımında te'kidât-ı lâzime icrâ' kılınması, fi 16 Cemâziyelevvel sene 1279 ve fi 27 Teşrinievvel sene 1278. (8 Kasım 1862)

157 Elkonulan kaçak tuzların tuzu yakalayan ve ihbar edenlere verilmesi, kaçak tuz bedelinin iki katı tutarında para cezası kesilmesi ve bu paranın İdare hesaplarına gelir kaydedilmesi, para cezasının tahsil edilememesi durumunda elkonulan tuzların %25'inin ihbarcılara verilip geri kalanının satılmak suretiyle İdareye gelir kaydedilmesi, sahiplerinin kaçak tuz yüklü araçlarını bırakarak kaçmaları durumunda bu araçların hükümet tarafından müzayede yoluyla satılması, araç satış gelirinin cezadan fazla olması durumunda fazla paranın araç sahibi adına bloke edilmesi.

Cezâen aranılan iki kat esmânı tahsil kılınan kaçak yerli ve ecnebî tuzlarının aynen tutan ve haber verenlere i'tâ' olunması ve istihsâl olunan cezâ-yı nakdilerin icmâllere irâd kaydedilmesi ve cezâ-yı nâkdisi tahsil olunamayan tuzların birer rub'ı muhbirlerine verilerek diğer üçer rubun fûrûhtuyla esmânlarının icmâllere irâd kaydedilmesi ve böyle kaçak tuzların hîn-i derdestinde sâhibleri vesâit-i nakliyyelerini terk ile firar eyledikleri takdîrde vesâit-i nakliyyelerin bâ-ma'rîfet-i Hükûmet bi'l-müzâyede fûrûht olunarak esmânlarından aranılan ikişer kat cezâ-yı nakdilerle üst tarafının sahibi zuhûrunda masraf kaydıyla kendisine verilmek üzere icmâllere irâd kayd olunması ve vesâit-i nakliyyelerin esmânları cezâen aranılan ikişer kat esmâna kifâyet etmediği sûrette tutulan tuzların birer rub'ı ile vesâit-i nakliye esmânlarından tahsil kılınan mebâliğin birer rub'ı muhbirlerine verilerek diğer üçer rub' tuzların fûrûhtuyla gerek bunların esmânının ve gerek vesâit-i nakliye esmânları üçer rubunun icmâllere irâd kayd kılınması hakkında Tuz ta'limân'na fi 11 Rebiülevvel sene 1291 (28 Nisan 1874) tarihinde zeyl kılınan fikarât-ı nizâmiyenin gönderildiği, fi 29 Şaban sene 1291 ve fi 28 Eylül sene 1290. (10 Ekim 1874)

158 Kaçak olarak yakalanan tuzlardan dolayı muhbir ve memurlara hangi paylarda ihbariye ödemesi yapılacağı.

Kaçak olarak tutulup muhbirlere verilecek tuzlar ile tezkerelerinden % 3'den ziyâde fazla zuhûr eden tuzlardan cezâen alınacak ikişer kat esmândan birer katının % 30'larının me'mûrine sûret-i tevzi' ve %70'lerinin muhbirlere verilmesi hakkında üç maddeyi hâvî olan ta'limâtın gönderildiği, fi 13 Şaban sene 1295 ve fi 31 Temmuz sene 1294. (12 Ağustos 1878)

159 | **Gümrük muhafaza memurlarınca yakalanan tuzların Düyûn-ı Umumiyye idarelerine teslimi, yakalanan tuzdan dolayı verilecek ihbariyelerin Düyûn-ı Umumiyye memurları, Muhafaza memurları ve ihbarcılar arasında ne şekilde dağıtılacağı, muhafaza memurları tarafından yakalanmadığı taktirde muhafaza ve Rûsûmat memurlarına herhangi bir ödeme yapılmayacağı.**

Rûsûmat ile müştereken istihdâm olunan Muhâfaza Me'mûrları tarafından kaçak tuz ve saire tutulduğu takdirde Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'ne teslim kılınacağı ve verilecek ihbâriyyeden % 15'lerinin Düyûn-ı Umûmiyye me'mûrları'na ve % 70'leri muhbirleri bulunan Muhâfaza Me'mûrları'na ve diğer % 15'lerinin dahi Muhâfaza Me'mûrları'nın mâ-fevkinde bulunan Rûsûmat Me'mûrları'na verileceği ve Müşterek Muhâfaza Me'mûrları tarafından tutulamayan tuz ve saire ihbâriyyelerinden muhâfaza ve Rûsûmat Me'mûrları'na bir şey verilmeyeceği ve bu bâbda Rûsûmat Emânet-i Celilesi'nden Rûsûmat Nezâretleri'ne tastir buyurulan tahrirât-ı umûmiyye sûretinin gönderildiği, fi 8 Muharrem sene 1307 ve fi 23 Ağustos sene 1305. (4 Eylül 1889)

160 | **Yakalanan ve el konulan yabancı menşeli tuzların ne şekilde ve hangi fiyatla satılacağı.**

Zabt ve müsâdere olunacak ecnebî tuzlarının memlaha bulunan mahallerde fiyat-ı mîriye ile memlaha bulunmayan yerlerde müzâyedeye konularak fûrûht olunması, fi 8 Safer sene 1280 ve fi 12 Temmuz sene 1279. (24 Temmuz 1863)

161 | **Müzâyede yoluyla satılan yabancı menşeli tuzlardan dellâliye vergisi alınmaması.**

Ecnebî mahsûlî tuzların müzâyedeye konularak fûrûht olup fakat Dellâliyye Resmi verilmemesi, fi 8 Şaban sene 1284 ve fi 23 Teşrinisânî sene 1283. (5 Aralık 1867)

162 | Kaçak tuzlarla beraber el konulan çuvalların satılması ve bedelinin İdareye gelir kaydedilmesi.

Kaçak tuz zurûfu bulunan çuval ve sairinin tuzlar ile beraber zabt olunup fûrûhtuyla esmânının icmâle irad-ı kayd kılınması, fi 8 Şevvâl sene 1284 ve fi 21 Kânûnusânî sene 1283. (2 Şubat 1868)

TALİMAT

Tezkere fazlası yerli tuzlardan alınacak vergi ve cezalar, kaçak yerli ve yabancı tuzlara el konulması, para cezalarının tahsili, ihbâriye bedellerinin ne şekilde dağıtılacağı.

Tezkerelerinden fazla zuhûr edecek yerli tuzlardan alınacak esman-ı mîriyye ile kaçak yerli ve ecnebi tuzlarının sûreti zabt ve cezâ-yı nakdilerinin istifâ'sı ve bundan icmalâta irat kaydedilecek miktarları ve ihbâriyelerinin tevzi' muâmelâtını hûlâseten tarif eder talimattır.

Madde 1. Bilâ-tezkere tutulacak yerli tuzlarının zabtından başka beher âtik kıyyesinden cezâen kırkar para alınarak icmâllere irâd kaydıyla mazbût tuzlar aynen tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacak ve bu tuzlar için muhbirlere tezkere verilecektir.

Madde 2. Memâlik-i Şâhâne'ye hafıyyen ithal edilen ecnebi tuzlarının zabtından başka beher âtik kıyyesinden cezâen kırkar para alınarak icmâllere irâd kaydıyla mazbût tuzlar tutulduğu mahallerde sarf olunmak üzere aynen bilâ-tezkere tutan ve haber verenlere teslim olunacaktır.

Madde 3. Memâlik-i Şâhâne'ye hafıyyen ithal ile sarf ve istihlâki ve mikdârı sabit olan ecnebi tuzlarının esmân-ı mîriyyelerinin birer katı bedelen ve ikişer katı dahi cezâen istihsâl olunacaktır.

Madde 4. Sâhib ve nâkılının firar eylemesinden veyahut firar etmeyip de cezâ-yı nakdiyi verememesinden dolayı habsiyle mücâzâtı icrâ' kılınarak cezâ-yı nakdileri tahsil olunamayan yerli tuzlarının üçer rubunun fûrûhtuyla esmânları icmâllere irâd kayıt olunarak mezkûr tuzlar müşterilerine ve birer rub'ı aynen tutan ve

haber verenlere i'tâ' kılınacak ve muhbirlere i'tâ' olunacak birer rub' tuzlar için tezkere verileceği gibi üçer rub' fûrûht olunacak tuzların müşterilerine dahi tezkere i'tâ' kılınacaktır.

Madde 5. Sâhib ve nâkılının firar eylemesinden veyahut firar etmeyip de cezâ-yı nakdi verememesinden dolayı habsiyle mücâzâtı icrâ' kılınarak cezâ-yı nakdileri tahsil olunamayan ecnebi tuzlarının üçer rubunun memlaha bulunan mahallerde fiyat-ı mirîyye ile ve memlaha bulunmayan yerlerde müzâyedeye konularak fûrûhtuyla esmânları icmâllere îrâd kayıt olunarak mezkûr tuzlar müşterilerine ve birer rub'ı aynen tutan ve haber verenlere teslim kılınacak ve birer rub' tuzların tutulduğu mahallerde sarf olunmak üzere aynen bilâ-tezkere muhbirlere verileceği gibi üçer rub' fûrûht olunacak tuzlar dahi tutulduğu mahallerde sarf edilmek şartıyla bilâ-tezkere müşterilerine i'tâ' olunacaktır.

Madde 6. Bilâ-tezkere tutulacak yerli tuzların tutulduğu sırada ashâbı tuzların mahmul olduğu araba ve hayvan ve sandal ve kayık ve vesâit-i nakliyye-i sairlerini terk ile firar eyledikleri takdirde vesâit-i nakliyyeleri Hükûmet ma'rifetiyle bi'l-müzâyede fûrûht olunarak esmânlarından aranılan ikişer kat cezâ-yı nakdilerle ashâbı zuhûrunda bâ-senet makbûz kendilerine verilmek üzere üst tarafları icmâllere îrâd kayıt olunarak mazbût tuzlar aynen tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacak ve bu tuzlar için muhbirlere tezkere verilecek ve fakat vesâit-i nakliyyeleri esmânları aranılan cezâ-yı nakdiler râddelerine varamadığı hâlde mazbût tuzların üçer rub'ı fûrûht olunarak gerek bu üçer rub' tuzlar esmânlarının ve gerek vesâit-i nakliyeler esmânları üçer rubunun icmâllere îrâd kaydıyla mezkûr tuzlar müşterilerine ve birer rub' tuzlar aynen ve birer rub' vesâit-i nakliyeler esmânları nakden tutan ve haber verenlere teslim olunacak ve muhbirlere i'tâ' olunacak birer rub' tuzlar için tezkere verileceği gibi üçer rub' fûrûht olunacak tuzların müşterilerine dahi tezkere i'tâ' kılınacaktır.

Madde 7. Memâlik-i Şâhâne'ye hafıyyen ithal edilen ecnebi tuzlarının tutulduğu sırada ashâbı tuzların mahmul olduğu araba ve hayvan ve sandal ve kayık ve vesâit-i nakliye-i sairlerini terk ile

fırar eyledikleri takdirde vesâit-i nakliyyeleri Hükûmet ma'rifetiyle bi'l-müzâyede fûrûht olunarak esmânlarından aranılan ikişer kat cezâ-yı nakdilerle ashâbı zuhûrunda bâ-senet makbûz kendilerine verilmek üzere üst tarafları icmâllere îrâd kayıt olunarak mazbût tuzlar tutulduğu mahallerde sarf olunmak üzere aynen bilâ-tezkere tutan ve haber verenlere teslim olunacak ve fakat vesâit-i nakliyyeleri esmânları aranılan cezâ-yı nakdiler râddelerine varmadığı hâlde mazbût tuzların üçer rubunun memlaha bulunan mahallerde fiyat-ı mirîyye ile ve memlaha bulunmayan yerlerde müzâyedeye konularak fûrûhtıyla gerek bu üçer rub' tuzlar esmânlarının ve gerek vesâit-i nakliyyeler esmânları üçer rubunun icmâllere îrâd kaydıyla mezkûr tuzlar müşterilerine ve birer rub' tuzlar aynen ve birer rub' vesâit-i nakliyyeler esmânları nakden tutan ve haber verenlere teslim olunacak ve birer rub' tuzların tutulduğu mahallerde sarf olunmak üzere aynen bilâ-tezkere muhbirlerle verileceği gibi üçer rub' fûrûht olunacak tuzlar dahi tutulduğu mahallerde sarf edilmek şartıyla bilâ-tezkere müşterilerine i'tâ' olunacaktır.

Madde 8. Mevridlerde tezkerelerinde muharrer olan mikdârdan % 3'er kadar zuhûr edecek fazla tuzların birer kat esmân-ı mirîyeleri istihsâl olunarak icmâllere îrâd kaydıyla mezkûr fazla tuzlar ashâbına terk olunacak ve bu fazla tuzlar için müceddeden tezkere verilecektir.

Madde 9. Mevridlerde tezkerelerinde muharrer olan mikdârdan % 3'den ziyâde zuhûr edecek fazla tuzların 8. maddede gösterildiği üzere % 3'e kadarlarının birer kat ve % 3'den gayri fazla zuhûr edecek mikdârlarının ikişer kat esmân-ı mirîyeleri istihsâl olunarak % 3'e kadarlarından alınacak birer katı ile % 3'den gayri fazla zuhûr edecek mikdârlarından alınacak ikişer kat esmân-ı mirîyelerinin birer katı icmâllere îrâd kayıt olunarak mezkûr fazla tuzlar ashâbına terk olunacak ve bu fazla tuzlar için müceddeden tezkere verilecek ve mezkûr % 3'den gayri fazla zuhûr edecek mikdârlarından alınacak ikişer kat esmân-ı mirîyelerin diğer birer katı nakden tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacaktır.

Madde 10. Bir adamın malı olarak bir memlahadan doldurulmuş

ve birlikte bir mevride gelmiş olan iki gemiden birinin tezkeresinde muharrer olan mikdârdan fazla ve diğerinin tezkeresinde muharrer bulunan mikdârdan noksan zuhûr eylediği hâlde noksanı fazlasından tenzîl edilerek mezkûr iki tezkerenin hâvî olduğu tuzdan % 3'e kadar zuhûr edecek fazlaların birer kat esmân-ı miriyyeleri istihsâl olunarak icmâllere irâd kaydıyla mezkûr fazla tuzlar ashâbına terk olunacak ve bu fazla tuzlar için müceddeden tezkere verilecektir.

Madde 11. Bir adamın malı olarak bir memlahadan doldurulmuş ve birlikte bir mevride gelmiş olan iki gemiden birinin tezkeresinde muharrer olan mikdârdan fazla ve diğerinin tezkeresinde muharrer bulunan mikdârdan noksan zuhûr eylediği hâlde noksanı fazlasından tenzîl edilerek mezkûr iki tezkerenin hâvî olduğu tuzdan % 3'den ziyâde zuhûr edecek fazlaların onuncu maddede gösterildiği üzere % 3'e kadarlarının birer kat ve % 3'den gayri fazla zuhûr edecek mikdârlarının ikişer kat esmân-ı miriyyeleri istihsâl olunarak % 3'e kadarlarından alınacak birer katı ile % 3'den gayri fazla zuhûr edecek mikdârlarından alınacak ikişer kat esmân-ı miriyyelerin birer katı icmâllere irâd kayıtlı olarak mezkûr fazla tuzlar ashâbına terk olunacak ve bu fazla tuzlar için müceddeden tezkere verilecek ve mezkûr % 3'den gayri fazla zuhûr edecek mikdârlarından alınacak ikişer kat esmân-ı miriyyelerin diğer birer katı nakden tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacaktır.

Madde 12. Mevridlere ecnebî tuzu ile mahlût getirilecek yerli tuzlarının zabtından başka beher âtik kıyyesinden cezâen kırkar para alınarak icmâllere irâd kaydıyla mazbût tuzlar tutulduğu mahallerde sarf olunmak üzere aynen bilâ-tezkere tutan ve haber verenlere i'tâ' olunacaktır.

Madde 13. Mükerrer tuz kaçırانlar yedlerinden tutulacak yerli tuzlarının zabtından başka beher âtik kıyyesinden cezâen ikişer kuruş alınarak icmâllere irâd kaydıyla mazbût tuzlar aynen tutan ve haber verenlere i'tâ' olunacak ve bu tuzlar için muhbirlere tezkere verilecektir.

Madde 14. Mükerrer tuz kaçırانlar yedlerinden tutulacak ecnebî tuzlarının zabtından başka beher âtik kıyyesinden cezâen ikişer

kuruş alınarak icmâllere irâd kaydıyla mazbût tuzlar tutulduğu mahallerde sarf edilmek şartıyla aynen bilâ-tezkere tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacaktır.

Madde 15. Kaçak yerli ve hafiyen ithal edilen ecnebî tuzlarının zabtından ve cezâ-yı nakdileri alındıktan başka tuzları kaçtırmaya alât olan sandalcı ve mavnacı ve kayıkçı ve arabacı ve kiracılardan dahi tuzlardan alınacak ikişer kat esmân-ı miriyelerin % 16'ları hesâbıyla ayrıca cezâ-yı nakdi alınarak icmâllere irâd kaydedilecek ve bu % 16 cezâ-yı nakdileri veremeyenlerin alâtlarının fûrûhtuyla esmânlarından tahsil olunacaktır.

Madde 16. İşbu ta'limâtta tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacağı gösterilen tuzlarla tuz esmânlarının % 30'ları Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'na tevzi' ve yetmişleri tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacak ve fakat tutan ve haber verenler Müşterek Muhâfaza Me'mûrları'ndan bulunduğu takdirde % 15'leri Düyûn-ı Umûmiyye me'mûrları'na ve yetmişleri muhbirleri olan Muhâfaza Me'mûrları'na ve diğer onbeşleri dahi muhbirleri olan Muhâfaza Me'mûrları'nın mâ-fevkinde bulunan Rûsûmat Me'mûrları'na verilecek ancak tuzların zabtı ve cezâ-yı nakdilerinin veyahut esmânlarının tahsili husûsunda masârif-i muhâkeme ve saire vuku' bulur ise tenzil edildikten sonra kûsûrları bu vechile tevzi' ve i'tâ' olunacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

A. Alkollü içkilerin kontrol ve ölçümlenmesi, vergi ve diğer işlemlerinin ne şekilde yapılacağı.

- 163** | **Müskirât Resm-i Mîrî Nizamnamesi'nin idarelere gönderildiği, rakı imal eden kişilerden alınacak vergi miktarının üzümün içerdiği şeker oranına göre değişeceği, yabancı menşeli ispirotodan alınan vergi miktarının yükseltildiği.**

Fi 8 Ramazan sene 1298 ve fi 22 Temmuz sene 1297 (3 Ağustos 1881) tarihinde neşrolunan 22 maddeyi hâvî Müskirât Resm-i Mîrî Nizâmnamesi'nin gönderildiği ve 100 kıyye şaraptan 5 kıyye arak husûlû itibar olunarak ashâbına zimmet kaydedilmesi ve üzümü tatlı ve şıralı cebrelerden % 5'den ziyâde arak hasıl olan mahallerde işbu ziyâdeyi âmiller hîn-i istimârede me'mûrlara haber vererek deftere ithal ettirmeleri veyahut bir mahalle nakl ederken İdâreye ihbâr eyleyerek zimmetlerine ilâve ettirmeleri ve şarap ve araktan maa zamm % 15 hesâbıyla resm-i mîrî alınması ve ecnebi ispirotolarından peşinen alınacak resm-i mîrînin maa zamm kırk sekizer para alınması, fi 20 Zilkade sene 1298 ve fi 1 Teşrinievvel sene 1297. (13 Ekim 1881)

- 164** | **1304 senesinden geçerli olmak üzere 1299-1303 senelerinde gerçekleşen üzüm ortalama fiyatının, 1305-1308 seneleri için esas alınması.**

1304 senesi mahsûlât zamanından itibaren tecrübe makamında olmak ve 1305 ve 1306 ve 1307 ve 1308 senelerinde dahi muteber bulunmak üzere 1299 ve 1301 ve 1302 ve 1303 senelerinde ta'yîn olunmuş olan fiyatın hadd-i vasatı itibar olunarak o hesap üzere fiyat vaz' ve takdir olunması ve bu hesâbâtta küsûrât bulunup da yarım paradan noksan olduğu hâlde tayedilmesi ve yarım paradan ziyâde olur ise bir paraya ikmâl edilmesi hakkında Müskirât Resm-i Mîrî Nizâmnamesi'nin 4. ve 5. maddelerine fi 21 Temmuz sene 1304 (2 Ağustos 1888) tarihinde zeyl olunan fikarât-ı nizâmîyenin gönderildiği ve bu bâbda olunacak bazı muâmelenin beyânına dair, fi 17 Zilhicce sene 1305 ve fi 13 Ağustos sene 1304. (25 Ağustos 1888)

- 165** | **İnbik ile rakı üretimi yapacak olanların inbik sayısını Düyûn-ı Umumiyye idarelerine bildirmeleri, i'mâlât yapılmayan**

dönemlerde bu inbiklerin İdare memurları tarafından mühürlenmesi, aksine hareket edenlerin para cezasına çarptırılması.

İnbik vasıtasıyla arak i'mâl etmek isteyenler inbiklerinin adedini idârelere haber vermeleri ve mezkûr inbiklerin idâre mühür-i resmileriyle tahtim edilmeleri ve arak takdir edileceği zaman mühürlerinin me'mûrlar ma'rifetiyle fekk edilmesi ve arak taktir olunduktan sonra mezkûr inbiklerin tekrar mühürlenmesi ve hilâfına hareket edenlerden cezâ-yi nakdî aranılması hakkında Müskirât Resm-i Mirî Nizâmnâmesi'ne fi 22 Ağustos sene 1304 (3 Eylül 1888) tarihinde zeyl olunan altı maddeyi hâvî mevâdd-ı nizâmiyyenin gönderildiği, fi 17 Rebiülevvel sene 1306 ve fi 9 Teşrinisânî sene 1304. (21 Kasım 1888)

166 Rakı üretiminde verimlilik artışından kaynaklanan farkların üreticilere zimmet kaydedilmesi ve bu rakam üzerinden vergi alınması.

100 kıyye şarap cebresinden 5 kıyye arak husûlü itibarıyla ve % 5'den ziyâde arak hasıl olan mahallerde % 5'den fazlalarını âmiller idârelere ihbâr eyleyerek zimmetlerine ilâve ile ona göre resm-i mirî alınması, fi 6 Cemâziyelevvel sene 1293 ve fi 17 Mayıs sene 1292. (29 Mayıs 1876)

167 Rakı üretiminde verimlilik artışı sağlayan üreticilerin çıkan farkları memurlardan saklamamaları ve başka bir yere sevk edecekleri sırada idarelere haber vererek üzerlerine zimmet kaydettirmeleri.

Şarap cebrelerinden % 5'den ziyâde arak hasıl olan mahallerde % 5'den fazlalarını âmiller istimâre me'mûrlarından ktm etmemeleri veyahut bir mahalle naklettikleri sırada idârelere ihbâr eyleyerek zimmetlerine ilâve ettirmeleri, fi 5 Zilkade sene 1293 ve fi 10 Teşrinisânî sene 1292. (22 Kasım 1876)

168 Kağıt paranın tedavülden kaldırılması nedeniyle alkollü içkiler vergisinin %5 oranında arttırıldığı.

Kavâim karşılığı olarak Müskirât Resm-i Mirîsi'ne % 5 zam olunması husûsuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişâhi şeref-sünûh buyurulduğu, fi 20 Şaban sene 1295 ve fi 7 Ağustos sene 1294. (19 Ağustos 1878)

169 Kağıt paranın tedavülden kaldırılması nedeniyle rakı

yapımında kullanılan yerli ve yabancı menşeli romdan alınan alkollü içkiler vergisinin %5 oranında arttırıldığı.

Kavâim karşılığı olarak yerli ve ecnebî mahsûlünden olup araka tahvil olunan romlardan alınacak resm-i mîriyeye % 5 zam olunması, fi 29 Ramazan sene 1295 ve fi 14 Eylül sene 1294. (26 Eylül 1878)

170 | Alkollü içkilerin ne şekilde ölçümlemeye tabi tutulacağına ilişkin talimatın idarelere gönderildiği.

Müskirât istimâresinin mersûl risâle mücibince icrâ' ettirilmesi, fi 16 Zilkade sene 1302 ve fi 14 Ağustos sene 1301. (26 Ağustos 1885)

171 | Alkollü içkilerin ölçümlemesinde kullanılacak karşılaştırma örneklerinin idarelere gönderildiği.

Müskirât istimâresi için mikyâs numûnesi gönderildiği, fi 24 Zilkade sene 1302 ve fi 22 Ağustos sene 1301. (3 Eylül 1885)

172 | Alkollü içkilerin ölçümlemesi için kullanılan örneklerin idarelerin demirbaş defterlerine kaydedilmesi, ölçümlemelerin bitimini takiben sözkonusu örneklerin ölçümleme memurlarından alınarak idarelerde saklanması.

Müskirât istimâresi için 170 numaralı ve fi 14 Ağustos sene 1301 (26 Ağustos 1885) tarihli tahrîrât-ı umûmiyye ile gönderilen risale ile müskirât istimâresi için 171 numaralı ve fi 22 Ağustos sene 1301 (3 Eylül 1885) tarihli tahrîrât-ı umûmiyye ile numûnesi gönderilen mikyâsların demirbaş defterlerine kayd ile her sene istimâre muâmelâtının hitâmında istimâre me'mûrlarından ahz ve istirdâd edilerek hıfz olunması, fi 9 Rebiülevvel sene 1303 ve fi 3 Kânunuevvel sene 1301. (15 Aralık 1885)

173 | Alkollü içki üretim tezkereleri ile üretilen içki miktarlarının karşılaştırılması amacıyla sürekli olarak denetim yapılması, mahalle ve köylerde ne kadar içki üretildiğinin defterlere düzenli olarak kaydedilmesi.

Cedid müskirâtın istimâresinden bir mâh mukaddem her hanede yoklama icrâ' edilerek âtik müskirâtın mikdârı ashâbı yedinde bulunan i'maliye tezkereleri zuhûruna şerh ve işaretle temhîr edildikten ve âtik müskirâtı kalmayanların i'maliye tezkereleri toplandıktan sonra bir karyede ne mikdâr âtik müskirât yoklama edildiğini mübeyyin müfredât vechiyle musaddak bir defterinin

merkez nezâretlere gönderildikten sonra cedid müskirâtın istimâresine başlanılıp kasabalarda her bir mahallenin ve kurada dahi her bir karyenin istimâresinin icrâ'sıyla her mahalle ve karyede sebt-i defter edilen müskirâtın mikdârıyla ashâbının esâmisini mübeyyin müfredât vechiyle musaddak birer defterinin istimâre me'mûrlarından bi'l-ahz merkez nezâretlere gönderilmesi, fi 3 Şaban sene 1301 ve fi 16 Mayıs sene 1300. (28 Mayıs 1884)

174 Kişilerin elinde bulunan eski yıllara ait içki miktarları ile bir önceki yıla ait içki miktarlarının, her müdürîyet tarafından ayrı ayrı ilgili defterlere kaydedilmesi.

Sinin-i âtika mahsûlünden ashâbı yedinde mevcûd bulunduğu taayyün eden müskirât mikdârıyla evvelki sene müskirâtının yoklamasında mevcûdiyeti tahakkuk etmiş olan müskirât mikdârının birer kalem olarak müdürîyet be-müdürîyet o senenin istimâre hulâsa defterlerinin zirine terkim ve muvâzene olunması, fi selh-i Zilhicce sene 1303 ve fi 28 Eylül sene 1301. (10 Ekim 1885)

175 Mısır, Bulgaristan ve Rumeli-i Şarkî ile diğer yabancı ülkelere ihraç edilen yerli malı şaraplardan gümrük vergisi alınmaması, bir şehadetname ile bu durumu belgeleyenlere daha önceden ödemiş oldukları içki vergisinin yarısının iade edilmesi.

Yerli mahsûlü olarak memâlik-i ecnebiye ile Mısır ve Bulgaristan ve Rumeli-i Şarkî'ye imrâr olunacak şaraplardan resm-i gümrük alınmaması ve bu şaraplardan memâlik ve vilâyet-i mezkûreye imrâr olunduğu bâ-şehâdetnâme tahakkuk edenlerin nisf resm-i mirîlerinin ashâbına iade olunması hakkında beş maddeyi hâvî kaleme alınan nizâmnâmenin gönderildiği ve bu bâbda olunacak bazı muâmelenin beyânına dair, fi 29 Zilhicce sene 1305 ve fi 25 Ağustos sene 1304. (6 Eylül 1888)

176 Yabancı ülkelere yerli malı şarap gönderdiğini bir şehadetname ile belgeleyenlere daha önceden ödemiş oldukları içki vergisinin yarısının iade edilmesi, vergi iadesi ödemelerinin vekaletname sunan kişilere yapılabileceği.

Memâlik-i ecnebiyeye imrâr olunduğu bâ-şehâdetnâme tahakkuk eden yerli şaraplarının nisf resm-i mirîlerinin şehâdetnâmelerini ibraz edenlere ve şayet muâmelesinin icrâ'sı hitâmına kadar beklemeyenlerin taraflarından musaddak vekâletnâme irâe edenlere verilmesi, fi 8 Zilhicce sene 1306 ve fi 24 Temmuz

sene 1305. (5 Ağustos 1889)

- 177** | **Yabancı ülkelere yerli malı şarap ihraç ettiğini bir şehadetname ile belgeleyen ve vergi iadesi talebinde bulunan kişilere olabildiğince kolaylık sağlanması, bu konudaki resmi yazışmaların hemen yapılıp geciktirilmemesi.**

Memâlik-i ecnebîyeye imrâr olunduğu bâ-şehâdetnâme tahakkuk eden yerli şaraplarının nisf resm-i mîrîlerinin reddi ve sairesi hakkında nizâmın müsait olduğu derecede sühûlet gösterilmesi ve bu bâbda olunacak muhâberâtın dahi vakit ve zamanıyla icrâ' kılınıp tehirata düşürülmemesi, fi 16 Zilhicce sene 1307 ve fi 21 Temmuz sene 1306. (2 Ağustos 1890)

- 178** | **Mısır, Bulgaristan ve Rumeli-i Şarkî ile diğer yabancı ülkelere ihraç edilen şarapların resmi işlemlerine dikkat ve özen gösterilmesi.**

Yerli mahsûlü olarak memâlik-i ecnebîye ile Mısır ve Bulgaristan ve Rumeli-i Şarkî'ye imrâr olunacak şarap muâmelâtına dikkat ve i'tinâ' olunması, fi 14 Rebiulâhîr sene 1307 ve fi 25 Teşrinisânî sene 1305. (7 Aralık 1889)

- 179** | **Şarap üretimini arttırmak amacıyla ürettikleri şarapların içine bir takım mayalar katan üreticilerin uyarılması, şarap üretiminde maya kullanılmaması.**

Şarap imâliyatı ve sarfiyâtının artması için i'mâl eyleyecekleri şarapların derûnuna bir takım maya vesair karıştırmamalarının âmillere tebliğ ve tefehhim olunması vesâyâsına dair, fi 11 Şaban sene 1305 ve fi 11 Nisan sene 1304. (23 Nisan 1888)

- 180** | **Osmanlı mahsûlü şarapların içine kimyevi madde, eski şarap köpüğü ve tortu konulmaması, içki yapımında kullanılacak üzümlerin bağ bozumu mevsiminden önce toplattırılması.**

Memâlik-i Şâhâne şaraplarının hin-i i'mâlinde derûnlarına eczâ-i muzîrre ve eski şarap köpükleriyle tortuları vaz' olunmaması ve üzümlerin bağ bozumundan evvelce toplattırılması, fi 25 Safer sene 1306 ve fi 19 Teşrinievvel sene 1304. (31 Ekim 1888)

- 181** | **Yabancı ülkelere içki ihracatı yapan yerli şarap üreticilerinin Avrupa'dan ithal ettikleri şarap fiçilerini transit ticaret kapsamında vergi ödemeksizin getirebilecekleri, ihraç edilen**

şaraplara ait şehadetname belgesini ibraz eden ihracatçılara hızlı bir şekilde vergi iadesi yapılması.

Memâlik-i ecnebîyeye imrâr olunacak yerli şarapları âmillerine Avrupa'dan celb edilmekte olan fiçılar hakkında olunacak transit muâmelesinden istifâde edeceklerinin tebliğ ve tefehhim olunması ve bu bâbda Rûsûmat Emânet-i Celîlesi'nden Rûsûmat Nezâretleri ile tastir buyurulan tahrîrât-ı umûmiyye sûretinin gönderildiği ve memâlik-i ecnebîyeye imrâr olunduğu bâ-şehâdetnâme tahakkuk eden yerli şaraplarının nisf resm-i mirîlerinin ashâbına reddi muâmelesinin sür'atle icrâ' edilmesi, fi 2 Zilhicce sene 1306 ve fi 17 Temmuz sene 1305. (29 Temmuz 1889)

182 Gayrimüslim kişilerce imal edilen şarap miktarından kişilerin kendi şahsi tüketimleri için herhangi bir indirim yapılmayıp üretilen şarabın tamamından vergi alınması.

Ahali-i gayr-i müslimenin i'mâl edecekleri şaraplardan kefâf-ı nefis tenzil olunmaması husûsuna irâde-i alîyye müteallik buyurulduğu, fi 19 Cemâziyelâhir sene 1283 ve fi 15 Teşrinievvel sene 1282. (27 Ekim 1866)

183 Gayrimüslim kişilerce imal edilen şarap miktarından kişilerin kendi şahsi tüketimleri için hane başına 200 kıyye indirim yapılması, indirime konu içkiden herhangi bir vergi alınmaması.

Ahali-i gayr-i müslimenin i'mâl edecekleri şaraplardan Müskirât Resm-i Mirî Nizâmnamesi'nin 6. maddesi mücibince kefâf-ı nefis olarak yalnız hane başına âtik ikişer yüz kıyye terk olunması, fi 16 Zilkade sene 1305 ve fi 13 Temmuz sene 1304. (25 Temmuz 1888)

184 Kendi şahsi tüketimleri için hane başına 200 kıyye içki bırakılan gayrimüslim üreticilerin, vergi dışı bırakılan bu şarapları rakıya dönüştürmeleri durumunda vergi ödeyecekleri.

Ahali-i gayr-i müslimeye kefâf-ı nefis olarak terk olunan ikişeryüz kıyye şarapların araka tahvilinde resm-i mirî aranılması, fi 13 Zilkade sene 1284 ve fi 24 Şubat sene 1283. (7 Mart 1868)

185 Üzüm üretiminden alınan vergi miktarının belirlenmesinde sergilerdeki üzüm üretim miktarlarının esas alınacağı.

Bozulan şarapların beher 100 kıyyesi arak itibar olunarak âmilleri yedlerinde bulunan sergilere işaretle resm-i mîrîlerinin sergilerinde muharrer bulunan şarap mikdârlarından tahsil olunması, fi 12 Rebiülevvel sene 1283 ve fi 13 Temmuz sene 1282. (25 Temmuz 1866)

186 | Üzümlerin rakıya dönüştürülmesi durumunda 100 kıyye üzümünden ne kadar rakı üretilceğinin örnek alınarak tespit edilmesi ve çıkan sonuca göre işlem yapılması.

Henüz bozulmaya yüz tutmuş olan şarapların araka tahvil edilmek istenildiği takdirde beher 100 kıyyesinden kaç kıyye arak hasıl olduğu numûne tutularak tebeyyün ettirilmekle o kıyas üzerine muâmele olunması, fi 9 Cemâziyelâhir sene 1283 ve fi 5 Teşrinievvel sene 1282. (17 Ekim 1866)

187 | Şarap yapımına uygun olmayan üzümlerin rakı imalinde kullanılması durumunda 100 kıyye üzümünden ne kadar rakı üretilceğinin örnek alınarak tespit edilmesi ve çıkan sonuca göre işlem yapılması.

Şarap yapılmaya kabiliyeti olmayan fena üzümlerden arak yapılmak istenildiği sûrette beher 100 kıyyesinden kaç kıyye arak hasıl olduğu numûne tutularak tebeyyün ettirilmekle o kıyas üzerine muâmele olunması, fi 6 Muharrem sene 1288 ve fi 15 Mart sene 1287. (27 Mart 1871)

188 | Rakı yapımına uygun olmadığı tespit edilen şarap posalarının Düyyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin gözetiminde sahil olan yerlerde denize, deniz olmayan yerlerden derelere dökülmesi veya gömülmek veya yakılmak suretiyle imha edilmesi ve idarelerce kaydının tutulması.

Arak takdir olunmadığı inde'l-muayene tebeyyün eden şarap cebrelerinin İdârenin müdür veyahut me'mûr ve başkatipleri huzurlarında sevâhilde denize ve karalarda bir dereye ilka' veyahut kuyu hafır olunarak gömülmekle veyahut ihrâkla mahvedilmesi ve böyle mahvedilecek cebreler için idârelerde kayd tutulması, fi 28 Zilhicce sene 1286 ve fi 19 Mart sene 1286. (31 Mart 1870)

189 | Pekmez, sucuk veya pestil yapılmak üzere içine pekmez toprağı veya hardal katılarak kaynatılan üzüm şıralarının ölçümlemeye tabi tutulmayacağı ve vergi defterlerine kaydedilmeyeceği.

Pekmez ve sucuk ve köfter⁷ ve buna mümâsil me'kûlât-ı beytiyye i'mâl olunmak üzere derûnuna pekmez toprağı ve hardal vaz' olunarak kaynatılmış olan şıraların istimâre ve sebt-i defter edilmemesi, fi 13 Rebiülahir sene 1284 ve fi 2 Ağustos sene 1283. (14 Ağustos 1867)

190 | **Girit adasında üretilip tezkereli olarak Osmanlı topraklarına getirilecek içkilerden vergi alınmayacağı.**

Girit Cezîresi'nde i'mâl olunup sair Memâlik-i Şâhâne'ye bâ-tezkere-i nakliye getirilecek müskirâtın resm-i mirî aranılmaması husûsuna Meclis-i Hass-ı Vükelâ'ca karâr sudûr buyurulduğu, fi 24 Şevvâl sene 1300 ve fi 15 Ağustos sene 1299. (27 Ağustos 1883)

191 | **Sisam adası dışındaki yerlerden Osmanlı topraklarına getirilecek somalardan vergi alınmaması, ancak bu somaların kaynatılarak rakı yapılması durumunda vergiye tabi tutulacağı.**

Sisam Cezîresi'nden sair Memâlik-i Şâhâne'ye getirilecek somaların arak yapılmayıp da getirildiği gibi satıldığı takdirde resm-i mirî aranılmayıp fakat kazana konularak su ve saire izâfe ile halis arak takdir olunduğu hâlde resm-i mirî aranılması, fi 28 Safer sene 1283 ve fi 29 Haziran sene 1282. (11 Temmuz 1866)

192 | **Girit adası ile yabancı ülkelerden Osmanlı topraklarına getirilecek somalardan vergi alınmaması, ancak bu somaların kaynatılarak rakı yapılması durumunda vergiye tabi tutulacağı.**

Girit Cezîresi ile memâlik-i saireden mevridlere getirilecek somaların arak yapılmayıp da getirildiği gibi satıldığı takdirde resm-i mirî aranılmayıp fakat araka tahvilinde resm-i mirî aranılması husûsuna Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu, fi 4 Ramazan sene 1302 ve fi 5 Haziran sene 1301. (17 Haziran 1885)

193 | **Sisam adası dışındaki yerlerden Osmanlı topraklarına getirilecek alkollü içeceklerden vergi alınacağı.**

Sisam Cezîresi'nden sair Memâlik-i Mahrûse-i Şâhâne'ye getirilecek müskirâtın resm-i mirî aranılması, fi 26 Zilkade sene 1282 ve fi 31 Mart sene

⁷ Üzüm suyu şırasından yapılan pestil.

- 194** | Sisam adası dışındaki yerlerden Osmanlı topraklarına getirilecek şaraplardan alınmakta olan verginin kıyye hesabıyla alınması, adalardan getirilecek somalardan vergi alınmaması, ancak bu somaların rakı yapımında kullanılması durumunda vergi alınmak üzere muhafaza altına alınması.

Sisam Cezîresi'nden sair Memâlik-i Mahrûse-i Şâhâne'ye getirilecek şaraplardan alınmakta olan % 5 zamm-ı cedidin şarapların kıyyesi 30 para itibarıyla istifâ' olunması ve cezîre-i mezkûreden getirilecek somalardan araka tahvil olunmadıkça resm-i mirî aranılmaması ve bu somaların araka tahvilinde resmi alınmak üzere mevridlere hîn-i vürûdunda ashâbına zimmet kaydıyla muhâfaza altına alınması, fi 29 Şevvâl sene 1305 ve fi 27 Haziran sene 1304. (9 Temmuz 1888)

- 195** | Rumeli-i Şarkî'den Osmanlı topraklarına getirilecek alkollü içeceklerden vergi alınacağı.

Rumeli-i Şarkî mahsûlâtı olarak Memâlik-i Mahrûse-i Şâhâne'ye getirilecek müskirâtın resm-i mirî aranılması, fi 29 Muharrem sene 1297 ve fi 31 Kânunuevvel sene 1295. (12 Ocak 1880)

- 196** | Vergisi Mısır'da ödenen ve tezkereli olarak Osmanlı topraklarına getirilecek alkollü içeceklerden vergi alınmayacağı.

Resm-i mirîsi Mısır'da alınmış olarak bâ-tezkere-i makbûle getirilecek müskirâtın resm-i mirî aranılmaması, fi 18 Rebiülahir sene 1307 ve fi 29 Teşrinisânî sene 1305. (11 Aralık 1889)

- 197** | Alkollü içeceklere ait fiyat listelerinin her senenin Teşrinisânî ayı sonuna kadar düzenlenmesi ve fiyatların belirlenmesine dikkat ve özen gösterilmesi.

Müskirât fiyat mazbatalarının müskirâtın î'mâl edildiği senenin nihâyet Teşrinisânî zarfında tanzim olunması ve takdîr-i fiyat meselesine dikkat kılınması hakkında Vilâyât-ı Celîle'ye tastîr buyurulan evâmîrname-i sâminin gönderildiği, fi 20 Rebiülevvel sene 1284 ve fi 11 Temmuz sene 1283. (23 Temmuz 1867)

- 198** | Alkollü içeceklere ait fiyat listeleri ile ölçümleme

defterlerinin her senenin Şubat ayından önce idarelere gönderilmesi.

Müskirât fiyat mazbatalarıyla istimâre defterlerinin müskirâtın i'mâl edildiği senenin Şubat'ından evvel gönderilmesi, fi 7 Muharrem sene 1286 ve fi 7 Nisan sene 1285. (19 Nisan 1869)

199⁸ Alkollü içeceklere ait fiyat listeleri ile ölçümleme defterlerinin her senenin Şubat ayından önce idarelere gönderilmesi konusunun yinelenildiği.

Müskirât fiyat mazbatalarıyla istimâre defterlerinin müskirâtın i'mâl edildiği senenin Şubat'ından evvel İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi te'kîdine dair, fi gurre-i Cemâziyelâhir sene 1302 ve fi 6 Mart sene 1301. (18 Mart 1885)

200 Alkollü içecek fiyatlarını o beldenin rayiç fiyatından daha düşük seviyede belirleyen İdare Meclisi üyelerinin tazminata uğrayacağı ve hatta görevlerine son verileceği.

Müskirâta rayic-i beldeden dün fiyat takdir eden İdare Meclisi heyetinin tazminâta uğrayacaklarından başka me'mûriyyetlerinden dahi azl olunacakları hakkında Vilâyât-ı Celîle'ye tastîr buyurulan evâmirname-i sâminin gönderildiği, fi 18 Cemâziyelevvel sene 1292 ve fi 10 Hâziran sene 1291. (22 Haziran 1875)

201 Alkollü içki i'mâlâtçıları tarafından yapılabilecek hileleri anlatan kitapçığın idarelere gönderildiği. .

Müskirât âmillerinin kaç türlü hile edeceklerini ma'rûf olan matbû' nüshanın gönderildiği, fi 21 Cemâziyelâhir sene 1289 ve fi 13 Ağustos sene 1288. (25 Ağustos 1872)

202 Alkollü içki i'mâlâtçılarınca ödenmesi gereken vergilerin her yılın Şubat ayı sonuna kadar taksitler halinde yatırılması, yatırmayanlar hakkında kamu alacaklarının tahsili hakkındaki kanun hükmü uyarınca işlem yapılacağı.

Müskirât âmillerine zimmet kayd olunmuş olan resm-i mirîlerin o senenin Şubat'ı nihâyetine kadar mukassatan tahsîl kılınması ve taksitli vermeyenler hakkında emvâl-i mirîyenin istihsâline dair olan kavânin ahkâmına tevfiân

⁸ İkinci Takım'da 1097 numaralı tahrirata müracaat.

muâmele olunması, fi 7 Recep sene 1283 ve fi 2 Teşrinisânî sene 1282. (14 Kasım 1866)

- 203** | Alkollü içki i'mâlâtçılarınca ödenmesi gereken vergilerin her yılın Şubat ayı sonuna kadar taksitler halinde yatırılması, bu vergiden gelecek seneye bakiye bırakılmaması.

Müskirât âmillerine zimmet kayd olunmuş olan resm-i mirîlerin o senenin Şubat'ı nihâyetine kadar mukassatan tahsil olunması ve Müskirât Resm-i Mirîsi'nden sene-i atiyeye bakâyada akçe bırakılmaması, fi 6 Cemâziyelevvel sene 1306 ve fi 27 Kânunuevvel sene 1304. (8 Ocak 1889)

- 204** | Alkollü içki vergisinden dolayı İdareye borcu olan kişilere ait menkul ve gayrimenkul malların diğer vergi borçlularına yapıldığı gibi satışa sunulması.

Müskirât Resm-i Mirîsi'nden borcu olanların vergi ve rüsûm ve saireden borcu olanlar misillü emvâl-i menkule ve gayri menkulelerinin fîrûht edileceği ve bu bâbda Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden bazı Vilâyât-ı Celile'ye tastîr buyurulan muharrerât-ı alîyyenin gönderildiği, fi 28 Cemâziyelâhir sene 1302 ve fi 2 Nisan sene 1301. (14 Nisan 1885)

- 205** | Alkollü içki vergisinden dolayı İdareye borçlu durumda olan kişilere başvuru halinde yeni içki taşıma belgesi verilmemesi.

Müskirât Resm-i Mirîsi'nden borcu olanlar, idârelere mürâcaâtla müskirât için nakliye tezkeresi talep eyledikleri hâlde verilmeyeceğinin kendilerine tevhîmiyle talep vukuunda tezkere verilmemesi, fi 25 Şaban sene 1301 ve fi 7 Haziran sene 1300. (19 Haziran 1884)

- 206** | Tezkereli içkilerin satışı sırasında Düyûn-ı Umumiyye idarelerine başvurup adlarına kayıtlı zimmetli içki miktarını azaltmak isteyen üreticilerden sadece üretim belgelerinin talep edilmesi, satılacak içkilerin idarelere getirilmesine gerek olmadığı.

Müskirât âmillerinin zimmet-i mukayyedelerinden satılmak istenilen müskirâtın yalnız i'maliye tezkereleri talep olunup müskirâtın idârelere getirilmesine icbâr edilmemesi, fi 13 Safer sene 1289 ve fi 9 Nisan sene 1288. (21 Nisan 1872)

207 Kesin fiyat belirlenmezden önce bir yerden başka bir yere nakil edilecek alkollü içkilere ait verginin, fazlası sonradan iade edilmek kaydıyla depozito esasına göre tahsil edilmesi.

Kat-ı fiyat olunmazdan evvel bir mahalden diğer mahalle nakledilmek istenilen Müskirât Resm-i'nin bil'âhire kat-ı fiyat olunacak mikdârdan fazla loca olmak ve fazlası kat-ı fiyattan sonra iade edilmek üzere dipozito sûretiyle ahz olunması, fi gurre-i Cemâziyelâhir sene 1283 ve fi 27 Eylül sene 1282. (9 Ekim 1866)

208 İ'mâlâtçılar tarafından idarelere ödenecek alkollü içki vergisinin üç taksit halinde ödenebileceği, ölçümleme ve kayıt işlemlerinin vergi tahsilatı için gönderilen memurlar vasıtasıyla yapılabileceği.

Amillere zimmet kayd olunan şarap ve arakın fiyat-ı mukaddereye göre verecekleri resm-i mirî mikdârıyla bunu üç taksitte te'diye edeceklerine dair Müskirât Resm-i Mirî Nizâmnâmesi'nin 4. maddesi mücibince istimâre defterlerine âmiller ve muhtâran taraflarından verilecek şerhler ile tahtim ve tasdik muâmelesi için istimâre defterlerinin me'mûr-ı mahsûslar i'zâmı ile karyeleri dolaştırılmayıp bu muâmelenin resm-i mirî tahsilâtı için gönderilen me'mûrlar ma'rifetiyle icrâ' ettirilmesi, fi 25 Zilhicce sene 1298 ve fi 5 Teşrinisânî sene 1297. (18 Kasım 1881)

209 Rûsûm-ı Sitte İdaresi'nin kuruluş tarihine kadar tahsil edilememiş durumda bulunan alkollü içki vergilerinden ne kadarının Rûsûmat Emânetine ve ne kadarının Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne ait olduğunun genel ile tarif edildiği.

Rûsûm-ı Sitte İdaresi'nin teşkili tarihine kadar bakâyada kalmış olan Müskirât Resm-i Mirî ve bey'îyesinden ne tarihe kadar olanların Rûsûmat Emânet-i Celilesi'ne ve hangi tarihe kadar olanların Düyûn-ı Umûmiyye'ye ait bulunduğu emânet-i müşarûnileyhaden yazılıp gönderilen tahrîrât-ı umûmiyyede tarif ve beyân kılındığı, fi 4 Şaban sene 1297 ve fi 29 Haziran sene 1296. (11 Temmuz 1880)

B. Yabancı ülke vatandaşlarınca üretilen içkiler ile manastır ve manastırlara bağlı çiftliklerde üretilen alkollü içkiler hakkında yapılacak işlemler

Yabancı ülke vatandaşlarınca Osmanlı topraklarında üretilen alkollü içkilerin kontrolüne karşı çıkılması durumunda yerel idarelerin talebi üzerine o kişilerin bağlı bulundukları konsolosluklardan çağrılacak birer memur gözetiminde aynı kontrol işleminin yerine getirileceği, ticaretle uğraşan konsolosluk çalışanlarının kendi şahsi tüketimleri için 200 kıyyeden fazla alkollü içki üretemeyeceği, aksi durumda fazlasının vergiye tabi olacağı, konsolosluk görevlilerince ticari amaç güdülmeksizin üretilen alkollü içkilerin vergiden muaf tutulduğu.

Tebea-i ecnebiyyeden birisi i'mâl eylediği müskirâtın muayenesine muhâlefet gösterecek olur ise hükûmet-i mahalliyyenin talebi üzerine o kimsenin devlet-i metbûası konsolosu veyahut konsolos vekili veya konsolos me'mûru muayeneyi icrâ' ettirmek üzere kendi tarafından bir me'mûr ta'yîn edeceği ve ta'yîn etmediği hâlde bu bâbda olan ictinâbının sebebini tahrîren hükûmete bildirmeye mecbûr olacağı ve bu maddenin faslı rûsûmatla sefaretî beyninde tesviye olunmak üzere Dersaadet'e bildirileceği ve ticaretle meşgul olan konsoloslarla konsolos vekilleri ve konsolos me'mûrlarının 200 kıyye kefâf-ı nefsten fazla müskirât i'mâl edecek olurlar ise lâzım gelen resm-i mirîsinin te'diyesine mecbûr bulunacakları ve ticaretle meşgul bulunmayan konsoloslarla konsolos vekillerinin i'mâl edecekleri müskirâtın resm-i mirîden muaf olacağı hakkında fi 7 Safer sene 1278 (14 Ağustos 1861) tarihinde neşrolunan âtik Resm-i Mirî Nizâmnâmesi'nin 2. maddesine zeyl olmak ve nizâmnâme-i mezkûreye müceddeten ilâve olunmak üzere kaleme alınan fıkârât ve mevâdd-ı nizâmiyye ile bu bâbda Vilâyât-ı Celîle'ye tastîr buyurulan evâmirname-i sâminin gönderildiği, fi 22 Zilkade sene 1285 ve fi 22 Şubat sene 1284. (6 Mart 1869)

Katolik rahip ve öğretmenler ile diğer milletlere mensûb rahiplerin kendi şahsi tüketimleri için manastırlarda üretecekleri şaraplardan vergi alınmayacağı, ancak manastırlarda üretilen şarapların dışarıya satılması durumunda vergiye tabi tutulacağı.

Katolik rahip ve muallimleriyle milî-i saire rahiplerinin kefâf-ı nefsleri için

⁹ İkinci Takım'da 892 numaralı tahrirata müracaat.

¹⁰ İkinci Takım'da 893 numaralı tahrirata müracaat.

manastırlarda i'mâl eyleyecekleri şaraptan bil-cümle ruhban takımıyla bunların manastır ve emâkin-i sairesi hakkında Gümrük Muafiyeti Nizâmnâmesi'nin 11. bendi ahkâmınca resm-i mirî aranılmaması ve fakat manastırlarda i'mâl olunan şarapların harice satıldığı takdirde resm-i mirî aranılması, fi 2 Ramazan sene 1282 ve fi 6 Kânûnusânî sene 1281. (18 Ocak 1866)

- 212** | Aynaroz manastırlarıyla bunlara bağlı çiftliklerde üretilecek şarap ve rakılar ile Aynaroz manastırları haricindeki diğer tüm manastırlarda üretilen şaraplardan vergi alınmaması, ancak bu şarapların manastır dışına çıkartılıp satılması durumunda vergiye tabi tutulacağı, ancak bu manastırlarda üretilen rakılardan iste içerde ister dışarıda tüketilsin vergi alınacağı.

Aynaroz manastırlarıyla bunlara merbût 58 kıt'a çiftlikte i'mâl olunacak şarap ve araktan resm-i mirî alınmaması ve bu manastırlardan mâ-adâ sair bil-cümle manastırlarda i'mâl olunup derûnlarında sarf edilecek şaraplardan resm-i mirî aranılmaması ve bunların derûnlarında sarf edilmeyip de harice satılacak şaraplardan resm-i mirî aranılması ve bu manastırlar derûnunda i'mâl olunacak arak gerek dahilinde sarf olunsun ve gerek harice satılsın cümlesinden resm-i mirî aranılması, fi 12 Recep sene 1289 ve fi 3 Eylûl sene 1288. (15 Eylûl 1872)

- 213** | Aynaroz manastırlarına bağlı çiftlikler dışındaki diğer tüm manastır çiftliklerinde üretilen şaraplardan vergi alınmaması ancak üzüm posalarından rakı elde edilmesi durumunda vergi alınacağı.

Aynaroz manastırlarına merbût 58 kıt'a metuhdan gayri bil-cümle manastırlar metuhlarında i'mâl olunan şaraplardan manastırlara bâ-ilmühaber ithal olunan mikdârından resm-i mirî aranılmayıp fakat işbu şarapların cebrelerinden husûle gelen araktan resm-i mirî aranılması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 9 Şaban sene 1292 ve fi 28 Ağustos sene 1291. (9 Eylûl 1875)

- 214** | Aynaroz manastırlarına bağlı çiftlikler dışındaki diğer tüm manastır çiftliklerinde üretilecek şaraplardan her bir çiftlik için 200 kıyye şarabın vergi dışı bırakılması, bu çiftliklerden manastırlara gönderilecek şaraplar dışındaki diğer tüm alkollü içkilerin vergiye tabi olduğu.

Aynaroz manastırlarına merbût 58 kıt'a metuhdan gayri bil-cümle manastırlar metuhlarında i'mâl olunacak şaraplardan beher metuh için ikişer yüz kıyye kefâf-ı nefis terki ile bu metuhlardan manastırlara gideceklerin gayr-i hamrların resm-i mîrisinin tahsil olunması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, 21 Rebiülahir 1293 ve fi 3 Mayıs 1292. (15 Mayıs 1876)

C. Rakı yapımında kullanılmak üzere ithal edilen ispiroto, rom, konyak, brendi, votka ve şampanya ile rakı yapımında kullanılan meyveler hakkında yapılacak işlemler

- 215** | Osmanlı ülkesinde üretilen ispirotoların yabancı ülke ispirotoları gibi vergiye tabi olduğu, vergisi ödenen ispiertonun rakı yapımında kullanılması durumunda bir daha vergi alınmayacağı.

Memâlik-i Şâhâne'de i'mâl olunacak ispirotoların dahi memâlik-i ecnebiye ispirotoları gibi bir kıyyesinden iki kıyye arak itibarıyla resm-i mîrî ahz olunması ve böyle resmi alınan ispirotodan arak yapıldıkta tekrar arak resmi alınmayacağı hakkında Müskirât Resm-i Mîrî Nizâmnamesi'nin 14. maddesine fi 7 Nisan sene 1302 (19 Nisan 1886) tarihinde zeyl olunan fıkra-yı nizâmiyyenin gönderildiği, fi 26 Ramazan sene 1303 ve fi 17 Haziran sene 1302. (29 Haziran 1886)

- 216** | Vergisi peşin olarak ödenmeyen ve kullanıldığında ödenmek üzere iki anahtarlı depolara bırakılan yabancı menşeli ispirotolardan alınacak vergi oranının yükseltildiği.

Resm-i mîrisi peşinen verilmeyip iki miftâhlı mağazaya vaz' olunarak muahharen li'ecli'l-imâl ihraç olunacak ecnebî ispirotolarından bilâ-zamm altmışar para resm-i mîrî alınması husûsuna Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu, fi 3 Zilkade sene 1299 ve fi 3 Eylül sene 1298. (15 Eylül 1882)

- 217** | Vergisi peşin olarak ödenen veya kullanıldığında ödenmek üzere iki anahtarlı depolara bırakılan yabancı menşeli ispirotolardan alınan vergi oranlarının değiştiği.

Resmi peşinen alınacak ispiertonun beher cedid kıyyesinden 37 para 50 santim ve mağazaya vaz' olunarak muahharen li'ecli'l-imâl ihraç olunacak ispirotoların beher cedid kıyyesinden dahi 46 para 80 santim alınması, fi gurre-i Cemâziyelevvel sene 1299 ve fi 8 Mart sene 1298. (20 Mart 1882)

218 | 24 gradoya kadar olan yabancı menşeli romlardan rakıya dönüştürülmedikçe vergi alınmaması, 24 gradodan yukarı olan romlardan ise vergi alınması.

18'den 24 giradoya kadar olan ecnebî rom votkalarından araka tahvil olunmadıkça resm-i mirî aranılmayıp fakat 24 giradodan yukarı olanların beher kıyyesinden bir kıyye arak itibarıyla resm-i mirî aranılması, fi 17 Şevvâl sene 1295 ve fi 2 Teşrinievvel sene 1294. (14 Ekim 1878)

219¹¹ | 24-300 grado arası yabancı menşeli romlardan vergi alınması, 24 gradodan aşağı olan ve rakıya dönüştürülmeyen romlardan vergi alınmaması, bu romların rakıya dönüştürülmesi durumunda vergiye tabi tutulması, ispirotodan ne kadar vergi alınacağı.

24'den 300 giradoya kadar olan ecnebî rom votkalarından bir kıyyesinden bir kıyye arak itibarıyla resm alınması ve giradosu 24'den aşağı olan ecnebî romlarından arak çekilmeyip de heyetiyle sarf edildiği hâlde resm-i mirî aranılmayıp arak çekilecek olur ise rayic-i beldeye göre kat' edilecek fiyat-ı mirîsi üzerinden resm-i mirî istihsâl olunması ve giradosu 24 ve yukarısı olan ale-l-umûm ispirotoların beher kıyye-i âtikasından 48 ve giradosu yirmi dörten aşağı olan ispirotoların beher âtik kıyyesinden 24 para ahz olunması, fi 9 Recep sene 1305 ve fi 10 Mart sene 1304. (22 Mart 1888)

220¹² | Yabancı menşeli ispirotoların varış yerlerinde iki anahtarlı depolara teslim edilmesi, rom, brendi ve konyak olduğu ileri sürülen ispirotoların tahlil ettirilmesi, tahlil sonuçları gelinceye kadar ya vergisinin depozito edilmesi yada vergi tutarı kadar ispirotanın İdare ambarlarına emanet bırakılması.

Ecnebî ispirotolarının mevridlere hin-i vürûdunda kaç giradoda olur ise olsun ve ister aynen sarf edilecek ve ister arak i'mâl olunacak bulunsun iki miftâhlı mağazaya vaz' olunması ve şayet mezkûr ispirotoların rom ve brendo konyak olduğunu ashâbı iddia eyledikleri takdirde tahlil ve muayene ile itminân-ı tam

¹¹ İkinci Takım'da 895 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 896 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 897 numaralı tahrirata müracaat.

¹² İkinci Takım'da 895 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 896 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 897 numaralı tahrirata müracaat.

hasıl oluncaya kadar resm-i mîrîlerinin depozito sûretiyle veyahut ispirotlardan resm-i mîriye mukabil mikdârı idârelere terk eylemelerinin teklif olunması, fi 28 Safer sene 1306 ve fi 22 Teşrinievvel sene 1304. (3 Kasım 1888)

- 221** İçerisine çam sakızı ilave edilen ve vergi ödememek için yabancı ülkelerden ithal edilip boya yapımında kullanılacağı beyan edilen ispirotların rakı imalinde kullanıldığıнын Selânik Düyûn-ı Umumiyye İdaresince bildirildiği, bu tarz ispirotlardan vergi alınması gerektiği.

Memâlik-i ecnebiyyeden derûnuna çam sakızı ilâve edilmiş 37 ve 38 giradoda getirilip boya ve sairede kullanılacağı beyânıyla resm-i mîriden kurtarılmak istenilen ispirotların arak i'mâline sâlih olduğu Selânik Düyûn-ı Umûmiyye Nezâreti'nce tahakkuk ettiğinden gaflet edilmeyip resm-i mîrîlerinin ahz olunması, fi 11 Rebiülevvel sene 1307 ve fi 24 Teşrinievvel sene 1305. (5 Kasım 1889)

- 222** Trieste'de içerisine boya katıldığı için rengi değişen ve gradosu düşürölüp rom olarak isimlendirilen hileli ispirotların ithalinin yasaklandığı.

Trieste'de bi'l-imâl derûnuna su izafesiyle gradosu tenzil ve boya ve saire ile renkleri tagyir ve tahvil edilerek rom namıyla Memâlik-i Şâhâne'ye ithal edilmekte olan hileli ispirotların meni' ithali hükûmet-i seniyyece taht-ı karâra alındığı ve bu memnû'iyetin muhâfazası zımında Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden sevâhili bulunan Vilâyât-ı Celîle'ye ve Rûsûmat Emânet-i Celîlesi'nden dahi sevâhilde bulunan Gümrük Me'mûrları'na iş'âr buyurulduğu, fi 27 Rebiülâhir sene 1306 ve fi 19 Kânunuevvel sene 1304. (31 Aralık 1888)

- 223** Şişe, sandık ve fiçi içerisinde yarı mamûl olarak Osmanlı topraklarına getirilecek yabancı menşeli şampanya, bordo ve benzeri şarapların burada imal edilmesi durumunda vergi alınmaması.

Memâlik-i ecnebiye ma'mûlâtından şişe ve sandık ve fiçi derûnunda olarak vürûd edecek şampanya ve bordo ve emsâli şaraplarla mümâsili Memâlik-i Şâhâne'de i'mâl olunan müskirât-ı ecnebiyyeden resm-i mîrî aranılmaması, fi 22 Zilhicce sene 1282 ve fi 25 Nisan sene 1282. (7 Mayıs 1866)

- 224** Rakı yapılmak üzere fabrikalar ve meyhaneciler tarafından satın alınan kuru üzüm ve incir gibi meyveler ile romların bu kişilere zimmetlenmesi, rakı üretimini takiben vergisinin alınıp zimmet miktarının düşürülmesi.

Fabrika ve meyhanecilerin arak yapmak üzere mübâyaa edecekleri kuru üzüm ve incir vesair arak i'mâline sâlih meyve ve rom mikdârlarının üzerlerine zimmet kaydettirip ba'de arak i'mâl eylediklerinde resm-i mirîlerinin bi-l-i'tâ zimmetlerinden tenzil ettirmeleri, fi selh-i Cemâziyelevvel sene 1299 ve fi 6 Nisan sene 1298. (18 Nisan 1882)

D. Gümrük idarelerine getirilen içkiler hakkında ne şekilde işlem yapılacağı.

- 25** Gümrük idarelerine deniz yoluyla ispiroto ve alkollü içki getiren kişilerin isimlerinin Düyûn-ı Umûmiyye İdaresi'ne bildirilmesi ve Gümrük idarelerince istenen Düyûn-ı Umûmiyye memurlarının zamanında gönderilmesi.

Gümrük idârelerine bahren getirilecek ispiroto ve müsîrât-ı saire için ashâbının esâmîsiyle mikdârlarının Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'ne haber verilmesi ve bunun için gümrük idârelerinden istenilecek Düyûn-ı Umûmiyye me'mûrları'nın vaktiyle gönderilmesi Rûsûmat Emânet-i Celîlesi ile verilen karâr iktizâsından olduğu, fi 11 Cemâziyelevvel sene 1298 ve fi 27 Nisan sene 1297. (9 Mayıs 1881)

- 226** Gümrük idarelerine getirilen ispirotaların stoklanması mümkün olmadığı, bu mallar gümrük idarelerine geldiği anda Düyûn-ı Umûmiyye idarelerindeki işlemlerinin derhal yerine getirilmesi.

Gümrük idârelerine bahren getirilecek ispirotaların tevkifi uyamıyacağından bunların gümrüklere vürûdu anında Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nce muâmele-i lâzimesinin hemen icrâ' olunması, fi 20 Zilhicce sene 1298 ve fi 31 Teşrinievvel sene 1297. (12 Kasım 1881)

- 227** Gümrük idarelerine deniz yoluyla getirilen ispiroto ve diğer alkollü içkiler ile vergisi ödenmiş çeşitli alkollü içkiler için Gümrük ve Düyûn-ı Umûmiyye idarelerinde kullanılmak üzere basılan belgelerin idarelere gönderildiği.

Gümrük idârelerine bahren getirilecek ispiro ve müskirât-ı saire ile resm-i mîrîsi ifâ olunmuş müskirât-ı mütenevvia için gümrük ve Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri beyinde tanzîm ve ibrâz olunmak üzere tab' ettirilen pusula ve ilmühaberlerin irsâl kılındığı ve bunların sûret-i isti'mâli beyânına dair, fi 21 Cemâziyelevvel sene 1303 ve fi 13 Şubat sene 1301. (25 Şubat 1886)

228 | Şişe ve çeşitli kaplar içerisindeki şampanya, likör ve şarap ve konyak dışında kalan diğer yabancı menşeli içkiler hakkında ilgili gümrüklerce Düyûn-ı Umumiyye idarelerine bilgi verilmesi.

Şişe vesair züruf derûnunda olarak şampanya ve likör ve Şartroz şarabıyla konyaktan mâ-adâ gümrük idârelerine getirilecek müskirât-ı ecnebiye için gümrüklerden birer memhûr pusula ile Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'ne ma'lûmât verileceği, fi 13 Zilkade sene 1301 ve fi 23 Ağustos sene 1300. (4 Eylül 1884)

229 | Gümrük idarelerine deniz yoluyla getirilen ispiro ve diğer alkollü içkilere ait İdare kayıtlarının Gümrük idareleri ve Düyûn-ı Umumiyye idarelerince ne şekilde saklanacağı.

Gümrük idârelerine bahren getirilecek ispiro ve müskirât-ı saire için gümrük ile Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri beyinde tanzîm ve ibrâz olunacak pusula ve ilmühaberler koçanlarının ne yolda hıfz edileceğinin beyânına dair, fi 24 Zilkade sene 1303 ve fi 12 Ağustos sene 1302. (24 Ağustos 1886)

230 | Gümrük idarelerine deniz yoluyla getirilen alkollü içkiler için Düyûn-ı Umumiyye idarelerine verilecek belgelerin memur veya kolcular vasıtasıyla Gümrüklerden alınıp getirilmesi.

Gümrük idârelerine berren getirilecek müskirât için Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'ne ma'lûmât verileceğinden bunlar için i'tâ' olunacak pusulaların me'mûr-ı mahsûsumuz olan gümrüklerde me'mûrlarımız vasıtasıyla ve olmayan gümrüklerde dahi hergün kolcular i'zâmıyla aldırılması, fi 14 Rebiülevvel sene 1306 ve fi 6 Teşrinisânî sene 1304. (18 Kasım 1888)

231 | Gümrüklerden gaz tenekeleri ve rom fiçileri ile vergi ödemeksizin ispiro kaçırılmasının önlenmesi.

Gaz tenekeleri ve rom fiçileri ile gümrüklerden bilâ-resm-i mîrî ispiro kaçırılmamasına dikkat olunması, fi 12 Muharrem sene 1301 ve fi 31 Teşrinievvel sene 1299. (12 Kasım 1883)

E. Tezkeresiz yakalanan kaçak içkiler ile vergi dışı tutulup kişilerin kendi şahsi tüketimine ayrılan içkilerin kaçırılması durumunda alınacak para cezaları, bu konudaki ihbariye ödemelerinin ne şekilde yapılacağı.

232 Tezkeresiz veya tezkerede yazılı olan miktardan daha fazla olduğu için yakalanan alkollü içkilere yasal vergisinin iki katı kadar para cezası kesilmesi, bu cezanın bir katının ihbarcılara verilip diğer katının idareye irâd kaydedilmesi.

Bilâ-tezkere tutulacak ve tezkerelerinden fazla zuhûr edecek müskirâtın ikişer kat resm-i mirî istihsâl olunup birer katının muhbirlere ve diğer bir katının icmâllere ithal edilmesi, fi 4 Zilhicce 1282 ve fi 7 Nisan sene 1282. (19 Nisan 1866)

233 Tezkeresiz veya tezkerede yazılı olan miktardan daha fazla olduğu için yakalanan alkollü içkilerden alınmakta olan vergi cezasının arttırılarak %30 olarak tahsil edileceği, bu cezanın yarısının muhbirlere verilip diğer yarısının İdareye irâd kaydedileceği.

Bilâ-tezkere tutulacak ve tezkerelerinden fazla zuhûr edecek müskirâtın alınacak ikişer kat resm-i mirîlerin maa zamm % 30 olarak tahsil olunup nısfının muhbirlere ve nısf-ı diğerlerinin icmâllere ithal edilmesi, fi 15 Ramazan sene 1295 ve fi 31 Ağustos sene 1294. (12 Eylül 1878)

234 Yarı mamûl olarak ithal edilip Osmanlı topraklarında dolumu yapılan yabancı menşeli alkollü içkilerin tezkeresiz veya tezkeresinde belirtilmiş olan miktardan fazla çıkması durumunda yasal vergi tutarının iki katı kadar vergi alınıp geçişine izin verilmesi.

Mümâsili Memâlik-i Şâhâne'de i'mâl olunan müskirât-ı ecnebîyeden bilâ-tezkere tutulacak ve tezkeresinde muharrer olan mikdârdan fazla zuhûr edeceklerden ikişer kat resm-i mirî tahsil olunarak imrârlarına müsaade olunması, fi 22 Zilhicce sene 1282 ve fi 25 Nisan sene 1282. (7 Mayıs 1866)

235 Ölçümleme memurlarından gizlenen ve resmi kayıtlara girmeyen üzüm tortuları ile idarelere haber verilmeksizin bir yerden başka bir yere sevk edilirken yakalanan rakılardan iki

| kat vergi alınması.

Şarap cebrelerinden % 5'den ziyâde hasıl olup me'mûrlarından ketm edilerek istimâre defterlerine kaydedilmemiş ve bir mahalle nakl edilirken dahi idârelere haber verilmemiş olan rakılardan ikişer kat resmi mirî aranılması, fi 5 Zilkade sene 1293 ve fi 10 Teşrinisânî sene 1292. (22 Kasım 1876)

236 | Ölçümleme memurlarından gizlenen üzümler ile bu üzümlerin tortularından yapılan rakılardan iki kat vergi alınması.

İstimâreden ketm olunduğu tebeyyün eden şaraplardan ikişer kat resm-i mirî istihsâl olunduktan başka cebrelerinden hasıl olan araklardan dahi başkaca ikişer kat resm-i mirî istihsâl kılınması, fi 13 Ramazan sene 1286 ve fi 4 Kânunuevvel sene 1285. (16 Aralık 1869)

237 | Ölçümleme sonrasında açığa çıkan alkollü içkilerden iki kat vergi alınması, bu vergi cezasından ihbarcılara herhangi bir şey ödenmeyip tümünün İdareye gelir kaydedilmesi.

İstimâreden sonra zâhire çıkarılacak müskirâtın alınacak ikişer kat resm-i miriden ihbâriyye verilmeyip tamamen icmâle irâd kayd olunması, fi 6 Cemâziyelevvel sene 1293 ve fi 17 Mayıs sene 1292. (29 Mayıs 1876)

238 | Sahibi tarafından saklandığı belirlenen içkilerin ihbarcılar yardımıyla ele geçirilmesi durumunda Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezinden izin alınmak kaydıyla %30 oranındaki para cezasının yarısının ihbarcılara verileceği.

Me'mûrların sû-i isti'mâlinden nâşi olmayarak mücerred ashâbı tarafından ketm olunduğu tahakkuk eden müskirât-ı mektûmenin muhbirleri hariçten bulunduğu takdirde Nezâret-i Umûmiyye'den bi-l-istizân verilecek me'zûniyet üzerine alınacak % 30 cezâ-yi nakdinin nisfları muhbirler verilmesi, fi 25 Rebiülahir sene 1306 ve fi 17 Kânunuevvel sene 1304. (29 Aralık 1888)

239 | Tezkeresiz olarak Mısır'dan getirilen içkilerin geçişine vergisi alındıktan sonra izin verilmesi.

Mısır'dan bilâ-tezkere getirilecek müskirâtın birer kat resm-i mirî istifâ' olunarak imrârlarına müsaade olunması, fi 18 Rebiülahir sene 1307 ve fi 29 Teşrinisânî sene 1305. (11 Aralık 1889)

240 | Nakliye tezkeresi olmaksızın Girit adasından getirilen

İçkilerin geçişine iki kat vergi alındıktan sonra izin verilmesi.

Girit Ceziresi'nden nakliye tezkeresiz getirilecek müskirâtın ikişer kat resm-i mirî alınarak imrârlarına müsaade olunması, fi 24 Şevvâl sene 1300 ve fi 15 Ağustos sene 1299. (27 Ağustos 1883)

241 Nakliye tezkeresi olmaksızın getirilen yerli ve yabancı menşeli içkilerden iki kat fazla vergi alınması, buna aykırı hareket edilmemesi.

Nakliye tezkeresiz imrâr olunan yerli ve ecnebî müskirâtından iki kat resm-i mirî alınması nizâm-ı iktizâsından bulunduğu cihetle bunun hilâfına hükm ve karar i'tâ' olunmaması husûsu Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden bâ-muharrerât-ı âliye Vilâyât-ı Celîle'ye iş'âr buyurulduğu, fi 6 Cemâziyelâhir sene 1304 ve fi 18 Şubat sene 1302. (2 Mart 1887)

242 Fabrika ve meyhanecilerin Düyûn-ı Umumiyye idarelerine haber vermeksizin ithal ettikleri kuru üzüm ve incir ile rakı imaline uygun meyve ve romlardan iki kat vergi alınacağı.

Fabrika ve meyhanecilerin idârelere haber vermeksizin fabrika ve meyhanelerine ithalyledikleri kuru üzüm ve incir vesair arak i'mâline sâlih meyve ve romlardan ikişer kat resm-i mirî aranılması, fi selh-i Cemâziyelevvel sene 1299 ve fi 6 Nisan sene 1298. (18 Nisan 1882)

243 Tezkeresinde belirtilen yerin haricinde bir başka yere görütülen içkilerden bir kat fazla vergi alınıp geçişine izin verilmesi.

Tezkeresinde muharrer olan mahalden gayri yere getirilecek müskirâtın birer kat resm-i mirîsi istifâ' olunarak imrârlarına müsaade olunması, fi 24 Şevvâl sene 1295 ve fi 9 Teşrinievvel sene 1294. (21 Ekim 1878)

244¹³ Kişilerin kendi şahsi tüketimi için vergi dışı tutulan şarap miktarını arttırmak için başkalarına ait evlere gizlice sevk edilen üzümlerin ele geçirilmesi durumunda, gerek sevk edenlerden gerekse evine kabul edenlerden vergi ve para cezası alınacağı.

Kefâf-ı nefis tenzîl ettirmek maksadıyla diğer hanelere hafıyyen nakledilen

¹³ Bir hanede birkaç kişinin müskirât imal etmesi caizdir.

şaraplardan gerek kaçırın ve gerek hanesine kabûl edenlerden birinci defasında resm-i mîrinin ahzından başka birer misil ve ikinci defasında resm-i mîrinin ahzından mâ-adâ üçer misil cezâ-yı nakdînin istihsâl olunması husûsuna irâde-i seniyye-i hazret-i padişâhi şerefsudûr buyurulduğu, fi 6 Zilhicce sene 1285 ve fi 8 Mart sene 1285. (20 Mart 1869)

245 | Tezkeresiz veya tezkere fazlası olarak ele geçirilen kaçak içkilerden alınan vergi cezasının memurlar ve ihbarcılar arasında ne şekilde dağıtılacağı.

Bilâ-tezkere tutulacak ve tezkerelerinden fazla zuhûr edecek müskirâtın alınacak ikişer kat resmden birer katının % 30'larının me'mûrine sûret-i tevzi' ve yetmişlerinin muhbirlerine verilmesi hakkında üç maddeyi hâvi olan ta'limâtın gönderildiği, fi 13 Şaban sene 1295 ve fi 31 Temmuz sene 1294. (12 Ağustos 1878)

TALİMAT

Tezkeresiz veya tezkere fazlası olduğu için yakalanan içkiler ile gizlice meyhane ve fabrikalara getirilen rom, ispiro ve rakı yapımına elverişli meyveler ve şahsi tüketime ayrılmış gibi gösterilip gizlice başka evlere aktarılan şaraplardan alınacak vergi ve para cezaları ile ihbariye işlemlerinin ne şekilde yapılacağını izah eden talimat.

Bilâtezkere tutulacak ve tezkerelerinden fazla zuhûr edecek müskirât ile hafiyen meyhane ve fabrikalara ithal olunan rom ve ispiro ve arak i'mâline sâlih meyve ve saireden ve kefâf-ı nefis tenzil ettirmek maksadıyla diğer hanelere aşırılan şaraplardan alınacak resm-i mîri ve cezâ-yı naktilerle verilecek ihbâriyyeler muâmelâtını hulâsaten tarif eder talimattır.¹⁴

Madde 1. Bilâ-tezkere tutulacak müskirâtın ikişer kat resm-i mîrileri maa zamm % 30 olarak tahsil olunup birer katı yani % 15'leri icmâllere irâd kaydıyla diğer on beşleri tutan ve haber

¹⁴ İşbu ta'limâtın 11. maddesinin son fıkrası hakkında iş'ar-ı mahsus gönderilmiştir.

verenlere i'tâ' olunacak ve mezkûr müskirât için nâkilleri veyahut ashâbı yedlerine müceddeden i'maliye tezkereleri verilerek idârelerden imrârlarına müsaade edilecektir.

Madde 2. Bilâ-tezkere tutulacak rom ve ispiro ve saire hakkında birinci madde mücibince muâmele olunacaktır.

Madde 3. Mümâsili Memâlik-i Şâhâne'de i'mâl olunan müskirât-ı ecnebiyeden bilâ-tezkere tutulacakların ikişer kat resm-i mirîleri maa zamm % 30 olarak tahsil olunup birer katı yani % 15'leri icmâllere irâd kaydıyla diğer on beşleri tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacak ve mezkûr müskirâtın idârelerden imrârlarına müsaade edilecektir.

Madde 4. Tezkerelerinden fazla zuhûr edecek müskirâtın ikişer kat resm-i mirîleri maa zamm % 30 olarak tahsil olunup birer katı yani % 15'leri icmâllere irâd kaydıyla diğer onbeşleri tutan ve haber verenlere i'tâ' olunacak ve mezkûr müskirât için nâkilleri veyahut ashâbı yedlerine müceddeden i'maliye tezkereleri verilerek idârelerden imrârlarına müsaade edilecektir.

Madde 5. Tezkerelerinden fazla zuhûr edecek rom ve ispiro ve saire hakkında 4. madde mücibince muâmele olunacaktır.

Madde 6. Mümâsili Memâlik-i Şâhâne'de i'mâl olunan müskirât-ı ecnebiyeden tezkerelerinden fazla zuhûr edeceklerin ikişer kat resm-i mirîleri maa zamm % 30 olarak tahsil olunup birer katı yani % 15'leri icmâllere irâd kaydıyla diğer onbeşleri tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacak ve mezkûr müskirâtın idârelerden imrârlarına müsaade edilecektir.

Madde 7. Bir mahalde i'mâl olunarak gerek hîn-i istimâre ve tahririnde ve gerek yoklamasında me'mûrlarından ketm ve ihfâ olunduğu tebeyyün eden müskirâtın ikişer kat resm-i mirîleri maa zamm % 30 olarak tahsil olunup tamamen icmâllere irâd kaydıyla ve fakat me'mûrların sû-i isti'mâlinden nâşi olmayarak mücerred ashâbı tarafından ketm olunduğu tahakkuk eden müskirâtın muhbirleri hariçten bulunduğu takdîrde Nezâret-i Umûmiyye'den bi-l-istizân verilecek me'zûniyet üzerine % 30 olarak alınan ikişer kat resm-i mirîlerin birer katı yani % 15'leri muhbirlere verilerek ikişer kat alınan resm-i mirîlerle müskirât

mikdârları i'maliye tezkerelerine ilâve edilecektir.

Madde 8. Bir mahalde i'mâl olunarak gerek hîn-i istimâre ve tahrîrinde ve gerek yoklamasında me'mûrlarından ketm ve ihfâ olduğu tebeyyün eden şarapların ikişer kat resm-i mîrîleri maa zamm % 30 olarak tahsil kılındıktan başka cebrelerinden hasıl olan arakların dahi başkaca ikişer kat resm-i mîrîleri maa zamm % 30 olarak tahsil olunup tamamen icmâllere îrâd kaydıyla ve fakat me'mûrların sû-i isti'mâline nâşî olmayıp mücerred ashâbı tarafından ketm olduğu tahakkuk eden şaraplar muhbirleri hariçten bulunduğu takdirde Nezâret-i Umûmiyye'den bi-l-istizân verilecek me'zûniyet üzerine gerek şaraplardan ve gerek cebrelerinden hasıl olan araklardan başka başka % 30 olarak alınan ikişer kattan dört kat resm-i mîrîlerin ikişer katı yani % 30'ları muhbirlere verilerek gerek ikişer kat şarap ve ikişer kat arak resm-i mîrîleri ve gerek şarap ve arak mikdârları i'maliye tezkerelerine ilâve edilecektir.

Madde 9. İdarelere haber verilmeyerek ve vezin ettirilmeyerek hafiyen meyhaneye ve fabrikalara ithal olduğu tebeyyün eden kuru üzüm ve incir vesair arak i'mâline sâlih meyve ve romların ikişer kat resm-i mîrîleri maa zamm % 30 olarak tahsil olunup birer katı yani % 15'leri icmâllere îrâd kaydıyla diğer on beşleri tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacaktır.

Madde 10. Kefâf-ı nefis tenzil ettirmek maksadıyla diğer hanelere hafiyen nakil edilen şarapların birinci defasında gerek kaçırın ve gerek hanelerine kabûl edenlerden başka başka birer kat resm-i mîrîleri ile birer misil cezâ-yı nakdîleri maa zamm % 15'erden ve otuzar olarak tahsil olunduktan başka mezkûr şarapların cebrelerinden hasıl olan arakların dahi başkaca gerek kaçırın ve gerek hanelerine kabûl edenlerden ayrı ayrı birer kat resm-i mîrîleri ile birer misil cezâ-yı nakdîleri kezâ maa zamm % 15'erden otuzar olarak tahsil olunup gerek kaçırın ve gerek kabûl edenlerden başka başka alınan birer kat şarap ve birer kat arak resm-i mîrîleri icmâllere îrâd kaydıyla gerek kaçırın ve gerek kabûl edenlerden ayrı ayrı alınan birer misil şarap ve birer misil arak cezâ-yı nakdîleri muhbirlerine i'tâ' olunacak ve ikinci defasında gerek kaçırın ve gerek hanelerine kabûl edenlerden

başka başka şarapların birer kat resm-i mirîleri ile üçer misil cezâ-yı nakdileri maa zamm % 15'erden altmışar olarak tahsil kılındıklarından mâ-adâ mezkûr şarapların cebrelerinden hasıl olan arakların dahi başkaca gerek kaçırın ve gerek hanelerine kabûl edenlerden ayrı ayrı birer kat resm-i mirîleri ile üçer misil cezâ-yı nakdileri maa zamm % 15'erden altmışar olarak tahsil kılınıp gerek kaçırın ve gerek kabûl edenlerden başka başka alınan birer kat şarap ve birer kat arak resm-i mirîleri icmâllere îrâd kayd olunacağı gibi gerek kaçırın ve gerek kabûl edenlerden ayrı ayrı alınan üçer misil şarap ve üçer misil arak yani 12 misil cezâ-yı nakdilerin nisfları olan altı misillerinin dahi icmâllere îrâd kaydıyla diğer altı misil cezâ-yı nakdiler muhbirlerine verilecektir.

Madde 11. İşbu ta'limâtta tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacağı gösterilen cezâ-yı nakdilerin % 30'ları Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'na tevzî' ve yetmişleri tutan ve haber verenlere i'tâ' kılınacak fakat tutan ve haber verenler Müsterek Muhâfaza Me'mûrları'ndan bulunduğu takdirde % 15'leri Düyûn-ı Umûmiyye me'mûrları'na ve yetmişleri muhbirleri olan Muhâfaza Me'mûrları'na ve diğer on beşleri dahi muhbirleri olan Muhâfaza Me'mûrları'nın mâ-fevkinde bulunan Rûsûmat Me'mûrları'na verilecek ancak resm-i mirîlerle cezâ-yı nakdilerin tahsili husûsunda masârif-i muhâkeme ve saire vuku' bulur ise tenzîl edildikten sonra kûsûrları bu vechile tevzî' ve i'tâ' olunacaktır.

F. Tezkeresiz içki satanlar ile evlerinde içki satan ve bey'iyye vergisini ödemeyen kişilere kesilecek para cezaları ve ihbariye işlemleri.

246 Alkollü içki satılan mağaza ve dükkânlardan alınan Bey'iyye vergisinin toplanması amacıyla basılan nizamnamenin gönderildiği.

Derûnlarında müskirât satılacak mağaza ve dükkânlardan alınacak Bey'iyye Resmî'nin sûret-i istihsâli ve sairesi hakkında fi 15 Ağustos sene 1283 (27 Ağustos 1867) tarihinde neşrolunan 25 maddeyi hâvî Müskirât Resmî Bey'iyye Nizâm-nâmesi'nin gönderildiği, fi 6 Recep sene 1284 ve fi 22 Teşrinievvel sene 1283. (3 Kasım 1867)

247 Bey'iyye vergisini ödemeyen Yunan vatandaşlarına ait işyerlerinin kapatılması, Osmanlı vatandaşları için geçerli olan kuralların Yunan vatandaşları içinde aynı şekilde geçerli olduğu, mağazası kapatılan kişilere kesilen vergi ve para cezalarının tahsil edilmesi amacıyla düzenlenen yönetmeliğin gönderildiği.

Tebea-i Yunaniyye'den müddet-i muayyenesinde bey'iyye resmini vermeyenlerin ber-mu'cib-i ahd Tebea-i Devlet-i Âliyye gibi dükkân ve mağazaları kapatılıp aranılan resm-i bey'iyye ve cezâ-yi nakdinin tahsil olunması hakkında Vilâyât-ı Celîle'ye tastir buyurulan evâmirname-i samiyenin gönderildiği, fi 9 Şevvâl sene 1284 ve fi 22 Kânûnusânî sene 1283. (3 Şubat 1868)

248 Bey'iyye vergisinin ödenmemesi veya tezkeresiz alkollü içki satılmasından dolayı kapatılan Osmanlı ve diğer ülke vatandaşlarına ait işyerlerine kesilen vergi ve para cezalarının 15 gün içinde ödenmesi, bu vergilerin ödenmemesi durumunda işyerlerinde bulunan eşyaların satılması, satış gelirinin vergi ve ceza alacağını karşılamaması durumunda eksik kalan kısmın icrâ' yoluyla tahsil edilmesi.

Müddet-i muayyenesinde iktizâ' eden bey'iyye resminin verilmemesinden veyahut bilâ-tezkere müskirât satılmasından dolayı kapatılan Tebea-i Devlet-i Âliyye ve ecnebiye dükkân ve mağazalarından aranılan resm-i bey'iyye ve cezâ-yi nakdilerin dükkânları sedd olunduğu günden itibaren 15 gün zarfında te'diye olunmadığı sûrette derûnlarında bulunan eşyanın fûrûht edilmesi ve eşya-yı mevcûde kifâyet etmediği sûrette üst tarafının ma'rifet-i hükûmetle tahsil olunması, fi 8 Cemâziyelevvel sene 1286 ve fi 4 Ağustos sene 1285. (16 Ağustos 1869)

249 Bey'iyye vergisinin ödenmemesi veya tezkeresiz alkollü içki satılmasından dolayı kapatılan Osmanlı ve diğer ülke vatandaşlarına ait işyerlerine kesilen vergi ve cezaların tahsil edilememesi durumunda işyerlerinde bulunan eşyaların ne şekilde satılacağına ilişkin genelgenin gönderildiği.

Müddet-i muayyenesinde iktizâ' eden bey'iyye resminin verilmemesinden veyahut bilâ-tezkere müskirât satılmasından dolayı kapatılan Tebea-i Devlet-i Âliyye ve ecnebiye dükkân ve mağazalarından aranılan resm-i bey'iyye ve cezâ-

yi nakdilerin istifâ'sı zımında derûnlarında bulunan eşyanın fûrûht edilmesi hakkında Vilâyât-ı Celile'ye tastîr buyurulan evâmirname-i saminin gönderildiği, fi 15 Ramazan sene 1289 ve fi 4 Teşrinisânî sene 1288. (16 Kasım 1872)

250 | Belirli dönemlerde yenilenmesi gereken bey'iyye tezkerelerini yenilemeyerek eski tezkere ile içki satanlara kesilecek vergi ve ceza bedellerinin süratle tahsil edilmesi.

Vakt-i muayyeninde bey'iyye tezkeresini değiştirmeyerek eski tezkere ile müskirât satanlardan aranılan cezâ-yı naktinin sürüncemede bırakılmayıp sür'at-i tahsili hakkında Vilâyât-ı Celile'ye evâmirname-i sâmi tastîr buyurulduğu, fi 7 Muharrem sene 1292 ve fi 2 Şubat sene 1290. (14 Şubat 1875)

251 | Bey'iyye vergisini zamanında ödemeyenler ile tezkeresiz alkollü içki satış yeri açanlardan alınacak para cezalarının ne kadarının muhbirlere verileceği.

Bey'iyye Resmî'ni müddet-i muayyenesinde te'diye etmeyenlerle bilâ-tezkere müskirât mahalli açanlardan alınacak cezâ-yı nakdilerden ne mikdârı muhbirlere verileceğinin beyânına dair, fi 18 Recep sene 1285 ve fi 22 Teşrinievvel sene 1284. (3 Kasım 1868)

252 | Evlerinde kıyye veya kadehle içki satanlardan tahsil edilecek vergi ve para cezalarının miktarı.

Hanelerinde kıyye ve kadehle müskirât satanlardan birinci defasında hanelerin kirasının % 25'i nisbetiyle Bey'iyye Resmî'nin birer katı ve ikinci defasında bey'iyye resminin üçer katı cezâ-yı nakdî istihsâl olunması ve hanelerde müskirât fûrûhtu bütün bütün memnû' olduğundan birinci ve ikinci defa cezâ-yı nakdî alınan hanelerde yine müskirât satıldığı takdirde her defasında üçer misil cezâ-yı nakdî aranılması ve bu bâbda Vilâyât-ı Celile'ye tastîr buyurulan evâmirname-i saminin gönderildiği, fi 6 Şevvâl sene 1285 ve fi 7 Kânûnusânî sene 1284. (19 Ocak 1869)

253 | Tezkeresiz alkollü içki satan mağaza ve dükkânlar ile bey'iyye vergisini zamanında ödemeyenlerden tahsil edilecek para cezalarının tamamının ihbarcılara verilmesi.

Tezkeresiz müskirât satılan mağaza ve dükkânlar ile müddet-i muayyenesinde bey'iyye resmini ifâ etmeyenlerden birinci defa da resm-i bey'iyye den başka

alınacak ve müskirâtta istihşâl olunacak birer kat cezâ-yı nakdilerin tamamen muhbirlere verilmesi husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 11 Cemâziyelevvel sene 1286 ve fi 7 Ağustos sene 1285. (19 Ağustos 1869)

254 Kahve, lokum ve çay satılan dükkânlarda kıyye veya kadehle alkollü içki satılması durumunda bey'iyye vergisinin 3. sınıf işyeri dilimine göre alınması, daha düşük vergi ödemesi talep eden işyerleri için bir komisyon oluşturulması, alkollü içkinin yanı sıra erzak satan veya tezkeresiz alkollü içki satan dükkânlara ne şekilde işlem yapılacağı.

Kahve ve lokum ve çay satılan dükkânlarda kıyye ve kadehle müskirât satılmak istenildiği sûrette resm-i bey'iyyesinin 3. sınıf itibarıyla alınması ve müskirât dükkân ve mağazalarının takdir olunan bey'iyye resminin tenzili talep olunduğunda bir heyet-i mahsûsa ma'rifetiyle tenzîlât-ı muâmelesinin icrâ' olunması ve müskirât ile beraber erzak satılacak ve tezkeresiz müskirât satılan dükkânlar hakkında olunacak bazı muâmelenin beyânına dair, fi 7 Rebiülahir sene 1306 ve fi 29 Teşrinisâni sene 1304. (11 Aralık 1888)

TALİMAT

İçki bey'iyye vergisini zamanında ödemeyen veya bey'iyye tezkeresi almaksızın içki satış yeri açan veya başka bir konuda faaliyet gösteren işyerlerinde kadeh veya kıyye ile içki satan kişilerden alınacak vergi, para cezası ve ihbariye işlemlerini izah eden talimat.

Müskirât bey'iyye vergisini zamanında ödemeyen veya bey'iyye tezkeresi almaksızın müskirât yeri açan veya başka bir eşya satmak üzere açılmış bulunan işyerlerinde kadeh ve kıyye ile müskirât satan kişilerden alınacak bey'iyye vergi ve para cezaları ile ihbar işlemlerini açıklayan talimat.

Madde 1. Müskirât Bey'iyye Resm-i Bey'iyye Resm-i Bey'iyye Nizâmnâmesi'nin 14. maddesinde ta'yîn edilen vakitlerde ifâ etmeyenlerin dükkânları kapatılarak lâzım gelen bey'iyye resimlerinin ahzından başka resm-i mezkûrun birer misillü cezâ-yı nakdî alınarak birer kat alınan resm-i bey'iyyelerin icmâllere irâd

kaydıyla birer misil alınan cezâ-yi nakdiler muhbirlere i'tâ olunacak ve bu hareketin tekrarına mütecâsir olanlardan lâzım gelen bey'iyye resimlerinin ahzından mâ-adâ resm-i mezkûrun üçer misillü cezâ-yi nakdî alınarak birer kat alınan resm-i bey'iyyelerin tamamen icmâllere irâd kaydedileceği gibi üçer misil alınan cezâ-yi nakdilerin nısfı dahi kezâ icmâllere irâd kayıt olunarak işbu üçer misil cezâ-yi nakdilerin nısf-ı diğerleri muhbirlere verilecektir.

Madde 2. Bey'iyye tezkeresi olmaksızın müskirât mahalli açan veyahut başka eşya satmak üzere açılmış bulunan mahallerde kadeh ve kıyye ile müskirât satmaya kalkışanların dükkânları kapatılarak lâzım gelen bey'iyye resimlerinin ahzından başka resm-i mezkûrun birer misli cezâ-yi nakdî alınarak bir kat alınan resm-i bey'iyyelerin icmâllere irâd kaydıyla birer misil alınan cezâ-yi nakdiler muhbirlere i'tâ olunacak ve bu hareketin tekrarına mütecâsir olanlardan lâzım gelen bey'iyye resimlerinin ahzından mâ-adâ resm-i mezbûrun üçer misli cezâ-yi nakdî alınarak birer kat alınan resm-i bey'iyyelerin tamamen icmâllere irâd kaydedileceği gibi üçer misil alınan cezâ-yi nakdilerin nısfı dahi kezâ icmâllere irâd kayıt olunarak işbu üçer misil cezâ-yi nakdilerin nısf-ı diğerleri muhbirlere verilecektir.

Madde 3. İşbu ta'limâtta tutan ve haber verenlere i'tâ kılınacağı gösterilen cezâ-yi nakdilerin % 30'ları Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'na tevzi' ve yetmişleri tutan ve haber verenler Müsterek Muhâfaza Me'mûrları'ndan bulunduğu takdirde % 15'leri Düyûn-ı Umûmiyye me'mûrları'na ve yetmişleri muhbirleri olan Muhâfaza Me'mûrları'na ve diğer onbeşleri dahi muhbirleri olan Muhâfaza Me'mûrları'nın mâ-fevkinde bulunan Rûsûmat Me'mûrları'na verilecek ancak resm-i bey'iyyelerle cezâ-yi nakdilerin tahsili husûsunda masârif-i muhâkeme ve saire vuku' bulur ise tenzili edildikten sonra kûsûrları bu vechile tevzi' ve i'tâ olunacaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

A. Damga pullarının ne şekilde satılacağı, pul satan kişilere bey'iyye ücretinin ne şekilde verileceği, pulların teslim ve kabulü ve ne şekilde korunacağı.

255 | **Damga vergisi işlemlerinin Rüsûmat memurları tarafından yürütülmesi, damga pullarının yetkili memurlar veya bayiler kanalıyla satılması, vilayet merkezleri ile vilayet harici alanlarda pul satanlara memur ve bayilere verilecek komisyon miktarları.**

Damga Rüsûmu muâmelâtının Rüsûmat Me'mûrları ma'rifetiyle idâre ettirilmesi ve damga pullarının me'mûrîn-i merkûma ve bâyiler ma'rifetleriyle sattırılması ve merkez-i vilâyet olan mahallerde me'mûrlar ve bâyilere % 5 ve merkez-i vilâyetin gayri mahallerdeki me'mûrlara % 5 ve bâyilere % 7 kuruş ücret-i bey'iyye verilmesi, fi 22 Muharrem sene 1291 ve fi 27 Şubat sene 1289. (11 Mart 1874)

256 | **İstanbul ile İstanbul dışındaki tüm yerlerde pul satışı yapan memur ve bayilerin yükümlülükleri ile Rüsûmat memurlarının görevlerini içeren talimatın Rüsûmat idarelerine gönderildiği.**

Dersâadet ve taşrada damga pulu satmak isteyenlerin sûret-i mecbûriyetleriyle me'mûrünün edecekleri muâmelât hakkında kaleme alınan 11 maddeyi hâvî ta'limâtın gönderildiği, fi 29 Cemâziyelâhir sene 1292 ve fi 20 Temmuz sene 1291. (1 Ağustos 1875)

257 | **Posta ve Telgraf memurlarının taşralarda pul satabileceği, bunlara verilecek komisyonların miktarı.**

Taşralarda % 5 ve % 7 kuruş ücret-i bey'iyye verilerek Posta ve Telgraf me'mûrlarına onar paralık pul sattırılması, fi 26 Rebiülevvel sene 1301 ve fi 13 Kânûnusânî sene 1299. (25 Ocak 1884)

258 | **Tapu devir ve intikal evraklarına, pasaport ve av tezkerelerine, resmi daire makbuzlarına yapıştırılacak pulların satışından dolayı vilayet ve taşra pul memurlarına verilecek komisyonların miktarı.**

Ferâğ ve intikal zabtnâmelerine ve pasaport ve saydiye ve mürûr tezâkirine ve Devâir-i Resmîyye makbûzatına mahsûs pullar için merkez-i vilâyet olan

mahallerdeki me'mûrlar ve bâyilere % 5 ve merkez vilâyâtın gayri mahallerdeki me'mûrlara % 5 ve ba'yilere % 7 kuruş ücret-i bey'iyye verilmesi, fi 18 Muharrem sene 1306 ve fi 12 Eylül sene 1304. (24 Eylül 1888)

259 | **Ticari gemiler ve kayıklardan alınacak çeşitli vergiler karşılığında düzenlenecek tezkerelere pul yapıştırılması amacıyla Liman Reislerinin elinde pul bulundurulması.**

Sefâin-i ticâriye ile kayıklardan alınacak rûsûm-ı mütenevvia mukabilinde verilecek tezkerelere pul yapıştırılmak üzere Liman Reisleri nezdlerinde pul bulundurulması, fi 23 Rebiülevvel sene 1306 ve fi 15 Teşrinisânî sene 1304. (27 Kasım 1888)

260 | **Damga pulu satan memurlara satış komisyonu olarak bey'iyye ücreti verildiğinden nakliye masrafı dışındaki diğer masraflarının kabul olunmayacağı.**

Pul satan me'mûrlara ücret-i bey'iyye verileceği cihetle nakliyeden başka sair masrafları kabûl olunamayacağı, fi 22 Şaban sene 1291 ve fi 21 Eylül sene 1290. (3 Ekim 1874)

261 | **Yeniden damga vergisine bağlanan evrak ve belgelere yapıştırılacak yeni pulların gönderildiği yerlerde satışına hemen başlanması, bu pulların satışı için pul bayileri yerine her sınıf memurun tercih edilmesi.**

Müceddeden Resm-i Damga'ya tâbi tutulan evrâk ve tezâkire yapıştırılacak yeni pulların vasıl olan mahallerde fi 15 Eylül sene 1304 (27 Eylül 1888) tarihinden vasıl olmayan yerlerde vusûlleri tarihinden itibaren isti'mâl başlanması ahiren bildirildiği ve bu pulları isti'mâl edecek olan her sınıf me'mûrinden bey' için talep zuhûrunda bunların bâyilere tercih ile anlar marifetleriyle sattırılması, fi 6 Muharrem sene 1306 ve fi 31 Ağustos sene 1304. (12 Eylül 1888)

262 | **Yeniden damga vergisine bağlanan evrak ve belgelere yapıştırılacak yeni pulların gönderildiği yerlerde hemen satışına başlanması hususunun yinelenildiği.**

Müceddeden Resm-i Damga'ya tâbi tutulan evrâk ve tezâkire yapıştırılacak yeni pulların vasıl olan mahallerde fi 15 Eylül sene 1304 (27 Eylül 1888) tarihinden ve vasıl olmayan yerlerde vusûlleri tarihinden itibaren kullanılmasına başlanması, fi 16 Muharrem sene 1306 ve fi 10 Eylül sene

- 263** Damga pulu satacak bayilerin alacakları pulların cins ve miktarlarını Rûsûmat memurlarına iletmeleri, bayilerin talepleri doğrultusunda hazırlanacak listelerin ilgili Rûsûmat memurlarınca mühürlenip imzalanması, pul bedellerinin bayilerden alınmasını takiben sandık eminlerince hazırlanan pulların bayilere teslimi.

Damga pulu mübâyaa edecek bâyilerin evvel emirde alacakları pulların cins ve mikdârlarını nezâretlerde muhasebe başkatipleriyle pul me'mûrlarına ve müdiriyyetlerle me'mûriyyetlerde müdür veya me'mûrlar ile katiplerine ifâde edip bâyilerin ifâdelerine göre talep eyledikleri damga pullarının cins ve mikdârlarıyla esmân-ı mecmualarını mübeyyin olmak üzere mersûl numûnesine tevfiân birer cetvelinin muhasebe başkatipleriyle Pul Me'mûrları veyahut müdür veya me'mûrlar ile katipleri tarafından terkim ve zirleri bâyiler tarafından imza ve tahtîm ile sandık eminlerine i'tâ' ederek sandık eminleri tarafından dahi o cetvellerin hâvî oldukları akçelerin bâyilerinden yedlerinden kâmilan alındıktan ve sûret-i kabzını inüş'ir imza ve temhîr kılındıktan sonra ve muhasebe başkatipleriyle pul me'mûrlarına iade olunması ve idârelerde birer tomar ittihâz edilerek pullar bâyilere teslim olunduktan sonra mezkûr cetvellerin bu tomarlara rabten hıfz edilmesi, fi 19 Şaban sene 1295 ve fi 6 Ağustos sene 1294. (18 Ağustos 1878)

- 264** Pul bayilerine verilen kontenjanlara dikkat edilmesi, bayilerin diğer bayilerden veya Rûsûmat idareleri haricindeki başka yerlerden pul alamayacakları, pul bayilerine ait dükkanların sürekli kontrol edileceği.

Pul bâyilerinin tahdid mikdârına i'tinâ' olunması ve bunların diğer bâyilerden ve İdârenin gayriden pul alamayacakları ve bu bâbda bâyiler dükkânlarının vakitli vakitsiz muayene olunacağı, fi 18 Recep sene 1304 ve fi 31 Mart sene 1303. (12 Nisan 1887)

- 265** Pul bayiliğini bırakan veya dükkanını başka birisine devreden kişilerin Rûsûmat idarelerine müracaat ederek ellerindeki tezkereleri teslim etmeleri, yeni dükkan sahiplerinin kendi adlarına yeni tezkere çıkartması, bayilerin dükkanlarında adam çalıştırmak istemesi durumunda çalıştırdıkları kişilerin isimlerini Rûsûmat idarelerine başvurarak kendi

tezkerelerine yazdırmaları.

Pul báyılığını terk ile dükkânını âhere devreyleyecek olanların idâreye mürâcaâtla yedlerindeki tezkereleri teslim etmeleri ve yerlerine kaim olacakların dahi yeniden tezkere almaları ve báyiler kendi taraflarından dükkânlarında başka adamlarını oturtmak istedikleri takdirde kendi namlarına olan ruhsat tezkerelerini idârelere ibrâz ederek namlarının tezkerelerle idârelerdeki kayıtlarına işaret ettirmeleri, fi 22 Muharrem sene 1296 ve fi 3 Kânûnusânî sene 1294. (15 Ocak 1879)

266¹⁵ Vilayet ve taşralarda bulunan Rüsûmat idarelerinin Dersaâdet Pul Bey'iyeye Memuriyetinden ne şekilde pul talep ve teslim alabileceğine ilişkin talimatın gönderildiği.

Nezâret ve merkez müdüriyetlerinin Dersaâdet Pul Bey'iyeye Me'mûriyyeti'nden ne yolda pul talep ve celb ve kabz edeceklerini ve sairesini ma'rûf kaleme alınan beş maddeyi hâvî ta'lîmât ile beş nevi koçanın gönderildiği, fi 12 Muharrem sene 1300 ve fi 11 Teşrinisânî sene 1298. (23 Kasım 1882)

267 Nezaret ve merkez müdüriyetlerinin talep ettikleri ve gönderilmesini istedikleri pulların cins ve miktarlarını eksiksiz bir şekilde hazırlayıp yazıyla bildirmeleri.

Nezâret ve merkez müdüriyetlerinin talep ve celb eyleyecekleri pulların envai ve mikdârlarınca lüzûm-ı sahîh tahakkuk ettirilerek ona göre iş'âr olunması, fi 10 Safer sene 1306 ve fi 4 Teşrinievvel sene 1304. (16 Ekim 1888)

268 Taşralara gönderilecek pulların ne şekilde sayılacağı, eksik çıktığı takdirde ne şekilde işlem yapılacağı.

Taşralara gönderilecek pulların ne yolda ta'dâd edileceğinin, tamam veya noksan zuhûr eylediği takdirde ne yolda muâmele ve hareket olunacağını beyânına dair, fi 13 Recep sene 1293 ve fi 22 Temmuz sene 1292. (3 Ağustos 1876)

269 Taşralara gönderilen pulların eksiksiz olarak yerine ulaştığına ilişkin tutanağın nazırlar ve muhasebe başkatipleri tarafından mühürlenmesi.

¹⁵ İkinci Takım'da 1099 numaralı tahrirata müracaat.

Taşralara gönderilecek pulların bi't-ta'dâd tamam zuhûr eylediği takdirde vusûllerini mübeyyin tanzim olunacak makbûz senedâtının nâzırlara iştiraken muhasebe başkatipleri tarafından dahi temhîr edilmesi, fi 21 Cemâziyelâhir sene 1294 ve fi 20 Haziran sene 1293. (2 Temmuz 1877)

- 270** | Taşralara gönderilen ve Rûsûmat merkezlerine ulaşan pul paketlerinin nazırlarca teslim alınması, nazırların olmadığı durumlarda ise bu işlemin muhasebe başkatipleri tarafından yapılması.

Taşralara gönderilecek pul denkleminin merkezlere vusûlünde nâzırların mahall-i me'mûriyyetlerinden infikâk ettikleri zamana tesâdüf eylediği takdirde heyet-i idâre hazinesinde muhasebe başkatipleri tarafından ta'dâd ve tesellüm olunması, fi 7 Şaban sene 1291 ve fi 6 Ağustos sene 1290. (18 Ağustos 1874)

- 271** | Taşralara gönderilen pulların sayım ve teslimi sırasında yırtık pulların geciktirilmeksizin hemen iade edilmesi, sonradan yapılan başvuruların dikkate alınmayıp yırtık pul bedellerinin sorumlularından talep ve tahsil edileceği.

Taşralara gönderilecek pulların hîn-i ta'dâd ve kabz ve tesliminde yırtıkları zuhûr eylediği takdirde bilâ-tehir hemen iade olunması ve şayet aradan vakit geçirildikten sonra yırtık olarak gönderildiği iddia olunduğu hâlde kabul olunmayıp esmânının tazminen istihsâl kılınacağı. 3 Ramazan sene 1293 ve fi 9 Eylül sene 1292. (21 Eylül 1876)

- 272** | Taşralardan iade edilecek yırtık ve hasarlı pulların şekilleri tamamıyla görülecek şekilde kağıtlara yapıştırılması, bu pulların cins ve kıymetlerini gösteren listelerle beraber genel merkeze gönderilmesi.

Taşralardan iade olunacak fersûde pulların şekilleri tamamıyla görülecek sûrette tabaka kağıtlara sırasıyla yapıştırılıp cins ve kıymetleri yapıştırılan mahallerin üzerlerine tahrir olunarak tanzim olunacak müfredât pusulalarıyla gönderilmesi, fi 16 Rebiülâhir sene 1294 ve fi 18 Nisan sene 1293. (30 Nisan 1877)

- 273** | Taşra idarelerince iade edilen pulların hangi dükkânlardan ve hangi idarelerden iade alındığının yaftalar üzerinde belirtilmesi.

Taşralardan iade olunacak pulların mevzû' oldukları dükkânların yaftaları

üzerine iade eden İdâre isminin işaret olunması, fi 7 Cemâziyelevvel sene 1306 ve fi 28 Kânunuevvel sene 1304. (9 Ocak 1889)

- 274** | **Damga pullarının sağlam sandık ve dolaplar içerisinde saklanması, bu yerlerin sık sık kontrol edilerek fare girebilecek deliklerinin kapatılması, bu konuya dikkat edilmemesinden dolayı oluşabilecek zarar ve ziyanın sorumlularından talep ve tahsil edileceği.**

Damga pullarının muhkem sandık ve dolaplar derûnuna vaz' olunup ve sıkça sıkça yoklanılarak fare girebilecek delik peyda olduğu hâlde derhal tamir edilmesi ve buna dikkat olunmayıp da telefât vukua getirecek olur ise muhafızlarına tazmîn ettirileceği, fi 29 Şevvâl sene 1293 ve fi 4 Teşrinisânî sene 1292. (16 Kasım 1876)

- 275** | **Damga pullarının taş ve tuğladan yapılan kargir binalarda korunması.**

Damga pullarının kargir mahallerde hıfzedilmesi, fi 3 Rebiülahir sene 1299 ve fi 9 Şubat sene 1297. (21 Şubat 1882)

- 276** | **Pul satılan yerlerde bir aylık ihtiyaç miktarından fazla pul bulundurulmaması, pulların korunduğu yerlerin kapılarının nazır veya merkez müdürü ile muhasebe başkatipleri tarafından müştereken mühürlenmesi, Mülhakat idarelerinde bu yerlerin müdür veya memurlar ile başkatip ve sandık eminleri tarafından mühürlenmesi.**

Pul satılan me'mûrlar nezdinde bir aylık sarfiyâta kâfi mikdârdan fazla pul bulundurulmaması ve pulların mahfûz olan mahaller kapılarının nâzır veya merkez müdürleriyle muhasebe başkatipleri taraflarından müştereken tahtim olunması ve Mülhakat İdâreleri'nde pulların mahfûz olan mahaller kapılarının dahi müdürler veya me'mûrlar ile başkatip ve sandık eminleri taraflarından mühürlenmesi, fi 2 Ramazan sene 1298 ve fi 16 Temmuz sene 1297. (28 Temmuz 1881)

- 277** | **Pul saklanan yerlerin müfettişlerce mühürlenmesine son verildiği.**

Pulların mahfûz olan mahaller kapılarının müfettişlere mühürlendirilmesinden sarf-ı nazar olunması, fi 4 Şevvâl sene 1298 ve fi 17 Ağustos sene 1297. (29 Ağustos 1881)

278 | Mülhakat idarelerinin ihtiyacı olan pulları teslim almak için müdür ve memurların Rüsûmat idarelerine bizzat gelmemesi, nezaret ve müdüriyet merkezlerince görevlendirilen güvenilir kişilere pul teslim edilebileceği.

Mülhakat İdâreleri sarfiyâtı için müdür ve me'mûrların pul almak üzere bizzat merkezlere gelmeyip nezâret ve müdüriyyet merkezlerinde irâe edecekleri mu'temed adamlara teslimen irsâl olunması, fi gurre-i Reccp sene 1293 ve fi 10 Temmuz sene 1292. (22 Temmuz 1876)

279 | Mülhakat idarelerinin ihtiyacı olan pulları teslim almak için müdür ve memurların Rüsûmat idarelerine bizzat gelmemesi, nezaret ve müdüriyet merkezlerince görevlendirilen güvenilir kişilere pul teslim edilebileceğinin yinelenildiği.

Mülhakat İdâreleri sarfiyâtı için müdür ve me'mûrların pul almak üzere bizzat merkezlere gelmeyip nezâret ve müdüriyyet merkezlerinde irâe edecekleri mu'temed adamlara teslimen gönderilmesi, fi 13 Ramazan sene 1297 ve fi 10 Mayıs sene 1296. (22 Mayıs 1880)

280 | Rüsûmat idarelerinin altı aylık ihtiyaçlarını dikkate alarak pul talebinde bulunması, Genel Merkezden gelişi süresi gözönünde bulundurularak pulların tamamı bitmeden bir sonraki altı aylık ihtiyacın planlanması.

Altı aylık İdâreye kâfi görünecek pulların birden talep olunması ve bu altı aylık pulların hitâmından evvel diğer altı aylığının talep ve celbi takdir-i vakte muhtaç olduğu hesap olunarak ona göre vaktiyle davranılması, fi 21 Zilhicce sene 1292 ve fi 6 Kânûnusânî sene 1291. (18 Ocak 1876)

281 | Rüsûmat taşra idarelerinin üç aylık pul stokları kaldığı anda yeniden üç aylık pul talebinde bulunması.

Taşralarda bulunan pulların mevcûdları üç aylık sarfa kifâyet edecek râddeye tenzil eder etmez hemen bir üç aylık daha talep olunması, fi 15 Zilkade sene 1298 ve fi 26 Eylül sene 1297. (8 Ekim 1881)

282 | İdarelerde bulunan pul stoklarının sürekli olarak kontrol edilmesi, stokların altı aylık pul ihtiyacından ne kadar eksik olduğunun belirlenmesi ve eksik kalan kısmın talep edilmesi, zamanında pul talep edilmemesinden dolayı yaşanabilecek bir

sıkışıklık durumunda Genel Merkez ile yapılan haberleşme giderlerinin sorumlularından talep ve tahsil edileceği.

İdârelerde bulunan pulların mevcûdu daima yoklanılarak sarfiyâtın derece-i devamına nazaran ne kadar müddet kifâyet edeceği ve bunların talep ve celbi ne kadar vakte muhtaç olduğu nazar-ı hesâba alınarak ve her türlü ihtimâlât derpiş olunarak mevcûdun altı aylık sarfa kâfi mikdâra iblâğı için ne mikdâr pul celbine lüzûm görünür ise talep olunması ve vaktiyle talep olunmayıp da idârelerdeki pulların mevcûdu azalmasından dolayı olunacak muhabere için verilecek Posta ve Telgraf ücretlerinin bâdilerine tazmîn ettirileceği, fi 13 Cemâziyelâhir sene 1307 ve fi 22 Kânûnusânî sene 1305. (3 Şubat 1890)

283
16

İdarelerce ihtiyaç duyulan pulların her cinsinden geçmiş altı aylık sarfiyat rakamları dikkate alınarak talep bordrosu düzenlenmesi, eskiye göre daha fazla talep edilen pullara ilişkin gerekli düzeltmelerin bordrolarda yapılması, gereğinden fazla pul talep edilmesi durumunda yapılacak haberleşme ücretlerinin sorumlularından talep ve tahsil edileceği.

Celbine lüzûm görülen pulların her cinsinden altı aylık sarfa kâfi mikdârı sabıktaki sarfiyâta kıyasen tahmin ve takrib olunarak ona göre talep bordrosunun tanzim ve irsâl kılınması ve şayet sabıkından ziyâde pul sürülür de emsâlinde fazlası lüzûm görülür ise esbâbının bordrolarda tasrih edilmesi ve bu muâmelenin hüsn-i cereyânına nâzır ve merkez müdürleriyle muhasebe başkatipleri tarafından müştereken ve mütemâdiyen dikkat olunması ve yine fazla pul talep olunduğu takdirde telgraf veyahut posta ile edilecek muhâberât ücretlerinin nâzırlar ve merkez müdürleriyle muhasebe başkatiplerinden tazminen istihsâl kılınacağı, fi 14 Zilhicce sene 1307 ve fi 19 Temmuz sene 1306. (31 Temmuz 1890)

284

Zamanında pul talep edilmemesinden dolayı pul sıkıntısı yaşayan idarelere o bölgeye en yakın idarelerden pul gönderilmesi, pulsuz kalan idare memur ve başkatipleri hakkında soruşturma açılacağı.

Vakit ve zamanıyla talep olunmamasından dolayı pulsuz kalan idârelere civar bulunan diğer idârelerden gönderilmesi ve böyle pulsuz kalan idârelerin

¹⁶ İkinci Takım'da 914 numaralı tahrifatı müracaat.

me'mûr ve başkatiplerinin taht-ı mes'uliyete alınacakları, fi 4 Cemâziyelevvel sene 1293 ve fi 15 Mayıs sene 1292. (27 Mayıs 1876)

285¹⁷ | **Damga Vergisi Kanunu uyarınca eski pullar bittiği anda yeni basılan pulların kullanımına başlanılacağı.**

Resm-i Damga Kanûnu'nun 6. maddesi mücibince elvân-ı cedide üzere tab' ettirilen pulların âtik pulların hangi cinsinden mevcûdu hitâm bulup da pul celbine lüzûm görünür ise o vakit istenilerek sarf ve isti'mâle başlanılması, fi 27 Recep sene 1307 ve fi 7 Mart sene 1306. (19 Mart 1890)

286¹⁸ | **Pul bayılığı yapan dükkanlara asılacak levhaların toplu olarak istenilmesi.**

Pul bâyileri dükkânlarına ta'lik olunmak üzere talep olunacak levhaların birer birer istenilmeyip lâ-akall 12 adedinin toptan talep olunması, fi 25 Rebiülahir sene 1303 ve fi 18 Kânûnusânî sene 1301. (30 Ocak 1886)

287 | **Gemicilere mahsus geçiş tezkerelerinin Bahriye Nezaretince verileceği.**

Gemicilere mahsûs olan mürûr tezâkirinin Bahriye Nezâreti'nce i'tâ' kılınacağı, fi 26 Recep sene 1298 ve fi 11 Haziran sene 1297. (23 Haziran 1881)

288 | **Geçiş tezkereleri ile pasaport evrakının senet ile teslim alınması.**

Mürûr ve pasaport evrâkının hükûmetlerden talep vukuunda bâ-senet teslim alınması, fi 5 Zilkade sene 1300 ve fi 25 Ağustos 1299. (6 Eylül 1883)

289 | **Gazete ve ilanlarda kullanılacak olan yeni baskı pulların taşralara gönderilmesi hususunun Pul Bey'iyye Memuriyetine bildirildiği, Mülhakat idarelerinde bu pullardan yeter derecede bulundurulması.**

Taşralara gazete ve i'lânnâmeler için yeniden tertib ve tab' ettirilen iki nevi pullardan gönderilmesi Pul Bey'iyye Me'mûriyyeti'ne bildirildiğinden mezkûr pullardan Mülhakat İdâreleri'nde bulundurulması beyânına dair, fi 17 Cemâziyelâhir sene 1308 ve fi 16 Kânûnusânî sene 1306. (28 Ocak 1891)

¹⁷ İkinci Takım'da 911 numaralı tahrirata müracaat.

¹⁸ İkinci Takım'da 1092 numaralı tahrirata müracaat.

290 | **Bedelli ve bedelsiz geçiş tezkereleri ve şehadetnameler ile davar ve Sırpılara verilen izin belgeleri ve koçanların kullanılmaması.**

Semenli ve semensiz mürûr tezâkir ve şehâdetnâmeleriyle davar ve Sırpılara mahsûs verilen izinnâme ve koçanların kullanılmaması, fi 7 Cemâziyelevvel sene 1297 ve fi 5 Nisan sene 1296. (17 Nisan 1880)

291 | **Kıymetli belgeler tedavülden kaldırılacağından ilan tarihinden itibaren üç ay içerisinde ellerinde kıymetli kağıt bulunan kişilerin bu kağıtları Rûsûnat idarelerine getirerek pul ile değiştirmesi, bu tarihten sonra kıymetli evrak üzerine yazılan her türlü işlemin pulsuz kabul edilerek ilgililerinden para cezası alınacağı.**

Evrâk-ı sahihanın tedâvülden kaldırılacağı cihetle i'lânın tarih-i neşrinden itibaren üç ay zarfında yedlerinde bulunan evrâk-ı sahihanın idârelere getirilip pul ile mübâdele edilmesinin ve bu mühletin inkızâ'sından sonra varaka-i sahihaya yazılmış senet ve saire görülür ise pulsuz addi ile cezâ-yi nakdî alınacağına mersûl varaka mücibince ve gazetelerle ahaliye i'lân ve işâ' edilmesi, fi 9 Zilhicce sene 1306 ve fi 25 Temmuz sene 1305. (6 Ağustos 1889)

292 | **Kıymetli belgelerin tedavülden kaldırılmasıyla ilgili olarak açıklama yapıldığı.**

Evrâk-ı sahihanın tedâvülden kaldırılacağı hakkında yazılan 291 numaralı ve fi 25 Temmuz sene 1305 (6 Ağustos 1889) tarihli tahrîrât-ı umûmiyyenin tefsir edildiği, fi 20 Zilhicce sene 1306 ve fi 5 Ağustos sene 1305. (17 Ağustos 1889)

293 | **Kıymetli belgelerin tedavülden kaldırılması sırasında bayilerde bulunan kıymetli belgelerin idarelerden, şahıslarda bulunan kıymetli belgelerin ise bayilerden alınıp alınmadığının araştırılması, bu belgelerin sahte veya kullanılmış olup olmadığına dikkat edilmesi.**

Evrâk-ı sahihanın tedâvülden kaldırılacağı cihetle bâyiler yedlerinde bulunan evrâkın idârelerden ve efrâd yedinde bulunanların dahi bâyilerden alındığının idâre-i mecâlis-i inzimâm ve ma'lûmâtlarıyla sübût buldurulması ve bunların derûnunda müsta'mel ve sahte bulunmamasına dikkat olunması, fi 5

Rebiülahir sene 1307 ve fi 16 Teşrinisânî sene 1305. (28 Kasım 1889)

294 | İdarelere gönderilen Resmi Damga Kanunu kitapçığının kaç paradan satılacağı.

İdârelerden bâyilerde otuzar ve bâyiler tarafından dahi efrada kırkar paraya fûrûht olunmak üzere Resm-i Damga Kanûnu'ndan gönderildiği, fi 10 Rebiülevvel sene 1300 ve fi 8 Kânûnusânî sene 1298. (20 Ocak 1883)

B. Damga vergisi kanunu ve buna bağlı her türlü evrak işlemleri.

295 | Damga Vergisi Kanunu ile para cezalarının ne şekilde tahsil edileceğine ilişkin nizamnamelerin idarelere gönderildiği.

Fi 6 Safer sene 1300 ve fi 5 Kânunuevvel sene 1298 (17 Aralık 1882) tarihinde neşrolunan 37 maddeyi hâvî Resm-i Damga Kanûnu ile cezâ-yi nakdinin sûret-i tahsili hakkında 10 maddeyi muhtevî nizâmnâmenin gönderildiği, fi 4 Cemâziyelevvel sene 1300 ve fi 1 Mart sene 1299. (13 Mart 1883)

296 | Damga Vergisi Kanunu'nun düzeltilen 12. maddesi ile yeniden düzenlenen damga vergisi tarifesinin idarelere gönderildiği.

Resm-i Damga Kanûnu'nun tashih olunan 12. maddesi ile yeniden tanzim olunan Rûsûm-ı Maktua Tarifesi'nin gönderildiği, fi 25 Safer sene 1303 ve fi 20 Teşrinisânî sene 1301. (2 Aralık 1885)

297 | Bütün senetlere ve diğer belgelere yapıştırılacak damga pullarının çizilerek iptal edilmesi hakkında kaleme alınan Damga Vergisi Kanunu'nun idarelere gönderildiği.

Kâffe senedât ve evrâk-ı saireye yapıştırılacak pulların sûret-i ibrâli hakkında Resm-i Damga Kanûnu'nun ta'dilen kaleme alınan 18. maddesinin gönderildiği, fi 20 Rebiülevvel sene 1305 ve fi 24 Teşrinisânî sene 1303. (6 Aralık 1887)

298 | Sahte damga ve sahte pul yaparak piyasaya sürenlerin en az 10 yıl, kullanılmış pulları bilerek yeniden kullananların ise üç yıl hapis cezasına çarptırılacağına ilişkin Damga Vergisi

Kanunu'nun idarelere gönderildiği.

Sahte damga ve pul yapanlar ve sürmeye say' edenler hakkında on seneden ziyâde olmamak üzere muvakkat kürek veyahut kal'a bendlik cezası icrâ' olunacağı ve bilerek müsta'mel pul kullananların üç sene hapis edileceği hakkında Resm-i Damga Kanûnu'nun ta'dil ve tashihen kaleme alınan 31. maddesinin gönderildiği, fi 10 Cemâziyelâhir sene 1303 ve fi 4 Mart 1302. (16 Mart 1886)

299 Ruhsatsız olarak damga pulu satanlarla ruhsatlı olmasına rağmen bu pulları üzerinde yazılı değerden daha yüksek fiyata satanlardan üç Osmanlı altını, tekrarı halinde ise altı Osmanlı altını para cezası alınması, bu tür usulsüz işlere yeltenen kişiler hakkında cezai işlem yapılmasına özen gösterilmesi.

Bilâ-ruhsat Resm-i Damga pulu fûrûht edenler ile ruhsatlı olup da bunları fi-mukarrer mîrisinden ziyâde satanlardan üç yüzlük Osmanlı altını ve tekerrürü halinde iki misillü cezâ-yi nakdi alınacağı hakkında Resm-i Damga Kanûnu'na fi 7 Nisan sene 1302 (19 Nisan 1886) tarihinde zeyl olunan fıkra-yı nizâmiyyenin gönderildiği ve bunlara mütecâsir olanları tutulduğu hâlde hemen hükûmete mürâcaâtla fıkra-ı nizâmiyye-i mezkûre mücibince icrâ'-yı muâmele-i cezâiyyeye fevkalâde dikkat ve itînâ' kılınması, fi 29 Şaban sene 1303 ve fi 21 Mayıs sene 1302. (2 Haziran 1886)

300¹⁹ Her çeşit emlak ve para kazandıran mülkün tapu devir ve intikal işlemleri ile ilgili belgelere bedelinin binde yirmisi oranında, pasaportlara ve av tezkerelerine üç kuruşluk, geçiş belgelerine bir kuruşluk, resmi dairelerde ve mal sandıklarında yapılacak her çeşit vergi ödemeleri ile mültezimler ve şahıslar tarafından verilecek makbuz ve ibra senetlerinden 100 kuruşa kadar olanlara 10 paralık, 100 kuruştan fazla olanlara ise 20 paralık pul yapıştırılması gerektiğine ilişkin Damga Vergisi Kanunu'na ilave edilen düzenlemenin idarelere gönderildiği, varidatı doğrudan doğruya Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne ait olan evraka yeni pullardan yapıştırılmaması, yapıştırıldığı takdirde puluz kabul edilerek para cezası alınacağı.

¹⁹ İkinci Takını'da 925-926 numaralı tahrirlara müracaat.

Bil-cümle emlâk ve akarın ferâğ ve intikal muâmelâtına dair tanzim edilen zabtnâmeler binde 20 para resm-i nisbiyyeye ve pasaportlar ve Sayd-ı Berri ve bahri tezâkiri maktûan üçer ve mürûr tezkereleri maktûan birer kuruşluk pul ve resmine tâbi olacağı ve her nevi rûsûm ve tekâlif ve verginin ahz ve kabzını mübeyyin Devâir-i Resmîyye ile Mal Sandıkları'ndan ve emvâl-i mirîyye mültezimleri taraflarından itâ' olunan makbûz ve ibrâ senetleri ve ale-l-umûm mükellefinin berâetlerine müteallik her nevi ibrâ senedâtının 100 kuruşa kadar meblâğı hâvî olanları 10 paralık ve 100 kuruştan ziyâde bir meblâğı muhtevî bulunanları dahi 20 paralık pul resmine tâbi olacağı ve ta'dâd olunan evrâka yapıştırılacak pulların üzerinde iş'arat-ı mahsûsa bulunacağı hakkında Resm-i Damga Kanûnu'na fi 14 Temmuz sene 1304 (26 Temmuz 1888) tarihinde zeyl olunan mevâdd-ı nizâmiyyenin gönderildiği ve öreden beri vâridâtı doğrudan doğruya Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'ne ait olan evrâka yeni pullardan yapıştırılmaması ve yapıştırıldığı hâlde pulsuza itibar edilerek cezâ-yi nakdî alınacağı, fi 15 Zilhicce sene 1305 ve fi 11 Ağustos sene 1304. (23 Ağustos 1888)

301 | **Damga Vergisi Kanunu'na ilave olunan madde gereğince damga pulu yapıştırılması gereken belgelere pul yapıştırmaksızın veren ve yapıştırılan pulları iptal etmeyen veya gereğinden az pul yapıştıran memurların para cezasına çarptırılacağına ilişkin kanun maddesinin idarelere gönderildiği.**

Resm-i Damga Kanûnu'na fi 14 Temmuz sene 1304 (26 Temmuz 1888) tarihinde zeyl olunan fikarât-ı kanûniye ahkâmınca Damga Resmî'ne tâbi olan Devâir-i Resmîyye makbûz ve ibrâ senedâtı ve pasaport ve mürûr ve Sayd-ı Berri ve bahri tezkereleriyle emlâk zabtnâmelerini iktizâ' eden pulu yapıştırmaksızın itâ' eden veya pulu yapıştırılıp da Resm-i Damga Kanûnu ahkâmına tevfikân ibtâl etmeyen veyahut hadd-i nizâmiyyesinden dûn pul yapıştıran me'mûrlar Resm-i Damga Kanûnu'nun 22. maddesi mücibince lâzım gelen cezâ-yi nakdîyi itâ' edeceklerine dair kanûn-ı mezkûr 22. maddesine fi 14 Cemâziyelevvel sene 1307 ve fi 25 Kânunuevvel sene 1305 (6 Ocak 1890) tarihinde zeyl olunan fikra-yı kanûniyenin gönderildiği, fi 18 Recep sene 1307 ve fi 26 Şubat sene 1305. (10 Mart 1890)

302 | **Taahhütlü mektuplara ve telgraf makbuz senetlerine yapıştırılması gereken pulların iptal edilmemesi durumunda alınması gereken para cezasının posta ve telgraf**

memurlarının maaşından kesileceği, toplanacak para cezalarının İhbâriye Nizamnamesi doğrultusunda paylaştırılacağı.

Emânet ve taahhütlü mekâtib ve telgraf makbûz senedâtına yapıştırılıp Resm-i Damga Kanûnu ahkâmına tevfikân ibtâl olunmayan pullar için ahzı lâzım gelen cezâ-yi nakdinin pulu ibtâl etmeyen Posta ve Telgraf me'mûrlarının maâşından bâ-tevkif Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'ne gönderileceği ve cezâ-yi nakdî-i mezkûrun kaçak ihbâriyyelerine dair olan ta'lîmât ahkâmına tevfikân taksim edileceği hakkında Resm-i Damga Kanûnu'nun 23. maddesine fi 26 Zilhicce sene 1305 ve fi 22 Ağustos sene 1304 (3 Eylül 1888) tarihinde zeyl olunan fıkra-yı kanûniyenin gönderildiği, fi 11 Safer sene 1306 ve fi 5 Teşrinievvel sene 1304. (17 Ekim 1888)

303 Damga Vergisi Kanunu'na ilave olunan madde gereğince damga pulu yapıştırılması gereken belgelere pul yapıştırmaksızın veren ve yapıştırılan pulları iptal etmeyen veya gereğinden az pul yapıştıran memurların bu paraları nakit olarak ödeyememesi durumunda maaşlarından kesinti yapılarak tahsil edilmesi.

Devâir-i Resmîyye makbûz ve ibra senedâtı ve pasaport ve mürûr ve Sayd-ı Berri ve bahri tezkereleriyle emlak ve zabtnâmelerini iktizâ' eden pulu yapıştırmaksızın itâ' eden veya pulu yapıştırıp da Resm-i Damga Kanûnu ahkâmına tevfikân ibtâl etmeyen veyahut hadd-i nizâmiyesinden dîn pul yapıştıran me'mûrdan Resm-i Damga Kanûnu'nun 22. maddesinin zeyli ahkâmınca alınacak cezâ-yi nakdîyi nakden vermediği hâlde maâşından kat ve tevkif olunması husûsuna meclis-i hass-ı vûkelaca karâr sudûr buyurulduğu ve keyfiyyet Maliye Nezâreti Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye iş'âr buyurulduğu, 10 Rebiülahir 1308 ve 11 Teşrinisânî 1306. (23 Kasım 1890)

304 Gereğinden az pul yapıştırılmış belgeleri kabul ederek bir yerden başka bir yere havale eden veya işleme koyan memurlardan eksik pul bedellerinin alınacağı, pulların eksiklik derecesine göre memurlardan ne kadar para cezası talep edileceği.

Miktar-ı muayyeninden noksan pul yapıştırılmış evrâk sûretlerini kabûl ile bir mahalle havâle eden ve icrâ'-yı muâmele eyleyen me'mûrinden ikmâli noksan ettirildikten sonra noksan pul nısf derecesinde olur ise 25 kuruş ve bütün

bütün pulsuz olur ise yarım altın cezâ-yi nakdî alınması ve bir varakaya ihraç edilen suver-i adîde için üç kuruşluk pul vaz'ıyla iktifâ' olunması husûslarına irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 14 Zilkade sene 1303 ve fi 2 Ağustos sene 1302. (14 Ağustos 1886)

305 | **Damga Vergisi Kanununda yapılan yeni düzenlemeyle damga vergisine tabi evrak ve senet cinslerini içeren listenin idarelere gönderildiği.**

Resm-i Damga Kanûnu'na fi 17 Zilkade sene 1305 ve fi 14 Temmuz sene 1304 (26 Temmuz 1888) tarihinde zeyl olunan mevâdd-ı nizâmîyyede ta'dâd olunan evrâktan mâ-adâ mevâdd-ı mezkûre mücibince Resm-i Damga'ya tâbi tutulacak evrâk ve senedâtın envai ve ecnasını mübeyyin cetvelinin gönderildiği, fi 27 Cemâziyelâhir sene 1306 ve fi 16 Şubat sene 1304. (28 Şubat 1889)

306 | **Senet ve diğer belgelere pul yapıştırılmasına ve gerektiği şekilde iptal edilmesine özen gösterilmesi, kullanılmış pulları tekrardan kullananlar hakkında yasal işlem yapılacağı, bu konulara gerekli hassasiyeti göstermeyen Düyûn-ı Umumiyye memurlarının sorumlu tutulacağı.**

Senedât ve evrâk-ı saire üzerine yapıştırılmakta olan pulların gerek yapıştırılması ve gerek ibtâlî muâmelesine dikkat olunması ve mükerrer pul isti'mâl edildiği tahakkuk edenler haklarında hükm-i kanûnun ifâ olunması husûsları Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden Devâir-i Âliye ile Vilâyât-ı Celîle'ye iş'âr buyurulduğu ve bu muâmeleyle Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları taraflarından daha ziyâde dikkat olunması ve her hangi Düyûn-ı Umûmiyye me'mûrunun şu muâmeleyle adem-i dikkat ve i'tinâsı tebeyyün eder ise hakkında nizâmen mukarrer olan muâmelenin icrâ'sından başka vazifesince dahi mes'ul tutulacağı, fi 10 Muharrem sene 1301 ve fi 29 Teşrinievvel sene 1299. (10 Kasım 1883)

307 | **Taşra Şer'iyye, Nizamiye ve Ceza Mahkemeleri ile bunların şubelerinde ve hükümet dairelerinde Damga Vergisi Kanunu'na uyulup uyulmadığının Maliye müfettişlerince kontrol edileceği, Maliye müfettişlerinin bu konularda Düyûn-ı Umumiyye memurlarına yardımcı olacakları.**

Taşra Mahâkim-i Şer'iyye ve nizâmîyye ve cezaiyyesi ile onların şubâtında ve mahalleri devâir-i hükûmetinde Resm-i Damga Kanûnu ahkâmının tamamen

icrâ'sına riâyet ediliþ edilmediðinin tedkik ve taharrisi husûsu Adliye Nezâret-i Celîlesi'nden Adliye Mûfettiþleri'ne ve Divân-ı Muhasebât Risâyet-i Aliyyesi'nden dahi Maliye Mûfettiþleri'ne iş'âr buyurulduðu ve mezkûr mûfettiþlerin bu bâbda Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'na muâvenet edecekleri, fi 19 Muharrem sene 1303 ve fi 17 Teşrinievvel sene 1301. (29 Ekim 1885)

308 | Emlak ve gayrimenkullerin tapu devir ve intikal işlemleri için düzenlenecek belgelere emlak değerinin binde yarımı oranında pul yapıştırılacağı.

Emlâk ve akarın ferâğ ve intikal muâmelâtına dair tanzim olunan zabtnâmelerin taşralarca ferâğ ve intikâl muâmelât-ı resmîyesinin icrâ'sını müteakip ashâb-ı emlâk ve araziye verilen muvakkat ilmühaberler olduðu cihetle zabtnâmelere binde yarım itibarıyla yapıştırılacak pulların mezkûr ilmühabirlere ilsâk olunması, fi 4 Recep sene 1306 ve fi 22 Şubat sene 1304. (6 Mart 1889)

309 | Kara avcılığı yapanlara verilecek tezkerelere üçer kuruşluk pul yapıştırılmasına dikkat edilmesi, aksine hareket eden sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı.

Sayd-ı mahî tezkerelerine devaire mahsûs üçer kuruşluk pul yapıştırılmasına dikkat olunması ve aksi halinde bâdîlerinin mes'ul tutulacağı, fi 19 Rebiülahir sene 1307 ve fi 30 Teşrinisânî sene 1305. (12 Aralık 1889)

310 | Gümrük idarelerine sunulacak konşimento, ordino ve pusulalar ile bunların suretlerinin her birine üçer kuruşluk pul yapıştırılması, vapur acentaları ve demiryolu idareleri ile diğér araç sahipleri tarafından Rûsûmat idareleri ve resmî dairelere yazılacak tebligatların 40 paralık arzuhal kağıtları üzerine yazılması, Damga Vergisi Kanununda belirtilen diğér belgelere da pul yapıştırılacağı.

Gümrük idârelerine ibrâz olunacak konşimento ve ordino ve pusulaları ile sûretlerinin beher nüshasına onar paralık ve manifesto ve listelerle sûretlerinin beher nüshasına üçer kuruşluk pul yapıştırılması ve vapur acenteleri ve gerek demiryolu idâreleri vesair nakiller tarafından Rûsûmat idâreleri ile sair mevâki-i resmîyyeye tahrîren vuku' bulacak tebligatın kırkar paralık arzuhal ve istek edenlerin üç kuruşluk tezkere ve takrîrlik kağıt üzerine yazmaları ve Resm-i Damga Kanûnu'nda münderic bazı evrâkın ta'dâdiyla anlara dahi pul

yapıştırılmak lâzım geleceği, fi 17 Safer sene 1292 ve fi 13 Mart sene 1291. (25 Mart 1875)

311 | Vapur acentelerince düzenlenen taşıma belgelerine onar paralık pul yapıştırılacağı.

Vapur acentelerinden verilecek hamûle senetlerine onar paralık pul yapıştırılacağı, fi 17 Ramazan sene 1301 ve fi 28 Haziran sene 1300. (10 Temmuz 1884)

312 | Medreseler tarafından medrese talebeleri için verilecek kefalet senetleri ile işlediği bir suçtan dolayı devlet tarafından gözaltına alınan kişilerden alınacak şahsi kefalet senetlerine kırkar paralık pul yapıştırılacağı.

Medreseler tarafından talebe-i ulûm için verilecek kefalet senetleriyle bir cünha ve kabahatten dolayı hükûmete celb olunan eşhâstan alınacak kefalet-i nefsiyyelere kırkar paralık pul yapıştırılması, fi 23 Recep sene 1292 ve fi 13 Ağustos sene 1291. (25 Ağustos 1875)

313 | Medrese talebeleri ile işlediği bir suçtan dolayı devlet tarafından gözaltına alınan kişilerden ve askerlik hizmetine girmek için başvuruda bulunan kişilerden alınacak kefaletnamelere kırkar paralık pul yapıştırılacağı.

Talebe-i ulûm ile cünha ve saireden dolayı hükûmetten celb olunacak eşhâstan ve silk-i zabtiyyeye dehâlet edeceklerinden alınacak kefaletnâmelere kırkar paralık pul yapıştırılmasına Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu, fi 3 Recep sene 1308 ve fi 31 Kânûnusânî sene 1306. (12 Şubat 1891)

314 | Ceza Mahkemeleri ile Polis Meclislerinden alınacak nakdi teminat ve kefalet senetlerine kırkar paralık, Şer'iyye Mahkemelerince düzenlenecek ve tebliğ olunacak davet ve çağrı belgelerine yirmişişer paralık pul yapıştırılacağı.

Mahâkim-i Cezâiyye ile Polis Meclisleri'nden alınacak kefalet-i nakdiyye ve nefsiyye senedâtına kırkar paralık ve Mahâkim-i Şer'iyye'den tanzim ve tebliğ olunacak celb ve davet ve ihzâr varakalarına yirmişişer paralık pul yapıştırılması, fi 8 Safer sene 1302 ve fi 15 Teşrinisânî sene 1300. (27 Kasım 1884)

315 | Ceza Mahkemeleri ile şubelerince düzenlenecek çağrı, davet ve ihzâr belgelerine pul yapıştırılmaması, ancak bu belgelerin

Nizamiye mahkemelerinin hukuk ve ticaret bölümlerinden düzenlenmesi durumunda yirmiştir paralık pul yapıştırılması, Ceza Daireleri ile polis Meclislerinden alınacak nakdi ve şahsi kefalet senetlerine kırkar paralık pul yapıştırılması.

Mahâkim-i Cezaiyye ile şubatı olan devâir-i istintâkiyeden tanzim olunacak celb ve davet ve ihzâr varakalarına pul yapıştırılmayıp fakat işbu evrâk Mahâkim-i Nizâmîyye'nin hukuk ve ticaret kısımlarından tanzim edildiği sûrette yirmiştir paralık pul yapıştırılması ve devâir-i cezâiyye ile Polis Meclisleri'nden alınacak kefâlet-i nakdiye ve nefsiyye senetlerine kırkar paralık pul yapıştırılması, fi 22 Cemâziyelâhir sene 1302 ve fi 27 Mart sene 1301. (8 Nisan 1885)

316 Silah altında iken vefat eden ordu mensûblarının veraset ilamlarına pul yapıştırılmayacağı, askerlik mesleğine katılmak isteyenlerden alınacak kefalet senetlerine kırkar paralık pul yapıştırılacağı.

Silah altında vefât eden efrâd-ı askeriyye veresesinin sübût-ı verasetlerini musaddak i'tâ' olunacak ilâmat-ı şer'îyyeye pul yapıştırılmayacağı ve asâkir-i zabtiyye silkine dehâlet edeceklerden alınacak kefâlet senetlerine kırkar paralık pul yapıştırılacağı, fi 28 Rebiülevvel sene 1302 ve fi 3 Kânûnusânî sene 1300. (15 Ocak 1885)

317 Fener idareleri resmi daire statüsünde olduğundan damga vergisi işlemlerinin diğer resmi dairelerdeki gibi uygulanacağı.

Fener İdâreleri devâir-i resmîyyeden madud bulunduğu cihetle Resm-i Damga Muâmelâtı'nca devâir-i saire misillü muâmele olunacağı, fi 29 Recep sene 1292 ve fi 19 Ağustos sene 1291. (31 Ağustos 1875)

318 Yabancı ülke konsolosluklarınca resmi dairelere verilecek resmi yazı ve beyannamelerin Damga Vergisinden muaf olduğu, ancak bu belgelerin asıl ve suretleri ile konsolosların kendi vatandaşları ile yapacakları şahsi işlemler için düzenlenecek belgelerin Damga vergisine tabi olduğu.

Düvel-i ecnebiyye konsolosları tarafından devâir-i resmîyyeye verilecek takrir ve beyânnamelerin Resm-i Damga'dan muaf tutulacağı ve fakat mezkûr takrir ve beyânnamelere merbût ve melfûf devlet-i metbuaları tebeası taraflarından

verilmiş istid'â' ve evrâk-ı saire asıllarının veyahut sûretlerinin ve konsolosların ahali ile vuku' bulacak muâmele-i zatiyeleri için tanzim olunacak evrâkın Resm-i Damga'ya tâbi olacağı, fi 23 Zilhicce sene 1292 ve fi 8 Kânûnusânî sene 1291. (20 Ocak 1876)

319 | **Haciz belgeleri ile suretlerine kırkar paralık pul yapıştırılacağı.**

Sikvestro varakaları ile sûretlerine kırkar paralık pul yapıştırılması, fi 29 Safer sene 1293 ve fi 13 Mart sene 1292. (25 Mart 1876)

320 | **Karantina idareleri, Adliyelere ve resmi dairelere tanıklık için verilecek şehadetnamelere üçer kuruşluk pul yapıştırılacağı.**

Karantina İdâreleri ile Mahâkim-i Adliye ve devâir-i resmiyyeden li-ecl-il ihticâc verilecek şehâdetnâmelere üçer kuruşluk pul yapıştırılacağı ve keyfiyyet Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden Devâir-i Âliye ile Vilâyât-ı Celîle'ye iş'âr buyurulduğu, fi 25 Zilkade sene 1299 ve fi 25 Eylül sene 1298. (7 Ekim 1882)

321 | **Resmi daireler ve İdare Meclislerince zimmeti olmayan memurlara verilen mazbata ve şehadetnameler ile Düyûn-ı Umumiyye idarelerince Rûsûmat memurlarına verilen şehadetnamelere üçer kuruşluk pul yapıştırılacağı.**

Devâir-i Resmîyye ile Mecâlis-i İdâre'den me'mûrîn-i devlet yedlerine verilecek tebriye-i zimmet mazbata ve şehâdetnâmelerine üçer kuruşluk pul yapıştırılması Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye iş'âr buyurulduğu ve Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nden me'mûrîn-i rûsûmiyyeye verilecek şehâdetnâmelere dahi üçer kuruşluk pul yapıştırılması, fi 8 Şaban sene 1301 ve fi 21 Mayıs sene 1300. (2 Haziran 1884)

322 | **Mahkeme ve meclislerce talep edilen ve belediyelerce verilecek bina haritalarının suretlerine üçer kuruşluk, Liman idarelerince gemi kaptanlarına verilecek fırtına belgelerine onar kuruşluk pul yapıştırılacağı.**

Mahâkim ve mecâlisde ihticâca sâlih Devâir-i Belediye ve saireden verilecek ebniye haritaları sûretlerine üçer kuruşluk pul yapıştırılmasına Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu ve keyfiyyet Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden

²⁰ İkinci Takım'da 940 numaralı tahrirata müracaat.

Vilâyât-ı Celile'ye iş'âr buyurulduğu ve Liman İdâreleri'nden sefain kaptanlarına verilecek pruvadi-firtına varakalarına onar kuruşluk pul yapıştırılacağı, fi 17 Rebiülahir sene 1302 ve fi 22 Kânûnusânî sene 1300. (3 Şubat 1885)

323
21

Hükümetlerce devlet memurlarına verilecek zimmetleri olmadığına dait mazbatalar ile muhasebe defterlerinin asıllarına pul yapıştırılmaması, fakat memurlar tarafından talep edilen belgelerin ikinci nüshalarına üçer kuruşluk pul yapıştırılması, sözkonusu belgelerin resmi dairelere dilekçe eki olarak verilmesi durumunda ise evrak suretlerine pul yapıştırılmasına gerek bulunmadığı.

Hükümetlerden me'mûrîn-i devlet yedlerine verilecek tebriyye-i zimmet mazbatalarıyla devr-i muhasebe defterlerinin asıllarına pul yapıştırılmayıp fakat me'mûrîn cânibinden talep ve ahz edilen nüsha-i saniyelerine üçer kuruşluk pul yapıştırılmasına Şûrâ-yı Devlet'çe ve bunların diğer sûretleri me'mûrîn tarafından bi'l-ihraç arzuhâle rabten devâir-i resmiyyeye takdim olunduğu takdirde mezkûr sûretlere pul yapıştırılmamasına dahi Encümen-i İdâre-i Maliye'ce karâr verildiği, fi 11 Cemâziyelâhir sene 1302 ve fi 16 Mart sene 1301. (28 Mart 1885)

324

Hal tercümelerine eklenecek mazbata, şehadetname ve muhasebe defterlerinin suretlerine üçer kuruşluk pul yapıştırılacağı.

Terâcim-i ahvâl evrâkına rabtolunacak mazbata ve şehâdetnâme ve devr-i muhasebe defterleri sûretlerine üçer kuruşluk pul yapıştırılacağı, fi 11 Recep sene 1302 ve fi 14 Nisan sene 1301. (26 Nisan 1885)

325
22

Hal tercümelerinin gerek aslına ve gerekse eki niteliğindeki mazbata ve şehadetname suretlerine üçer kuruşluk pul yapıştırılacağı.

Terâcim-i ahval evrâkının gerek aslına ve gerek merbûtâtından bulunan mazbata ve şehâdetnâme sûretlerine üçer kuruşluk pul yapıştırılmasına Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu ve keyfiyyet Vilâyât-ı Celile'ye iş'âr buyurulduğu, fi 23 Cemâziyelâhir sene 1304 ve fi 7 Mart sene 1303. (19

²¹ İkinci Takım'da 940 numaralı tahrirata müracaat.

²² İkinci Takım'da 936 numaralı tahrirata müracaat.

Mart 1887)

326²³ | Resmi sığata hâiz olanlar dışındaki diğler tüm doktorlar tarafından verilen tüm raporlara (fakir ve ihtiyaç sahiplerine verilenler hariç) üçer kuruşluk pul yapıştırılacağı.

Sıfat-ı resmiyyeyi hâiz olanlardan mâ-adâ sair bil-cümle ettbâ tarafından fakat fukarâ' ve muhtâcîn müstesna olmak üzere me'mûrîn ve saireye verilecek raporlara üçer kuruşluk pul yapıştırılacağı, fi 8 Muharrem sene 1302 ve fi 16 Teşrinievvel sene 1300. (28 Ekim 1884)

327 | Emlak idarelerince kefaletnamelerin arkasına yazılacak kayıt suretleri ile telgrafhanelerden verilecek telgraf suretlerine üçer kuruşluk pul yapıştırılacağı.

Kefaletnâmeler zahrına tahrir-i emlâk idârelerinden yazılan kayd sûretleriyle telgrafhânelerden verilecek telgrafnâme sûretlerine üçer kuruşluk pul yapıştırılacağı, fi 10 Rebiülevvel sene 1307 ve fi 23 Teşrinievvel sene 1305. (4 Kasım 1889)

328 | Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezinden verilecek akçe havale evraklarının arkasına akçenin teslim alındığını belirten şerhin yazılması ve onun altına belli bir oranda pul yapıştırılması.

Nezâret-i Umûmiyye'den verilecek akçe havâlenâmeleri zahrına akçenin kabz olunduğunu müş'ir, ashâbı tarafından verilecek şerhler zîrine nisbî pul yapıştırılması, fi 14 Cemâziyelâhir sene 1300 ve fi 9 Nisan sene 1299. (21 Nisan 1883)

329 | Her ne miktarda olursa olsun düzenlenecek kefalet senetlerine ve kefaletname belgelerine onar kuruşluk pul yapıştırılacağı.

Gerek mebâlig-i muayyen ve gerek gayr-i muayyen olarak verilecek kefalet senetleri ile ve kefaletnâmelere onar kuruşluk pul yapıştırılması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 15 Cemâziyelâhir sene 1300 ve fi 11 Nisan sene 1299. (23 Nisan 1883)

330 | Her ne miktarda olursa olsun düzenlenecek kefalet

²³ İkinci Takım'da 935 numaralı tahrirata müracaat.

senetlerine ve kefaletname belgelerine onar kuruşluk pul yapıştırılmasıyla ilgili yazının Maliye Nezaretinden ilgili yerlere gönderildiği, bir kişinin birkaç memura kefil olması durumunda her bir memur için ayrı ayrı kefalet senedi düzenlenmesi gerektiği.

Gerek meblâğ-ı muayyen ve gerek gayr-ı muayyen olarak verilecek kefâlet senetleri ile kefaletnâmelere onar kuruşluk pul yapıştırılması hakkında Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden vilayât-ı celîleye tastir buyurulan muharrerât-ı aliyyenin gönderildiği ve bu bâbda Ticaret Nezâret-i Celîlesi'nden Orman Müfettiş ve Maden Müdürlüklerine dahi tebligat-ı mukteziye icrâ' buyurulduğu ve bir adamın birkaç me'mûra birden kefâlet edeceği takdirde her birerleri ayrı ayrı kefâlet senedi tanzim kılınacağı, fi gurre-i Zilhicce sene 1301 ve fi 10 Eylûl sene 1300. (22 Eylûl 1884)

331 Mahkeme ve resmi dairelerle yapılan yazışma belgeleri üzerine kefalet ve vekalet bilgilerini içeren şerhlerin yazılması, mahkemeler huzurunda sözlü olarak vekalet tescili yapıldığı takdirde bunların altına onar kuruşluk pul yapıştırılması, bu durumun Adliye Nezaretince tüm adliye çalışanlarına yazı ile bildirildiği.

Mahâkim ve devâirde muâmele cereyân eden evrâk üzerine kefâlet ve vekâleti müş'ir şerh yazıldığı veyahut huzur-ı muhâkemelerde şifâhen tescil-i vekâlet olunduğu hâlde bunların zîrine dahi onar kuruşluk pul yapıştırılması husûsuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişahî şeref-sunuh buyurulduğu ve keyfiyyet Adliye Nezâret-i Celîlesi'nden bil-cümle me'mûrin-i adliyyeye iş'âr buyurulduğu, fi 20 Zilhicce sene 1302 ve fi 17 Eylûl sene 1301. (29 Eylûl 1885)

332 Borç senetleri dışında kalan her çeşit kefalet senetlerine onar kuruşluk, 20.000 kuruşa kadar olan borç senetlerine kefaletten dolayı asıl borç senedine yapıştırılacak pul miktarı kadar ilave pul yapıştırılacağı, 20.000 kuruştan daha fazla olan borç senetlerine nisbî pul miktarının yanısıra ayrıca kefaletten dolayı onar kuruşluk pul yapıştırılması gerektiği.

Deyn senedâtından mâ-adâ her nevi kefâleti hâvî ayrıca tanzim olunacak senedâta onar kuruşluk ve 20.000 kuruşa kadar olan deyn senedâtına kefâleti mutazammın yazılacak hâmiş ve zahriyyelere asıl senede yapıştırılacak nisbî pul kadar ayrıca pul yapıştırılması ve 20.000 kuruştan yukarı olan deyn

senedâtına nisbî pul yapıştırıldıktan başka kefâlet-i mutazammın yazılacak hâmiş ve zahriyyelere dahi ayrıca onar kuruşluk pul yapıştırılacağı ve aşar iltizâm edecek olanların verecekleri senedâta dahi pul yapıştırılması, fi 27 Şevvâl sene 1303 ve fi 17 Temmuz sene 1302. (29 Temmuz 1886)

333 Borç senetleri dışında kalan her çeşit kefalet senetlerine onar kuruşluk, 20.000 kuruşa kadar olan borç senetlerine kefaletten dolayı asıl borç senedine yapıştırılacak pul miktarı kadar ilave pul yapıştırılacağı, 20.000 kuruştan daha fazla olan borç senetlerine nisbî pul miktarının yanısıra ayrıca kefaletten dolayı onar kuruşluk pul yapıştırılması gerektiğinin yeniden bildirildiği.

Deyn senedâtından mâ-adâ her nevi kefâleti hâvî ayrıca tanzim olunacak senedâta onar kuruşluk ve 20.000 kuruşa kadar olan deyn senedâtına kefâlet-i mutazammın yazılacak hâmiş ve zahriyyelere asıl senede yapıştırılacak nisbî pul kadar ayrıca pul yapıştırılması ve 20.000 kuruştan yukarı olan deyn ve mültezim senedâtına nisbî pul yapıştırıldıktan başka kefâlet-i mutazammın yazılacak hâmiş ve zahriyyelere dahi ayrıca onar kuruşluk pul yapıştırılacağı te'kidten bildirildiği, fi 5 Cemâziyelevvel sene 1304 ve fi 18 Kânûnusâni sene 1302. (30 Ocak 1887)

334²⁴ Her çeşit kefalet senetlerine eskiden olduğu gibi 10 kuruşluk pul yapıştırılması, 20.000 kuruşa kadar olan borç senetlerine kefaletten dolayı asıl borç senedine yapıştırılacak pul miktarı kadar ilave pul yapıştırılması, 20.000 kuruştan daha fazla olan borç senetlerine nisbî pul miktarının yanısıra ayrıca kefaletten dolayı onar kuruşluk pul yapıştırılması gerektiği.

Her nevi kefâleti hâvî ayrıca tanzim olunacak senedât kemâ-kân 10 kuruşluk pula tâbî olmak şartıyla 20.000 kuruşa kadar olan deyn senedâtına kefâlet-i mutazammın yazılacak hâmiş ve zahriyyelere asıl senede yapıştırılacak nisbî pul kadar ayrıca pul yapıştırılması ve 20.000 kuruştan yukarı olan deyn senedâtına nisbî pul yapıştırıldıktan başka kefâlet-i mutazammın yazılacak hâmiş ve zahriyyelere dahi onar kuruşluk pul yapıştırılması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 5 Zilhicce sene 1305 ve fi 1 Ağustos sene 1304. (13 Ağustos 1888)

²⁴ İkinci Takım'da 930 numaralı tahrirata müracaat.

335 Zincirleme kefalet yoluyla köy halkına ihale edilen köy aşarının 20.000 kuruşa kadar olması durumunda alınacak senetlere 10 kuruşluk, 20.000 kuruştan fazla olması durumunda ise belli bir oran üzerinden pul yapıştırılıp kefalet için ayrıca pul yapıştırılmasına gerek olmadığı.

Kefâlet-i müteselsile ile ahâlisine ihale olunan kurâ aşarı için alınacak senedâtın hâvi oldukları meblâğ mikdârı 20.000 kuruşa kadar olduğu hâlde 10 kuruşluk ve 20.000 kuruştan ziyâde meblâğı muhtevî oldukları hâlde nisbetine göre nisbî pul yapıştırılmakla iktifâ' olunup kefâlet için başkaca pul vaz'ı icâb etmeyeceğine Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu, fi 4 Safer sene 1305 ve fi 10 Teşrinievvel sene 1303. (22 Ekim 1887)

336 Kiralama veya kiraya verme sözleşmelerinin altına kefiller tarafından yazılacak şerhlere onar kuruşluk pul yapıştırılacağı.

İcâr ve isticâr mukavelenâmeleri zîrine küfelâ tarafından yazılacak şerhlere başkaca onar kuruşluk pul yapıştırılacağı, fi 19 Zilhicce sene 1304 ve fi 26 Ağustos sene 1303. (7 Eylül 1887)

337 Belediyeye ait çeşitli vergi gelirlerinin ihalesi sonrasında düzenlenecek senetlerin alt kısmına kefiller tarafından yazılacak şerh ve taahhüt kayıtlarının altına onar kuruşluk pul yapıştırılması, aksi durumda sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı.

Belediyeye ait rûsûm-ı mütenevvianın ihalesinde tanzîm olunacak senedât hâmişine küfelâ tarafından yazılacak şerhler ve taahhütler zîrine başkaca onar kuruşluk pul yapıştırılacağı cihetle buna riâyet olunmadığı takdirde derhal mâ-fevklerine mürâcââtla hükm-i kanûnun icrâ' ettirilmesi, fi 17 Rebiülahir sene 1305 ve fi 21 Kânunuevvel sene 1303. (2 Ocak 1888)

338 Telgraf ve Posta idareleri tarafından kamu idareleri adına alınıp verilecek makbuz senetlerine pul yapıştırılmaması, ancak bu idarelerce şahıslara verilecek makbuz senetlerine onar paralık pul yapıştırılması gerektiği.

Telgraf ve Posta İdâreleri'nden devâir-i mirîye namına alınıp verilecek makbûz senedâtına pul yapıştırılmayıp fakat mezkûr idârelerden efrada verilecek makbûz senedâtına onar paralık pul yapıştırılmasına Şûrâ-yı Devlet'çe karâr

verildiği ve keyfiyyet Dahiliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile'ye iş'âr buyurulduğu, fi 13 Muharrem sene 1301 ve fi 1 Teşrinisânî sene 1299. (13 Kasım 1883)

- 339** | Telgraf ve Posta idareleri tarafından şahıslara verilecek makbuz senetlerine onar paralık pul yapıştırılması gerektiğinin Posta İdaresi tarafından tüm başmüdürlüklere yazı ile bildirildiği.

Telgraf ve Posta İdâreleri'nden efrada verilecek makbûz senedâtına onar paralık pul yapıştırılması Posta ve Telgraf Nezâret-i Aliyyesi'nden evvelce bil-cümle baş müdirâne iş'âr buyurulduğu, fi selh-i Cemâziyelevvel sene 1302 ve fi 5 Mart sene 1301. (17 Mart 1885)

- 340** | Telgraf ve Posta idareleri tarafından şahıslara verilecek paket, taahhütlü mektup ve telgraf makbuz senetlerine eski pullardan yapıştırılması, bu durumun Posta İdaresi tarafından tüm baş müdürlüklere yazı ile bildirildiği.

Telgraf ve Posta İdâreleri'nden efrada verilecek emânet ve taahhütlü mekâtib ve telgraf makbûz senedâtına eski pullardan yapıştırılacağı ve keyfiyyet Posta ve Telgraf Nezâret-i Aliyyesi'nden bil-cümle baş müdirâne iş'âr buyurulduğu, fi selh-i Rebiülevvel sene 1306 ve fi 22 Teşrinisânî sene 1304. (4 Aralık 1888)

- 341** | Telgraf ve Posta idareleri tarafından Düyûn-ı Umumiyye adına alınıp verilecek makbuz senetlerine pul yapıştırılmaması, bu durumun Posta İdaresi tarafından tüm baş müdürlüklere yazı ile bildirildiği.

Telgraf ve Posta İdâreleri'nden Düyûn-ı Umûmiyye nâmına olarak alınıp verilecek makbûz senedâtına pul yapıştırılmaması Posta ve Telgraf Nezâret-i Aliyyesi'nden bil-cümle baş müdirâne iş'âr buyurulduğu, fi 28 Muharrem sene 1301 ve fi 16 Teşrinisânî sene 1299. (28 Kasım 1883)

- 342** | Telgraf ve Posta idareleri tarafından Düyûn-ı Umumiyye adına alınıp verilecek makbuz senetlerine pul yapıştırılmaması, bu durumun Posta İdaresi tarafından tüm baş müdürlüklere yazı ile bildirildiğinin yinelenildiği.

Telgraf ve Posta İdâreleri'nden Düyûn-ı Umûmiyye namına olarak alınıp verilecek makbûz senedâtına pul yapıştırılmaması Posta ve Telgraf Nezâret-i Aliyyesi'nden bil-cümle baş müdirâne te'kidlen iş'âr buyurulduğu, fi 24 Recep

sene 1303 ve fi 16 Nisan sene 1302. (28 Nisan 1886)

343 | **Düyûn-ı Umumiyye idarelerince yakalanan pulsuz belgeler konusunda düzenin sağlanması, Düyûn-ı Umumiyye idareleri tarafından verilecek müzekkere ve yazılar için kaydiye harcı verilmesine gerek görülmediği, bu durumun Adliye Nezaretince vilayet savcılıklarına yazı ile bildirildiği.**

Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nce tutulan pulsuz evrâktan dolayı hükûm-i nizâmın icrâ'sına dair Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nden icrâ' dâirelerine verilecek müzekkere ve takrîrlar için kaydiye harcı verilmek iktizâ' etmeyeceği ve keyfiyyet Adliye Nezâret-i Celîlesi'nden vilâyet müdde-i umûmîlerine iş'âr buyurulduğu, fi 9 Rebiülevvel sene 1308 ve fi 11 Teşrinievvel sene 1306. (23 Ekim 1890)

344 | **Devletin şahıslar zimmetinde olan alacağından dolayı çıkarılacak hüküm mazbataları ile ilamlara onar kuruşluk pul yapıştırılması, memurların yargılanması sırasında resmi dairelerin şahıs gibi değerlendirilmesi ve gereken pul masrafının resmi dairelerce karşılanması.**

Devletin eşhâs zimmetinde olan alacağına dair sâdır olacak hüküm mazbatalarıyla ilâmata onar kuruşluk pul yapıştırılmasına ve me'mûrîn muhakematında müddei şahsi ve saireye tebliğ ve itası iktizâ' eden evrâka vaz' olunacak pul masârifinin emr-i tesviyesinde Devâir-i Resmîyye'nin efrâd gibi hükûm-i kanûna tevfiği hareket etmesine Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu ve keyfiyyet Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye iş'âr buyurulduğu, fi 24 Şaban sene 1301 ve fi 6 Haziran sene 1300. (18 Haziran 1884)

345 | **Mahkeme ve meclislerce mahkeme kararlarını içeren mazbatalara onar kuruşluk pul yapıştırılacağı ve konuyla ilgili yazının Dahiliye Nezaretince vilayetlere gönderildiği.**

Mahâkim ve mecâlisten hükmü hâvî tanzim olunacak mazbatalara onar kuruşluk pul yapıştırılacağı ve bu bâbda Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye tastir buyurulan muharrerât-ı aliyyenin gönderildiği, fi 12 Recep sene 1302 ve fi 15 Nisan 1301. (27 Nisan 1885)

346 | **Aylık maaşları 500 kuruşu geçmeyen mülkiye memurlarına maaş bağlanması için vilayet idare meclislerince verilecek**

mazbatalara pul yapıştırılmaması, aylık maaşı 500 kuruştan fazla olan kişilerin mazbatalarına pul yapıştırılması gerektiği.

Me'mûr-ini mülkiyyeden müddet-i me'mûriyyetlerinde maâş-ı şehrileri 500 kuruşu tecâvüz etmemiş olanların kendileriyle ailelerine maâş tahsis için vilâyât idâre meclislerinden verilecek mazbatalara pul yapıştırılmayıp fakat maâş-ı şehriyeleri 500 kuruşu tecâvüz etmiş olan me'mûrin ve aileleri için verilecek mazbatalara pul yapıştırılmasına Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu, fi 25 Muharrem sene 1305 ve fi 1 Teşrinievvel sene 1303. (13 Ekim 1887)

347 | **Atama, değişim veya bir soruşturma dolayısıyla bir yerden başka bir yere giden her sınıf memurun alacağı harcırah miktarını gösteren ve Düyûn-ı Umumiyye İdare Meclislerince verilen çıkış/varış mesafelerinin yer aldığı mazbatalara onar kuruşluk pul yapıştırılacağı.**

Ta'yin ve becâiş veyahut tahkikat ve saire zımında bir mahalden diğer mahalle giden her sınıf me'mûrinin alacakları harcırah için azimet ve avdet eyledikleri mevâkin mesafelerini mübeyyin Mecâlis-i İdâre'den yedlerine verilecek mazbatalara onar kuruşluk pul yapıştırılacağı ve bu bâbda Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye tastir buyurulan muharrerât-ı âliye sûretinin gönderildiği, fi 23 Recep sene 1303 ve fi 15 Nisan sene 1302. (27 Nisan 1886)

348 | **Şer'iyye mahkemelerince verilecek bakire ve dul kadın izinnâmelerine onar kuruşluk pul yapıştırılması.**

Mahâkim-i Şer'iyye'den verilecek bâkir ve seyyib izinnâmelerine onar kuruşluk pul yapıştırılacağı ve keyfiyyet mâkam-ı âli meşihatpenâhiden Mahâkim-i Şer'iyye'ye iş'âr buyurulduğu, fi 18 Rebiülahir sene 1300 ve fi 14 Şubat sene 1298. (26 Şubat 1883)

349 | **Hakimleri atanmamış olan yerlerde nikâh sözleşmesi için gereken izin belgelerine kırkar paralık pul yapıştırılacağı.**

Hükkâmı muvazzaf olmayan mahallerde akd-i nikâha dair verilecek izinnâmelere kırkar paralık pul yapıştırılacağı, fi 18 Recep sene 1304 ve fi 31 Mart sene 1303. (12 Nisan 1887)

350 | **Hakimler tarafından yazılacak izin belgelerinin adi kağıtlara yazılıp üzerlerine pul yapıştırılması, hakim olmayan yerlerde yazılacak izin belgelerine ise onar kuruşluktan eksik pul**

| yapıştırılmamasına dikkat edilmesi.

Hükkâmın yazacakları izinnâmelerin evrâk-ı saire misillü âdi kağıtlara tahrîriyle üzerlerine pul yapıştırılacağı ve hükkâmı muvazzaf olan mahallerde yazılacak izinnâmelere onar kuruşluktan noksan pul yapıştırılmamasına dikkat olunması, fi 27 Muharrem sene 1305 ve fi 3 Teşrinievvel sene 1303. (15 Ekim 1887)

351 Gayrimüslimlerin nikah işlemlerinde kendi cemâat liderleri tarafından verilecek izin belgelerine onar kuruşluk pul yapıştırılması, bu durumun Adliye Nezaretince Patrikhanelere, Hahambaşıya ve Protestan Ruhani liderlerine yazı ile bildirildiği.

Mile-i gayr-i müslime efradının münâkehâtında cemâat-i ruhâniyeleri tarafından verilecek izinnâmelere onar kuruşluk pul yapıştırılacağı ve keyfiyyet Adliye Nezâret-i Celilesi'nden Patrikhaneler ile Hâhambaşı'ya ve Protestan reis-i ruhanisine iş'âr buyurulduğu, fi 9 Ramazan sene 1302 ve fi 10 Haziran sene 1301. (22 Haziran 1885)

352 Gayrimüslimlerin nikah işlemlerinde kendi cemâat liderleri tarafından verilecek izin belgelerine pul yapıştırılmayacağı, ancak Nüfus idarelerince imam ve muhtarlara verilecek kırmızı renkli nikâh ilmühaberlerine onar kuruşluk pul yapıştırılması gerektiği, bu durumun Dahiliye Nezaretince vilayetlere bildirildiği.

Mile-i gayr-i müslime efradının münâkehâtında cemâat-i ruhâniyeleri tarafından verilecek izinnâmelere pul yapıştırılamayacağı cihetle buna mukabil Nüfus İdâreleri'nden cimme ve muhtârana verilecek kırmızı renkli münâkehât ilmühaberlerine onar kuruşluk pul yapıştırılmasına Şûrâ-yı Devlet'çe karar sudûr buyurulduğu ve keyfiyyet Dahiliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile'ye iş'âr buyurulduğu, fi 16 Safer sene 1305 ve fi 22 Teşrinievvel sene 1303. (3 Kasım 1887)

353 Rum cemâatinin nikah işlemlerinde verilecek ilmühabere onar kuruşluk pul yapıştırılması gerektiği, aksine hareket eden cemâat memurları hakkında yasal işlem yapılacağının Rum Patrikhanesi tarafından kendi memurlarına yazı ile bildirildiği.

Rum cemâati münâkehâtında verilecek ilmühaberlere onar kuruşluk pul yapıştırılması ve hilâfında hareket edenlerin mes'ul tutulacağı Rum Patrikhanesi'nden me'mûrîn-i Ruhâniyeye iş'âr kılındığı, fi 7 Cemâziyelevvel sene 1307 ve fi 18 Kânunuevvel sene 1305. (30 Aralık 1889)

354 Bulgar cemâatinin nikah işlemlerinde verilecek ilmühaberlere onar kuruşluk pul yapıştırılması gerektiği, bu durumun Adliye Nezaretince Bulgar azınlık halkına yazı ile bildirildiği, nikah ilmühaberlerine pul yapıştırılıp yapıştırılmadığının Düyûn-ı Umumiyye memurlarınca özenle kontrol edilmesi gerektiği.

Bulgar cemâati münâkehâtında verilecek ilmühaberlere onar kuruşluk pul yapıştırılması husûsu Adliye Nezâret-i Celîlesi'nden Bulgar ekser halkına iş'âr buyurulduğu cihetle ba'de-mâ her nikâh ilmühaberlerinin pullu olarak itâ' olunmasına Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları tarafından dikkat ve itînâ' kılınması, fi 4 Ramazan sene 1307 ve fi 11 Nisan sene 1306. (23 Nisan 1890)

355²⁵ İçki ölçüleme defterleri ile rakı üretiminde kullanılan kimyasal madde, kazan ve inbiklere ilişkin olarak Düyûn-ı Umumiyye idarelerinde tutulan kayıtlarda her bir üretici ve ismin altına kırkar paralık pul yapıştırılacağı.

Müskirât istimâre defterleriyle arak i'mâl olunacak eczalar ve kazan ve inbiklerle çekilen arak için idârelerde tutulan kuyûdâdda bulunan her bir âmil ve isim zîrine kırkar paralık pul yapıştırılacağı, fi 26 Zilhicce sene 1302 ve fi 23 Eylül sene 1301. (5 Ekim 1885)

356²⁶ İçki ölçüleme defterleri ile rakı üretiminde kullanılan kimyasal madde, kazan ve inbiklere ilişkin olarak Düyûn-ı Umumiyye idarelerinde tutulan kayıtlarda her bir üretici ve ismin altına kırkar paralık pul yapıştırılacağı hususunun yinelenildiği, pul yapıştırılmaması durumunda sözkonusu para cezasının sorumlu memurlardan talep ve tahsil edileceği.

Müskirât istimâre defterleriyle arak i'mâl olunacak eczalar ve kazan ve inbiklerle çekilen arak için idârelerde tutulan kuyûdâdda bulunan her bir âmil ve isim zîrine kırkar paralık pul yapıştırılması te'kiden bildirildiği ve şayet pul

²⁵ İkinci Takım'da 853 numaralı tahrirata müracaat.

²⁶ İkinci Takım'da 853 numaralı tahrirata müracaat.

yapıştırılmadığı görüldüğü takdirde lâzım gelen cezâ-yi nakdinin me'mûr-i mes'ulünden tazminen istihsâl kılınacağı, fi 28 Zilhicce sene 1305 ve fi 24 Ağustos sene 1304. (5 Eylül 1888)

357 Reji idareleri tarafından Hükûmete verilecek teklif ve önergelere pul yapıştırılmaması, iskelelere getirilecek odun ve kömür yüklü gemi, mavnâ ve çektirmelerden alınan duhûliyye vergisinin beş kuruştan aşağı olması durumunda düzenlenecek vergi makbuzlarına pul yapıştırılmaması, beş kuruş ve ondan yukarı vergi makbuzlarına onar paralık pul yapıştırılması, senetlere yapıştırılacak pulların gereği gibi iptal edilmesi, hayvan sahiplerine verilen Belediye tezkerelerine resmi daire makbuzlarına yapıştırılan pullardan yapıştırılması, pul bayilerinin pul talebinde bulunup idarelere verdikleri listelere kırkar paralık pul yapıştırılması, Şer'iyye Mahkemeleri ile Nizamiye Mahkemelerinde sözlü olarak onaylanan vekaletnamelere pul yapıştırılması gerektiği.

Reji İdâreleri'nden hükûmete verilecek tekârîr ve saireye pul yapıştırılmamasına Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu ve iskelelere vürûd edecek hatab ve kömür ve saire yüklü sefâin ve mavnâ ve çektirmelerden beş kuruştan aşağı olarak alınan rûsûm-ı Duhûliyyenin ahz ve istifâ'sını mübeyyin verilecek makbûzlara pul yapıştırılmayıp fakat beş kuruş ve ondan yukarı alınan rûsûm için verilecek makbûzlara onar paralık pul yapıştırılması ve senedâta yapıştırılacak pulların nizâmı dâiresinde ibtâl olunması ve hayvanatın hîn-i fûrûhtunda rûsûmu alınacağına dair ashâbına verilecek ihtisâb tezâkirine Devâir-i Resmiyye makbûzatına mahsûs pullardan yapıştırılması ve pul bâyilerinin pul talebine dair idârelere verecekleri cetvellere kırkar paralık pul yapıştırılması ve Mahâkim-i Şer'iyye ve nizâmiyyede şifâhen tescil olunan vekaletnamelere pul yapıştırılmasına dikkat olunması, fi 5 Şaban sene 1306 ve fi 25 Mart sene 1305. (6 Nisan 1889)

358 Reji İdâresi ile tüccarlar, ziraatçılar ve diğer şahıslar arasında yapılacak yazışmaların hangilerinin damga vergisine tabi olduğu, bu yazışmalardan hangilerine maktu, hangilerine nisbî pul yapıştırılacağını gösteren listenin gönderildiği.

Reji İdâresi ile tüccâr ve zürârâ' ve efrâd-ı saire beyrinde teati olunacak evrâkın hangileri Resm-i Damga'ya tâbi olduğu ve hangilerine ne mikdâr maktu ve hangilerine ne kadar nisbî pul yapıştırılacağı mersûl tarifede gösterildiği, fi 11

- 359** Reji İdaresi adına satın alınan tütünlerin bedelinin ödenmesi sırasında aşar bedelinin 100 kuruşa kadar olması durumunda 10 para tutarında, 100 kuruştan fazla olması durumunda ise 20 para tutarındaki pul bedelinin ziraatçıya verilecek tütün bedelinden kesilmesi, kesilen bedelin Düyûn-ı Umumiyye idarelerine gönderilmesi, söz konusu aşar bedelleri için düzenlenen makbuz ilmühaberlerinin pullanmış şekilde sahibine verilmek üzere Reji idarelerine gönderilmesi.

Reji namına mübâyaa edilecek tütünlerin öşrü istifâ' olunacağı sırada beher zirâ'dan alınacak öşr 100 kuruşa kadar ise 10 ve daha ziyâde ise 20 paralık pul esmânının zürrâya verilecek tütün esmânından bi't-tevkif Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'ne irsâliyle mezkûr öşr için verilecek makbûz ilmühaberlerine pul yapıştırılarak ashâbına verilmek üzere Reji İdâreleri'ne i'tâ' kılınması, fi 9 Rebiülahir sene 1308 ve fi 10 Teşrinisânî sene 1306. (22 Kasım 1890)

- 360** Tüccarların yabancı ülkelere gönderdikleri tütünler için Reji idarelerine verdikleri beyannamelere on kuruşluk pul yapıştırılması gerektiği.

Tüccârın diyâr-ı ecnebiyyeye sevk eyledikleri tütünler için Reji İdâreleri'ne verecekleri beyânnamelere onar kuruşluk pul yapıştırılacağı, fi 12 Muharrem sene 1306 ve fi 6 Eylül sene 1304. (18 Eylül 1888)

- 361** Gümrüklerden geçirilecek eşyanın aşar vergisinin ödendiğini gösteren ve Aşar Mültezimleri tarafından verilecek ihbarnamelere resmi dairelerde kullanılan on ve yirmi paralık pullardan yapıştırılacağı.

Gümrüklerden imrâr ettirilecek eşyanın öşrü alındığını müş'ir a'sâr Mültezimleri tarafından verilecek ihbârnâmelere devaire mahsûs onar ve yirmişer paralık pullardan yapıştırılacağı, fi 15 Muharrem sene 1307 ve fi 30 Ağustos sene 1305. (11 Eylül 1889)

- 362** Gümrüklerce tahsil edilen vergilere karşılık düzenlenecek makbuz senetleri ile eda tezkerelerine ve depozito karşılığında verilecek geçici senetlere resmi dairelere mahsus 10 ve 20 paralık, ücretsiz tezkerelere ise 20 paralık pul yapıştırılacağı.

Gümrüklerde rûsûm mukâbili verilecek makbûz senedâtı ile edâ' tezkerelerine ve depozito mukabilinde itâ' kılınacak muvakkat senetlere devâire mahsûs onar ve yirmiştir paralık ve hasbî tezkerelere ale-l-umûm yirmiştir paralık pul yapıştırılacağı, fi 7 Safer sene 1306 ve fi 1 Teşrinievvel sene 1304. (13 Ekim 1888)

363 Halka dağıtılan vergi tezkerelerinde tezkereye konu vergilerin alındığını gösteren asıl evrağın altına 10 ve 20 paralık pul yapıştırılması, muhtar ve kabzımalların Hazine adına tahsil edip mal sandıklarına teslim ettikleri vergilerle ilgili teslimat tutanaklarına pul yapıştırılmayacağı.

Efrâd-ı ahali yedlerine verilecek vergi tezkerelerinin hîn-i tevzi' ve itasında bunlardaki verginin ahz olunduğunu müş'ir olan ibâre-i matbû'anın zirine onar ve yirmiştir paralık pul yapıştırılacağı ve muhtar ve kabzımalların tekâlif-i emriyeden tahsilât-ı vakıalarını Mal Sandıkları'na teslim eylediklerini müş'ir yedlerinde bulunacak tob vergi tezkerelerine pul yapıştırılmayacağı ve keyfiyyet Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye iş'âr buyurulduğu, fi 22 Rebiülevvel sene 1306 ve fi 14 Teşrinisâni sene 1304. (26 Kasım 1888)

364²⁷ Halka verilecek vergi tezkerelerine belli oranlar dahilinde yapıştırılması gereken pulların muhtar ve kabzımallar tarafından vergi memurlarına satılıp yapıştırma işleminin vergi memurlarınca yapılması, sözkonusu pulların muhtar veya kabzımalların mührüyle iptal edilmesi, bu durumun Maliye Nezareti tarafından ilgililerine tebliğ edildiği, vergi tezkerelerinin sürekli olarak kontrol edilmesi.

Efrâd-ı ahali yedlerine verilecek vergi tezkerelerine nisbetlerine göre yapıştırılacak pullar muhtar ve kabzımallar taraflarından bi'l-mübâyaa vergi me'mûrlarına itâ' ile onlar ma'rifetleriyle yapıştırılıp muhtar ve kabzımalların mühürleriyle ibtâl edilerek yedlerine teslim edileceği ve keyfiyyet Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden icâb edenlere tebliğ buyurulduğu ve bu vergi tezkereleri için dâim-ül-evkat tahkikat icrâ' olunması, fi 7 Zilhicce sene 1306 ve fi 22 Temmuz sene 1305. (3 Ağustos 1889)

365 Bedelli askerlik tezkereleri ile her çeşit ağnâm vergisi için

²⁷ İkinci Takım'da 939 numaralı tahrirata müracaat.

28 | verilecek makbuzlara bir defaya mahsus olmak üzere 10 ve 20 paralık pul yapıştırılması.

Bedel-i askerî tezkereleriyle kâffe aġnâm için verilecek koçanlara bir defaya mahsûs olarak onar ve yirmišer paralık pul yapıştırılması, fi 7 Cemâziyelevvel sene 1306 ve fi 28 Kânunuevvel sene 1304. (9 Ocak 1889)

366 | Mültezimlerin aşar paylaşımı sırasında ziraatçılara verdikleri belgelere 10 ve 20 paralık pul yapıştırılması.

Mültezimlerin ta'šir esnasında zürrâya verdikleri pusulalara onar ve yirmišer paralık pul yapıştırılması, fi 23 Cemâziyelâhir sene 1308 ve fi 22 Kânûnusânî sene 1306. (3 šubat 1891)

367 | Maârif nezareti adına yardım alındığını gösteren makbuz ilmühaberlerine 10 ve 20 paralık pul yapıştırılması.

Menâfi' ve Maârif hisse-i ianelerinin sûret-i kabzını müšir verilecek makbûz ilmühaberlerine onar ve yirmišer paralık pul yapıştırılacağı, fi 16 Cemâziyelevvel sene 1307 ve fi 27 Kânunuevvel sene 1305. (8 Ocak 1890)

368 | Hayvan hırsızlığının önlenmesi amacıyla muhtarlarca verilecek tezkerelere 10 paralık pul yapıştırılması.

Hayvan sirkatının men'i için muhtarların nizâmen verecekleri tezkerelere onar paralık pul yapıştırılması, fi 12 Safer sene 1307 ve fi 25 Eylöl sene 1305. (7 Ekim 1889)

369 | Gazete merkezlerince müşterilere verilen abone senetlerine 20 paralık pul yapıştırılması gerektiğı, bu durumun Dahiliye Nezaretince gazete imtiyâz sahiplerine tebliğ edildiğı.

Gazete idârehanelerinden müşterilere verilmekte olan abone senedâtına yirmišer paralık pul yapıştırılacağı ve bu bâbda Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden gazeteler ashâbî imtiyâzına tebligat icrâ' buyurulduğı, fi 27 šaban sene 1305 ve fi 27 Nisan sene 1304. (9 Mayıs 1888)

370 | šer'iyye mahkemelerince düzenlenen ve ödenen šer'iyye senetlerine yapıştırılacak pulların üzerine mühür veya imza atılması yada asıl senet ibaresinin pulun üzerine yazılması durumunda da iptal edilmiş sayılacağı.

²⁸ İkinci Takım'da 954 numaralı tahrirata müracaat.

Mahâkim-i Şer'îyye'den tanzîm ve i'tâ' olunan senedât-ı şer'îyyeye yapıştırılacak pulların mühür veya imza veyahut asıl senedin ibâresinin pulun üzerine tahrir edildiği hâlde ibtâl edilmiş addolunmasına Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu, fi gurre-i sene 1304 ve fi 18 Teşrinievvel sene 1302. (30 Ekim 1886)

371 | İdarelerden verilen tezkerelere yapıştırılan damga pulları iptal edilirken para kısımlarının tamamen kapanmamasına dikkat edilmesi, mühür ve tarihlerin sadece bir kısmının pula isâbet ettirilmesi.

İdârelerden verilen tezkerelere yapıştırılacak pulların para hanelerini külliyyen bozmayacak sûrette üzerlerine yalnız mühür ve tarihlerin birer kısmı isâbet ettirmek sûrette ibtâl edilmesi, fi gurre-i Ramazan sene 1306 ve fi 19 Nisan sene 1305. (1 Mayıs 1889)

372 | Öğrenci, derviş, fukarâ' ve muhtaçlara verilen geçiş tezkerelerine pul yapıştırılmaması, gemilere verilen geçiş tezkerelerine 10 ve 20 paralık pul yapıştırılması, tapu devir ve intikal işlemleri hangi evraka yazılırsa yazılsın % yarım hesabıyla damga vergisi alınması.

Talebe ve dervişân ve fukarâ' ve muhtâcine verilen mürûr tezâkirine pul yapıştırılmayacağı ve sefâine verilen mürûr tezkerelerine onar ve yirmişer paralık pul yapıştırılması ve ferâğ ve intikal muâmeleleri hangi evrâka yazılır ise yazılsın yeniden yarım hesabıyla Resm-i Damga alınması, fi 25 Zilkade sene 1306 ve fi 11 Temmuz sene 1305. (23 Temmuz 1889)

373 | Osmanlı vatandaşı olan tüccarlar tarafından damgalanan ancak pulsuz durumdaki poliçe, havale senedi ve diğer belgelerin kabul edilmeyeceği hususunun Dersaâdet Bank-ı Osmani yönetimi tarafından tüm şubelere yazıyla bildirildiği.

Devlet-i Âliyye tâbiyyetinde bulunan tüccâr tarafından damgalanmış ve pul yapıştırılmamış poliçe ve havâle senetleri ve evrâk-ı sairenin kabûl edilmemesi husûsu Dersaâdet Bank-ı Osmânî Direktörlüğü'nden şuabatına iş'âr kılındığı, fi 19 Muharrem sene 1302 ve fi 27 Teşrinievvel sene 1300. (8 Kasım 1884)

374 | Pulsuz olarak yakalanan gazete ve ilânnamelerden alınacak para cezasının yarısının ihbarcılara verileceği.

Pulsuz olarak derdest olunacak gazete ve ilânnamelerden alınacak cezâ-yi

nakdiler nisfının muhbirlerle verilmesine irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 12 Cemâziyelâhir sene 1292 ve fi 3 Temmuz sene 1291. (15 Temmuz 1875)

- 375** | Yeni baştan damga vergisine tabi tutulan evrak ve tezkerelere eksik pul yapıştırılması durumunda eksik pul yapıştıran memurlardan para cezası alınacağı, bu paranın yarısının ihbarcılara diğer yarısının Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin pul hesaplarına gelir kaydedileceği.

Müceddeden Resm-i Damga'ya tâbi tutulan evrâk ve tezâkire noksan pul yapıştırılmış olduğu takdirde bunlara noksan pul yapıştıran me'mûrlardan cezâ-yi nakdî alınması ve bu cezâ-yi nakdilerin nisfları muhbirlerine ve nisf-i diğerleri İdâremize mahsûs pul icmâline irâd kaydedilmesi, fi 21 Safer sene 1306 ve fi 15 Teşrinievvel sene 1304. (27 Ekim 1888)

- 376** | Pulları yapıştırılmamış olarak mahkemelere, meclislere veya memurlara sunulacak senetlerden alınacak para cezasının belirlenmesi sırasında senetlerin önem ve içeriğine bakılması gerektiği.

Rûsûm-ı maktua tâbi pulları yapıştırılmamış olarak mahâkim ve mecâlise ve me'mûrin-i saireye ibrâz olunacak senedât mündericâtının ehemmiyetiyle mütenasip cezâ-yi nakdî takdir olunması Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden bâ-muharrerât-ı âliye Vilâyât-ı Celîle'ye iş'âr buyurulduğu, fi 15 Cemâziyelâhir sene 1303 ve fi 9 Mart sene 1302. (21 Mart 1886)

- 377** | Kullanılmış damga pullarının bir daha kullanılmamasına veya pullar üzerinde oynama yapılmamasına dikkat edilmesi, aksine hareket edenler hakkında yasal işlem yapılması, konu hakkında Düyûn-ı Umumiyye genel merkezinin acilen bilgilendirilmesi.

Damga pullarının tahvil ve tahrif edilmemesine dikkat olunması ve buna cesaret edenler haklarında muâmele-i kanûniye icrâ'sına teşebbüsle derhal Nezâret-i Umûmiyye'ye ma'lûmât verilmesi, fi 28 Safer sene 1306 ve fi 22 Teşrinievvel sene 1304. (3 Kasım 1888)

- 378** | Kullanılmış damga pullarının bir daha kullanan ve pullar üzerinde oynama yaptığı gerekçesiyle beş yıl kürek cezasına çarptırılan Mevlüt isimli pul bayisinin bu durumunun

gazeteler vasıtasıyla kamuoyuna duyurulması, Düyûn-ı Umumiyye idarelerince bu konudaki yoklama ve araştırmaların sıklaştırılması.

Damga pullarını tahvil ve tahrif eden pul bâyii Mevlüt nâm kimsenin beş sene müddetle küreğe konulduğundan keyfiyyetin gazeteler vasıtasıyla ve Hükûmet ma'rifetiyle ilân ettirilerek idârelerce icrâ'-yı tecessüsât ve taharrîyyâta bir kat daha takviyet verilmesi, fi 16 Recep sene 1306 ve fi 6 Mart sene 1305. (18 Mart 1889)

379 Yabancı ülkelerde görev yapan Osmanlı konsolosları tarafından düzenlenecek her türlü belgeye özel pul yapıştırılacağı, pulsuz belgelerin yok hükmünde sayılarak Hariciye Nezaretine iletilmek üzere Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne gönderilmesi.

Memâlik-i ecnebiyede mukim saltanat-ı seniyye şebkenderleri tarafından tanzim olunacak her nevi evrâk için istihsâl kılınacak resm mikdârını mübeyyin kendilerine mahsûs pul yapıştırılacağı cihetle bu misillü pulsuz evrâk ibrâzında ke-en-lem-yekûn hükmünde tutularak Hariciye Nezâret-i Celîlesi'ne takdim olunmak üzere İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fi 4 Cemâziyelevvel sene 1299 ve fi 11 Mart sene 1298. (23 Mart 1882)

BEŞİNCİ BÖLÜM

A. Tütün havan ve bıçaklarının Tütün Reji Şirketi'ne satışı, kurşun mühür makinelerinin devri, tütün vergisi ve gecikme faizleri, defterlerin ne şekilde düzenleneceği

380 | Tütün Reji Şirketi'ne ait şartnamenin gönderildiği.

Tütün Rejisi hakkında kaleme alınan şartnâmenin gönderildiği, fi 27 Rebiülevvel sene 1301 ve fi 14 Kânûnusânî sene 1299. (26 Ocak 1884)

381 | Yabancı ülkelere ihraç edilen tütünler için şehadetname getirmeyen veya eksik şehadetname getiren veya ihraç kaydıyla aldığı tütünleri Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin kontrolündeki mağazalara bırakan ve yapılan sayımlarda eksikleri tespit edilen kişilere zimmet çıkartılacağı, alınacak vergi ve faizlerin Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne ait olacağı.

1300 senesi Nisan'ının 2. gününe (14 Nisan 1884) kadar tüccârın diyâr-ı ecnebîyeye ihraç eyledikleri tütünler için şehadetnâme getiremeyenlerden ve noksan getirenlerden ve tüccârın diyâr-ı ecnebîyeye çıkarmak şaibesıyla celb edip İdârenin taht-ı nezâretinde bulunan mağazalarına vaz' eyledikleri tütünlerden son yoklamada noksan zuhûr eden ve zürrâ' zimmet mukayyed olup müstehlik olduğu tahakkuk eden tütünlerden aranılacak rûsûm ve güzeştelerin Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'ne ait bulunduğuna dair, fi gurrei Cemâziyelâhir sene 1301 ve fi 17 Mart sene 1300. (29 Mart 1884)

382 | Tüccar ve ziraatçıların elinde bulunan tütün miktarı ile sahiplerinin ismini, sergi ve müruriye tezkerelerinin numara ve tarihlerini içeren listenin Reji memurlarına verilmesi.

1300 senesi Nisan'ının 2. gününde (14 Nisan 1884) tüccâr ve zürrâ' yedlerinde gayr-i ez sarf kayden mevcûd görünen tütünlerin mikdâr-ı kıyyeleriyle ashâbının esâmîsini ve sergi veyahut mürûriyye tezkerelerinin numara ve tarihlerini mübeyyin birer defterinin Reji Me'inûrları'na verilmesi, fi 11 Cemâziyelâhir sene 1301 ve fi 27 Mart sene 1300. (8 Nisan 1884)

383 | İdarelerde bulunan tütün havan ve bıçaklarının Reji İdaresi'ne satılması, satılamaması durumunda parçalanması, parçalarının devlet veya Reji memurları tarafından hurda

demir olarak satılması.

İdârelerde mevcûd bulunan tütün havan ve bıçaklarının Reji'ye bey' olunması ve mübâyaa olunmadığı hâlde mahalli hükûmetleri ve Reji Me'mûrları ma'rifetleriyle kesr ettirilerek demirlerinin fûrûht edilmesi, fi 7 Recep sene 1301 ve fi 21 Nisan sene 1300. (3 Mayıs 1884)

384 İdarelerde bulunan kurşun mühür makinelerinin tüm parçalarıyla Reji memurlarına devredilmesi.

İdarelerde mevcûd bulunan kurşun mühür makinelerinin ma'-edevât Reji Me'mûrları'na devredilmesi, fi 17 Recep sene 1301 ve fi 1 Mayıs sene 1300. (13 Mayıs 1884)

385 Tüccar ve fabrikatörlerin elinde bulunan ve vergisi daha önceden ödenmiş olan yaprak tütünlerin ağırlığını ve sözkonusu tütünler için ne kadar müruriye vergisi ödendiğini gösteren listelerin genel merkeze gönderilmesi.

Tüccâr ve fabrikatörler yedlerinde resm-i mürûriyyeleri evvelce verilmiş olduğu sabit olan yaprak tütünlerin mikdâr-ı kıyyeleriyle resm-i mürûriyyeleri neden ibâret olduğunu mübeyyin bir kıt'a defterinin tanzim ve tesyâr kılınması, fi 28 Recep sene 1301 ve fi 12 Mayıs sene 1300. (24 Mayıs 1884)

386 Tüccar ve fabrikatörlerin elinde bulunan ve vergisi daha önceden ödenmiş olan yaprak tütünlerin ağırlığını ve sözkonusu tütünler için ne kadar müruriye vergisi ödendiğini gösteren listelere bazı açıklamalar yazılması.

Tüccâr ve fabrikatörler yedlerinde resm-i mürûriyyeleri evvelce verilmiş olduğu sabit olan yaprak tütünler için 385 numaralı ve fi 12 Mayıs sene 1300 (24 Mayıs 1884) tarihli tahrîrât-ı umûmiyye ile talep olunan deftere bazı izahatın derc olunması beyânına dair, fi 2 Şaban sene 1301 ve fi 15 Mayıs sene 1300. (27 Mayıs 1884)

387 Tüccar ve fabrikatörlerin elinde bulunan ve vergisi daha önceden ödenmiş olan yaprak tütünlerin cins ve miktarı ile bu tütünler için ne kadar müruriye vergisi ödendiği, tüccar ve fabrikatörlerin isimleri ve tezkerelerin cilt ve sayfa numaraları içeren listelerin, Rûsûmat idareleri, Düyûn-ı Umumiyye idareleri ve Reji idarelerinden birer kişinin katılımıyla oluşan komisyon vasıtasıyla düzenlenmesi.

Tüccâr ve fabrikatörler yedlerinde resm-i mürûriyyeleri evvelce verilmiş olan yaprak tütünlerin nevi ve mikdârlarıyla her birinden alınmış olan rûsûmun kemmiyeti ve tüccâr ve fabrikatörlerin esâmisiyle tezkerelerinin cilt ve varak numaraları ve tarihleri ve keyfiyyet-i saireleri mahalli idâre meclisleriyle Rûsûmat İdâreleri ve Düyûn-ı Umûmiyye ve Reji İdâreleri'nden birer me'mûrdan mürekkeb komisyonlar teşkîliyle bunlar ma'rifetiyle bi't-tedkik tasrihen birer defterinin tanzim ve isrâ' olunması Bâb-ı âlî'ce taht-ı karâra alındığı ve keyfiyyet Vilâyât-ı Celile'ye dahi iş'ar buyurulduğu, fi 24 Ramazan sene 1302 ve fi 25 Haziran sene 1301. (7 Temmuz 1885)

B. Tütün aşar işlemleri.

- 388** Tütün aşarı Düyûn-ı Umumiyye idareleri tarafından idare edileceğinden tütün mahsûlünün sayımına dikkat edilmesi, tütün hesabının diğer Düyûn-ı Umumiyye gelirlerine karıştırılmayıp ayrı tutulması, elde edilen tahsilatın masraflar düşüldükten sonra İdareye gönderilmesi.

Tütün öşrünün Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri tarafından idâre olunacağı cihetle tütün mahsûlünün sûret-i tahririne dikkat olunması ve hesâbâtının başkaca tutulması ve tahsilâtının masârif-i mahsûsa-i vakıası tenzil olunarak gönderilmesi, fi 18 Cemâziyelâhir sene 1299 ve fi 24 Nisan sene 1298. (6 Mayıs 1882)

- 389** Tütün aşarının bedel üzerinden alınacağı yerlerde aşara esas alınacak fiyat listelerinin Genel Merkeze gönderilmesi.

Tütün öşrünün bedelen ta'sîr olunacak mahaller için fiyat mazbataları alınıp İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fi 17 Safer sene 1300 ve fi 15 Kânunuevvel sene 1298. (27 Aralık 1882)

- 390** Tütün aşar mültezimlerince gösterilen kefillerin servet ve güçlerinin Düyûn-ı Umumiyye İdare meclislerince onaylanması, kefillerin servet ve iktidârlarının yerinde olup olmadığı hususunun nazır ve müfettişler tarafından gizli ve açık şekilde araştırılması, kefillerin güvenilir çıkmaması durumunda daha güvenilir kefil veya kefiller istenilmesi.

Tütün Öşrü mültezimlerinin irâc edecekleri kefillerin derece-i servet ve iktidârları idâre meclislerinden bâ-mazbata tasdik ettirildikten sonra küfelâ-yı

merkûmenin fi-l-hakika ma'rûf zevâtın ve ashâb-ı servet ve iktidârdan olup olmadıklarının nâzır ve müfettişler tarafından dahi hafıyy ü celi tahkik kılınarak şâyân-ı emniyet olmadıkları takdirde idâre meclislerine ihtârîyle kavi kefil alınması, fi 2 Zilkade sene 1299 ve fi 2 Eylül sene 1298. (14 Eylül 1882)

391 | Tütün aşarının Düyûn-ı Umumiyye adına Reji memurları tarafından toplanacağı, Düyûn-ı Umumiyye memurlarının tütün aşarı hakkında her türlü inceleme yetkisine sahip olduğu.

Tütün öşrünün Düyûn-ı Umûmiyye hesabına olarak Reji Me'mûrları ma'rifetiyle istifâ olunacağı ve Düyûn-ı Umûmiyye me'mûrlarının Tütün Öşrü hakkında ter türlü teftîşâta salahiyetleri bulunacağı, fi selh-i Zilhicce sene 1301 ve fi 8 Teşrinievvel sene 1300. (20 Ekim 1884)

392 | Tütün aşarının ne şekilde toplanacağı ve Reji idarelerine ait defterlerin Düyûn-ı Umumiyye memurları tarafından kontrol edileceğine ilişkin talimatın idarelere gönderildiği.

Tütün öşrünün sûret-i istihsâli ve Reji İdâreleri defterlerinin Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları tarafından teftiş edileceği hakkında 9 maddeyi hâvî kaleme alınan ta'limâtın gönderildiği, fi 22 Rebiülevvel sene 1302 ve fi 18 Kânunuevvel sene 1300. (30 Aralık 1884)

393 | 1299 yılına ait ve bir kısmı toplanamamış durumda olan tütün aşar borcunun kimlere ait ve ne kadar miktar olduğunu gösteren listelerin hazırlanarak Reji memurlarına verilmesi.

1299 senesi Tütün Öşrü'nden bakâyada kalan mebâliğin mikdârını ve nerelerden kimlerden arandığını mübeyyin birer defterinin tanzîmiyle Reji Me'mûrları'na verilmesi, fi 5 Zilkade sene 1301 ve fi 15 Ağustos sene 1300. (27 Ağustos 1884)

394 | 1298 ve 1299 yılı mahsûlü olmasına rağmen aşar vergisi henüz ödenmemiş olan tütünlerin başka bir yere sevk edilmesine veya gönderilmesine Reji memurlarınca izin verilmemesi.

1298 ve 1299 senelerinde husûle gelip öşrü istifâ olunmamış olan tütünlerin Reji Me'mûrları tarafından hiçbir mahalle nakl ve imrâr ettirilmemesi, fi 12 Cemâziyelâhir sene 1301 ve fi 28 Mart sene 1300. (9 Nisan 1884)

395 Ziraatçılar tarafından Reji ambarlarına gönderilen veya ambarlara sevk edilmeyip muhafaza edilmek üzerine sahiplerine zimmetlenen tütünlerin, teslim tarihine kadar yaşayacağı fire ve sair kayıp oranlarını içeren tablonun idarelere gönderildiği.

Zürrâ' tarafından Reji ambarlarına nakledilen veyahut ambarlara nakl edilmeyerek emr-i muhâfazası ashâbına terk olunan tütünlerin mübâyaası zamanına kadar tenzîl olunacak fire ve sairenin mukâddirini mübeyyin cetvelinin gönderildiği, fi 16 Rebiülevvel sene 1306 ve fi 8 Teşrinisânî sene 1304. (20 Kasım 1888)

396 Kullanıma elverişli olmadığı için ziraatçılar tarafından Reji İdaresi'ne terk edilen veya kaçak olarak yakalanıp el konulan işe yaramayan tütünlerin ne şekilde yakılacağı.

İsti'mâle gayr-i sâlih zürrâ' tarafından Reji'ye terk olunan ve kaçak olarak zabt ve müsâdere edilip işe yaramayan tütünlerin ihrâk edileceği zaman ne yolda muâmele olunmak lâzım geleceğinin beyânına dair, fi 14 Muharrem sene 1307 ve fi 29 Ağustos 1305. (10 Eylül 1889)

397 Hazine arazilerinde yetişen tütünlere ait aşar işlemlerinin Reji İdaresi ile Çiftlikat-ı Hümâyûn memurları arasında yürütüleceği.

Arazi-i seniyyede husûle gelecek tütünlerin aşar muâmelâtının Reji ile Çiftlikât-ı Hümâyûn Me'mûrları beyninde tesviye olunacağı, fi 9 Cemâziyelevvel sene 1305 ve fi 11 Kânûnusânî sene 1303. (23 Ocak 1888)

398 Kaçak olarak üretilen ve Reji idareleri tarafından ele geçirilen tütünlerden iki kat aşar alınacağı, bu paranın yarısının Düyûn-ı Umumiyye İdaresine diğer yarısının Reji İdaresi'ne ait olacağı.

Tahrîrden mektûm olarak Reji İdâreleri tarafından zabt olunacak tütünlerden iki kat öşr alınıp bir katının Düyûn-ı Umûmiyye'ye ve diğer bir katının Reji İdâreleri'ne ait olacağı, fi 10 Recep sene 1302 ve fi 13 Nisan sene 1301. (25 Nisan 1885)

C. İpek aşarı, av vergisi, kara ve deniz av tezkereleri bedeli, tömbeki bey'iyeye vergisi, menafi' ve maârif hisseleri işlemleri

Âşârın sûret-i istîfâ'sı ve sairesi hakkında fi 24 Şevvâl sene 1306 ve fi 10 Haziran sene 1305 (22 Haziran 1889) tarihinde neşrolunan 54 maddeyi hâvî a'şâr Nizâmnamesi'nin gönderildiği, fi 24 Zilhicce sene 1306 ve fi 9 Ağustos sene 1305. (21 Ağustos 1889)

Vadesi gelen aşar taksit bedellerini ödemeyen aşar mültezimleri hakkında ekli haciz yazıları ve dilekçeler doğrultusunda işlem yapılması.

Âşâr Mültezimleri'nden hulûl eden taksit bedelâtını te'diye etmeyenler hakkında numûnesi mersûl haciz ve istid'â-nâme mücibince muâmele olunması ve bu bâbda Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden me'mûrîn-i maliyeye tastir buyurulan muharrerât-ı âliye sûretinin gönderildiği, fi 16 Safer sene 1308 ve fi 19 Eylül sene 1306. (1 Ekim 1890)

İpek aşarının ne şekilde toplanacağı.

Harir Öşrtî'nün sûret-i istîfâ'sı ve sairesi hakkında fi ve fi tarihinde neşr olunan (.....) hâvî (.....) gönderildiği, fi (.....) ve fi (.....).

Sahil gümrük idarelerinden geçirilecek ipeklerin tezkere firesinden fazla çıkması veya tezkeresiz ve ilmühabersiz olarak getirilmesi durumunda Düyûn-ı Umumiyye memurlarına haber verileceği.

Sevâhil gümrük idârelerinden imrâr olunacak harir tezkerelerinde hakk-ı rutubetten ziyâde fazla zuhûr eylediği veyahut tezkere ve ilmühaberi bulunmadığı takdirde Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'na ma'lûmât verileceği ve bu bâbda Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden vârid olan tezkere-i âliye sûretinin gönderildiği, fi 3 Şevvâl sene 1297 ve fi 27 Ağustos sene 1296. (8 Eylül 1880)

İpek böceklerinin beslenmesi ve hastalıklarının tedavisine yönelik olarak hazırlanan kitapçığın gönderildiği.

İpek böceklerinin beslenmesi ve bunlara araz olan hastalıkların tarifâtıyla

²⁹ İkinci Takım'da 984 numaralı tahrirata müracaat.

önünün alınması zımında iktizâ' eden tedâbir-i ihtiyatiyeye dair telif olunmuş olan risâleden gönderildiği, fi 9 Ramazan sene 1304 ve fi 20 Mayıs sene 1303. (1 Haziran 1887)

404 | Osmanlı ürünü ipek kozalarının ülke içinde alım satımı sırasında gümrük vergisi alınmaması.

Memâlik-i Mahrusa mahsûlâtından olarak Memâlik-i Şâhâne'nin her mahalline ithal olunacak ipek kozalarından resm-i gümrük aranılmaması husûsu bâ-tezkere-i samiyec Rûsûmat Emânet-i Celilesi'ne iş'âr buyurulduğu, fi 9 Zilkade sene 1307 ve fi 14 Haziran sene 1306. (26 Haziran 1890)

405 | Deniz ürünlerinden alınacak verginin toplanma yöntemi hakkında yayımlanan nizamnamenin gönderildiği.

Mahsûlât-ı bahriyeden alınacak resm-i mîrinin sûret-i istifâ'sı ve sairesi hakkında fi 25 Muharrem sene 1299 ve fi 5 Kânunuevvel sene 1297 (17 Aralık 1881) tarihinde neşrolunan 17 maddeyi hâvî Dersââdet ve Tevâbi' Balikhane Nizâmnamesi'nin gönderildiği, fi 8 Safer sene 1307 ve fi 21 Eylül sene 1305. (3 Ekim 1889)

406 | Dersââdet balıkçı esnafı tarafından kullanılacak ağ gözlerinin Zabıta-i Saydiye Nizamnamesine göre yapılacağı, hamsi balığının mevsimi dışında avlanmaması, aksine davranan kişilerce toplanan balıkların denize döküleceği ve bir ile beş Osmanlı altını arasında para cezasına mahkum edileceği.

Dersââdet balıkçı esnafının isti'mâl edecekleri ağ gözleri Zabıta-i Saydiye Nizâmnamesi'nin 30. maddesinde muharrer kaideye tevfiân yapılmak mukarrer olduğuna ve hamsi balığının mevsim-i mürûru olan Kânunuevvel ve Kânûnusânî ve Şubat ve Mart aylarında balık ağlarına ta'lik olunacak hamsi kurnalarının mevsim-i mezkûrdan başka vakitlerde isti'mâli câiz olamayacağına ve hilâfında hareket edenlerden sayd ettikleri balıklar denize döküldükten başka bir Osmanlı altınından beş Osmanlı altınına kadar cezâ-yi nakdî alınacağına dair Dersââdet ve Tevâbi' Balikhane Nizâmnamesi'nin 13. maddesi yerine kaim olmak üzere kaleme alınan madde-i nizâmiyenin gönderildiği, fi 10 Safer sene 1307 ve fi 23 Eylül sene 1305. (5 Ekim 1889)

407 | Balık masdariyye vergisinin eskisi gibi tahsil edileceği.

Balık Masdariyye Resmi'nin öteden beri müteamilen alına gelen mahallerden tahsil olunması, fi 28 Şevvâl sene 1306 ve fi 14 Haziran sene 1305. (26

Haziran 1889)

408 | **Deniz, göl ve nehirler ile karalarda yapılan av ve avcılık hakkındaki nizamnamenin gönderildiği.**

Deniz ve göl ve nehirlerle karalarda sûret-i sayd ve şikâr ve saire hakkında 52 maddeyi hâvî Zabıta-i Saydiye Nizâmnâmesi'nin gönderildiği, fi 8 Safer sene 1307 ve fi 21 Eylül sene 1305. (3 Ekim 1889)

409 | **Balıkçı esnafı tarafından kullanılan ağ gözlerinin ne genişlikte olacağı, belirlenen ölçülerden daha küçük ağ gözü kullananlar hakkında kanuni işlem yapılacağı.**

Balıkçı esnafının ağlarını teşkil eden aksamından eşkâli merbût cetvelde gösterildiği vechile mikrâzlık gözünün beher zalı' 25 ve uskumru gözü 19 ve nâtika ve mazgala gözleri 15 ve torba gözü 13 ve kalender 10 ve hamsi kurnası 7 milimetre olmak üzere ta'yîn kılındığına ve bu ölçülerden dar gözlü ağ kullananlar hakkında 26. maddeye tevfiân icrâ-yı mücâzât olunacağına dair Zabıta-i Saydiye Nizâmnâmesi'nin 30. maddesi yerine kaim olmak üzere kaleme alınan madde-i nizâmiyenin gönderildiği, fi 10 Safer sene 1307 ve fi 23 Eylül sene 1305. (5 Ekim 1889)

410 | **Deniz ve göllerde ördek ve diğer kanatlı deniz kuşlarını avlayanlardan ilgili kanun gereğince %20 vergi alınıp idareye gelir kaydedilmesi.**

Deniz ve göllerde sayd olunan ördek ile tuyûr-ı saire-i bahriyeden Zabıta-i Saydiye Nizâmnâmesi'nin 9. ve 10. maddeleri mücibince % 20 resm alınarak vâridât-ı cedîde icmâline irâd kayd olunması, fi 25 Recep sene 1307 ve fi 5 Mart sene 1306. (17 Mart 1890)

411 | **Yanıcı kimyasal maddeler ve kimyasal bileşikler kullanarak vapur ve yelkenli sandallarla sürütme yoluyla balık avcılığının yasaklandığı, konu hakkında Maliye Nezaretince Cezair-i Bahr-i Sefid ve sahillerde bulunan vilayetlere resmi yazı gönderildiği.**

Eczâ-yı nariyye ve terkibât-ı kimyevi isti'mâliyle ve vapur ve yelkenli sandallar ile sürütme sûretiyle balık sayd-ı memnû'iyetinin muhafazası zımında Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden Cezâir-i Bahr-i Sefid ile sevâhil-i bulunan sair Vilâyât-ı Celîle'ye tastîr buyurulan muharrerât-ı âliye sûretinin gönderildiği, fi 15 Cemâziyelâhir sene 1306 ve fi 4 Şubat sene 1304. (16 Şubat 1889)

412
30

İpek aşarı, balık vergisi, deniz ve kara avcılığı tezkereleri ve tömbeki bey'iyyesi hasılatının Eylül 1304'den itibaren Hazine adına Düyûn-ı Umumiyye İdaresi tarafından toplanacağı, 1304 Eylül ayından önceki ve sonraki hasılatların ne şekilde tahsil edileceği.

Harir Öşrü ve Saydiye Rüsûmu ile Sayd-ı Berri ve bahri tezâkiri ve Tömbeki Bey'iyyesi hâsılatının 1304 senesi Eylül'ü ibtidasından (13 Eylül 1888) itibaren Hazine-i Celile nâm ve hesâbına olarak ahz ve cibâyeti Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'ne ihale ve tevdi kılındığı ve bu bâbda lâzım gelen devriyâtın icrâ'sı husûsu Mâliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile'ye iş'âr buyurulduğu ve mezkûr Eylül ayından Şubat nihâyetine kadar olan müddete ait bedelât ve hâsılatın evvelce tahsil olunmuş akçelerin nakden istihsâl olunması ve mezkûr Eylül'den evvelki müddete ait bedelât ve hâsılatın bakâyada kalmış akçelerin tahsil kılınması, fi 2 Muharrem sene 1306 ve fi 27 Ağustos sene 1304. (8 Eylül 1888)

413

Toplanması ve idaresi Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne bırakılan ipek, balık, deniz ve kara avcılığı tezkereleri ve tömbeki bey'iyyesi ile ilgili tüm devir teslim işlemlerinin bir an önce yapılması, konuyla ilgili yazıların Maliye Nezaretince vilayet muhasebe ve defterdarlıklarına gönderildiği.

Ahz ve cibâyeti Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'ne tevdi olunan Harir Öşrü ve Saydiye Rüsûmu ile Sayd-ı Berri ve bahr-i tezâkiri ve Tömbeki Bey'iyyesi devriyâtının bir an evvel icrâ'sı husûsu Mâliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile muhasebecilik ve defterdarlıklarına iş'âr buyurulduğu, fi 8 Cemâziyelevvel sene 1306 ve fi 29 Kânunuevvel sene 1304. (10 Ocak 1889)

414
31

Mültezimlere ihale yoluyla verilecek Saydiye Rüsûmu'nun ne şekilde ihale edileceğini ilişkin sözleşme örneklerinin idarelere gönderildiği.

Mültezimlere ihaleten idâre olunacak mahaller Saydiye Rüsûmu'nun şerâit-i ihalesini mübeyyin tertib edilen mukavelenâme numûnesinin gönderildiği, fi 9 Şaban sene 1306 ve fi 29 Mart sene 1305. (10 Nisan 1889)

415

Mültezimlere ihale edilecek İpek Aşarı ile Saydiye

³⁰ Harir öşrü ta'limâtlarından bahisdir.

³¹ Cilt-i sani 987 numaralı tahrirata müracaat.

Rüsümü'nün müzayedeye çıkartılması, ihale bedellerinin ne şekilde ve nasıl ödeneceği, kefillerde aranan şartlar, emâneten işletilmesi daha kârlı olan yerlerin mültezimlere ihale edilmemesi.

Mültezimlere ihaleten idâre olunacak mahaller harir öşrüyle Saydiye Rüsümü'nün müzayedeye vaz'ıyla inkıtâ'-i rekabetten sonra karâr-ı dâdîlerinin keşidesi için ta'yin olunan günde sûret-i resmîyyede hükûmetlere mürâcaâtla Mecâlis-i İdâre'den birer aza alınıp onun huzurunda takarrür edecek bedel ile karâr-ı dâdîlerinin keşidesiyle bedel-i sâbık ve lâhik mikdârları bildirilerek bi-l-istizân ihale-i kat'îyelerinin icrâ' olunması ve takarrür eden bedelleri mikdârıyla ne cins akçe olarak kaçır taksitte ve ne vakitlerde te'diye olunmak üzere gemilere ne şerâitle ihale kılındıklarını ve bedel-i müzâyedelerinin hadd-i lâhiklerinden ziyâdeye taleb-i âherleri zuhûr etmediğini musaddak mahalleri hükûmetlerinden mazbata alınarak İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi ve bir de öşr ve rüsûm-ı mezkûre mültezimlerinden alınacak senedât üzerine mültezimlerle kefillerinin kifâyet kudretlerini mübeyyin Mecâlis-i İdâre'den bâ-mazbata tasdik olunacağı gibi yalnız bu mazbata ile kanaat hasıl edilmeyip bunların ma'rûf ve mutaber olup olmadıklarının hafiy ü celi tahkik kılınması ve öşr ve rüsûm-ı mezkûre vâridâtının % 5 nisbetinde masraf-ı ihtiyârıyla emâneten idâresi mümkün ve mültezime ihaleten menfaatli mahallerin emâneten idâre olunması, fi 13 Cemâziyılâhir sene 1306 ve fi 2 Şubat sene 1304. (14 Şubat 1889)

416 Aşar ihalesi sonrasında mültezimlerden alınan aşar taksit senetlerinin Düyûn-ı Umumiyye nezaret ve merkez müdüriyetlerine teslim edilmesi ve saklanması, aşar taksit borçlarını ödeyenlere inceleme yapıldıktan sonra senetlerinin iade edilmesi, senetlerinin iade edilmesini talep eden mültezim ve kefillere ait dilekçelerin idarelerde saklanması.

Âşâr için alınacak senedâtın nezâret ve merkez müdüriyetlerine celbiyle muhâfaza-i müştereke altında bulundurulması ve a'şârdan olan borçlarını kâmilten tesviye eden mültezimlerin bâ-arzuhal idârelere mürâcaât edip bunun üzerine tedkikat-ı lâzime ba'de-l-icrâ borcu kalmadığı tebeyyün ettiği takdirde mültezim ve küfelâsına arzuhal üzerine tahtîm veya imza ettirilerek senedâtın reddiyle arzuhallerinin tomar olunup hıfz kılınması, fi 17 Rebiülâhir sene

³² İkinci Takım'da 980 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 982 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 985 numaralı tahrirata müracaat.

1308 ve fi 18 Teşrinisânî sene 1306. (30 Kasım 1890)

417 | **Aşar ihalesi taksit bedellerini Dersââdet’de ödemek isteyen mültezimlerin ne şekilde hareket edeceği.**

Âşâr Mültezimleri’nden bedelât-ı mukassatayı Dersââdet’de te’diye etmek isteyenler hakkında ne yolda muâmele olunmak lâzım geleceğinin beyânı tafsilâtına dair, fi 6 Rebiülahir sene 1308 ve fi 7 Teşrinisânî sene 1306. (19 Kasım 1890)

418
33 | **Düyûn-ı Umumiyye idarelerine getirilen hayvan postlarından gereken verginin alınması, bu postların her birine ayrı ayrı damga vurularak tezkere verilmesi, tezkeresiz ve damgasız olan postların yakalanması durumunda bunlara el konularak iki kat fazla vergi alınması, alınan para cezasının İhbariye Talimatı doğrultusunda ilgililerine dağıtılması.**

İdârelere getirilecek hayvanat postekilerinden icâb eden resmin istihsâliyle beraber her birine mersûl damgalarla ayrı ayrı damga darbolunarak tezkere verilmesi ve tezkeresiz veya damgasız veyahut tezkeresinden fazla zuhûr edecek postekilerden iki kat resm alınması ve kaçak olarak tutulacakların dahi zabt ve müsâderesiyle ihbâriyyelerinin ihbâriyye ta’lîmâtı mücibince tevzi’ olunması, fi 24 Şaban sene 1306 ve fi 13 Nisan sene 1305. (25 Nisan 1889)

419
34 | **Gümrük idarelerine hayvan postları getirildiği takdirde Düyûn-ı Umumiyye idarelerine haber verilmesi, Düyûn-ı Umumiyye idareleri ile post sahipleri arasında tartışmaya meydan verilmemesi, anlaşmazlık durumunda postların haciz altına alınmayıp teminat karşılığı serbest bırakılması, konunun incelenmesi amacıyla Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi’ne acilen bilgi verilmesi.**

Gümrük idârelerine getirilecek hayvanat postekileri için gümrüklerden Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri’ne ma’lûmât verileceği ve bu bâbda Rûsûmat Emânet-i Celilesi’nden Rûsûmat Nezâretleri’ne tastîr buyurulan tahrîrât-ı umûmiyye sûretinin gönderildiği ve Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri ile postekiler ashâbı aralarında mübâyenet vukua getirilmemesi ve şayet mübâyenet vukuunda malları taht-ı hacze alınmayıp teminata rabtıyla esbâb-ı

³³ İkinci Takım’da 1026 numaralı tahrirata müracaat.

³⁴ İkinci Takım’da 1026 numaralı tahrirata müracaat.

mübâyenetin li'eclittahhik Nezâret-i Umûmiyye'ye inhâ olunması, fi 27 Zilhicce sene 1306 ve fi 12 Ağustos sene 1305. (24 Ağustos 1889)

420 | **Kara avcılığına mahsus av tezkerelerinin avcılara ne şekilde verileceği ve tezkere harcının ne şekilde tahsil edileceği.**

Berre mahsûs av tezâkirinin avcılara ne sûretle verileceğinin ve bu tezkereler harcının ne vechile istifâ' olunacağının beyânına dair, fi 3 Recep sene 1306 ve fi 21 Şubat sene 1304. (5 Mart 1889)

421 | **Konsoloslar ile konsolosluk çalışanlarına hükümetler tarafından ücretsiz av tezkeresi verilmemesi.**

Konsoloslarla muavin ve tercüman ve kavas gibi me'mûrîn ve müstahdemîn-i ecnebîyeye av için hükümetlerden meccânen varaka i'tâ' olunmaması hakkında Mâlîye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye tastir buyurulan muharrerât-ı âliye sûretinin gönderildiği, fi 26 Zilhicce sene 1307 ve fi 31 Temmuz sene 1306. (12 Ağustos 1890)

422
35 | **Tezkeresi olmaksızın avcılık yapan kişilerin av gereçlerine yerel devlet görevlilerince el konulup satılması, kaçak avcıların Düyûn-ı Umumiyye idarelerine teslim edilmesi, ele geçen aletler içerisinde savaş tüfekleri çıkması durumunda bunların satılmayıp Tophane-i Amire'ye gönderilmesi, el konulan alet edevâtın satışından elde edilen gelirin İhbâriye Talimatı doğrultusunda ilgililerine dağıtılması.**

Bilâ-tezkere avcılık edenlerden zabt olunacak âlât-ı saydiyenin hükümet-i mahalliyeye hıfzıyla fûrûht ettirilerek esmânının Düyûn-ı Umûmiyye İdârceleri'ne teslimi ve zabt olunacak âlât-ı saydiye miyânında harp tüfekleri zuhûr eylediği takdirde fûrûht olunmayıp bilâ-semen Tophane-i Âmire'ye gönderilmesi hususuna Şûrâ-yı Devlet'çe karâr sudûr buyurulduğu ve fûrûht olunacak âlât-ı saydiye esmânından nisfinin ihbâriyye ta'limâtı mücibince tevzi' ve nisf-i diğerinin Düyûn-ı Umûmiyye icmâllerine irâd kaydedilmesi, fi 13 Rebiülâhir sene 1308 ve fi 14 Teşrinisânî sene 1306. (26 Kasım 1890)

423 | **Avlanırken görülen avcılara tezkereleri olup olmadığının jandarmalar ve kır serdarları tarafından sorulması, tezkeresi olmayanların en yakın Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne**

³⁵ İkinci Takım'da 1018 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 1019 numaralı tahrirata müracaat.

gönderilmesi, bu konudaki yazıların Dahiliye nezaretince vilayetlere gönderildiği.

Sayd ederken görülecek avcılarının tezkereleri olup olmadığının kır serdarlarıyla jandarma zabıtan ve neferatı taraflarından sorulması ve tezkere ibraz edemeyenlerin en yakın bulunan Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'ne göndermeleri zımnında icâb eden jandarma kumandanlıklarına tebligât-ı mukteziye icrâ'sı husûsü Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye işâr buyurulduğu, fi 28 Recep sene 1307 ve fi 8 Mart sene 1306. (20 Mart 1890)

424 | Sadece tömbeki satışı yapacak olan dükkanlardan alınacak bey'iyeye resminin şehir ve beldelere göre tarifesi.

Dükânlarda yalnız tömbeki satacaklardan 1. sınıf şehirlerde birer buçuk ve 2. sınıf şehirlerde birer ve 3. sınıf beldelede yarımşar Osmanlı altını Bey'iyeye Resmi istihsâl olunması, fi 8 Rebiülevvel sene 1300 ve fi 6 Kânûnusânî sene 1298. (18 Ocak 1883)

425 | Tütün ile birlikte tömbeki satışı yapacak olan dükkanlardan alınacak bey'iyeye resminin şehir ve beldelere göre tarifesi.

Dükânlarda tütün ile birlikte tömbeki satacaklardan tömbeki için lira 100 kuruş hesabıyla 1. sınıf şehirlerde otuz yedişer buçuk ve 2. sınıf şehirlerde yirmi beşer ve 3. sınıf beldelede on ikişerbuçuk kuruş Bey'iyeye Resmi istifâ' kılınması, fi 11 Rebiülahir sene 1300 ve fi 7 Şubat sene 1298. (19 Şubat 1883)

426 | Seyyar tömbeki satıcılarından şehir ve belde farkı olmaksızın 1,5 Osmanlı altını bey'iyeye resmi alınması.

Gezgincilik sûretiyle tömbeki satacaklardan ale-s-seviyye birer buçuk Osmanlı altını Bey'iyeye Resmi istihsâl olunması, fi 28 Ramazan sene 1299 ve fi 31 Temmuz sene 1298. (12 Ağustos 1882)

427 | Seyyar tütün ve tömbeki satıcılarından şehir ve belde farkı olmaksızın tömbeki için 1,5 Osmanlı altınına ilave olarak 1,5 Osmanlı altını daha bey'iyeye resmi alınması.

Gezgincilik sûretiyle hem tütün ve hem de tömbeki satacaklardan tömbeki için başkaca birer buçuk Osmanlı altını Bey'iyeye Resmi istifâ' kılınması, fi 7 Rebiülahir sene 1300 ve fi 5 Kânûnusânî sene 1298. (17 Ocak 1883)

428 | Osmanlı vatandaşları gibi İran vatandaşlarında tömbeki satması durumunda bey'iyye resmi vermeye mecbûr olduğu.

Tömbeki satan tebea-i Îrâniyenin Devlet-i Âliyye tebeası gibi Bey'iyye Resmi'ni vermeye mecbûr bulundukları ve keyfiyyet Dahiliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile'ye bâ-muharrerât-ı âliye iş'âr buyurulduğu, fi 19 Muharrem sene 1301 ve fi 7 Teşrinisâni sene 1299. (19 Kasım 1883)

429 | Tömbeki satan İran ve Osmanlı vatandaşlarından bey'iyye resmini ödemeye karşı çıkanların ticari faaliyetlerinin yasaklanması.

Tömbeki satan Tebea-i Devlet-i Âliyye ve Îrâniye ve saireden istihsâli iktizâ' eden Bey'iyye Resmi'ni itada muhâlefet edenlerin icrâ'-yı sanattan men' edilmeleri ve bu bâbda Vilâyât-ı Celile'ye bâ-telgrafnâme-i sâmi icrâ'-yı vesâyâ buyurulduğu, fi 22 Ramazan sene 1298 ve fi 5 Ağustos sene 1297. (17 Ağustos 1881)

430 | Dükkanlarda tömbeki satan ve bey'iyye tezkeresini kaybedenlere ücretsiz olarak yeni tezkere verilebileceği, gezginci ve sergici tarzında çalışıp tezkeresini kaybedenlere ise ancak yeniden bey'iyye vergisi ödemeleri durumunda tezkere verilebileceği.

Dükkânlarda tömbeki satanlardan bey'iyye tezkeresini zâyi edenlere zayiden meccânen diğer tezkere verilmesi ve gezginci ve sergici bâyilerden zâyi edenlerden bi-tekrar Bey'iyye Resmi alınarak yeniden tezkere verilmesi, fi 11 Şaban sene 1294 ve fi 8 Ağustos sene 1293. (20 Ağustos 1877)

431 | Tezkeresiz olarak tömbeki satanlardan bey'iyye vergisinin iki katı para cezası alınması, bu paranın bir katının Düyûn-ı Umumiyyeye îrâd kaydedilip kalanının ihbariye talimatı doğrultusunda dağıtılması, bu kişilerin bir kere daha kaçak tömbeki satmaları durumunda bey'iyye vergisinin üç katı tutarında para cezasına çarptırılacağı.

Bilâ-tezkere tömbeki fûrûht edenlerden Bey'iyye Resmi'nin ikişer katı cezâ-yi nakdî ahzıyla birer katının icmâl-i mahsûsuna îrâd kaydıyla diğer birer katının ihbâriyye ta'lîmâtı mücibince muhbir ve memûrine itâ' ve tevzi' olunması ve mükerrerlerden Bey'iyye Resmi'nin üçer katı cezâ-yi nakdî alınması, fi 22 Cemâziyelâhir sene 1308 ve fi 21 Kânûnusâni sene 1306. (2 Şubat 1891)

432
³⁶

Tütün ve ipek aşarı ile birlikte toplanacak Maârif Yardım Hisselerinin ne şekilde toplanacağı, teslim alınacağı ve gönderileceği.

Tütün ve harir öşrüyle birlikte istifâ' olunacak Menâfi' ve Maârif Hisselerinin sûret-i ahz ve teslim ve irsâli beyânına dair, fi 7 Muharrem sene 1307 ve fi 22 Ağustos sene 1305. (3 Eylül 1889)

433
³⁷

Tütün ve ipek aşarı ile birlikte toplanacak Maârif Yardım Hisselerinin hangi oran üzerinden toplanacağı.

Tütün ve harir öşrüyle birlikte istifâ' olunacak Menâfi' ve Maârif Hisselerinin ne nisbet üzere istihsâl olunacağını beyânına dair, fi 11 Cemâziyelâhir sene 1307 ve fi 20 Kânûnusânî sene 1305. (1 Şubat 1890)

³⁶ İkinci Takım'da 1033 numaralı tahrirata müracaat.

³⁷ Arazi-i seniyyede meskûn ahali tarafından hususa getirilen kozalardan hisse-i mezkurenin ahzı icap etmeyeceği 169 numaralı mazbatanın beşinci fıkrası mücebince 86 harir numaralı ve fi 19 Teşrinievvel sene 320 tarihli tahriratıyla İzmir'e tebliğ olunmuştur.

ALT INCI BÖLÜM

A. Tezkere ve koçanların ne şekilde talep edileceği, tezkerelerin sayımı, saklanması, devri, yazımı, iptali ve iadesi.

434 İdarelerin altı aylık ihtiyacı dikkate alınarak tezkerelerin toplu olarak talep edilmesi, tezkerelerin tümünün bitmesi beklenmeksizin bir sonraki altı aylık ihtiyacın da zamanında istenmesi.

Altı aylık İdâreye kâfi görünecek her nevi tezâkirin birden talep olunması ve bu altı aylık tezâkirin hitâmından evvel diğer altı aylığının talep ve celbi ne kadar vakte muhtaç olduğu hesap olunarak ona göre vaktiyle davranılması, fi 21 Zilhicce sene 1292 ve fi 6 Kânûnusânî sene 1291. (18 Ocak 1876)

435 İdarelerde bulunan tezkerelerin sürekli olarak kontrol edilmesi, tüketim durumu dikkate alınarak kalan tezkerelerin ne kadar süre yeteceğinin hesaplanması ve buna göre yeni tezkere talep edilmesi, tezkerelerin zamanında talep edilmemesinden dolayı yapılacak posta ve telgraf iletişim masraflarının sorumlularından talep ve tahsil edileceği.

İdarelerde bulunan tezâkirin mevcûdu daima yoklanılarak sarfiyâtın derece-i devamına nazaran ne kadar müddet kifâyet edeceği ve bunların talep ve celbi ne kadar vakte muhtaç olduğu nâzar-ı hesâba alınarak ve her türlü ihtimalât derpiş olunarak mevcûdun altı aylık sarfa kâfi mikdâra iblâğı için ne mikdâr tezâkir celbine lüzûm görünür ise talep olunması ve vaktiyle talep olunmayıp da idârelerdeki tezkerelerin mevcûdu azalmasından dolayı alınacak muhabere için verilecek Posta ve Telgraf ücretlerinin bâdilerine tazmin ettirileceği, fi 13 Cemâziyelâhîr sene 1307 ve fi 22 Kânûnusânî sene 1305. (3 Şubat 1890)

436 Zamanında tezkere talep edilmemesinden dolayı tezkere sıkıntısı yaşayan idarelere en yakın idarelerden tezkere takviyesi yapılması, böyle bir durumda idarelerin memur ve başkatiplerinin sorumlu tutulacakları.

Vakit ve zamanıyla talep olunmamasından dolayı tezkeresiz kalan idârelere civar bulunan diğer idârelerden gönderilmesi ve böyle tezkeresiz kalan idârelerin me'mûr ve başkatiplerinin taht-ı mes'uliyete alınacağı, fi 4 Cemâziyelevvel sene 1293 ve fi 15 Mayıs sene 1292. (27 Mayıs 1876)

437 | Taşralarda bulunan idarelere gönderilecek tezkere ciltlerinin ne şekilde sayılacağı, belgelerin eksiksiz ulaşması durumunda konunun resmi yazı ile genel merkeze bildirilmesi, eksik çıkması durumunda ise toplu olarak iade edilmesi.

Taşra idârelerine gönderilecek tezâkir-i mütenevvia ve ciltlerinin ne yolda ta'dâd olunacağını ve ta'dâdında tamam zuhûr ettiği takdirde vusûlünün iş'âr ve noksan zuhûr eylediği hâlde heyetiyle iade olunmasının beyânına dair, fi 20 Zilhicce sene 1292 ve fi 5 Kânûnusânî sene 1291. (17 Ocak 1876)

438 | Taşralarda bulunan idarelere gönderilecek tezkere ciltlerinin eksiksiz ulaşması durumunda resmi yazı ile genel merkezin bilgilendirilmesi, eksik çıkması durumunda ise kurşun mühürleri bozulmaksızın paketlerin toplu olarak iade edilmesi, nezaret, müdiriyyet ve memuriyetlere gönderilecek tezkere paketlerine kurşun mühür vurulması.

Taşra idârelerine gönderilecek tezâkir-i mütenevvia ve ciltlerinin ta'dâdında tamam zuhûr eylediği takdirde derhal vusûlünün iş'âr ve noksan zuhûr eylediği hâlde kurşun mühürleri bozulmaksızın heyetiyle iade olunması ve nezâretlerden müdiriyyetlere ve müdiriyyetlerden me'mûriyyetlere gönderilecek tezâkir denklerine kurşun mührü darbıyla irsâl olunması, fi 20 Muharrem sene 1293 ve fi 4 Şubat sene 1291. (16 Şubat 1876)

439 | Taşralarda bulunan idarelere gönderilecek tezkere ciltlerinin eksiksiz ulaşmasını takiben düzenlenecek makbuz senetlerinin nazırlar ve muhasebe başkatipleri tarafından mühürlenmesi.

Taşra idârelerine gönderilecek tezâkir-i mütenevvia ve ciltlerinin tamam zuhûr eylediği takdirde vusûllerini mübeyyin tanzim ve irsâl olunacak makbûz senedâtının nâzırlara iştiraken muhasebe başkatipleri tarafından dahi mühürlenmesi, fi 21 Cemâziyelâhir sene 1294 ve fi 20 Haziran sene 1293. (2 Temmuz 1877)

440 | Tezkere ciltlerinin güvenli yerlere konularak anahtarlarının nazır, müdür ve memurlar tarafından korunması, tezkerelere ihtiyaç duyulduğunda Müdiriyyetlerinde müdürler, Memuriyetlerde ise memurlar tarafından saklandığı yerden çıkartılarak kullanacak memurun gözü önünde sayılıp ona teslim edilmesi, tezkereleri kaybeden ve yok olmasına sebep

olanların tazminata mahkum edilecekleri.

Tezâkir-i mütenevvia ciltlerinin emniyetli mahallere konularak anahtarlarının nâzır ve müdür ve me'mûrlar nezdlerinde hıfzolunması ve tezâkir-i mezkûrenin nefs-i idârelerde sarf için lüzûmu halinde müdiriyyette ise müdürler ve me'mûriyyetlerde ise me'mûrlar ma'rifetiyle mahfûz olduğu mahalden çıkarılıp sarfedecek me'mûru gözü önünde bi't-ta'dâd ona teslim edilmesi ve bunlardan zayi ve telef vuku' bulduğu takdirde bâdilerinin tazminâta uğrayacakları gibi kanûnen mücâzât dahi görecekları, fi 4 Muharrem sene 1287 ve fi 25 Mart sene 1286. (6 Nisan 1870)

- 441** | Tezkere ciltlerinin güvenli yerlere konularak anahtarlarının nazır, müdür ve memurlar tarafından korunması, bunları kaybeden ve yok olmasına sebep olanların tazminata uğrayacağı ve haklarında soruşturma açılacağı.

Tezâkir-i mütenevvia ciltlerinin emniyetli mahallere konularak anahtarlarının nâzırlar ve merkez müdürleri ve müdür ve me'mûrlar nezdlerinde hıfzolunması ve bunların zayi ve telef vuku' bulduğu takdirde bâdilerinin tazminâta uğrayacakları gibi taht-ı mes'uliyette dahi kalacakları, fi 4 Cemâziyelevvel sene 1302 ve fi 7 Şubat sene 1300. (19 Şubat 1885)

- 442** | Tezkere ciltlerinin karışık kullanılmaması ve numaralarının sıra ile yürütülmesi.

Tezâkir-i mütenevvia koçanlarının cilt numaralarının hiçbir vakit tecdid edilmeyip müteselsilen yürütülmesi, fi 24 Safer sene 1298 ve fi 12 Kânûnusânî sene 1296. (24 Ocak 1881)

- 443** | İdarelerce adi kağıt üzerine yazı yazılarak tezkere düzenlenmemesi, bu şekilde davrananların derhal memuriyetten uzaklaştırılması, diğer idareler tarafından düzenlenen bu tarz evrak görüldüğünde sahiplerine geçici olarak matbu tezkereler verilip adi kağıt üzerine yazılan tezkerelerin teslim alınması ve Genel Merkeze bilgi verilmesi.

İdarelerden âdi kağıt üzerine tezkere i'tâ' olunmaması ve i'tâ' edenlerin derhal me'mûriyyetlerinden azledilmesi vesair idârelerden verilenler zuhûr eylediği takdirde ashâbına tebdilen matbû' tezkereler verilerek âdi kağıt üzerine yazılmış olan tezkerenin ahzıyla Nezâret-i Umûmiyye'ye ma'lûmât verilmesi, fi 12 Muharrem sene 1280 ve fi 16 Haziran sene 1279. (28 Haziran 1863)

444 | İdarelerce verilecek her çeşit tezkerenin sabit mürekkeble yazılması, adi mürekkeble kullanan memur ve yöneticiler hakkında işlem yapılacağı.

İdârelerden verilecek her nevi tezâkirin sâbit mürekkeble yazılması ve âdi mürekkeble yazılmış tezkere verildiği takdirde memurları ile âmirlerinin mes'ul tutulması, fi 15 Safer sene 1280 ve fi 19 Temmuz sene 1279. (31 Temmuz 1863)

445 | Düyûn-ı Umumiyye idarelerinden verilecek her çeşit tezkerenin sabit mürekkeble yazılması hususunun yeniden bildirildiği, adi mürekkeble kullanan memur ve yöneticiler hakkında en sert şekilde işlem yapılacağı.

İdârelerden verilecek her nevi tezâkirin sâbit mürekkeble yazılması te'kiden bildirildiği ve âdi mürekkeble yazılmış tezkere verenler haklarında muâmele-i şedide icrâ' kılınacağı, fi 19 Rebiülahir sene 1301 ve fi 5 Şubat sene 1299. (17 Şubat 1884)

446 | İdarelerce düzenlenecek tezkerelere basılacak kişi ve kurum mühürlerinde neft yağından üretilen mürekkeble kullanılması.

İdârelerden verilecek tezâkire basılacak zat ve idâre mühürlerinin neft yağıyla ma'mûl mürekkeble tab' edilmesi, fi 9 Safer sene 1287 ve fi 28 Nisan sene 1286. (10 Mayıs 1870)

447 | İdarelerce düzenlenecek her çeşit tezkere ve koçanlarda eşyanın cinsi, ismi, vergi miktarı ile düzenlenme tarihlerinin gösterilmesi.

İdârelârden verilecek her nevi tezâkirle koçanlarına hâvî oldukları eşyanın cins ve esmân ve resimleri mikdârıyla tarih-i imrârlarının gösterilmesi, fi 11 Şevvâl sene 1278 ve fi 29 Mart sene 1278. (10 Nisan 1862)

448 | İdarelerce düzenlenecek tezkerelerde eşyaların kutu sayısı, numarası ve markalarının gösterilmesi.

İdârelerden verilecek her nevi tezâkire hâvî oldukları eşyanın mevzu bulundukları kabların adet ve numara ve markalarının gösterilmesi, fi 29 Recep sene 1279 ve fi 8 Kânûnusânî sene 1278. (20 Ocak 1863)

449 | Düyûn-ı Umumiyye idarelerinden verilecek her çeşit tezkere koçanında vergi tutarının yanı sıra ödemenin ne çeşit akçe ile

yapıldığıının gösterilmesi, varış noktalarına ulaşan tezkerelerde bu bilgilerin yer almaması durumunda tezkere sahipleri hakkında hiçbir işlem yapılmayıp sözkonusu tezkerelerin bir zarfa konularak gönderilmesi ve konu hakkında Genel Merkezin bilgilendirilmesi.

İdarelerden verilecek her nevi tezâkirle koçanlarına ne mikdâr resm ve ne cins akçe alındığının gösterilmesi ve mevâirdlere vürûd edecek tezkerelerde o vechile alınan resmin cinsi gösterilmemiş olduğu takdirde ashâbı hakkında bir güne muâmele olunmayıp mezkûr tezkerenin leffîyle Nezâret-i Umûmiyye'ye ma'lûmât verilmesi, fi 17 Safer sene 1302 ve fi 24 Teşrinisânî sene 1300. (6 Aralık 1884)

450 | Düyûn-ı Umumiyye idarelerince düzenlenecek tezkere koçanlarına alınan akçelerin cins, adet ve miktarlarının kuruş olarak yazılması.

İdarelerden verilecek her nevi tezâkirle koçanlarına alınan akçenin yalnız cinsiyle mikdâr-ı kuruşu yazılıp adedinin gösterilmemesi, fi 27 Cemâziyelevvel sene 1302 ve fi 2 Mart sene 1301. (14 Mart 1885)

451 | İdarelerce düzenlenecek her çeşit tezkereye sahibinin isminden başka ünvan ve şöhretlerinin de yazılması.

İdarelerden verilecek her nevi tezâkire ashâbının isimlerinden başka lâkap ve şöhretlerinin dahi derc edilmesi, fi 2 Cemâziyelevvel sene 1284 ve fi 20 Ağustos sene 1283. (1 Eylül 1867)

452 | İdarelerce düzenlenecek tezkerelerde eşya miktarı ile vergi tutarı rakamlarının sağına ve soluna ikişer çizgi çekilmesi.

İdarelerden verilecek tezkerelerin hâvî oldukları eşyanın mikdârıyla alınmış olan resmin kemmiyyetine dair tezkerelere yazılacak rakamın iki tarafına ikişer çizgi çekilmesi, fi 18 Zilhicce sene 1284 ve fi 31 Mart sene 1284. (12 Nisan 1868)

453 | İdarelerce düzenlenecek tezkerelerde eşya miktarı ile vergi tutarının tezkerelerin ilgili bölümlerine yazılması ve bu rakamların sağına ve soluna ikişer çizgi çekilmesi.

İdarelerden verilecek tezkerelerin hâvî oldukları eşyanın mikdârıyla alınmış olan resmin kemmiyyetine dair tezkerelerin cetvel hanelerine yazılacak

rakamın iki tarafına ikişer çizgi çekilmesi, fi 25 Şaban sene 1285 ve fi 28 Teşrînisânî sene 1284. (10 Aralık 1868)

454 | İskenderiye yoluyla Mısır'a gönderilecek eşyalar için düzenlenecek tezkerelerde, bu eşyaların İskenderiye yoluyla doğruca Mısır'a gideceğinin açıkça belirtilmesi, Mısır gümrüğünce yapılan işlemlerle düzenlenen tezkerelerin idarelerce kabul edilmesi.

İskenderiye tarikiyle Mısır'a gönderilecek eşya için verilecek tezkerelere hâvî oldukları eşyanın İskenderiye tarikiyle doğruca nefsi-i Mısır'a gideceğinin tahrîr ve izah olunması ve bu tezkereler üzerine Mısır gümrüğünden olunacak muamelenin ve Mısır gümrüğünden verilecek tezkerelerin kabûl olunması, fi 7 Rebiülahir sene 1298 ve fi 23 Şubat sene 1296. (7 Mart 1881)

455 | Girit, Midilli ve Cezair-i Bahr-i Sefid'de bulunan şehir ve kasabalara gönderilecek eşyalar için düzenlenecek tezkerelerde yalnızca ada isminin değil o adanın hangi iskelesine gidileceği bilgisinin de açıkça yazılması.

Girit ve Midilli gibi Cezair'de bulunan şehir ve kasabâta gönderilecek eşya için verilecek tezkerelerde yalnız cezîrelerin ismiyle iktifâ' olunmayıp gideceği cezîrenin hangi iskelesine ihraç kılınacağına dahi derc ve tasrih olunması, fi 15 Recep sene 1290 ve fi 26 Ağustos sene 1289. (7 Eylül 1873)

456 | Taşoz Adasına gönderilecek eşyalar için düzenlenecek tezkerelerde yalnızca ada isminin değil sözkonusu malların o adanın hangi iskelesine gideceği bilgisinin de açıkça yazılması.

Taşoz Cezîresi'ne gönderilecek eşya için verilecek tezkerelerde yalnız cezîrenin ismiyle iktifâ' olunmayıp mezkûr cezîrenin Hırvat ve Talus iskelelerinden hangisine ihraç olunacağına dahi derc ve tasrih kılınması, fi 26 Recep sene 1293 ve fi 4 Ağustos sene 1292. (16 Ağustos 1876)

457 | Kara ve deniz yoluyla sevk edilecek eşyalar için düzenlenecek nakliye tezkerelerinde varış yerinin gösterilmesi, tezkerelerin kaybedilmesi durumunda tezkereyi veren İdareden şahadetname alınması, gitmesi gereken yerden başka bir yere götürülen eşyaların vergisi ödenmedikçe geçişine izin verilmemesi, mal sahibinin bu eşyaları başka bir yere

götüreceğini beyan etmesi durumunda söz konusu malların tezkeresiyle beraber İdare ambarında tutulması, bir yere getirilen malların bir kısmının satılıp bir kısmının satılmaması ve kalan malların bir başka yere sevk edilmek istenmesi durumunda yeni tezkere düzenlenmesi, tezkerede belirtilen varış yerinin değiştirilmek istenmesi durumunda eski tezkerenin sahibi elinde alınıp yerine yenisinin düzenlenmesi.

Berren ve bahren bir mahalle nakil edilecek eşya için verilecek nakliye tezkerelerine mevridinin gösterilmesi ve bu tezkerelerin zayi halinde mahrec-i idârelerinden şehâdetnâme verilmesi ve mevriden gayriye gelen eşya orada sarf ve fûrûht edileceği hâlde resmi alınmadıkça dahil-i memlekete getirilmesine müsaade olunmaması ve fakat sahibi o eşyayı tezkerede muharrer mevridine götürüleceğini beyân eylediği takdirde dahil-i memlekete götürülmesine müsaade olunmayıp idâre ambarında tevkifiyle muahharen tezkeresiyle beraber sahibine teslim olunması ve bir mahalle getirilen eşyanın kâffesini veya bir mikdârını orada satamayıp da başka yere nakletmek ister ise meccânen diğer tezkere i'tâ' olunması ve bir mahal için alınan tezkerenin hâvî olduğu eşya henüz mahrec-i idâresinden kaldırılmaksızın sahibi bunları diğer mahalle göndermek isteyerek tezkerenin tebdilini talep eyler ise evvelce verilmiş olan tezkerenin yed'inden bi'l-ahz battâl edilerek tebdilen ve meccânen diğer tezkere i'tâ' kılınması, fi 16 Cemâziyelâhir sene 1290 ve fi 28 Temmuz sene 1289. (9 Ağustos 1873)

458 İdarelerce düzenlenecek tezkerelerde varış yerlerinin mal sahibinin beyanı üzerine tezkereye yazıldığını ispat etmek amacıyla idarelerde bir defter tutulması, bu deftere varış yerlerinin yazılıp tezkere sahiplerine bizzat imzalatılması.

İdârelerden verilecek tezâkirin hîn-i tahrîrinde mevridleri ashâbının ifâdeleri üzerine yazıldığını isbât için idârelerde birer defter tutulup mevrid isimlerinin ona kaydıyla yanbaşlarına ashâbına imza ettirilmesi, fi gurre-i Rebiülâhir sene 1293 ve fi 13 Nisan sene 1292. (25 Nisan 1876)

459 Tezkerelerin üst kısmında varış noktasındaki Düyûn-ı Umumiyye idarelerinin bağlı olduğu Nezaret ve Merkez müdürlüklerinin yanlış gösterilmemesi amacıyla Mülhakat idarelerinin hangi nezaret ve müdürlüğe bağlı olduğunu gösteren listenin idarelere gönderildiği.

Tezâkir bâlâlarında gösterilecek Mevrid İdâreleri'nin tâbi olduğu nezâret ve merkez müdiriyyetlerinin yanlış gösterilmemesi zımında Mülhakat İdâreleri'nin hangi nezâret ve merkez müdiriyyetleri dahilinde bulunduğunu gösterir tanzim olunan cetvelin gönderildiği, fi 18 Cemâziyelâhir sene 1308 ve fi 18 Kânûnusânî sene 1306. (30 Ocak 1891)

460 | İdarelerce düzenlenecek tezkerelerin müdür, memur, başkatip ve sandık eminlerinin kişisel mühürleriyle mühürlenmesi, müdür ve memurların görev gereği başka bir yere gitmeleri durumunda tezkerelerin vekil sıfatıyla başkatipler tarafından imzalanması.

İdârelerden verilecek her nevi tezâkirin müdür veya me'mûrlar ile başkatip ve sandık eminleri taraflarından zât mühürleriyle temhîr olunması ve müdür ve me'mûrların hasb-el-icâb bir tarafa gittiklerinde başkatip, "*idâre-i filan vekil, müdür veyahut vekil me'mûr*" diyerek başkatipler tarafından imza edilmesi, fi 5 Cemâziyelevvel sene 1285 ve fi 11 Ağustos sene 1284. (23 Ağustos 1868)

461 | Tezkere kaybı durumunda düzenlenecek şhadetnamelerden harç alınmayacağı.

Tezkeresini zâyî edenlere verilecek şhadetnâmeler için harç aranılmaması husûsuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişâhi şeref müteallik buyurulduğu, fi 17 Şevvâl sene 1278 ve fi 5 Nisan sene 1278. (17 Nisan 1862)

462 | Vergisi ödenmiş olan bir eşyanın sahibi tarafından başka bir yere sevk edilmek istenmesi durumunda düzenlenecek tezkerelerden harc alınmayacağı.

Rûsûm-ı lâzimesi alınmış olan eşyanın muahharen ashâbı tarafından mahall-i âhere nakledileceği zaman talep olunacak hasbî tezkereler için harç aranılmaması husûsuna irâde-i seniyye-i hazret-i padişâhi şerefsudûr buyurulduğu, fi 18 Muharrem sene 1279 ve fi 9 Temmuz sene 1278. (21 Temmuz 1862)

463 | İdarelerce düzenlenecek ücretsiz tezkerelerin sandık eminleri tarafından mühürlenmemesi.

İdârelerden verilecek hasbî tezkerelerin sandık eminleri tarafından temhîr edilmemesi, fi 7 Safer sene 1288 ve fi 15 Nisan sene 1287. (27 Nisan 1871)

464 | Çıkış idarelerince düzenlenen ve varış noktalarındaki

idarelere sunulan her çeşit tezkerenin arkasına varış tarihinin yazılıp varış idarelerince mühürlenmesi, tezkereleri kullanılan koçanların genel merkeze iade edilmesi, tezkere koçanlarında varış yerlerinin belirtilmesi.

İdârelerden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunacak her nevi tezâkirin tarih-i vusûlleri zuhûrlarına işaret olunarak zirleri İdâreler mühr-i kebirîyle temhîr kılınması ve tezkereleri sarf olunmuş koçanların iade olunacağı zaman hangi idâreden vürûd ettiği bilinmek için her bir koçanın ilk veyahut nihâyet varakanın bulunduğu idâre mühr-i kebirîyle mühürlenmesi, fi 29 Muharrem sene 1282 ve fi 11 Haziran sene 1281. (23 Haziran 1865)

465 Resmi mührü bulunmayan varış idarelerine sunulan tezkerelerin üstüne geliş tarihlerinin yazılıp o idaredeki memurların şahsi mühürleriyle mühürlenmesi, gelen tezkerelerin o varış idaresinin bağlı bulunduğu müdüriyet veya memuriyete gönderilmesi, idarelere ulaşan belgeler üzerindeki mühürlerin hangi memuriyetlere ait olduğunun incelenmesi ve onaylanması.

Müht-i kebirî bulunmayan idârelere ibrâz olunacak tezâkirin tarih-i vusûlleri zuhûrlarına işaret olunduktan sonra zirlerinin me'mûrlarının zât mühürleriyle temhîr ile tâbî oldukları müdüriyet veya me'mûriyete gönderilerek o tezkerelerin müdüriyet veyahut me'mûriyete vusûlü anda mezkûr tezkereler zuhûrlarındaki zât mühürlerinin hangi me'mûrlüğün mührü olduğunun şerh ve tasdik kılınması ve tezkereleri sarf olunmuş koçanların temhîri maddesinin dahi aynıyle icrâ' olunması, fi 17 Rebiülahir sene 1282 ve fi 27 Ağustos sene 1281. (8 Eylül 1865)

466 Çıkış idarelerince düzenlenen ve varış idarelerine sunulan her çeşit tezkerenin sahibi elinden alındığı anda en üstten en alta kadar kalın yazıyla "battal" kelimesi yazılarak iptal edilmesi, ancak bu sırada sabit mürekkeble yazılmış olan rakam ve ibarelerin bozulmamasına dikkat edilmesi.

İdârelerden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunacak her nevi tezâkirin ashâbından alındığı anda hemen derûnlarında muharrer olan matbû' ibârelerin üst satır başından alt satırı nihâyetine kadar fakat derûn-ı tezâkirde matbû' bulunan ibârelerden mâ-adâ Mahrec İdârelerince sabit mürekkeble yazılmış olan rakam ve ibârelere halel getirilmeksizin kalın yazı ile "battal" kelimesi

keşide olunması, fi 28 Zilkade sene 1283 ve fi 21 Mart sene 1283. (2 Nisan 1867)

467 Çıkış idarelerince düzenlenen ve varış idarelerine sunulan tezkerelerden üzerine varış tarihi ve “*battâl*” kelimesi yazılmamış olanları görüldüğü taktirde, bu tarz belgelerin Rûsûmat İdaresi’ne gelip gitmesi için harcanacak posta ve vapur navlun ücretlerinin sorumlu başkatipten tazmin edileceği, tekrarı halinde ise başkatibin değiştirilmesine kadar gidileceği.

İdârelerden verilip Mevrid İdâreleri’ne ibrâz olunmuş olan her nev’i tezâkirden Mevrid İdâreleri’nce tarih-i vusûlleri zahriyye edilmemiş ve battâl kelimesi keşide olunmamışları zuhûr cylediği taktirde bu misillü tezkerelerin gelip gitmesinde verilecek posta ücreti veya vapur navlu bunu gönderen nezâret başkatibine tazmîn ettirilmek üzere tezkerelerin iade olunacağı gibi tekrarı halinde başkatibin tebdiline kadar yürünüleceği, fi 6 Muharrem sene 1285 ve fi 16 Nisan sene 1284. (28 Nisan 1868)

468 Varış noktalarındaki idarelere sunulacak tezkerelerde belirtilen eşyalarla gelen eşyaların aynı cins ve miktarda olması durumunda tezkerelere “*mutabıktır*” ibaresinin yazılıp İdare Heyeti tarafından mühürlenmesi ve “*battâl*” kelimesi yazılarak iptal edilmesi, buna aykırı davranan memurların derhal görevden alınması.

Mevrid İdâreleri’ne ibrâz olunacak her nevi tezâkirin hâvî oldukları eşya ile muayene olunarak zuhûrlarına vürûd eden eşyanın cins ve mikdârı tezkeresine “*mutabıktır*” ibâresi yazılarak İdâreler heyeti taraflarından temhîr olunduktan sonra battâl kelimesi keşide olunması ve bu muâmeleye riâyet etmeyen me’mûrların derhal azilleriyle beraber mes’uliyet-i şedide altına alınacağı, fi 6 Şaban sene 1301 ve fi 19 Mayıs sene 1300. (31 Mayıs 1884)

469 Çıkış noktalarındaki idarelerce düzenlenecek tezkerelerde sehven yanlışlık yapılması durumunda ne yapılacağı, yanlışlık yapılan belgenin farkına varılmaksızın sahibi eline verilmesi ve varış noktalarında bu belge ile işlem yapılması durumunda ne şekilde hareket edileceği.

Mahrec idârelerinden verilecek tezkerelerde sehv vuku’ bulduğu taktirde ne yapılmak lâzım geleceğinin ve dikkat olunmayarak verilip Mevrid İdâreleri’ne

ibrâz olunacak tezkerelerden sehvi ve muâmelesi noksan zuhûr edenlerin hâvî olduğu eşya hakkında olunacak muâmelenin beyânına dair, fi 13 Recep sene 1283 ve fi 9 Teşrinisânî sene 1282. (21 Kasım 1866)

- 470** Varış noktalarındaki idarelere sunulacak tezkerelerin şüpheye yer vermeyecek derecede sehven yanlış ve eksik hazırlandığının anlaşılması durumunda sahiplerinden depozito alınmaması ve mallarının tutulmaması.

Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunacak tezkerelerden tüccâr hakkında şüphe vermeyecek sûrette sehvi ve muâmelesi noksan zuhûr edenler için ashâbindan dipozito alınmaması ve mallarının tevkif edilmemesi, fi 2 Rebiülahir sene 1284 ve fi 22 Temmuz sene 1283. (3 Ağustos 1867)

- 471** Çıkış noktalarındaki idarelerce düzenlenen ve varış noktalarındaki idarelere sunulan tezkerelerde mürekkebin yayılması veya sahibinin elinin ıslak olması nedeniyle yazıların kirlenmesi veya üzerinden kalemle iki defa geçilmiş olmasından dolayı yazıların kabaca düştüğü durumlarda herhangi bir sorun yaratılmaması.

Mahrec idârelerinden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunacak tezkerelerden mürekkebin kalemden kesret üzere cereyânıyla bazı kelimeleri yayılmış veya ashâbının elinde nemlenerek yazıları kirlenmiş veya iki kere kalem yürütülüp yazıları kabaca düşmüş olan tezkerelere ilişilmemesi, fi 12 Zilkade sene 1283 ve fi 4 Mart sene 1283. (16 Mart 1867)

- 472** Çıkış idarelerince düzenlenen ve varış idarelerine sunulan tezkerelerde sehven yanlış yazılmış rakamların üzerine çizgi çekilip doğrusunun yazılması veya miladi ve rumi tarihlerde yanlışlık yapılması durumlarında herhangi bir sorun yaratılmaması ve bu tür tezkerelere ceza kesilmemesi.

Mahrec idârelerinden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunacak tezkerelerden numara çizilip sonra üzerine yazılmış veya tekrar kalem yürütülerek tashih edilmiş veya garbi veya rumi tarihleri yevmlerince sehv vuku' bulmuş olan tezkerelere ilişilmemesi ve bunlar için sâhi cezası icrâ' olunmaması, fi 8 Zilkade sene 1284 ve fi sene 19 Şubat sene 1283. (2 Mart 1868)

- 473** Varış noktalarındaki idarelere sunulacak tezkerelerde rumi veya hicri tarihlerden herhangi birisinin yazılmaması

durumunda sorun yaratılmaması ve bu tarz tezkerelere ceza kesilmemesi.

Rumi tarihi konulup da garbî veyahut garbî tarihi konulup da rumî tarihi terkim olunmamış tezkerelere Mevrid İdâreleri'nce ilişilmemesine ve bunlar için sâhi cezası icrâ' olunmamasına dair, fi 22 Recep sene 1288 ve fi 25 Eylül sene 1287. (7 Ekim 1871)

474 Sahte tezkere düzenleyen memurların Ceza Kanunu'nun 152. maddesi gereğince en az 10 yıl, memur olmayan kişilerin ise 7 seneyi geçmeyecek şekilde kürek ve kalebendlik cezasına çarptırılması.

Sahtekârlıkla tezkere tagyîr edenlerin Ceza Kanûnname-i Hümâyûnu'nun 152. maddesi hükmünce me'mûrinden olanların 10 seneden aşağı olmamak ve me'mûrinden olmayanların 7 seneyi tecâvüz etmemek üzere kürek veya kalebendlik cezasıyla mücâzât olunmaları husûsuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişâhi şerefsudûr buyurulduğu ve keyfiyyet Vilâyât-ı Celile'ye bâ-evâmirname-i sâmi iş'âr buyurulduğu, fi 13 Şevvâl sene 1280 ve fi 9 Mart sene 1280. (21 Mart 1864)

475 Sahte veya kalem oynatılarak düzenlenmiş tezkereye konu mallara el konulup taşıyan kişinin güvenlik güçlerine teslim edilmesi, bu çeşit tezkereler hakkında işlem yapmayan ve sahte tezkere ile mal geçişine göz yuman memurların tazminata mahkum edileceği.

Sahte ve kalem karıştırılarak tagyîr edilmiş tezkere ibrâz edildiği takdirde hâvî olduğu eşyanın tevkifiyle beraber nâkîlinin hükûmete teslim olunması ve bu misillü tezkerelere ilişilmeyerek hâvî oldukları eşyanın imrârına müsaade eyleyen mevrid me'mûrlarının tazminâta uğrayacakları, fi 18 Muharrem sene 1285 ve fi 28 Şubat sene 1284. (12 Mart 1869)

476 Mühürleri eski tezkerelerden sökûlmek suretiyle düzenlenmiş ve içerdiği eşyanın cins ve miktarı değiştirilmiş tezkerelerin idarelere sunulması durumunda tezkereye konu eşyalara el konulması ve durumun hemen Genel Merkeze bildirilmesi.

Mühürleri diğer hükümsüz tezkerelerden çıkarılarak yapııştırılmış ve hâvî olduğu eşyanın cins ve mikdârı tahvil olunmuş tezkere ibrâz edildiği takdirde

hâvî olduğu eşyanın tevkiyiyle beraber keyfiyyetin Nezâret-i Umûmiyye'ye bildirilmesi, fi 6 Safer sene 1298 ve fi 25 Kânunuevvel sene 1296. (6 Ocak 1881)

477 | Sahte veya kalem oynatılmak suretiyle düzenlenmiş tezkere içeriğine konu mallara ait para cezalarının sözkonusu belgeler idarelere sunulduğu anda tahsil edilmesi.

Sahte ve kalem karıştırılarak tagyîr edilmiş tezkerelerin hâvî olduğu eşyanın iktizâ' eden cezâ-yi nakdîlerinin sahtekârlığın zâhire ihracı tahkikatının arkası alınmasına taalluk edilmeyerek tezkerelerin hîn-i ibrâzında tahsil olunması, fi 23 Rebiülevvel sene 1286 ve fi 21 Haziran sene 1285. (3 Temmuz 1869)

478 | Bozuk ve işlemi tamamlanmamış tezkere düzenleyen ve veren memurlar ile bu tezkereleri kabul eden varış noktalarındaki İdare memurları hakkında uygulanacak cezalara ilişkin nizamnamenin gönderildiği.

Bozuk ve muânelesi nâkıs tezkere veren ve kabûl eden mahrec ve mevrid me'mûrları haklarında olunacak mücâzâta dair altı maddeyi hâvî kaleme alınan nizamnamenin gönderildiği, fi 11 Muharrem sene 1296 ve fi 23 Kânunuevvel sene 1294. (4 Ocak 1879)

479 | Düyûn-ı Umumiyye idarelerinden verilecek makbuzlarda silinti, yalama, kazıntı ve düzeltme yapılmaması.

İdârelerden verilecek makbûz senedâtında silme, yalama, hakk ve tashih gibi bozukluk bulunmaması ve bulunduğu takdirde sehvli tezkereler misillû bâdileri hakkında ceza icrâ' kılınacağı, fi 6 Rebiülahir sene 1290 ve fi 20 Mayıs sene 1289. (1 Haziran 1873)

480 | Çıkış idarelerince verilip varış noktalarındaki idarelere sunulan ve sahibi elinden alınıp biriktirilen tezkerelerin bir defter halinde genel merkeze gönderilmesi, tezkere dökümleri ile koçan dökümleri arasında fark çıkması durumunda eşya vergisinin iki kat olarak talep ve tahsil edileceği.

Mahrec idârelerinden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunarak toplanacak tezâkirin bâ-defter gönderilmesi ve bu tezkerelere icmâl ve koçanından fazla görünecek eşya resminin iki kat olarak mevrid me'mûrlarına tazmîn ettirileceği, fi 12 Muharrem sene 1281 ve fi 4 Haziran sene 1280. (16

- 481** Çıkış idarelerince verilip varış noktalarındaki idarelere sunulan ve sahibi elinden alınıp biriktirilen tezkerelerin deftersiz olarak gönderilmemesi, aksi durumda muhasebe başkatiplerinin sorumlu tutulacağı.

Mahrec idârelerinden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunarak toplanacak tezâkirin deftersiz gönderilmemesi ve gönderildiği takdirde Nezâret Muhasebe başkatiplerinin şediden mes'ul tutulacakları, fi 4 Zilkade sene 1283 ve fi 25 Mart sene 1282. (6 Nisan 1866)

- 482** Çıkış idarelerince verilip varış noktalarındaki idarelere sunulan ve sahibi elinden alınıp biriktirilen tezkereler ile çıkış noktalarındaki idarelerde tutulan kullanılmış tezkerelere ait koçanların ne şekilde Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne gönderileceği.

Mahrec idârelerinden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunarak toplanacak tezâkir ile Mahrec İdârelerinde evrâkı sarf olunmuş koçanların suret-i irsâli hakkında bazı izahata dair, fi 23 Cemâziyelevvel sene 1285 ve fi 29 Ağustos sene 1284. (10 Eylül 1868)

- 483** Çıkış idarelerince verilip varış noktalarındaki idarelere sunulan ve sahibi elinden alınıp biriktirilen tezkerelerin her ayın sonunda düzenlenecek bir irsaliye belgesi ile Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne gönderilmesi.

Mahrec idârelerinden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunarak toplanacak tezâkir-i mütenevyanın beheme-hâl ay nihâyetlerinde bâ-irsaliyye İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fi 6 Şaban sene 1301 ve fi 19 Mayıs sene 1300. (31 Mayıs 1884)

- 484** Çıkış idarelerince verilip varış noktalarındaki idarelere sunulan ve sahibi elinden alınıp biriktirilen tezkerelerin yeni düzenlenen irsaliye belgeleri ile gönderilmesi, başka tarz yazı yazılmaması.

Mahrec idârelerinden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunarak toplanacak tezâkir-i mütenevvia ile ciltlerinin müceddeden tab' ve irsâl ettirilen irsâliyelerle gönderilip başkaca tahrîrât yazılmaması, fi 18 Reccep sene 1297 ve fi 14 Haziran sene 1296. (26 Haziran 1880)

485
38

Çıkış idarelerince verilip varış idarelere sunulan ve sahibi elinden alınıp biriktirilen tezkerelerin, çıkış idarelerinde üç ay zarfında tamamen tükenmeyen tezkere ciltlerinin ve sahil varış idarelerinde biriken tuz ihbarnamelerinin aylık olarak hazırlanmış listelere aktarılarak Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne gönderilmesi.

Mahrec idârelerinden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunarak toplanacak tezâkir-i mütenevvia ile üç mâh zarfında evrâkı kâmilen sarf olunamayan tezâkir-i mütenevvia ciltlerinin ve sahil Mevrid İdâreleri'nde birikecek tuz ihbârnamelerinin numûnesi mersûl cedâvil-i şehriyyeye ithalen gönderilmesi, fi 13 Ramazan sene 1303 ve fi 4 Haziran sene 1302. (16 Haziran 1886)

486

Çıkış idarelerince verilip varış noktalarındaki idarelere sunulan ve sahibi elinden alınıp biriktirilen tezkerelerin sahiplerinin elinden alınmasına dikkat edilmesi, bu tezkereleri sahiplerinin elinde bırakan memurların görevlerinden alınacakları.

Mahrec idârelerinden verilip Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunacak toplanacak tezâkirin ashâbı yedinde bırakılmaması ve bırakanların azl olunacaklarından başka mes'uliyet-i şedide tahtına alınacakları, fi 28 Şevvâl sene 1281 ve fi 16 Mart sene 1281. (28 Mart 1865)

B. Tuz tezkereleri, çeki defterleri, ambar pusulaları, sergi ve ihbarnameleri.

487

Bir köy veya aşiret halkından birkaç kişinin bir ocaktan tuz alırken içlerinden sadece birine toptan tezkere düzenlenmesi, ancak diğer kişilerin isimlerinin o tezkere ve tezkere koçanına kaydedilmesi.

Bir karye veya aşiret ahalisinden birkaç kesânın bir memlahadan tuz alacakları zaman içlerinden birinin müşteri ittihâzıyla onun ismine toptan bir kıt'a tezkere verilip fakat diğer arkadaşlarının cümlesinin esâmîsi o tezkere ile koçanına kayd olunması, fi 2 Rebiülevvel sene 1279 ve fi 15 Ağustos sene 1278. (27 Ağustos 1862)

³⁸ İkinci Takım'da 1035 numaralı tahrirata müracaat.

488 | 25 kıyyeye kadar satılacak perakende tuzlar için tezkere düzenlenmeyeceği.

Perakende sûretiyle 1/2 kıyyeden 25 kıyyeye kadar satılacak tuzlar için tezkere verilmemesi, fi 11 Cemâziyelevvel sene 1283 ve fi 8 Eylül sene 1282. (20 Eylül 1866)

489 | 25 kıyyeye kadar satılacak perakende tuzlar için tezkere düzenlenmesine gerek olmadığıın yinelandığı.

Perakende sûretiyle 1/2 kıyyeden 25 kıyyeye kadar satılacak tuzlar için tezkere verilmemesi te'kidten bildirildiği, fi 6 Şevvâl sene 1297 ve fi 30 Ağustos sene 1296. (11 Eylül 1880)

490 | Kaçak olarak yakalanan ve ihbarcılara verilecek yerli tuzlar için tezkere düzenlenmesi, varış idarelerinde tezkere tutarından daha fazla tuz çıkması durumunda fazla kısım için yenibaştan tezkere düzenlenmesi, tuz müşterilerine verilecek tezkerelerde hata yapılmamasına özen ve dikkat gösterilmesi.

Kaçak olarak tutulup muhbirlerle verilecek yerli tuzları için tezkere verilmesi ve mevridlerde tezkerelerinde muharrer olan mikdârdan fazla zuhûr edecek tuzlar için ashâbına müceddeden tezkere i'tâ' olunması ve tuz müşterilerinin alacakları tezkerelerin sehiden salim olmasına dikkat kılınması hakkında Tuz ta'limâtı'nın 18. bendi yerine kaim olan madde-i nizâmiyyenin gönderildiği, fi 26 Cemâziyelâhir sene 1280 ve fi 25 Teşrinisânî sene 1279. (7 Aralık 1863)

491³⁹ | Kaçak olarak yakalandığı için ihbarcılara verilecek veya idarelerce başka kişilere satılacak yerli tuzların başka yerlere sevk edilmesi durumunda ne şekilde tezkere düzenleneceği.

Kaçak olarak tutulup muhbirlerle verilecek ve İdâreler tarafından âher kimselere satılacak yerli tuzlarının diğer mahalle nakledileceği sûrette ne yolda tezkere verileceğinin tarif kılındığı, fi 17 Recep sene 1290 ve fi 28 Ağustos sene 1289. (9 Eylül 1873)

492 | Gizlice ithal edildiği için yakalanıp el konulan ve ihbarcılara verilecek olan yabancı menşeli tuzlar için tezkere verilmemesi.

³⁹ İkinci Takım'da 1036 numaralı tahrirata müracaat.

Hafiyyen ithal edilmesinden dolayı zabt ve müsâdere olunup muhbirlere verilecek ecnebî tuzları için tezkere verilmemesi, fi 25 Ramazan sene 1284 ve fi 18 Kânûnusânî sene 1283. (30 Ocak 1868)

493 | Bir ocaktan tuz alıp götürən tüccarın yolda bir başka tüccardan da tuz almak istemesi durumunda, o kişiye sözkonusu tuzun yolda satın alındığına dair bir tezkere verilmesi.

Bir adam bir memlahadan tuz alıp götürürken esna-yı râhta tüccârdan dahi tuz alacağı takdirde mezkûr tuzun esna-yı râhta mübâyaa olduğunu müş'ir şerhli tezkere verilmesi, fi 13 Rebiülahir sene 1297 ve fi 12 Mart sene 1296. (24 Mart 1880)

494 | Deniz yoluyla taşınacak tuzlar için yeni basılan tezkerelerin kullanılması, tezkere ciltlerinin üç ay içerisinde tamamen tükenmemesi durumunda ciltleriyle beraber Düyûn-ı Umumiyye İdare merkezine gönderilmesi, tuz taşıyan kişilerin elindeki battal edilmiş tezkereleri toplamayan ve Genel Merkeze iade etmeyen nazır ve müdürleri ile muhasebe başkatiplerinin sorumlu tutulacağı, tezkere ciltleri için nezaret ve müdürlüklerde birer defter tutulması.

Bahren nakil olunacak tuzlar için 1301 senesi Mayıs'ı ibtidasından (13 Mayıs 1885) itibaren her nezâret ve merkez müdiriyyetleri namına olarak yeniden tab' ve tertib olunup gönderilen tezâkirden verilmesi ve bu tezâkir ciltlerinin sarfına bed olunduğu mâh zarfında tezkereleri sarf olunmayıp da bir mikdârı ertesi ay zarfında bittiği hâlde bu ertesi ay nihâyetinde ve bu ertesi ayda dahi sarf olunmayıp da daha ertesi maha kaldığı sûrette işbu üçüncü ay zarfında mezkûr ciltlerin tezkereleri gerek bir kısmı sarf olunsun gerek yalnız bir nüshası sarf olunmuş bulunsun her hâlde mezkûr tezâkir ciltlerinin sarfına mübâşeret olunduğu aydan itibaren üç mâh nihâyetinde ciltleriyle maun İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi ve tuz nâkılı yedlerinden toplatılarak battal edilmiş olan tezkerelerin evkat-ı matlubede İdâre-i Merkeziye'ye iade olunmadığı takdirde nazır ve merkez müdürleriyle muhasebe başkatiplerinin mes'ul tutulacağı ve tezâkir ciltleri için nezâret ve merkez müdiriyyetlerinde birer defter tutulması, fi 26 Cemâziyelevvel sene 1302 ve fi 1 Mart sene 1301. (13 Mart 1885)

495 | Deniz yoluyla taşınacak tuzlar için yeni basılan tezkerelerden

kullanılması, tezkere ciltlerinin üç ay içerisinde tamamen tükenmemesi durumunda ciltleriyle beraber Düyûn-ı Umumiyye İdare merkezine gönderilmesi, tuz taşıyan kişilerden toplanan battal edilmiş tezkerelerin Nezaretlerden Merkez müdürlüklerine oralarından da Genel Merkeze gönderilmesi, tezkere ciltleri için nezaret ve müdürlüklerde birer defter tutulması.

Berren nakil olunacak tuzlar için evvelce irsâl kılınan yeni tezâkir ciltlerinin sarfına bed olunduğu mâh zarfında tezkereleri hitâm bulduğu hâlde o mâh nihâyetinde ve sarfına bed olunduğu mâh zarfında tezkereleri sarfolunmayıp da bir mikdârı ertesi ay zarfında bittiği takdirde bu ertesi ay nihâyetinde ve bu ertesi ayda dahi sarf olunmayıp da daha ertesi maha kaldığı sûrette işbu üçüncü ay zarfında mezkûr ciltlerin tezkereleri gerek bir kısmı sarfolunsun ve gerek yalnız bir nüshası sarfedilmiş bulunsun her hâlde mezkûr tezâkir ciltlerinin sarfına mübâşeret olunduğu aydan itibaren üç mâh nihâyetinde ciltleriyle maan ve tuz nâkulleri yedlerinden toplanılarak battâl edilmiş olan tezâkirden bir mâh zarfında terâküm edecek mikdârının dahi bi-eyyi hâl o malın nihâyetinde icmâle rabten me'mûriyyetlerden müdiriyyet ve merkez me'mûriyyetlerine ve onlardanda nezâret ve merkez müdiriyyetlerine ve oralarından dahi İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi ve tezâkir ciltleri için nezâret ve merkez müdiriyyetlerinde birer defter tutulması, fi 5 Ramazan sene 1303 ve fi 27 Mayıs sene 1302. (8 Haziran 1886)

496 Varış noktasına ulaşan ve bir kısmı yada tamamı başka bir yere sevk edilecek olan tuzlar için sahibinin elinde bulunan tezkerenin alınıp arkasına şerh düşülmesi ve sevk edilecek tuzlar için yeniden ayrı bir tezkere düzenlenmesi.

Mevridine bi'l-vusûl oradan ya kâffesi veyahut bir mikdârı âher mahalle nakil olunacak tuzlar için mevridlerde ashâbı yedlerinde bulunan ana tezkereleri bi'l-ahz zahriyye olunarak yeniden diğer müfrez tezkere verilmesi, fi 27 Safer sene 1289 ve fi 23 Nisan sene 1288. (5 Mayıs 1872)

497 Varış noktasına ulaşan ve bir kısmı ayrılarak kalanı başka bir yere sevk edilecek bir kıyyeden 100.000 kıyyeye kadar olan tuzlar için yeniden tezkere düzenlenmesi, tuz tüccarlarının her 15 günde bir kimlere ne kadar tuz sattıklarını gösteren listeleri idarelere vermesi ve ellerindeki tuz miktarından düşürmeleri, tuz tezkere ciltlerinden herhangi birisini

kaybeden memurun derhal görevden alınması ve o defterde yer alan en yüksek tuz bedeli tutarı kadar para cezasının tezkere cildini kaybeden memurdan talep ve tahsil edilmesi, tuz tezkere ciltlerinin Düyûn-ı Umumiyye idarelerinin o yerdeki en yüksek yetkilisi tarafından korunması, defterlerin kilitli tutulduğu yerlerin anahtarlarının yine bu kişilerce bizzat saklanması, her yıl Şubat ayı sonunda gerek kullanılmayan gerekse yeni sene için kullanılacak tezkerelerin bir deftere kaydedilerek Genel Merkeze gönderilmesi, her yılın Mart ayı başında tüccarların elinde bulunan tuz miktarını içeren listelerin Genel Merkeze iletilmesi.

Mevridine bi'l-vusûl oradan bir mikdârı ifrâzen mahall-i âhere nakil ve imrâr olunacak tuzlar için bir kıyyeden 5.000 kıyyeye ve 5.000 kıyyeden 10.000 kıyyeye ve 10.000 kıyyeden 30.000 kıyyeye ve 30.000 kıyyeden 50.000 kıyyeye ve 50.000 kıyyeden 100.000 kıyyeye kadar ve 100.000 kıyyeden ilâ-nihaye her nezâret ve merkez müdiriyyetleri namına olarak yeniden tab' ve tertib olunup gönderilen tezâkirden verilmesi ve 1301 senesi Mayıs'ı ibtidasından itibaren tuz tüccârı tarafından gerek ona ve gerek müfrez tezkere ile mevridlere getirilecek tuzların muayenesi bil'âhire tezkereleri ahz olunduktan sonra getirilen tuzların mikdârıyla tezkerelerinin numara ve tarihinin mersûl sergilere derciyle ashâbına i'tâ' olunması ve tuz tüccârı taraflarından tuz satıldıkça idârelere ihbâr-ı keyfiyyet ve sergilerini ibrâz ve irâc ederek satmış oldukları tuzlar için meccânen müfrez tezkerelerinden verilmesi ve tuz tüccârından her 15 gün zarfında sattıkları tuzların mikdârıyla tarihleri ve müşterilerin esâmisini mübeyyin birer pusula istenilerek bu pusulalar mücibince 15 günlük satışı toptan yedlerinde bulunan sergilerden tenzîl olunması ve tuz tezkerelerinden birinin ciltinden ziyâî halinde zâyî eden me'mûrun azliyle beraber o tezkere muharrer en ziyâde mikdâr tuz bedelinin tazmîn ettirileceği ve tezâkir ciltlerinin nezâretlerde nâzırların ve merkez müdiriyyetlerinde merkez müdirlerinin ve müdiriyyetlerde müdirlerin ve me'mûriyyetlerde me'mûrların muhâfazasına tevdi ve me'men mahallerde hıfz olunarak anahtarlarının nâzırlar ve merkez müdirleri ve me'mûrlar nezdlerinde hıfz kılınması ve beher sene Şubat ibtidasında mezkûr tezkerelerden sarf edilemeyip de bâkî kalanlarla sene-i cedide için gerek ona gerek ifrâzen i'tâ' olunacak tezkerelerin her birinden lüzûmu olacak mikdârını mübeyyin birer defterinin tanzimiyle İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi ve her Mart ibtidasında tuz tüccârı yedlerinde bulunacak bil-cümle sergiler

toplanılarak yedlerinde mevcûd bulunan tuz mikdârının derciyle yeniden sergi verilmesi ve toplanılan eski sergilerin nihâyetine *“işbu sergide muharrer şu kadar kıyye tuz merkûmun yed’ine verilen filan numaralı sergiye nakil olunmuştur”* ibâresi yazılıp ve mühürlenerek İdâre-i Merkeziye’ye gönderilmesi, fi 26 Cemâziyelevvel sene 1302 ve fi 1 Mart sene 1301. (13 Mart 1885)

498 | Gerek Düyûn-ı Umumiyye İdaresi hesabına gerekse tüccar hesabına deniz yolu ile getirilecek tuzlar için varış noktalarındaki idarelere ihbarname gönderilmesi ve ihbarname doğrultusunda işlem yapılması, bir sahil İdaresi’nden bir başka sahil İdaresi’ne tezkeresiz olarak tuz getirilmesi ve bu tuzlara ait ihbarnamelerin tezkere tarihinden itibaren iki ay içerisinde gönderilmemesi durumunda Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezinin yazıyla bilgilendirilmesi, varış idarelerine gelen ihbarnamelerin battal edilmiş tezkerelerle birlikte her ay sonu Genel Merkeze gönderilmesi.

Gerek Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi hesabına olsun ve gerek tüccâr hesabına bulunsun ana tezkerelerle bahren nakil olunacak tuzlar için verilecek tezkerelerde gösterilecek mevrîd me’mûrlarına mersûl ihbârnamelerden gönderilmesi ve bu ihbârnamelere mevrîd veyahut mevride yakın idârelerce tarif olduğu vechile muâmele icrâ’ olunması ve sevâhilden bir mevride bâ-tezkere getirilecek tuzların tezkereleri tarihlerinden itibaren iki ay nihâyetine kadar ihbârnamesi zuhûr etmediği takdirde mevrîd me’mûrları tarafından mercilerine ve mercilerinden dahi Nezâret-i Umûmiyye’ye iş’âr-ı keyfiyyet olunması ve bu ihbârnamelerden Mevrîd İdâreleri’nde beher mâh zarfında terâküm edeceklerin her ay nihâyetinde battâl edilmiş olan tezkerelerle beraber İdâre-i Merkeziye’ye gönderilmesi, fi 26 Cemâziyelevvel sene 1302 ve fi 1 Mart sene 1301. (13 Mart 1885)

499 | Kara yoluyla taşınacak tuzlar için varış idarelerine ihbarname gönderilmemesi.

Berreyin nakil olunacak tuzlar için Mevrîd İdâreleri’ne ihbârname gönderilmemesi, 27 Rebiülevvel sene 1303 ve fi 21 Kânunuevvel sene 1301. (2 Ocak 1886)

500 | Deniz yoluyla tezkereli olarak taşınan tuzların bir kısmının

başka bir yere gönderilmesi durumunda sözkonusu tuzun ikinci varış noktası için ihbarname gönderilmesine gerek olmadığı.

Ana tezkere ve ihbârname ile bahren bir mevride nakil olunan tuzlardan bir mikdârının müfrez tezkere ile mahalli âhere imrâr edileceği takdirde bu tuz için ikinci mevriline ihbârname gönderilmemesi, fi 3 Şaban sene 1302 ve fi 6 Mayıs 1301. (18 Mayıs 1885)

501 Tuz tezkerelerinin ekindeki ambar pusulalarına tuz müşterilerinin isim ve tabiiyeti ile alacağı tuz miktarının yazılması ve altlarının İdare memurlarınca mühürlenmesi, ambarlardan tuz teslimatının bu pusula ile yapılması, pusulaların tuz ambar memurları ile katip ve kantarcılar tarafından mühürlenerek idarelere gönderilmesi, ambar pusulalarının tezkere koçanlarına yapıştırılması.

Tuz tezkerelerinin zirindeki ambar pusulalarına tuz müşterilerinin isim ve tabiiyetiyle alacağı tuzun mikdâr ve esmânı hane-i mahsûslarına terkim ve imlâ' ve zirleri idâre me'mûrları tarafından tahtim olunarak ambarlara isrâ' olunup mezkûr pusulalarda gösterilen tuz müşteriye i'tâ' olunarak zikr olunan pusulaya "*şu kadar kilogram tuz teslim ve i'tâ' olunmuştur*" ibâresi bi't-tahrir tuz ambar me'mûrlarıyla katip ve kantarcılar tarafından mühürlenerek idârelere gönderilmesi ve işbu pusulaların hâvi oldukları tuzlar için verilecek tezkerelerin kat' edildikleri koçanlarının varakalarına yapıştırılması, 3 Muharrem sene 1302 ve fi 11 Teşrinievvel sene 1300. (23 Ekim 1884)

502 Tuz ocakları ile ambarlardaki çeki defterlerinin el altında tutulması, satılan tuzların bu defterlere kaydedilmesi ve altlarının memur, katip ve kantarcılara imzalatılarak mühürletilmesi, tuz tezkerelerinin ekindeki ambar pusulalarında belirtilen tuz rakanu ile ambar çeki defterlerindeki teslim edilen tuz rakamlarının aynı olup olmadığına dikkat edilmesi.

Memlahalarla tuz ambarlarında çeki defterinin sûret-i matlubede tutulması ve tuz fûrûht olundukça onlara kayıt olunarak zirlerinin me'mûr ve katip ve kantarcılara tahtim veya imza ettirilmesi ve tuz tezkerelerinin zirindeki ambar pusulalarında muharrer tuz mikdârlarının çeki defterlerinde muharrer mikdârlara muvâfık ve mutabık bulunmasına dikkat olunması, fi 16

- 503** Sahilde bulunan tuz ocakları ile karalarda bulunan ambarlardan Düyûn-ı Umumiyye İdaresi hesabına sevk edilecek tuzlar için çeki defteri kullanılması, bu defterlerde kazıntı ve silinti yapılmaması, başkaca pusula ve el defteri kullanılmaması.

Sahilde bulunan memlaha ile karada bulunan ambarlar tertibatından olarak idâre nâm ve hesabına sevk olunacak olan tuzlar için mersûl çeki defterlerinden kullanılması ve bunlarda hakk ve silinti gibi yolsuzluklar vukua getirilmemesi ve bâdema mezkûr tuzlar için defterlerden mâ-adâ pusula ve el defteri gibi şeyler kullanılmaması, fi 26 Recep sene 1307 ve fi 6 Mart sene 1306. (18 Mart 1890)

- 504** Gerek kara yoluyla gerek deniz yoluyla sevk edilecek tuzlara ait tezkerelerin yeni kıyye olarak düzenlenmesi.

Gerek berren ve gerek bir mahalle bahren nakledilecek tuzlar için verilecek tezkerelere yeni kıyyelerin başkaca gösterilmemesi, fi gurre-i Cemâziyelevvel sene 1299 ve fi 8 Mart sene 1298. (20 Mart 1882)

- 505** Tuz tüccarlarının bir ocaktan alıp birkaç gemiye paylaştıracığı tuzlar için ayrı ayrı tezkere verilmesi, her bir tezkereye gemi kaptanı ile mal sahibinin isminin yazılması.

Tüccârın bir memlahadan iştirâ' edip birkaç sefîneye tahmil edecekleri tuzlar için ayrı ayrı tezkere verilmesi ve her bir sefîne için verilecek tezkerelerin her birerlerine sahibi ve sefîne kaptanı isimlerinin derc edilmesi, fi 16 Rebiülevvel sene 1280 ve fi 18 Ağustos sene 1279. (30 Ağustos 1863)

- 506** Tuz tüccarlarının ocaklardan alıp gemilere paylaştıracakları tuzlar için düzenlenecek tezkerelere "*pasaportuna müracaatla yazılmıştır*" ibaresinin şerh düşülmesi ve varış idarelerinde gemi kaptanlarının tezkereleriyle beraber pasaportlarına da bakılması.

Tüccârın memlahalardan iştirâ' edip sefinelere tahmil edecekleri tuzlar için verilecek tezkerelere sefîne kaptanlarının yedlerinde bulunacak pasaportlar mündericâtının tasrihiyle "*pasaportuna müracaatla yazılmıştır*" ibaresinin derc edilmesi ve mevridlerde dahi tezkerelerin pasaportlarla tatbik olunması, fi 9 Safer sene 1290 ve fi 26 Mart sene 1289. (7 Nisan 1873)

507 | Tuz tüccarlarının ocaklardan satın alıp gemilere paylaştıracakları tuzlar için düzenlenecek tezkere işleminin deniz yoluyla getirilip bir kısmı başka bir yere sevk edilecek tuz tezkereleri içinde uygulanması.

Tüccârın memlâhalardan iştirâ edip sefinelere tahmîl edecekleri tuzlar için verilecek tezkerelere (506) numaralı ve fi 26 Mart sene 1289 (7 Nisan 1873) tarihli tahrîrât-ı umûmiyye ile bildirilen muâmelenin bahren imrâr olunacak tuzlar için ifrâzen verilecek tezkerelerde dahi icrâ' olunması, fi 6 Cemâziyelevvel sene 1290 ve fi 19 Haziran sene 1289. (1 Temmuz 1873)

508 | Tuz tüccarlarının ocaklardan alıp gemilere paylaştıracakları tuzlar için düzenlenecek tezkerelere “*pasaportuna müracaatla yazılmıştır*” ibaresinin yanı sıra pasaport tarihinin de yazılması.

Tüccârın memlâhalardan iştirâ' edip sefinelere tahmîl edecekleri tuzlar için verilecek tezkerelere sefine kapitanlarının yedlerinde bulunacak pasaportlar mündericâtının tasrihiyle “*pasaportuna müracaatla yazılmıştır*” ibârenin dercinden başka pasaportlar tarihinin dahi ilâveten gösterilmesi, fi 4 Ramazan sene 1290 ve fi 13 Teşrinievvel sene 1289. (25 Ekim 1873)

509 | Tuz tezkerelerinin “hadd-i husus” kısmının tezkerelerin arkasına katlanarak yapıştırılması.

Tuz tezkereleri hadd-i husûs hanelerinin zâhirlerine bükülerek zâmk ile yapıştırılması, fi 19 Cemâziyehlâhir sene 1293 ve fi 29 Haziran sene 1292. (11 Temmuz 1876)

510 | Hadd-i husus bölümü kopmuş olarak varış idarelerine sunulan tuz tezkerelerinin getirilen tuza ait olup olmadığının ortaya çıkarılması açısından gerekli yazışmaların yapılması.

Hadd-i husûs hanesi kopuk olarak Mevrid İdâreleri'ne ibrâz olunacak tuz tezkerelerinin getirilen tuzun tezkeresi olup olmadığı Mahrec İdârelerince tebeyyün ettirilme üzere keyfiyyetin iş'âr olunması, fi 3 Safer sene 1287 ve fi 22 Nisan sene 1286. (4 Mayıs 1870)

511 | Tuz tezkerelerinin hadd-i husus bölümlerinin kopuk olmamasına varış idarelerince dikkat edilmesi, hadd-i husus bölümü kopuk tezkereleri kabul eden ve zarara sebebiyet veren memurların tazminata mahkum edileceği, zarar ortaya

çıkمامışsa birer aylık maaşlarının ceza olarak kesileceği.

Tuz tezkerelerinin hadd-i husûs haneleri kopuk olmamasına Mevrid İdârceleri'nce dikkat olunması ve dikkat edilmeyerek kabûl olunduğu takdirde bu bâbda zayıat vuku' bulmuş ise bu zayıatın bâdilerine tazmîn ettirileceği ve zayıat vuku' bulmamış ise bâdilerinin birer aylık maaşlarının cezâen kat' olunacağı, fi 25 Safer sene 1293 ve fi 9 Mart sene 1292. (21 Mart 1876)

512 | Tuz tezkerelerinin katlanıp yapıstırılan “hadd-i husus hanesi” kısmını gerektiği şekilde doldurmayan memurlar hakkında ne yapılacağı.

Hadd-i husûs hanesi metnine gayr-ı muvâfık olarak tuz tezkeresi kat' ve itâ' edenler haklarında olunacak mücâzâta dair, fi 25 Rebiülevvel sene 1288 ve fi 2 Haziran sene 1287. (14 Haziran 1871)

513 | Tuz tezkeresini kaybedenlere yeni tezkere verilmemesi.

Tuz tezkeresini zayı edenlere zayıinden tezkere verilmemesi, fi 21 Muharrem sene 1285 ve fi 1 Mayıs sene 1284. (13 Mayıs 1868)

514 | Tezkeresiz olarak tuz getiren kişilere ileride tezkere ibraz edecekleri hususunda kefalet göstermeleri durumunda dahi süre verilmemesi, bu şekildeki tuzların geçişine tuz bedelinin yanı sıra iki kat para cezası alınıp depozito edilmesi durumunda izin verilmesi, tezkerelerin sonradan ibraz edilmesini takiben gerekli inceleme yapıldıktan sonra depozitonun iade edilmesi, inceleme yapmaksızın depozito iade edip bundan dolayı zarara sebebiyet veren müdür ve memurların sorumlu tutulacağı.

Tezkeresinin geride kalmasına bazı esbâb beyân ederek bilâ-tezkere getirilen tuzlar için ileride tezkeresi ibraz olunmak üzere sâhib ve nâkullarının mehil ta'yiniyle kefâlete rabtedilmesi câiz olmayıp bu misillü tuzların bir kat esmânı ile iki kat cezâ-yi nakdisinin bi'l-hesap her ne mikdâra bâliğ olur ise o mikdâr akçe dipozito sûretiyle alınmadıkça imrârlarına ruhsat verilmemesi ve bu gibi geride kalan tezkerelerin sonradan ibrazında her türlü şübheden salim olduğu takdirde alınmış olan dipozitonun reddolunması ve bu tezkerelerin hîn-i ibrazında dikkat olunmayarak mezkûr tezkerelerde bozukluk ve fesat olduğu lede-t-tedkik tebeyyün ettiği takdirde bu bâbda terettüb etmiş olan hasarın sebep olan müdür ve me'mûrlara tazmîn ettirileceği, fi 6 Recep sene 1280 ve fi

C. İçki için verilecek üretim, nakliye, bey'iyye tezkereleri ile ipek tezkeresi işlemleri.

- 515** | Şişe ve fiçı içerisinde Osmanlı topraklarına getirilen yabancı menşeli şampanya ve bordo şarapları ile benzeri ülke içinde üretilmeyen yabancı içkilerden vergi tezkeresi istenilmemesi, ancak benzeri ülke içinde üretilen yabancı içkiler için tezkere istenilmesi.

Memâlik-i Ecnebiyye ma'mûlâtından şişe ve sandık ve fiçı derûnunda olarak Memâlik-i Şâhâne'ye getirilecek şampanya ve bordo ve emsâli şaraplarla dahilde mümâsili i'mâl olunmayan müskirât-ı ecnebiyyeden resm-i mirî tezkeresi aranılmayıp fakat dahilde mümâsili i'mâl olunan müskirât-ı ecnebiyyeden tezkere aranılması, fi 22 Zilhicce sene 1282 ve fi 25 Nisan sene 1282. (7 Mayıs 1866)

- 516** | İçki üretim tezkerelerini kaybedenlere ücretsiz olarak yeni tezkere verilebileceği.

Müskirât-ı i'maliye tezkerelerinin zayii halinde meccânen diğer tezkere verilmesine dair, fi selh-i Zilhicce sene 1282 ve fi 3 Mayıs sene 1282. (15 Mayıs 1866)

- 517** | Ölçümlemeyen kaçırılan içkilerden ceza olarak iki kat vergi alınması, yakalanan fazla içki miktarlarının üretim tezkerelerine ilave edilmesi, tezkeresiz yakalanan veya tezkeresinden fazla üretilen içkiler için sahiplerine ve taşıyanlara yeni üretim tezkeresi verilmesi.

İstimâreden mektûm olarak muahharen zâhire çıkarılan müskirâttan cezâen maa zam alınacak iki kat resm-i mirî ile müskirât mikdârlarının i'maliye tezkerelerine ilâve edilmesi ve bilâ-tezkere tutulacak ve tezkeresinden fazla zuhûr edecek müskirât için nâkilleri veyahut ashâbı yedlerine müceddeden i'maliye tezkeresi verilmesi, fi 4 Zilhicce sene 1282 ve fi 7 Nisan sene 1282. (19 Nisan 1866)

- 518** | Kontroller sırasında elinde eski içkisi kalmayan kişilerin üretim tezkerelerinin toplanarak iptal edilmesi, bu tezkerelerin biriken diğer tezkerelerle birlikte toplu olarak

Düyûn-ı Umumiyye merkezlerine gönderilmesi.

Müskirâtın hîn-i yoklamasında âmillerin yedlerinde âtik müskirâtı kalmayanların i'maliye tezkerelerinin yedlerinden toplanılarak ibtâlîyle tezâkir-i müterâkime-i saire ile bâ-defter merkezlere gönderilmesi, fi 3 Şaban sene 1301 ve fi 16 Mayıs sene 1300. (28 Mayıs 1884)

519 Vergiye esas kesin içki fiyatı belirlenmezden önce bir yerden başka bir yere sevk edilecek içkilere ne şekilde tezkere verileceği.

Kat'-i fiyat olunmazdan evvel bir mahalden diğer mahalle nakledilecek müskirâta ne yolda nakliye tezkeresi verileceğinin beyânına dair, fi gurre-i Cemâziyelâhir sene 1283 ve fi 27 Eylül sene 1282. (9 Ekim 1866)

520 Vergiye esas kesin içki fiyatı belirlenmezden önce bir yerden başka bir yere sevk edilecek içkilerden depozito yoluyla alınacak vergi miktarlarının içki nakliye tezkerelerinde açıkça gösterilmesi.

Kat'-i fiyat olunmazdan evvel bir mahalden diğer mahalle nakledilecek müskirâtan dipozito sûretiyle alınacak resm-i mirî mikdârlarının müskirât nakliyye tezkerelerinde sarâhaten gösterilmesi, fi 14 Recep sene 1300 ve fi 9 Mayıs sene 1299. (21 Mayıs 1883)

521 Tüccarlar tarafından perakende olarak satın alınan ve bir yerden başka bir yere taşınan vergisi ödenmiş şarap ve rakılar hakkında nakliye tezkerelerine ne şekilde açıklama yapılacağı.

Resm-i mirîsi verilmiş olarak tüccâr tarafından perakende sûretiyle mübâyaa ve cem' edilecek şarap ve arakların bir mahalle nakil olunacağı hâlde i'maliye ve nakliye tezkerelerine ne yolda tasrihat derc edileceğinin beyânına dair, fi 15 Cemâziyelevvel sene 1284 ve fi 2 Eylül sene 1283. (14 Eylül 1867)

522 Gerek deniz gerek kara yoluyla bir yerden başka bir yere sevk edilecek yerli ve yabancı menşeli her çeşit içki ve ispiroto için ne şekilde nakliye tezkeresi düzenleneceği ve tezkerelere ne şekilde açıklama yazılacağı.

Gerek bahren ve gerek berren bir mahalden diğer mahalle nakledilecek yerli ve ecnebî mahsûlü her nevi müskirât ve ispirotolar için ne yolda nakliye tezkeresi verileceğinin ve bu tezkerelere ne gibi tasrihat derc edileceğinin tarif kılındığı,

fi 16 Cemâziyelevvel sene 1292 ve fi 8 Haziran sene 1291. (20 Haziran 1875)

523 | Deniz yoluyla bir yerden başka bir yere sevk edilecek içkiler için gümrüklerce düzenlenecek eda tezkerelerinin yanı sıra idareler tarafından da nakliye tezkeresi düzenleneceği.

Bahren bir mahalle nakil olunacak müskirâta gümrükler tarafından verilecek edâ tezkerelerinden mâ-adâ Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri cânibinden dahi nakliye tezkeresi verileceği, fi 21 Şaban sene 1297 ve fi 16 Temmuz sene 1296. (28 Temmuz 1880)

524 | İçki üretim tezkeresinin hangi İdare tarafından verildiğinin içki nakliye tezkerelerine şerh düşülmesi.

Müskirât nakliye tezkerelerine hangi İdârenin kaçınıcı cilt ve varak numaralı i'maliye tezkeresinden müfrez olduğunun şerh ve beyân olunması, fi 19 Cemâziyelâhir sene 1286 ve fi 13 Eylül sene 1285. (25 Eylül 1869)

525 | Kağıt paranın tedavülden kaldırılması dolayısıyla içki nakliye tezkerelerine % 5 zam yapıldığının bildirilmesi.

Müskirât nakliye tezkerelerine kavâim-i nakdiyye karşılığı olan % 5 zammın ahz olunduğunun tasrih olunması, fi 2 Rebiülevvel sene 1296 ve fi 11 Şubat sene 1294. (23 Şubat 1879)

526 | İçki nakliye tezkerelerinin eski kıyye üzerinden değil yeni kıyye üzerinden düzenlenmesi.

Müskirât nakliye tezkerelerinde âtik kıyye gösterilmeyip cedid kıyye gösterilmesi, fi gurre-i Cemâziyelevvel sene 1299 ve fi 8 Mart sene 1298. (20 Mart 1882)

527 | Bir yerden başka bir yere sevk edilecek yerli şaraplar için düzenlenecek nakliye tezkerelerinde şarapların sergi numarası, sergi tarihi, fiyatı ve hangi kazanın ürünü olduğunun açıkça belirtilmesi.

Bir mahalden diğer mahalle nakledilecek yerli şarapları için verilecek nakliye tezkerelerine hâvî oldukları şarapların asıl sergilerine numara ve tarihleriyle hangi kaza mahsûlü olduklarının ve mahalleri fiyatlarının ne mikdâr olduğunun derc ve tasrih olunması, fi 29 Zilhicce sene 1305 ve fi 25 Ağustos sene 1304. (6 Eylül 1888)

528 | Bir yerden başka bir yere sevk edilecek yerli şaraplar için düzenlenecek nakliye tezkerelerinde bu şarapların sergi numarası, sergi tarihi, fiyatı ve hangi kazanın ürünü olduğunun açıkça belirtilmesi, aksine hareket edenlerin cezalandırılacağı.

Bir mahalden diğer mahalle nakil olunacak yerli şarapları için verilecek nakliye tezkerelerine hâvi oldukları şarapların asıl sergilerinin numara ve tarihleriyle hangi kaza mahsûlü olduklarının ve mahalleri fiyatlarının ne mikdâr olduğunun numûnesi vechile derc ve tasrih olunması ve buna riâyet etmeyenler hakkında cezâ icrâ' kılınacağı, fi 21 Rebiülahir sene 1307 ve fi 2 Kânunuevvel sene 1305. (14 Aralık 1889)

529 | İçki nakliye tezkeresini kaybedenlere çıkış noktalarındaki idarelerce şehadetname verilmesi, bu şehadetnamelere ne şekilde açıklama düşüleceği, şehadetnamelerin varış noktalarındaki idarelerce kabul edilmesi.

Müskirât nakliye tezkeresini zay'î edenlere Mahrec İdârelerinden şehâdetnâme itası ve bu şehâdetnâmelere ne yolda tasrihat derc edileceğinin tarif kılındığı ve bunların mevridlerde kabûl olunması, fi gurre-i Safer sene 1283 ve fi 2 Haziran sene 1282. (14 Haziran 1866)

530 | Deniz ve kara yoluyla bir yerden başka bir yere sevk edilecek içki, ipek için düzenlenecek nakliye tezkerelerinde varış noktalarının belirtilmesi, bu tezkerelerin kaybedilmesi durumunda çıkış noktalarındaki idarelerce şehadetname verilmesi.

Berren ve bahren bir mahalle nakledilecek müskirât ve harir için verilecek nakliye tezkerelerine mevridlerinin gösterilmesi ve bu tezkerelerin zayîi halinde Mahrec İdârelerinden şehâdetnâme verilmesi, fi 24 Şevvâl sene 1295 ve fi 9 Teşrinievvel sene 1294. (21 Ekim 1878)

531 | İki taksit halinde ödenen içki bey'îyye tezkerelerinde ödemenin hangi yıla ve hangi döneme ait olduğunun şerh düşülmesi.

Mart taksiti için verilecek müskirât bey'îyye tezkerelerine “*filan senenin Eylûl ibtidasına kadar altı aylık*” ve Eylûl taksidi için verileceklere dahi “*filan senenin Mart'ı ibtidasına kadar altı aylık*” ibârelerinin ve alınan resimlerin taksid-i evvel

veyahut taksid-i sanî için olduğunun işaret ve derc edilmesi, fi 28 Cemâziyelevvel sene 1285 ve fi 15 Eylül sene 1284. (27 Eylül 1868)

- 532** Diğer tezkerelerin aksine içki bey'iyye tezkerelerinin arkalarına varış tarihlerinin yazılmaması, ancak bu tezkerelere sabit mürekkeble yazılmış rakam ve ibarelerin görülmesini engellemeyecek şekilde kalın yazı ile battal kelimesinin yazılması, aksi durumda nezaret başkatiplerinin sorumlu tutulacağı.

Müskirât bey'iyye tezkerelerine sair tezkereler misillü zahrlarına tarih-i vusûllerinin işaret olunmaması ve bu tezkerelerde matbû' bulunan ibârelerden mâ-adâ sabit mürekkeble yazılmış olan rakkam ve ibârelere hâlel getirilmeksizin kalın yazı ile battâl kelimesi keşide olunması ve hilâfı halinde nezâret başkatiplerinin mes'uliyeti bâkî olduğunun bilinmesi, fi 12 Recep sene 1285 ve fi 16 Teşrinievvel sene 1284. (28 Ekim 1868)

- 533** Tartım yerlerine götürülüp oradan satılacak olan ipek ve kozalar için verilecek tezkerelerin arkasına varış noktalarındaki idarelerce bu ipek ve kozaların hangi tarihte satıldığının ve vergisinin nereye kaydedildiğinin yazılması, ipek için düzenlenen eda tezkerelerinde ipek aşarının hangi tarihte nereye ödendiğinin ve vergisinin nereye kaydedildiğinin belirtilmesi.

Mizan mahallerine götürülüp oradan fûrûht edilmek üzere öteye beriye nakil olunacak harir ve kozalar için verilecek tezkerelere Mevrid İdâreleri'nce hâvî oldukları harir ve kozaların hangi tarihte fûrûht olunup alınan resmin kaçınıcı icmâl yevmiyesine îrâd kayd olunduğunun zahriyye ile mahrecine iade olunması ve rûsûm ve harir için verilen edâ' tezkerelerine öşrünün hangi tarihte ne mikdâr olarak alınıp hangi icmâl yevmiyesine geçirildiğinin metinlerine tahrîr ve tasrîh olunması ve harir mizanlarından verilecek ruhsatiye tezkerelerinde ahz olunan resmin mikdârı yazı ile tahrîr ve terkim kılınması, fi 9 Recep sene 1297 ve fi 5 Haziran sene 1296. (17 Haziran 1880)

- 534** Bir yerden başka bir yere sevk edilen ipek koza ve tohumları için aşar vergisinin ödendiğine dair ücretsiz nakliye tezkeresi verilmesi, satılamadığı için başka bir yere götürülen mallara ait tezkerelerin o yerlerin Düyûn-ı Umumiyye idarelerince ücretsiz olarak yenilenmesi, tezkeresiz olarak götürülecek

malların yabancı menşeli olması durumunda bunların teminata bağlanması ve Genel Merkeze bilgi verilmesi.

Bir mahalden diğer mahalle nakil olunacak harir ve koza ve tohumlar için ashâbı yedine öşrü alındığını mübeyyin meccânen birer nakliye tezkeresi itâ olunması ve mevridlerinde satılamayıp da başka mahallerde nakil ve imrâr olduğu hâlde oraların ve vardıkları yerlerde de satılamayarak diğer taraflara götürülür ise kezâlik o mahallerin Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri tarafından mezkûr tezâkirin yine meccânen tebdil edilmesi ve mevridlere bilâ-tezkere götürüleceklerin ecnebi malı olduğu iddia olduğu takdirde icâbı bildirilmek üzere teminata rabtıyla Nezâret-i Umûmiyye'ye ma'lûmât verilmesi, fi 21 Recep sene 1308 ve fi 18 Şubat 1306. (2 Mart 1891)

D. Hayvan postları, avcılık, tömbeki bey'iyyesi, ve bütün tezkereleri ile aşar taksiti makbuz senetleri ve bütün tezkerelerinin devri.

535 Hazine adına ihale yoluyla toplanan gelirlerden Deniz ve Kara Avcılığı ile Saydiye ve Tömbeki Bey'iyyesi için ne kadar tezkere gerektiğinin her sene Kanunuevvel ayı içinde Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne bildirilmesi.

Hazine-i Celile nâmına cibâyeti ihale buyurulan vâridâtтан berre ve bahre mahsûs kırmızı renkli saydiye ile Tömbeki Bey'iyyesi için mersûl tezâkirden verilmesi ve her sene bunlardan ne mikdârına lüzûm olduğunun beheme-hâl Kânunuevvel içinde Nezâret-i Umûmiyye'ye inhâ' olunması, fi 3 Cemâziyelevvel sene 1306 ve fi 24 Kânunuevvel sene 1304. (5 Ocak 1889)

536 Hazine adına ihale yoluyla toplanan gelirlerden deniz avcılığı için pembe, sünger avcılığı için gümüş renkli tezkere düzenlenmesi, 1305 yılı Şubat ayı sonuna kadar eski tezkerelerin kullanılabileceği.

Hazine-i Celile nâmına cibâyeti ihale buyurulan vâridâtтан sayd-ı bahri için pembe ve sünger saydiyesi için gümüş renkli tezâkirden verileceği ve 1305 senesi Şubat'ı nihâyetine kadar (12 Mart 1890) yeşil renkli olarak gay-i ez sarf mevcûd kalacak eski Sayd-ı Berri ve bahri tezâkiriyle gümüş renkli âtik Sünger Saydiye Tezâkiri'nin bâ-ma'rifet-i Hükûmet ihrâkıyla bâlâsı müfredatlı mazbatasının icmâle rabten gönderilmesi, fi 13 Cemâziyelevvel 1307 ve fi 24 Kânunuevvel sene 1305. (5 Ocak 1890)

537
40

Kara avcılığı için düzenlenen tezkerelerinin hangi yıllarda ne renk olacağı ve ne şekilde değişeceği.

Sayd-ı berri tezkerelerinin 1307 senesinde sarı ve 1308 senesinde yeşil ve 1309 senesinde mor ve 1310 senesinde mai ve 1311 senesinde beyaz renkli verileceği ve 1312 senesinden itibaren pembe renkli tezkerelerden bed ile her sene sırasıyla değişeceği, fi 13 Cemâziyelâhir sene 1308 ve fi 12 Kânûnusânî sene 1306. (24 Ocak 1891)

538

Mültezimlere ihale yoluyla verilen ve taksitler halinde toplanan İpek Aşarı ve Balık Vergisi için alınan paralara karşılık koçanlı makbuz senetleri düzenlenmesi.

Mültezimlere ihaleten idâre olunacak Harir Öşrü ile Saydiye Rûsûmu için mültezimlerden mukassatan alınacak mebâlige mukabil mersûl koçanlı makbûz senedâtından verilmesi, fi 12 Recep sene 1306 ve fi 2 Mart sene 1305. (14 Mart 1889)

539

İmtiyâzlı eyaletlere mahsus tütün nakliye tezkerelerinin Reji memurlarına devredilmesi.

Eyâlât-ı mümtazeye mahsûs tütün nakliye tezâkirinin Reji Me'mûrları'na devredilmesi, fi 11 Cemâziyelâhir sene 1301 ve fi 27 Mart sene 1300. (8 Nisan 1884)

540

Tütün ziraatçılarına mahsus nakliye tezkerelerinin Reji memurlarına devredilmesi.

Tütün zürra'ına mahsûs nakliye tezâkirinin Reji Me'mûrları'na devredilmesi, fi 16 Cemâziyelâhir sene 1301 ve fi 1 Nisan sene 1300. (13 Nisan 1884)

541

Tütün sergi ve müruriye tezkereleri ile tüccarlara mahsus nakliye tezkereleri ve duhâna mahsus diğer tezkerelerin Reji memurlarına devredilmesi.

Tütün sergi ve mürûriyye ve tüccâra mahsûs nakliye ve duhâna mahsûs sair tezâkirin Reji Me'mûrları'na devredilmesi, fi 26 Cemâziyelâhir sene 1301 ve 11 Nisan sene 1300. (23 Nisan 1884)

⁴⁰ İkinci Takım'da 1011 numaralı tahrirata müracaat.

YEDİNCİ BÖLÜM

A. Düyûn-ı Umumiyye'ye ait kaçaklar hakkında düzenlenecek evraklar, soruşturma tutanaklarının ne şekilde düzenleneceği, kaçakların resmi makamlara ve mahkemelere sevk edilmesi durumunda dava harcı işlemleri.

542 | **Düyûn-ı Umumiyye memurlarının devlet memurları ile eşit tutulacağı.**

Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'nın me'mûrin-i devlete siyyân tutulması Düyûn-ı Umûmiyye Nizâmnamesi'nin sûretleri mersûl 16. maddesi fıkraları ahkâmından olduğu ve keyfiyyet Dahiliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile'ye iş'âr buyurulduğu, fi 25 Muharrem sene 1300 ve fi 24 Teşrinisani sene 1298. (6 Aralık 1882)

543 | **Çözümlemesi olası konularla ilgili olarak öncelikle devlet birimlerine başvurulması, sonuç alınamaması durumunda konunun Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne iletilmesi.**

Hükûmetlere mürâcaât edildiği hâlde tesviyesi mümkün olabilecek mevâdd için Nezâret-i Umûmiyye'ye mürâcaât olunmazdan evvel hükûmâta mürâcaât edilmesi ve mürâcaât edilip de semeresi görülemediği takdirde o vakit Nezâret-i Umûmiyye'ye beyân-ı hâl olunması, fi 16 Şaban sene 1298 ve fi 30 Haziran sene 1297. (12 Temmuz 1881)

544 | **Vergi konuları hakkında hükûmete başvurulacağı zaman hangi usûl ve esaslar dahilinde hareket edileceği.**

Mesâlih-i rûsûmiyye hakkında hükûmete mürâcaât edileceği zaman vuku' bulan mürâcaâtın hangi nizâm ve emre müstenid olduğunun irâe ve beyânıyla ona göre mürâcaât olunması, fi 27 Recep sene 1285 ve fi 31 Teşrinievvel sene 1284. (8 Kasım 1868)

545 | **Vergi konularında yabancı ülke konsolosluklarıyla herhangi bir yazışma yapılmaması, sorunların çözümü noktasında hükûmete müracaat edilerek gerekli bağlantının kurulması, yabancı konsolosluklar tarafından vergi memurlarına gelen resmi yazılara sözlü olarak cevap verilebileceği, konsolosluklarca yazılı olarak cevap istenmesi durumunda bu durumun yasak olduğunun kendilerine beyanı ve hükûmete**

| müracaat etmeleri gerektiğinin sözlü olarak tebliği.

Mesâlih-i rûsûmiyye hakkında düvel-i ecnebîyye konsoloslarıyla tahrîren hod-be-hod muhabere edilmeyip mesâil-i müteallikada hükûmâta mürâcaâtla ma'rîfet-i hükûmetle muhaberat-ı lâzime icrâ' kılınması ve şayet bunlar tarafından me'mûrîn-i rûsûmiyyeye bir iş'âr vuku' bulur ise şifâhen cevap verilmesinde beis olmayıp fakat tahrîren cevap isterler ise memnû'îyyetin beyânı ile hükûmete mürâcaâtları lâzım geleceğinin yine şifâhen tebliğ kılınması, fi 22 Şevvâl sene 1286 ve fi 12 Kânûnusânî sene 1285. (24 Ocak 1870)

546 | Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin mahkemelere intikal eden işlerinin mahkemeler tarafından iyice araştırılarak çözümlenmesi hususunun Adliye Nezaretine, tuz kaçağının önlenmesi hususunun da Dahiliye ve Harbiye nezaretlerine yazı ile bildirildiği, bu konuda devlet memurları ile jandarma ve polis kuvvetlerinin Düyûn-ı Umumiyye memurlarına yardımcı olması.

İdârenin mahâkime müteallik zuhûr edecek mesâlihanın mahâkim tarafından hüsn-i ruiyet ve tesviyesi husûsu bâ-tezkere-i sâmiye Adliye Nezâret-i Celîlesi'ne iş'âr buyurulduğu ve tuz kaçağının men'-i vuku' zımnında mülkiye me'mûrlarıyla Asâkir-i Nizâmiye ve zabtiyye-i Şâhâne taraflarından muâvenet olunması hakkında Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celile ile Harbiye Nezâret-i Celîlesi'ne tastir buyurulan muharrerât ve tezkere-i âliye sûretlerinin gönderildiği ve bu bâbda Harbiye Nezâret-i Celîlesi'nden dahi lâzım gelen kumandanlara evâmir-i mukteziye i'tâ' buyurulduğu, fi 26 Muharrem sene 1300 ve fi 25 Teşrinisânî sene 1298. (7 Aralık 1882)

547 | Bir yerde kaçak yerli ve yabancı menşeli tuz bulunduğunu haber veren ve yakalayanlara ihbariye (ödül) verileceği, resmi işlemlerin çabucak yürütülmesi amacıyla Düyûn-ı Umumiyye memurlarına yardımcı olunması hususunun Dahiliye Nezaretince vilayetlere resmi olarak bildirildiği.

Bir mahalde kaçak yerli ve ecnebî tuzu bulunduğunu haber veren ve tutanlara ihbâriyye verileceğinin Asâkir-i Nizâmiye ve Zabtiye-i Şâhâne'ye tebliğ olunması husûsu makam-ı vâlâ-yı seraskeriden ordu müşîriyyetleriyle fırka kumandanlıklarına ve bunun ahaliye dahi başkaca tebliği ve derdest edilecek kaçak tuzlardan hükûmetlere ait muâmelâtın sür'-at-i icrâ'sıyla Düyûn-ı

Umûmiyye Me'mûrları'na muavenat ve teshilât icrâ'sı husûsu dahi Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye iş'âr buyurulduğu, fi 5 Zilkade sene 1302 ve fi 3 Ağustos sene 1301. (17 Ağustos 1885)

548 Bir yerde kaçak yerli ve yabancı menşeli tuz bulunduğunu haber veren ve yakalayanlara ihbariye (ödül) verileceğinin kolluk kuvvetlerine tebliği, bu konudaki resmi işlemlerin çabucak yürütülmesi amacıyla Düyûn-ı Umumiyye memurlarına yardımcı olunması hususunun Dahiliye Nezaretince vilayetlere resmi olarak tekrar bildirildiği.

Bir mahalde kaçak yerli ve ecnebî tuzu bulunduğunu haber veren ve tutanlara ihbâriyye verileceğinin Asâkir-i Nizâmîye ve Zabtiye-i Şâhâne'ye tebliğ olunması husûsu makam-ı vâlâ-yı seraskeriyyeden ordu müşiriyetleriyle firka kumandanlıklarına ve bunun ahaliye tebliği ve derdest edilecek kaçak tuzlardan hükûmetlere ait muâmelâtın sür'at-i icrâ'sıyla Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'na muavenat ve teshilât icrâ'sı husûsu dahi Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye te'kidten iş'âr buyurulduğu, fi 15 Safer sene 1304 ve fi 1 Teşrinisânî sene 1302. (13 Kasım 1886)

549 Sahillerdeki gümrük idarelerine şişe içerisinde yabancı menşeli tuz getirildiğinde Düyûn-ı Umumiyye idarelerine bilgi verileceği.

Sevahilde vaki gümrük idârelerine şişeler derûnunda ecnebî tuzu getirildiği hâlde Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'ne ma'lûmât verileceği, fi 2 Şaban sene 1304 ve fi 14 Nisan sene 1303. (26 Nisan 1887)

550 Yerli ve yabancı menşeli kaçak tuz yakalandığında bu tuzlara Düyûn-ı Umumiyye idarelerince el konulması, mal sahiplerinin yakalayanların ve ihbar edenlerin soruşturma yapılması amacıyla hükûmet yetkililerine teslim edilmesi, düzenlenecek soruşturma tutanaklarından bir tanesinin mahalli Düyûn-ı Umumiyye İdaresinde tutularak, diğerinin yazı ile Genel Merkeze gönderilmesi, tutanaksız olarak tuz yakalayan memurların ortaya çıkabilecek zararlardan sorumlu tutulacağı.

Kaçak yerli ve ecnebî tuzu ile sairenin hîn-i derdestinde idârelerde tevkifiyle derhal bunların ashâbı ile tutan ve haber verenler ve tutulduğunu görenlerin mahalleri Hükûmet meclisine celble tahkikat icrâ' ettirilerek hüknı ve sübûtu

şâmil ikişer nüsha mazbata alınarak birinin idârelerde tevkif ve diğerinin bâ-tahrîrât gönderilmesi ve mazbatasız tuz ve saire müsâdere eden me'mûrların mes'ul tutulacakları gibi ol bâbda vuku' bulacak hasarın dahi kendilerine tazmin ettirileceği, fi 5 Rebiülevvel sene 1284 ve fi 26 Haziran sene 1283. (8 Temmuz 1867)

551 | Vilayetlerden uzak olan yerlerde yerli ve yabancı menşeli kaçak tuz ele geçirilmesi durumunda Düyûn-ı Umumiyye İdaresi müdür ve memurlarıyla başkatip ve sandık eminleri tarafından tutanak benzeri iki belge hazırlanması, bu belgelerden birisinin İdare de tutulup diğerinin genel merkeze gönderilmesi.

Hükûmet Meclisleri'nden uzak olan mahallerde kaçak yerli ve ecnebî tuzu ile sairenin hîn-i derdestinde idâre müdür veya me'mûrlarıyla başkatip ve sandık eminleri tarafından mazbata kılıklı iki nüsha jurnal yapıp birinin idârelerde tevkif ve diğerinin bâ-tahrîrât gönderilmesi, fi 17 Cemâziyelevvel sene 1284 ve fi 4 Eylül sene 1283. (16 Eylül 1867)

552 | Düyûn-ı Umumiyyeye ait tezkeresiz veya tezkere fazlası veya tezkeresi ile uyuşmayan veya gitmesi gereken yer dışında bir başka yere giden eşyalar ile mühürsüz veya mührü bozulmuş içki üretim araçlarının yakalanması durumunda ele geçen mallara derhal el konulması, düzenlenecek tutanakların Düyûn-ı Umumiyye müdür, memur, başkatip, sandık emini, katip, kantarcı ve kolcular tarafından mühürlenmesi, bu belgelerin İdare'de bir dosya içerisinde tutulması ve korunması.

Düyûn-ı Umûmiyye'ye ait tezkeresiz veya tezkeresinden fazla veya tezkeresine tevâfuk etmeyen veya mevrid muâmelesine tâbi olup mevridden gayriye giden eşya ile mühürlenmemiş veyahut mührü bozulmuş müskirât inbiklerinin hîn-i derdestinde bunların sûret-i derdesti ile esbâb-ı sübûtiyesini hâvî derhal bir zabt varakası tanzim ile nefis-i nezâret ve merkez müdiriyyetleri ile müdiriyyetlerde nazır ve merkez müdür ve müdür ve başkatipleriyle sandık ümenası ve me'mûriyyetlerde dahi me'mûr ve katip ve kantarcı ve kolcular taraflarından tahtimiyle bunun için idârelerde birer tomar tutularak ona rabten hıfz olunması, fi 3 Şaban sene 1307 ve fi 12 Mart sene 1306. (24 Mart 1890)

553 Yerli ve yabancı menşeli kaçak tuzlar için güvenlik güçlerince hazırlanan tutanaklarda kaçakçıların hangi ülke vatandaşı olduğunun, kimlerin yardımıyla nereden ne zaman ve ne yaparken yakalandıklarının yazılması, delil ve belgelerin tutanaklara eklenmesi hususunun yinelenildiği.

Kaçak yerli ve ecnebî tuzu ile saire için hükûmetlerden alınacak mazbatalara kaçakçıların hangi devlet tebeasından olduklarının ve kimlerin ma'rifetiyle nerelerde ve ne vakitlerde ve ne sûrette kaçırılır iken tutulduklarının ve-l-hâsıl müsâdere muâmelesinin icrâ'sını icâb ettirecek delâil ve berâhînin ilâveten derc olunması te'kidine dair, fi 12 Cemâziyelâhir sene 1284 ve fi 29 Eylül sene 1283. (11 Ekim 1867)

554 Kaçak tuzla yakalanan yabancı ülke vatandaşlarının ifadesinin alınması, ifade tutanağının düzenlenmesini takiben en geç 24 saat içinde bağlı bulundukları konsolosluklara haber verilmesi, aksi durumda ortaya çıkabilecek zararın sorumlularına tazmin ettirileceği.

Tebea-i ecnebîyye yedlerinde kaçak olarak tutulacak tuz ve sairenin hîn-i derdestinde mazbatasının tanziminden 24 saat zarfında mahalleri hükûmetlerinden ashâbının mensûb oldukları konsoloshanelere tebliğ ettirilmesi ve vaktiyle tebliğ ettirilmediği takdirde terettüb edecek zararın bâdilerine tazmin ettirileceği, fi 2 Zilkade sene 1294 ve fi 27 Teşrinievvel sene 1293. (8 Kasım 1877)

555 Vergi konularından dolayı sorgusu alınacak kişilerin okuyup yazma bilmemesi ve mühürlerinin olmaması durumunda ifade tutanaklarıyla beraber kaza ve vilayet meclislerine gönderilip durumlarının tutanağa geçirilmesi.

Mevâdd-ı rûsûmiyyeden dolayı istintâkları icrâ' olunacak kesândan okuyup yazmaları olmayanların ve mühürleri bulunmayanların varaka-i nâtikiyeleriyle beraber mahalleri Hükûmet meclisine irsâliyle okuyup yazmaları ve mühürleri bulunmadığına dair evrâk-ı tatkiyeleri zeyillerine mecâlis-i mezkûreden şerh verdirilerek temhîr ettirilmesi ve buna riâyet etmeyen idâre me'mûrlarının tazmin derecesine kadar mes'ul tutulması, fi 16 Zilhicce sene 1296 ve fi 18 Teşrinisânî sene 1295. (30 Kasım 1879)

556 Tuz ve eşya kaçıran kaçırırken yakalanan Yunan vatandaşlarının ceza yönünden Osmanlı vatandaşlarından hiçbir farklarının

olmadığı.

Tebea-i Yunaniyyeden tuz ve saire kaçırانların ceza cihetince Devlet-i Âliyye tebeasından farkları olmadığı ve bu bâbda Vilâyât-ı Celile'ye tastir buyurulan evâmirname-i samiyenin gönderildiğı, fi 9 Şevvâl sene 1284 ve 22 Kânûnusânî sene 1283. (3 Şubat 1868)

557 Yunan vatandaşı olan ve tuz kaçırırken yakalanan kayıkçı, sandalcı ve mavnacılar hakkında yasal işlem başlatıldığında konsoloslarına haber vermeye gerek olmadığı, ancak soruşturma aşamasında tercüman göndermeleri amacıyla konsoloslarına yazı yazılabileceğı, konsoloslukların belirlenen gün ve saatte tercüman göndermemesi durumunda soruşturmanın hükümet tarafından yerine getirilip tamamlanacağı.

Tebea-i Yunaniyye'den olup kayıkçı ve sandalcı ve mavnacı ve buna mümâsil esnaflığa dahil bulunanlardan tuz vesair kaçırانlar hakkında olunacak muâmelenin konsoloslarının tavassutu vuku' bulmaksızın hükümetler ma'rifetiyle icrâ' olunacağı ve fakat bu misillû esnaflığı dahil olmayanlar tarafından kaçırılırken tutulacak eşyanın hin-i zabtında kaçakçıları hakkında olunacak muâmelenin icrâ'sında hazır bulunmak üzere gün ve saat tahsisıyla tercüman gönderilmesi için hükümetlerden konsoloshancelere haber gönderilmesi ve ta'yin olunan vakitlerde tercüman gönderilmediğı takdirde hükümetler ma'rifetiyle muâmelelerinin icrâ' kılınacağı ve bu bâbda Vilâyât-ı Celile'ye tastir buyurulan evâmirname-i saminin gönderildiğı, fi 9 Rebiülevvel sene 1285 ve fi 17 Haziran sene 1284. (29 Haziran 1868)

558 Kaçak tuz ve eşya araması yapılacağı vakit resmi devlet görevlisi alınmaksızın hiçbir yere girilmemesi.

Kaçak tuz ve saire taharrisi zımnında hükümetlerden me'mûr alınmadıkça hiçbir mahalle girilmemesi, fi 5 Recep sene 1283 ve fi 31 Teşrinievvel sene 1282. (12 Kasım 1866)

559 Osmanlı vatandaşlarına ve yabancı ülke vatandaşlarına ait ev ve işyerlerinde ne şekilde kaçak tuz ve eşya araması yapılacağı.

Kaçak tuz ve saire saklanılmış olan Devlet-i Âliyye ve ecnebiye tebeaları hane ve dükkân ve mağazalarının ne yolda taharrî edileceğinin tarif olunduğı ve

keyfiyyet bâ evâmirname-i sami Vilâyât-ı Celile'ye iş'âr buyurulduğu, fi 17 Şaban sene 1283 ve fi 12 Kânunuevvel sene 1282. (24 Aralık 1866)

560 | Yabancı ülke vatandaşı olduklarını ileri süren ve belli bir adresleri olmayan şahıslar hakkında Osmanlı vatandaşları gibi işlem yapılacağı.

Tebea-i ecnebiyyeden olduklarını iddiada bulunup usûlen sabit olmayan eşhâs hakkında Tebea-i Devlet-i Âliyye misillü muâmele icrâ' olunması, fi 10 Cemâziyelevvel sene 1291 ve fi 12 Haziran sene 1290. (24 Haziran 1874)

561 | Kaçak tuz ve eşya saklanılmış olan yerlerde arama yapılırken devlet memurlarına Düyûn-ı Umumiyye müdür, memur ve başkatiplerinden birinin eşlik etmesi.

Kaçak tuz ve saire saklanılmış olan hane ve dükkân ve mağazaların hîn-i taharrisinde Hükûmet me'mûrlarına bizzat müdür veyahut me'mûr veya başkatiplerin terfik edilmesi, fi 27 Ramazan sene 1284 ve fi 20 Kânûnusânî sene 1283. (1 Şubat 1868)

562 | Kaçak tuz ve eşya saklanılmış olan yerlerde arama yapılırken Düyûn-ı Umumiyye İdaresi memurlarınca devlete senet verileceği.

Kaçak tuz ve saire saklanılmış olan hane ve dükkân ve mağazaların tahrîsi zımında mes'uliyeti deruhte ederek idâre me'mûrları tarafından hükûmetlere senet verilmesi ve keyfiyyet Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden bâ-muharrerât-ı âliye Vilâyât-ı Celile'ye iş'âr buyurulduğu, fi 24 Cemâziyelâhir sene 1286 ve fi 18 Eylül sene 1285. (30 Eylül 1869)

563 | Yeterli soruşturma yapmaksızın kaçak tuz ve eşya saklanıldığı gerekçesiyle arama yapılan bir mahalde bir şey bulunamadığı takdirde hükûmete senet vermiş olan İdare memurlarının maaşlarından ceza olarak birer aylık maaş kesintisi yapılacağı.

İyice tahkik edilmeksizin taharrî olunan hane ve dükkân ve mağazalardan kaçak tuz ve saire zuhûr etmediği takdirde mes'uliyeti deruhte ederek hükûmetlere senet vermiş olan me'mûrların cezâen birer aylık maaşlarının kat' olunacağı, fi 19 Recep sene 1288 ve fi 22 Eylül sene 1287. (4 Ekim 1871)

564 | Kaçak tuz ve eşya saklanan yerlere yapılacak baskınlarda ele

geçen eşyalardan dolayı sorumluluğu üstlenerek hükümete teminat senedi veren Düyûn-ı Umumiyye memurlarına %20 ihbariye (ödül) verilmesi.

Kaçak tuz ve saire saklanmış olan hane ve dükkân ve mağazalardan zâhire çıkarılacak eşyadan mes'uliyeti deruhte ederek hükûmetlere senet veren me'mûrlara % 20 ihbâriyye verilmesi, fi gurre-i Muharrem sene 1289 ve fi 28 Şubat sene 1287. (11 Mart 1872)

565 Vergi konularına ait davaların Nizamiye mahkemelerinde görülmesi, kendilerine vekaletname verilen Düyûn-ı Umumiyye vekillerinin mahkemelere doğrudan doğruya davet edileceği, idareler ile şahıslar arasındaki davalarda yargılama öncesinde harç alınmayacağı hususunun Adliye nezaretince mahkemelere bildirildiği.

Mevâdd-ı rüşûmiyyeye ait davâların mahâkim-i nizâmîyede rü'yet ve fasl olunması ve İdâreler tarafından ta'yin olunacak vekâletnâmeli vekillerin celbi iktizâ' cylediği hâlde amirlerine mürâcaât edilmeksizin doğrudan doğruya kendilerinin muhâkemelere davet edilmesi ve İdâreler ile eşhâs beyninde vuku' bulacak davâlarda kable'l-muhâkeme rub-ı harc aranılmaması husûsları Adliye Nezâret-i Celilesi'nden mahâkime iş'âr buyurulduğu, fi 13 Cemâziyelâhir sene 1296 ve fi 22 Mayıs sene 1295. (3 Haziran 1879)

566 Kaçak tuz ve eşyanın ele geçirilmesi ve para cezalarının tahsili amacıyla açılacak davalarda Ceza Kanunu uyarınca işlem yapılacağı.

Kaçak tuz ve sairenin zabtı ve cezâ-yı nakdilerinin tahsili husûsunda vuku' bulacak davâların Mecâlis-i İdâre'de usûl-i muhakemât-ı cezâiyye kanununun cünha kısmına tevfikân rü'yet olacağı ve bu bâbda Dahiliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile'ye tastir buyurulan muharrerât-ı aliyenin gönderildiği, fi 5 Cemâziyelâhir sene 1302 ve fi 10 Mart sene 1301. (22 Mart 1885)

567 Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne tahsis edilen gelirlerden kaynaklanan davaların İdare meclislerinde görüşülmesi, kaçaklardan alınacak para cezalarının tahsili, vergisi ödenmemiş malların geçişinin engellenmesi, teminatların paraya dönüştürülüp para cezalarının tahsili konularına Düyûn-ı Umumiyye idarelerinin yetkili bulunduğu.

Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'ne tahsis buyurulan vâridâtın müteahhâd davâların Mecâlis-i İdâre'de rü'yet olunmasına ve kaçaklar cezâ-yı nakdîlerinin istihsâline ve rûsûm-ı mevzû'sı verilmeksizin imrâr edilmek istenilen emvâlî zabt etmeye ve emvâl-i mazbûtayı fûrûht edip cezâ-yı matlûbu istifâ' cylemeye Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'nin salahiyeti bulunduğuna ve saireye dair beş maddeyi hâvî kaleme alınıp mer'îyyet-i ahkâmına bi'l-istizân irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişâhi şer'efsudûr buyurulan karârnâmenin gönderildiği, fi 27 Safer sene 1304 ve fi 13 Teşrinisânî sene 1302. (25 Kasım 1886)

568 | **Tuz ve eşya kaçaklarının engellenmesi ve kaçakçıların yakalanmasına devlet memurlarının yardım etmemesi durumunda sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı.**

Tuz ve saire kaçakları hakkında hükûmetlerce muâvenet olunmadığı ve ihkak-ı hakk ve icrâ'-yı hükm-i nizâmdan imtinâ edildiği sûrette taht-ı mes'uliyette kalacaklarının tebliğ ve tefhimîyle beraber keyfiyyetin Nezâret-i Umûmiyye'ye iş'âr olunması, fi 9 Şaban sene 1299 ve fi 12 Haziran sene 1298. (24 Haziran 1882)

569 | **Vergi konularından dolayı şahıslar aleyhine bir üst mahkemeye başvuru veya temyiz yoluyla açılacak davalarda para cezalarının tamamen ödeneceğine ilişkin olarak İdare Sandıkları adına senet verilmesi, bu senetlerin dava vekilleri tarafından mahkemelere gönderilmesi.**

Mesâlih-i rûsûmiyyeden dolayı eşhâs aleyhine istinâfen ve temyizen ikâme olunacak dâvâlarda mahkûm-ı bahanın tamamen te'diye olunacağına mübeyyin İdâre Sandıkları namına memhûr birer kîta senet verilmesi ve bu senetlerin dâva vekilleri vasıtasıyla mahkemelere gönderilmesi, fi 5 Recep sene 1296 ve fi 13 Haziran sene 1295. (25 Haziran 1295)

570 | **Düyûn-ı Umumiyye İdâresi'ne yönelik davalardan dolayı mahkemelere verilecek temyiz dilekçelerinin red edilmeksizin kabul edileceğinin Adliye Nezaretince tüm mahkemelere bildirildiği.**

Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'ne müteallik dâvâlardan dolayı mahâkime verilecek iade-i muhâkeme istid'â'larının bi'l-ihraç kabul olunacağı ve bu bâbda Adliye Nezâret-i Celîlesi'nden mahâkime tas'tir buyurulan muharrerât-ı âliye sûretinin gönderildiği, fi 14 Safer sene 1300 ve fi 13 Kânunuevvel sene 1298. (25 Aralık 1882)

571 | **Hukuk mahkemelerince Düyûn-ı Umumiyye idareleri aleyhine verilen gıyabi kararlarda üst mahkemeye itiraz süresinin gıyabi i'lânın tebliğ tarihinden itibaren 31 gün olduğu, vicâhî kararlarda ise bu sürenin 61 gün olduğu.**

Mevâdd-ı hukukiyyeye dair mahkemelerce Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri aleyhine sâdır olunacak hükm-i gıyabiler için ilâm-ı gıyâbilerin tarih-i tebliğlerinden 31 güne kadar itiraz lâyhalarının ve bidâyeten verilecek hükm-i vicâhiler için tarih-i tebliğlerinden 61 güne kadar istinâf istid'â'larının i'tâ' olunması ve usûl-i muhâkeme ve saire hakkında bazı izahat verildiği, fi 17 Safer sene 1301 ve fi 5 Kânunuevvel sene 1299. (17 Aralık 1883)

572 | **Ceza davalarında hakimlerin yargılama yapılmamasıyla ilgili kararlarına tebliğ tarihinden itibaren üç gün içinde itiraz edilebileceği, mahkemelerce Düyûn-ı Umumiyye idareleri aleyhine verilen kararlarda itiraz süresinin üç gün olduğu.**

Mevâdd-ı cezaiyyeye dair müstantikler tarafından men'-i muhâkemeye dair verilecek karârların tarih-i tebliğlerinden üç güne kadar itiraz lâyhalarının ve mahkemelerce İdâre aleyhine sâdır olunacak hükm-i gıyabiler için ilâm-ı gıyâbilerin tarih-i tebliğlerinden kabahat nevinden olanlar için üç güne kadar ve cünha ve cinayet nevinden olanlar için beş güne değin itiraz lâyhalarının ve bidâyeten verilecek hükm ve hükm-i vicâhiler için tarih-i tefhimlerinden 10 güne kadar istinâf istid'â'larının ve davâların temyizden rü'yeti için temyiz istid'â'larının istinâf karârlarının tarih-i tefhimlerinden sekiz güne kadar ve heyet-i ittihâmiyelerden verilecek karârların dahi tarih-i tebliğlerinden sekiz güne kadar temyiz istid'â'larının i'tâ' olunması ve mevâdd-ı cezaiyyeye ait husûsat-ı müteferria için usûl-i muhakemât-ı cezaiyye kanûnuna mürâcaât edilmesi, fi 15 Zilkade sene 1305 ve fi 12 Temmuz sene 1304. (24 Temmuz 1888)

573 | **Düyûn-ı Umumiyye memurlarının İdare ile ilgili bir davayı haber aldıkları anda taraf sıfatıyla davaya dahil olmaları.**

Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'nın İdâreye ait mesâili istihbâr eylediklerini müteakip Usûl-i Muhâkeme-i Cezaiyyenin 58. maddesi ahkâmına tevfikân müddei şahsi sıfatıyla dâhil-i dâva olmaları, fi 8 Rebiülevvel sene 1308 ve fi 10 Teşrinievvel sene 1306. (22 Ekim 1890)

574 | **İdareye borçlu olarak vefat edenlerin borçlarının doğrudan**

doğruya varislerinden talep edilmesi.

İdâreye medyûnen vefât edenler zînemâtının doğrudan doğruya varislerinden talep olunması, fi 24 Recep sene 1295 ve fi 13 Temmuz sene 1294. (25 Temmuz 1878)

575 | **Rûsûmat memurlarının kendi şahsî borçları veya şahsî davaları için mahkemelere çağrılmaları gerektiğinde çağrı pusulaları ile davet edilecekleri.**

Me'mûrîn-i rûsûmiyyenin düyûn-ı şahsiyye ve sair dâva-yı zâtîyyeleri için mahâkimce celblerine lüzûm görüldüğünde celb pusulasıyla ihzâr olunacaklarının beyân kılındığı ve bu bâbda Rûsûmat Emânet-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye yazılan ınuharrerât-ı umûmiyyenin gönderildiği, fi 17 Cemâziyüclâhir sene 1294 ve fi 16 Haziran sene 1293. (28 Haziran 1877)

B. Kötü davranışları görülen ve zimmet suçu işleyen memurların ne şekilde soruşturulacağı, yargılanacağı ve cezalandırılacağı, kefillere ait gayrimenkullerin ne şekilde satılacağı.

576 | **Kötü davranış sergileyen veya zimmetlerine para geçiren Düyûn-ı Umumiyye memurlarının işten derhal el çektirilip mahkemelere sevk edilmesi.**

Sû-i hareketi görünen ve zimmetlerine emvâl-i emîriye geçiren me'mûrine derhal işten el çektirilip hükûmetlere teslim olunmaları, fi 18 Recep sene 1284 ve fi 3 Teşrinisânî sene 1283. (15 Kasım 1867)

577 | **Kötü davranış sergileyen veya zimmetlerine para geçiren Düyûn-ı Umumiyye memurlarının işten derhal el çektirilip mahkemelere sevk edilmesi, zimmet hırsızlık ve evrakta sahtecilikten kaynaklanıyorsa iki kat, adi zimmetten kaynaklanıyorsa bir kat olarak tahsil edilmesi.**

Sû-i hareketi görünen ve zimmetlerine emvâl-i emîriye geçiren me'mûrine derhal işten el çektirilip hükûmetlere teslimiyle beraber zimmetleri sirkat ve ihtilâs nevinden ise iki kat ve zimmet-i âdiye kabilinden ise bir kat olarak tahsil olunması, fi 10 Şevvâl sene 1284 ve fi 23 Kânûnusânî sene 1283. (4 Şubat 1868)

578 | **Kötü davranış sergileyen memurların ne şekilde sorgulama ve yargılamaya konu olup ne şekilde cezalandırılacaklarına dair 18 maddelik talimatın gönderildiği.**

Sû-i hareketi görünen me'mûrînin ne vechile istintâk ve muhâkeme olunup ne sûretle mücâzâtı ta'yîn kılınacağına dair 18 maddeyi hâvî kaleme alınan ta'limâtın gönderildiği, fi 4 Cemâziyelâhir sene 1285 ve fi 9 Eylül sene 1284. (21 Eylül 1868)

579 | **Kötü davranış sergileyen memurların sorgulamalarının mükemmel yapılması, sorgulama tutanaklarının bizzat nazırlar tarafından incelenmesi, eksikleri varsa tamamlatılması ve nazırın kendi kişisel görüşü eklenerek gönderilmesi.**

Sû-i hareketi görünen me'mûrîn istintâknamelerinin mükemmel tutulması ve istintâknamelerin bizzat nâzırlar tarafından tedkik olunarak noksanları bulunduğu hâlde ikmâl ettirildikten sonra ve rey'i beyânıyla gönderilmesi, fi 3 Muharrem sene 1284 ve fi 25 Nisan sene 1283. (7 Mayıs 1867)

580 | **Kötü davranış sergileyen memurlara ait soruşturma tutanaklarının fezleke yazılmadan gönderilmemesi.**

Sû-i hareketi görünen me'mûrîn istintâknamelerinin fezlekesiz gönderilmemesi, fi 23 Rebiülahir sene 1303 ve fi 16 Kânûnusânî sene 1301. (28 Ocak 1886)

581 | **Bir konudan dolayı sorgulandığı halde sorgulama tutanaklarını imzalamayan veya sorgulaması yapılmayan memurlar hakkında resmi kurumlara ne şekilde müracaat edileceği.**

Bir maddeden dolayı isticvâb olunup varaka-i istintâkiyelerini mühürlemeyen ve isticvâb olunmayan me'mûrlar hakkında hükûmetlere ne vechile mürâcaât olunmak lâzım geleceğinin ve bu bâbda Vilâyât-ı Celile'ye evâmirname-i samî tastir buyurulduğu beyânına dair, fi 9 Muharrem sene 1286 ve fi 9 Nisan sene 1285. (21 Nisan 1869)

582 | **Hırsızlık ve evrakta sahtecilik suçu işleyip zimmetine para geçiren ve ceza gerektirecek diğer fiil ve suçları işleyen memurların sorgulanarak sorgu evraklarıyla beraber güvenlik güçlerine teslim edilmesi sırasında davacı memurun**

İsminin de bu belgelere yazılması.

Sirkat ve ihtilâsı vuku' bulan ve zimmetine akçe geçiren ve müstelzim-i ceza sair güne fiil ve hareketi irtikâb cyleyen me'mûrların bi'l-istintâk evrâk-ı istintâkiyeleriyle beraber hükûmetlere teslim olunacağı zaman muhâkemesinde müddei sıfatında hazır bulunacak me'mûrın ismi bu bâbda yazılacak takrîre derc olunması, fi 21 Zilhicce sene 1292 ve fi 6 Kânûnusânî sene 1291. (18 Ocak 1876)

583 Hırsızlık ve evrakta sahtecilik suçu işleyip zimmetine para geçiren ve ceza gerektirecek diğer fiil ve suçları işleyen Düyûn-ı Umumiyye memurlarının sorgulanarak sorgu evraklarıyla beraber güvenlik güçlerine teslim edilmesi, memurların zimmet suçundan yargılandığı davalarda kefillerinin de memurlarla beraber yargılanması.

Sirkat ve ihtilâsı vuku' bulan ve zimmetlerine akçe geçiren ve müstelzim-i ceza sair güne fiil ve hareketi irtikâb cyleyen Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'nın bi'l-istintâk evrâk-ı istintâkiyeleriyle beraber hükûmetlere teslim edilmeleri ve bunların hin-i muhâkemesinde müddei şahsi sıfatıyla muhâkemelerde birer me'mûr-ı mahsûs bulundurulması ve me'mûrların tebeyyün eden zimmetleri için edilecek davalarda kefillerinin dahi memurlar ile beraber mahkûm edilmeleri ve bu bâbda edilecek bazı muâmelâtın tarif ve beyân kılındığı, fi 29 Şevvâl sene 1301 ve fi 9 Ağustos sene 1300. (21 Ağustos 1884)

584 Zimmet suçu işleyen Düyûn-ı Umumiyye memurlarının bağlı oldukları nezaret veya idarece ön soruşturmaya alınması, bu kişilerin ilk soruşturma aşamasından mahkeme aşamasına kadar başka bir yere kaçmalarını engellemek için ne yapılacağı.

Zimmet vesair güne ilişiği zuhûr eden Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'nın tâbi oldukları nezâret veya idârece taht-ı istintâka alınarak tahkikat-ı evveliyesinin icrâ'sı sırasında veyahut icrâ'sından evvel veyahut tahkikat-ı evveliyeye hitâm bularak hükûmete mürâcaâtla davanın ruiyetine başlanıldığı esnada âher mahalle firar edenler haklarında icrâ'sı lâzım gelen muâmeletin tarif ve beyân kılındığı, fi 26 Safer sene 1302 ve fi 3 Kânunuevvel sene 1300. (15 Aralık 1884)

585 Zimmet suçu işleyen memurlar aleyhinde dava açıldığı esnada kefilleri aleyhinde de dava açılması.

Zimmetleri zuhûr eden me'mûrin aleyhinde ikâme-i dâva olunduğu sırada kefilleri aleyhinde idâre meclislerinde birlikte ikame-i da'vâ olunması ve keyfiyyet Dahiliye Nezâret-i Celilesi'nden Vilâyât-ı Celile'ye ve Adliye Nezâret-i Celilesi'nden dahi mahâkime iş'âr buyurulduğu, fi 19 Recep sene 1304 ve fi 1 Nisan sene 1303. (13 Nisan 1887)

586
⁴¹

Düyûn-ı Umumiyye memurlarının zimmet suçundan mahkûm olmaları durumunda satılması gereken ancak talep olmadığı için satılamayan taşınmazlarının Hazine adına tescili, ileride bu gayrimenkullere müşteri çıkması durumunda Düyûn-ı Umumiyye memurlarının bu malları satabileceği konusunda Defter-i Hakani ve emlak memurları tarafından tapu kayıtlarına şerh düşülmesi.

Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'nın mahkûm bih zimmetlerinden dolayı satılması iktizâ' edip talep zuhûr etmemesi cihetiyle müddet-i medide satılamayan emlâkın Hazine-i Celile namına ferâğı Meclis-i Hass-ı Vükelâ karar-ı alisi iktizâsından olduğu ve bu gibi emlâkın fûrûht ve işgalinde İdârenin serbest kalması şartıyla Hazine-i Celile namına ferâğı icrâ' olunacak emlâkın Düyûn-ı Umûmiyye me'mûrları tarafından bil'âhire zuhûr edecek taliplere fûrûhtu câiz olacağının Defter-i Hâkanî ve emlâk me'mûrları taraflarından kayd-ı bâlâlarına şerh verileceği, fi 28 Cemâziyelevvel sene 1307 ve fi 8 Kânûnusânî sene 1305. (20 Ocak 1890)

⁴¹ İkinci Takım'da 1008 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 1007 numaralı tahrirata müracaat.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

A. Vergi hasılat akçeleri için tutulacak defterler, düzenlenecek irsaliye belgeleri ve makbuzlar, havale, çek ve poliçe işlemleri.

- 587** Sandık defterlerine işlenen günlük kayıtların her akşam Düyûn-ı Umumiyye yöneticilerince kontrol edilerek altlarının sandık eminleri tarafından mühürlenmesi, sandık mevcutları ile kayıtların tutarsız olması durumunda üst düzey yöneticilerin sorumlu tutulacağı.

Sandık defterlerinin yevmiyeleri her akşam nâzırla veya müdür veya me'mûrlar ile başkatipler taraflarından yekûnleri görülüp mevcûd-ı sandık ile bâde't-tatbik zirleri sandık ümenasıyla maan mühürlenmesi ve buna riâyet olunmayarak sandık eminlerinin açığı zuhûr eylediği takdirde mâ-fevkinde bulunan me'mûrların mes'ul tutulacağı, fi 2 Rebiülevvel sene 1298 ve fi 20 Kânûnusânî sene 1296. (1 Şubat 1881)

- 588** Sandık yevmiye defterlerinin her akşam nazırlar veya merkez müdürleri ile sorumlu memurlar tarafından kontrol edilmesi, sandık mevcutları ile defter kayıtlarının karşılaştırılması ve altlarının sandık eminleri tarafından mühürlenmesi.

Sandık yevmiye defterlerinin yevmiyeleri her akşam nâzırlar veya merkez müdürleriyle başkatipler ve müdür ve me'mûrlar taraflarından yekûnleri görülüp mevcûd-ı sandık ile bâde't-tatbik zirleri sandık ümenasıyla maan temhîr kılınması, fi 6 Muharrem sene 1299 ve fi 16 Teşrinisânî sene 1297. (28 Kasım 1881)

- 589** Sandık yevmiye defterlerinin her akşam nazırlar veya merkez müdürleri ile sorumlu memurlar tarafından kontrol edilmesi, sandık mevcutları ile defter kayıtlarının karşılaştırılması ve altlarının sandık eminleri tarafından mühürlenmesine dikkat edilmesi, sandık eminlerinin zimmetlerine para geçirmesine engel olunması.

Sandık defterleri yevmiyelerinin her akşam nâzırlar veya merkez müdürleriyle başkatipler ve müdür ve me'mûrlar taraflarından yekûnleri görülüp mevcûd-ı sandık ile bâde't-tatbik zirleri sandık ümenasıyla maan temhîr kılınması usûlüne dikkat ve riâyet olunarak sandık eminleri

zimmetlerine akçe geçirilmemesine itinâ olunması, fi 4 Şaban sene 1303 ve fi 26 Nisan sene 1302. (8 Mayıs 1886)

590 Sandıkların teftiş ve incelenmesi noktasında gerekli hassasiyeti göstermeyen Düyûn-ı Umumiyye yöneticilerinin sorumlu tutulacakları, tazminat ve cezaya çarptırılacakları.

Sandıkların muâmelât-ı teftişîye ve tedkikiyyelerince rehavet gösterildiği takdirde nâzır ve müdür ve me'mûrlar ile muhasebe başkatiplerinin mes'ul tutularak tazminât ve mücâzâta uğratılacakları, fi 20 Muharrem sene 1302 ve fi 28 Teşrinievvel sene 1300. (9 Kasım 1884)

591 Sandık hasılat akçelerinin sevkinde kullanılan irsaliye pusulaları ile makbuz ve ilmühaberlere ait kayıtların cilt numaralarının hiçbir şekilde yenilenmemesi.

Akçe irsâliye pusulalarıyla makbûz ve ilmühaberleri cilt numaralarının hiçbir vakit teccid edilmemesi, fi 24 Safer sene 1298 ve fi 12 Kânûnusânî sene 1296. (24 Ocak 1881)

592 Sandık hasılat akçelerinin sevkinde kullanılan irsaliye pusulaları için Düyûn-ı Umumiyye idarelerinde birer defter tutulması, bu defterlere birden başlayacak şekilde atlanmaksızın numara verilmesi, makbuz ilmühaberlerinde yanlışlıkla numara atlanması durumunda durumun hemen yazı ile Genel Merkeze bildirilmesi.

Akçe irsâliye pusulaları için idârelerde birer defter tutulup birden bed ile müteselsil numara vaz' olunması ve bunlara cevap olarak gönderilecek makbûz ilmühaberleri müteselsil numaralarınca sehv vuku' bulduğu görüldüğü takdirde keyfiyetin hemen iş'âr olunması, fi 10 Rebiülahir sene 1302 ve fi 15 Kânûnusânî sene 1300. (27 Ocak 1885)

593 Sandık hasılat akçelerinin sevkinde kullanılan irsaliye pusulalarında sözkonusu paranın hangi vergi gelirine ait olduğunun değil sadece hangi cins akçe ve hangi aya ait vergi geliri olduğu yönünde açıklama verilmesi, sözkonusu pusulalara müteselsil numara verilmesi, toplanan paralardan dolayı genel merkeze irsaliye pusulasından başka bir yazı göndermeye gerek olmadığı, aksi durumda yazışma masraflarının sorumlulardan talep ve tahsil edileceği.

Akçe irsâliye pusulalarında hâsılâtın hangi vâridâtın olduğunun tasrihine lüzûm olmayıp yalnız akçenin cins ve mikdârının ve hangi mâh vâridâtından olduğunun gösterilmesi ve mezkûr irsâliye pusulalarına müteselsil numara yürütülmesi ve hâsılât akçesi için irsâliye pusulasından başka tahrîrât yazılmaması ve yazıldığı takdirde masârifinin mürselinden ahz edileceği, fi 17 Şaban sene 1301 ve fi 30 Mayıs sene 1300. (11 Haziran 1884)

594 Sandıklarda hangi yıla ait ne çeşit akçe bulunursa bulunsun bunların tümünün tek bir irsaliye ve ilmühaber makbuzuyla Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne gönderilmesi, bilet, poliçe, banka senetlerinin bu ilmuhaberlere ne şekilde ekleneceği.

Sandıklarda hangi senenin hangi malının ne cins hasılâtından mahlût akçe bulunur ise bulunsun cümlesinin bir irsâliye ve makbûz ilmühaberleriyle irsâl kılınması ve bunlara leff olunacak bilet ve poliçe ve banka senedâtı hakkında bazı izahat verildiği, fi 4 Cemâziyelâhir sene 1302 ve fi 9 Mart sene 1301. (21 Mart 1885)

595 İstanbul'da ödenmek üzere poliçe ve çek veren kişilerin isim ve ikametgâh adresleri ile poliçe ve çeklerin vade ve miktarlarının sözkonusu kıymetli belgelerin arkalarına Türkçe olarak yazılması, yabancı dilde düzenlenen ödeme belgelerine de aynı işlemin yapılması.

Keşide olunacak poliçe ve çekleri veren ve Dersâadet'de bedelini verecek olan adamların esâmisiyle mahall-i ikametleri ve kaçar gün vadeli olup ne cins akçe olarak kaçar kuruşu muhtevî bulunduklarının mezkûr poliçe ve çeklerin zuhûrlarına Türkçe işaret olunması ve ecnebî lisanı üzere muharrer akçe biletleri hakkında da bu yolda muâmele olunması, fi 15 Zilkade sene 1298 ve fi 26 Eylül sene 1297. (8 Ekim 1881)

596 Hasılât akçesine karşılık gönderilecek çek, poliçe, havâlename ve senetlerin her biri için ayrı ayrı irsaliye düzenlenip gönderilmesi.

Hâsılât akçesine bedel gönderilecek çek ve poliçe ve havâlenâme ve senetleri için başka başka irsâliye pusulaları tanzim ve irsâl olunması, fi 3 Muharrem sene 1306 ve fi 28 Ağustos sene 1304. (9 Eylül 1888)

597 1303 senesinden itibaren yeni irsaliye ve para makbuzlarının

kullanılacağı.

1303 senesinden itibaren hâsılât için numûnesi mersûl irsâliyye ve makbûz senetlerinden kullanılması, fi 4 Cemâziyelâhîr sene 1304 ve fi 16 Şubat sene 1302. (28 Şubat 1887)

598 | **Yeni vergiler ve pul gelirleri için yeşil ve mavi renkli irsaliye makbuzlarının kullanılması, Düyûn-ı Umumiyye hasılatları ile tütün aşar gelirleri için düzenlenecek irsaliye makbuzları hakkında izahat verildiği.**

Vâridât-ı cedide ile müşterek pullar hâsılâtı için numûneleri mersûl yeşil ve maî renkli irsâliyye pusulalarından tanzim ve irsâl olunması ve idâremiz hâsılâtıyla Tütün Öşrü vâridâtı için tanzim olunacak irsâliyye pusulaları hakkında bazı izahat verildiği, fi 27 Cemâziyelevvel sene 1306 ve fi 17 Kânûnusânî sene 1304. (29 Ocak 1889)

599 | **Piyasada beş kuruşa işlem gören altlıklar için ne şekilde irsaliye pusulası düzenleneceği.**

Beş kuruşa tedâvül eden altlıklar için ne yolda irsâliye pusulası tanzim olunacağını tarif kılındığı, fi 16 Recep sene 1305 ve fi 17 Mart sene 1304. (29 Mart 1888)

600 | **Düyûn-ı Umumiyye genel merkezince telgraf havalesi ile ödeme yapılmamasının kararlaştırıldığı, İdare adına telgraf ibraz edenlere hiçbir şekilde para ödemesi yapılmaması.**

İdâre-i merkezîyeden telgrafla havâle verilmemesi kararlaştırılmış olduğundan akçe ifâsına dair idâre nâmına telgrafnâme ibraz edildiği takdirde kabûl edilmeyerek bir akçe verilmemesi, fi 9 Şevvâl sene 1300 ve fi 31 Temmuz sene 1299. (12 Ağustos 1883)

601 | **Banka şubesi bulunmayan yerlerde biriken vergi hasılat akçelerinin, bedeli Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne önceden teslim edilmek kaydıyla tüccarlara devir edilebileceği.**

İçerilerde vaki olup banka şubesi bulunmayan İdâreler hâsılât akçelerinin bedeli evvelce İdâre-i Merkeziye'ye teslim olunmak üzere tüccâr ve saireye havâleten itası, fi 8 Şaban sene 1298 ve fi 22 Haziran sene 1297. (4 Temmuz 1881)

602 | Banka şubeleri ile Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezinden bildirilen kişiler haricinde hiç kimseden peşin para verseler dahi poliçe alınmaması, ancak bedeli yerel Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne ödenmek kaydıyla Düyûn-ı Umumiyye genel merkezince alınan poliçe teslim işlemlerinin kabul edileceği.

Banka şubeleriyle buradan bildirilen eşhâstan mâ-adâ hiçbir şahsa peşin akçe verilerek poliçe ahz ve kabûl olunmaması ve fakat bedelini burada vererek İdâre-i Merkeziye'ce ahz edildiğinin ba'de mahalline bildirildiğinde parasını almak şartıyla poliçe verenler olur ise kabûl olunması, fi 22 Cemâziyelevvel sene 1301 ve fi 8 Mart sene 1300. (20 Mart 1884)

603 | Düyûn-ı Umumiyye ve Memlaha idarelerine verilmekte olan tuz ve akçe havâlenamelerinin 6 Temmuz 1301 tarihinden itibaren kullanılmayacağı, yeni basılan havâlenameleri ibraz etmeyen kişilere eski belgelerle akçe ve tuz verilmemesi ve bu durumun Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne yazı ile bildirilmesi.

Düyûn-ı Umûmiyye ve Memlaha İdâreleri'ne hitaben verile gelmekte olan tuz ve akçe havâlenâmelerinin 1301 senesi Temmuz'unun 6. gününden (18 Temmuz 1885) itibaren müceddeden tab' ve tertib edilen nev'ilerden verileceği cihetle bu tarihten sonraki tarih ile müverrih âtik havâlenâme ibraz edildiği sûrette bilâ-ahz hâvî olduğu akçe veyahut tuz verilmeyip keyfiyyetin derhal Nezâret-i Umûmiyye'ye iş'âr olunması, fi 6 Şevvâl sene 1302 ve fi 6 Temmuz sene 1301. (18 Temmuz 1885)

604 | Beşlikle akçe ve tuz havâlenamesi verilmesinin Düyûn-ı Umumiyye genel merkezince yasaklandığı.

İdâre-i Merkeziyeden beşlikle havâlenâme îtası taht-ı memnû'iyete alındığından beşlikle akçe ve tuz havâlenâmesi verilmemesi, fi 7 Ramazan sene 1306 ve fi 25 Nisan sene 1305. (7 Mayıs 1889)

B. Sandıklara kabul edilecek madeni paralar ve kabul işlemlerin ne şekilde yapılacağı.

605 | Düyûn-ı Umumiyye idarelerince 1 Mart 1296'dan itibaren Osmanlı altının 100 kuruş, yirmilik gümüş mecdidiyenin ise

19 kuruştan kabul edilmesi.

1296 senesi Mart'ının 1. gününden (13 Mart 1880) itibaren Osmanlı altınının 100 ve sım yirmilik mecdiycenin 19 kuruş hesâbıyla istifâ'sı husûsuna irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfetpenâhi şerefsudûr buyurulduğu, fi 29 Rebiülevvel sene 1297 ve fi 27 Şubat sene 1295. (10 Mart 1880)

606 | Düyûn-ı Umumiyye idarelerince 1 Mart 1300 tarihinden itibaren devlete eski vergi borcu bulunanlardan belirlenen miktarın üzerinde kağıt para ile senet kabul edilmeyeceği.

1300 senesi Mart'ının 1. gününden (13 Mart 1884) itibaren kavâim-i nakdiyye ile kavâim mukabili ta'yîn olunan mekadir üzerine bakâyaya akçe kabûl olunmaması, fi 14 Cemâziyelevvel sene 1301 ve fi 29 Şubat sene 1299. (12 Mart 1884)

607 | Düyûn-ı Umumiyye idarelerince eskiden beri kabul edilmekte olan Osmanlı paralarının 1 Mayıs 1299'dan itibaren ekli listede gösterilen gerçek değerleriyle kabul edileceği.

İdârelerde kadimden beri ahz ve kabûl oluna gelen meskûkat-ı âtika-i Osmâniyyenin 1299 senesi Mayıs'ı ibtidasından itibaren mersûl cetvelde gösterilen kıymet-i hakikalarıyla kabûl olunması, fi 12 Şaban sene 1299 ve fi 15 Haziran sene 1298. (27 Haziran 1882)

608 | Sırp Krallığı adına basılan altın paraların Fransız altınları gibi kabul edileceği.

Sırp Krallığı nâmına darp edilmiş olan altınların Fransız altını misillü hulâsaten kabûl olunması, fi 20 Şaban sene 1301 ve fi 2 Haziran sene 1300. (14 Haziran 1884)

609⁴² | Eski Rûsûm-ı Sitte İdaresi'nin kuruluş tarihinden Reji Şirketinin kuruluşuna kadar geçen süre zarfında Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin tütün ziraatından dolayı çiftçilerde olan duhân vergisi ve para cezası alacağı ile 1299 yılı sonuna kadar duhân, ipek ve içki vergilerinden dolayı halkın zimmetinde bulunan bakiye alacaklar için hazine bonusu

⁴² İkinci Takım'da 1056 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 1057 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 1058 numaralı tahrirata müracaat.

kabul edilmesi, memurların zimmetinde olan paraların nakit olarak toplanması.

Mülga Rûsûm-ı Sitte İdâresi'nin zaman-ı teşkilinden Rejî İdâresi'nin tarih-i tesisine kadar Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'ne ait tütün zirândan Duhân Resmi ile cezâ-yi nakdîsi olarak aranılan ve 1299 senesi nihâyetine (12 Mart 1884) kadar duhân ve harir öşürleriyle Müskirât Resm-i Mirîsî'nden ahalinin zimmetinde kalmış olan bakâya için fi 7 Kânunuevvel sene 1303 (19 Aralık 1887) tarihinden bir sene hitâmına kadar tasfiye tahvilâtı kabûl olunması ve me'mûrîn zimemâtının nakden istihsâl kılınması husûsuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı tacidârî şerefmütecallik buyurulduğu ve bu bâbda olan karârnamenin gönderildiği, fi 29 Rebiülahir sene 1305 ve fi 2 Kânûnusânî sene 1303. (14 Ocak 1888)

610 ⁴³ **Vergi ve cezaların ikinci bir tarihe kadar hazine bonusu ile kapatılabileceği.**

Tasfiye tahvilâtı ile tesviye olunacak resm ve cezâ-yi nakdî ile bakâya için tahvilât-ı mezkûrenin iş'âr-ı ahire kadar kabûl olunması, fi 15 Cemâziyelevvel sene 1306 ve fi 5 Kânûnusânî sene 1304. (17 Ocak 1889)

611 **Düyûn-ı Umumiyye İdâresi'ne ait duhân vergisi ve para cezaları ile duhân, ipek ve içki vergisinden dolayı halkın üzerinde bulunan vergi alacaklarının yarısının hazine bonusu ile tahsil edilmesi, bunların zımbalanarak mahalli mal memurlarına teslimi.**

Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'ne ait tütün zirâ'ından Duhân Resmi ile cezâ-yi nakdîsi olarak aranılan ve duhân ve harir öşürleriyle Müskirât Resm-i Mirîsî'nden ahalinin zimmetinde kalmış olan bakâya için alınacak tasfiye tahvilâtı nisfinin zımbâlânarak mahalleri mal me'mûrlarına teslimiyle Mecâlis-i İdâre'den musaddak senet alınarak icmâllere rabten gönderilmesi ve tafsilât-ı sairesi beyânına dair, fi 9 Reccp sene 1305 ve fi 10 Mart sene 1304. (22 Mart 1888)

612 **Hazine bonusu ile kapatılacak eski vergi ve cezaların bir an önce tamamlanması hususunda Maliye Nezaretince vilayetlere telgraf gönderildiği.**

⁴³ İkinci Takım'da 1056 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 1057 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 1058 numaralı tahrirata müracaat.

Tasfiye tahvilâtı ile tesviye olunacak resm ve cezâ-yi nakdî ile bakâyanın bir an evvel ahaliye tesviye ettirilmesi husûsu Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden Vilâyât-ı Celîle'ye bâ-telgraf iş'âr buyurulduğu, fi 5 Zilhicce sene 1305 ve fi 1 Ağustos sene 1304. (13 Ağustos 1888)

613 | **Memurların zimmetinde bulunan paraların nakit olarak tahsil edilmesi amacıyla Adliye Nezaretince İstinâf Mahkemeleri Savcılıklarına resmi yazı gönderildiği.**

Me'mûrin zimemâtının nakden istifâ'sı husûsu Adliye Nezâret-i Celîlesi'nden Mahâkim-i İstinâfiye müddei-i umûmiliklerine bâ-muharrerât-ı âliye iş'âr buyurulduğu, fi 15 Recep sene 1308 ve fi 12 Şubat sene 1306. (24 Şubat 1891)

614 | **Beş kuruştan işlem gören altılık bozuk paraların kısa sürede tedâvülden kaldırılacağı, 50,000,000 kuruşluk gümüş mecidiye basılacağına ilişkin nizamnamenin gönderildiği, altılıkların 31 Ağustos 1304 tarihine kadar Düyûn-ı Umûmiyye idareleri sandıklarınca beşer kuruşa kabul olunacağı, toplanan altılıkların ne şekilde genel merkeze gönderileceği.**

Beş kuruşa tedâvül eden altılık meskûkâtın müddet-i kalile zarfında tedâvülden refî ve 50.000.000 kuruşluk mecidiyenin aksamına tahvili hakkında kaleme alınıp mer'iyyet-i ahkâmına bi-l-istizân irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişâhi şerefsudûr buyurulan iki kıt'a nizâmnamenin gönderildiği ve mezkûr altılıkların 1304 senesi Ağustos nihâyetine (12 Eylül 1888) kadar Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri sandıklarından beşer kuruşa kabûl olunması ve bu bâbda olunacak bazı muâmele ile mezkûr altılıkların ne sûrette İdâre-i Merkeziyye'ye gönderileceğinin tarif kılındığı, fi 16 Recep sene 1305 ve fi 17 Mart sene 1304. (29 Mart 1888)

615 | **Altılık bozuk paraların Düyûn-ı Umûmiyye idarelerince beş kuruş rayiç bedelle 1 Kanunusani 1304 senesine kadar kabul edileceği.**

Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri sandıklarından beşer kuruşa kabûl olunacak altılıkların 1304 senesi kanûnusani ibtidasına kadar kadar kabûl olunması, fi 6 Muharrem sene 1306 ve fi 31 Ağustos sene 1304. (12 Eylül 1888)

616 | **Altılık bozuk paraların Düyûn-ı Umûmiyye idarelerince beş**

kuruş rayiç bedelle 31 Mart 1304 senesine kadar kabul edileceği.

Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri sandıklarından beşer kuruşa kabûl olunacak altılıkların 1305 senesi Mart'ı nihâyetine (12 Nisan 1889) kadar kabûl olunması, fi 7 Cemâziyelevvel sene 1306 ve fi 28 Kânunuevvel sene 1304. (9 Ocak 1889)

617 Altılık bozuk paraların sonradan bildirilecek bir tarihe kadar Düyûn-ı Umumiyye idarelerince beş kuruş rayiç bedelle kabul edileceği.

Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri sandıklarından beşer kuruşa kabûl olunacak altılıkların iş'âr-ı ahirc kadar kabûl olunması, fi 9 Şaban sene 1306 ve fi 29 Mart sene 1305. (10 Nisan 1889)

618 Parçası düşmeyecek şekilde kırılmış veya tuğra ve yazısı okunabilecek derecede silinmemiş olan altılık bozuk paraların Düyûn-ı Umumiyye idarelerince kabul edileceği, parçası kaybolan veya aşırı derecede silik durumda olan paraların ise kabul edilmeyeceği.

Parçası düşmeyecek sûrette kırılmış veya tuğra ve yazısı okunabilecek derecede silinmemiş olan altılıklarla aksamının kabûlüyle parçası gaib olmuş veyahut heyet-i asliyesi bilinmeyecek sûrette silinmiş olanların kabûl olunmaması, fi 21 Şaban sene 1305 ve fi 21 Nisan sene 1304. (3 Mayıs 1888)

619 İçindeki gümüşü kezzap veya başka bir yöntemle çalınmamış olan az aşınmış tedavül yeteneği bulunan mecidilerin Düyûn-ı Umumiyye idarelerince kabul edileceği.

Tiz-âb vesair vasıta ile gümüşü çalınmış olmayıp mücerred kesret-i tedâvülden dolayı cüz'ice silik ve tedâvüle sâlih mecidiler kabûl olunması, fi 7 Zilhicce sene 1304 ve fi 15 Ağustos sene 1303. (27 Ağustos 1887)

C. Sandıklara kabul edilmeyen madeni paralar ve bunlar hakkında ne şekilde işlem yapılacağı.

620 Üzerine altın yıldız kaplanan ve beyaz altından imal edilmiş sahte 100 kuruşluk Osmanlı altınlarının kabul edilmemesi, böyle bir durumda derhal genel merkezin bilgilendirilmesi.

100 kuruşluk Osmanlı altınına takliden beyaz altından mamûl ve üzerine ateş yaldızı vurulmuş olan sahte altınların kabûl olunmamakla beraber bi't-tevkif keyfiyyetin hemen Nezâret-i Umûmiyye'ye iş'âr olunması, fi 9 Zilkade sene 1297 ve fi 1 Teşrinievvel sene 1296. (13 Ekim 1880)

621 | **Beyrut'da basılan sahte Osmanlı altınlarının kabul edilmemesi ve böyle bir durumda derhal Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezinin bilgilendirilmesi.**

Beyrut'ta yapılmış olan sahte Osmanlı altınlarının adem-i kabûlüyle beraber bi't-tevkif keyfiyyetin derhal Nezâret-i Umûmiyye'ye bildirilmesi, fi 11 Safer sene 1301 ve fi 30 Teşrinisânî sene 1299. (12 Aralık 1883)

622 | **Mısır'da bir İtalyalı tarafından yapılan sahte yarım Mısır altınlarının kabul edilmemesi ve böyle bir durumda derhal Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezinin bilgilendirilmesi.**

Mısır'da bir İtalyalı tarafından yapılmış olan sahte yarım Mısır altınlarının kabûl edilmemekle beraber bi't-tevkif keyfiyyetin derhal Nezâret-i Umûmiyye'ye izbâr olunması, fi 26 Rebiülevvel sene 1302 ve fi 1 Kânûnusânî sene 1300. (13 Ocak 1885)

623⁴⁴ | **Kenarlarındaki çiçek motifleri oldukça bozuk ve yazıları ince olup Trieste'de basılmış olan sahte gümüş mecidilerin kabul edilmemesi ve böyle bir durumda derhal Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezinin bilgilendirilmesi.**

Kenarlarındaki çiçekleri bozukça ve yazıları ince olarak Trieste'de yapılmış olan sahte mecidilerin kabûl olunmamakla beraber tevkifiyle keyfiyyetin derhal Nezâret-i Umûmiyye'ye bildirilmesi, fi 29 Şevvâl sene 1297 ve fi 22 Eylûl sene 1296. (4 Ekim 1880)

624⁴⁵ | **Avrupa'da imal edilen düşük ayarlı sahte mecidilerin kabul edilmemesi ve böyle bir durumda derhal Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne yazı yazılması.**

Avrupa'da nâkıs-ül-iyâr olarak i'mâl edilmiş olan sahte mecidiyelerin adem-i kabûlüyle beraber bi't-tevkif keyfiyyetin hemen Nezâret-i Umûmiyye'ye iş'âr kılınması, fi 12 Zilkade sene 1297 ve fi 4 Teşrinievvel sene 1296. (16 Ekim 1880)

⁴⁴ İkinci Takım'da 1061 numaralı tahrirata müracaat.

⁴⁵ İkinci Takım'da 1061 numaralı tahrirata müracaat.

1880)

625 | 1 Mayıs 1299'dan itibaren yabancı ülke gümüş paralarının
İdare sandıklarınca kabul edilmeyeceği.

1299 senesi Mayıs'ının 1. gününden itibaren (13 Mayıs 1883) sîm meskûkât-ı ecnebîyyenin kabul olunmaması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fî 14 Rebiülahir sene 1300 ve fî 10 Şubat sene 1298. (22 Şubat 1883)

626 | Silik ve düşük ayarlı çeyrek mecidilerin kabul edilmeyeceği.

Silik ve kem ayar mecidi çeyreklerin ahz ve kabul olunmaması, fî 18 Recep sene 1300 ve fî 13 Mayıs sene 1299. (25 Mayıs 1883)

627 | Kezzap veya başka bir yöntemle içindeki gümüşü çalınmış
çeyrek mecidilerin kesilmek suretiyle imha edilip sahibine
iade edilmesi, bunların yerine temiz ve ayarı sağlam çeyrek
mecidilerin alınması.

Tîz-âb vesair vasıta ile gümüşü çalınmış olan mecidi çeyreklerinin kar' olunup ashâbına iadesiyle beraber mukabiline temiz ve tam-ül-ayâr çeyrek alınması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fî 7 Rebiülahir sene 1302 ve fî 12 Kânûnusânî sene 1300. (24 Ocak 1885)

D. Sandıklarca ne şekilde ödeme yapılacağı.

628 | Kolculardan nazır ve merkez müdürlerine kadar memurların
maaşlarının topluca ödenmemesi, memurların her birinden
ayrı ayrı makbuz seneti alınarak ödeme yapılması, sözkonusu
makbuz senetlerinin listelere eklenecek genel merkeze
gönderilmesi.

Kolculardan nâzır veyahut merkez müdürlerine varıncaya kadar kâffe-i me'mûrînin maâşâtı toptan verilmeyip her birinden ayrı ayrı senet alınarak tesviye ile senedât-ı mezkûrenin icmâllerine rabten İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fî 28 Rebiülahir sene 1297 ve fî 27 Mart sene 1296. (8 Nisan 1880)

629 | Geçici olarak istihdam edilen memur ve diğer çalışanlara ait
ödemelerin yevmiye adı altında değil, diğer maaşlar gibi

ödenmesi.

Muvakkaten istihdâm olunan me'mûrin ve saire istihkâkının yevmiye nâmiyla tesviyesine hâcet kalmayıp sair maâşât misillü tesviye edilmesi, fi 29 Cemâziyelevvel sene 1300 ve fi 26 Mart sene 1299. (7 Nisan 1883)

630 İdareler tarafından toplanan vergi hasılatlarından izinsiz olarak hiçbir yere para ödemesi yapılamayacağı.

Bi-l-istizân hâsılattan hükûmetlere ve saireye akçe verilmemesi, fi 9 Muharrem sene 1279 ve fi 25 Haziran sene 1278. (7 Temmuz 1862)

631 Ödeme talimatlarına veya kendi şahsi makbuz senetlerine dayanılarak nazır, merkez müdürü, müdür ve memurlara sandıklardan herhangi bir ödeme yapılmaması, aksi durumda sandık eminlerinin sorumlu tutulacağı.

Nâzır ve merkez müdürü ve müdür ve me'mûrların kağıt üzerinde muharrer emirleri veyahut senetleriyle zatlarına mahsûs olarak sandıklardan akçe verilmemesi ve verildiği takdirde sandık eminlerine tazmin ettirileceği, fi 16 Muharrem sene 1300 ve fi 15 Teşrinisânî sene 1298. (27 Kasım 1882)

632 Hangi derecede memur olursa olsun hiçbir memura ay başı gelmeksizin maaşına mahsuben herhangi bir ödeme yapılmaması, buna aykırı davrananların müteselsilen sorumlu tutulacağı, ancak görev yeri değişen memurlara sonradan alınmak kaydıyla harcirâhından dolayı bir aylık maaş miktarı kadar para verilebileceği, bu paranın ay sonunda tahsil edilmesi.

Me'mûrinden her kime olursa olsun ay başı olmazdan evvel işleyecek maaşlarına mahsuben sandıklardan bir akçe verilmemesi ve bunun hilâfına hareket edildiği takdirde müteselsilen mes'uliyet teveccüh edeceği ve fakat becâyış sûretiyle tahvil-i me'mûriyyet ettirilecek ve hesabü'l-lüzûm İdâre-i Merkeziye'ye celb olunacak me'mûrine harcirâhına medâr olmak üzere bir aylık maaşları mikdârı tavizen akçe verilip ay nihâyetinde tahsil kılınması, fi 7 Şaban sene 1301 ve fi 20 Mayıs sene 1300. (1 Haziran 1884)

633 Nezaret ve merkez müdüriyetleri ile mülhakat idarelerince harcanacak her türlü paranın makbuz senetlerine başkatipler tarafından "harcanabilir" ibaresinin yazılıp imzalanması, aksi durumda sadece "verile" işaretiyle sandıklardan hiçbir ödeme

yapılmaması, verildiği takdirde sandık eminlerinin sorumlu tutulacağı.

Nezâret ve merkez müdiriyyetleriyle başkatipleri bulunan Mülhakat İdâreleri'nde mukannen ve gayr-i mukannen her türlü sarf ve itâ' olunacak mebâligin senetlerinde başkatipler tarafından "*sarfî lâzım gelir*" ibâresi yazılıp imza olunmadıkça yalnız nâzır ve merkez müdürleri ile müdür ve memurların "*verile*" işaretiyle sandıklardan bir akçe verilmemesi ve verildiği takdirde sandık eminleri'ne tazmin ettirileceği, fi 24 Şevvâl sene 1301 ve fi 4 Ağustos sene 1300. (16 Ağustos 1884)

634 | **Aybaşından önce hiçbir memura maaşlarına mahsuben para ödemesi yapılamayacağı, bu konuyla ilgili talimata tam olarak uyulması, aksine davranışların görevlerinden alınıp yerlerinin değiştirileceği.**

Aybaşı olmazdan evvel maâşlara mahsuben sandıklardan akçe verilmemesi hakkında 632 numaralı ve fi 20 Mayıs sene 1300 (1 Haziran 1884) ve sarf ve ita' olunacak mebâlig senedâtı hakkında 633 numaralı ve fi 4 Ağustos sene 1300 (16 Ağustos 1884) tarihli tahrirât-ı umûmiyyeler ahkâmına tamamiyla riâyet olunması ve riâyet etmeyenlerin azil ve tebdil edilecekleri, fi gurre-i Rebiülahir sene 1303 ve fi 25 Kânunuevvel sene 1301. (6 Ocak 1886)

635 | **Posta idarelerinden çekecekleri telgraflar için müfettişlere İdare sandıklarından 200 kuruş avans verilmesi, posta idarelerinden alınacak telgraf makbuzlarının harcama listesine eklenerek Genel Merkeze gönderilmesi.**

Çekecekleri telgraf ücretlerine sarf olunmak üzere ale-l-hesâb tarikiyle müfettişlere sandıklardan ikişer yüz kuruş verilmesi ve alınacak makbûz senedâtının icmâl rabten gönderilmesi, fi 10 Cemâziyelevvel sene 1298 ve fi 28 Mart sene 1297. (9 Nisan 1881)

636 | **Posta idarelerinden çekecekleri telgraflar için müfettiş yardımcılara İdare sandıklarından 200 kuruş avans verilmesi.**

Çekecekleri telgraf ücretlerine sarf olunmak üzere ale-l-hesâb tarikiyle müfettiş muavinlerine sandıklardan ikişer yüz kuruş verilmesi, fi 21 Cemâziyelevvel sene 1298 ve fi 8 Nisan sene 1297. (20 Nisan 1881)

637 | **Düyûn-ı Umumiyye idarelerince denetim ve inceleme yapan**

başmüfettiş, müfettiş, müfettiş muavini ve stajerlere maaş ödemesi yapılamayacağı, bu kişilere kadrolarının bulunduğu İdare sandıklarınca maaş ödemesi yapılabileceği.

Sermüfettişlerle müfettişlere ve müfettiş muavin ve mülâzımlarına uğradıkları İdârciler sandıklarından maâş verilmeyip maâşlarının daima mukim oldukları idâre sandıklarından tesviyesi, fi 25 Cemâziyelâhir sene 1302 ve fi 30 Mart sene 1301. (11 Nisan 1885)

638 | İnşaat, tamirat, basım, kırtasiye, yangın, tuz sevkیات ve nakliye masraflarının sandıklarda bulunan beşlik paralarla yapılması.

İnşaat ve tamirat ve tab'iye ve kırtasiye ve iş'aliye ve ihrafiye ve tuz ihraciye ve nakliye masârifinin beşlik hâsılattan tesviye olunması, fi 7 Ramazan sene 1306 ve fi 25 Nisan sene 1305. (7 Mayıs 1889)

E. Hasılat akçesi paket ve zarflarının ne şekilde düzenleneceği.

639 | İdarelerce vergi olarak toplanan paraların genel merkeze gönderilmesi sırasında paketlerin üzerine “Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi” ibaresinin yazılması ve para miktarının belirtilmesi.

Gönderilecek hâsılat akçesi denklelerinin üzerine “Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi” ibâresinin ve akçe mikdârının gösterilmesi, fi 29 Safer sene 1297 ve fi 29 Kânûnusânî sene 1295. (10 Şubat 1880)

640 | İdarelerce Genel Merkeze gönderilecek para paketlerinin içerisine konulan pusulalara akçe cins ve miktarları ile ağırlıklarının detaylı olarak yazılması, para paketlerine konulan her çeşit akçe için farklı bir kese kullanılması.

Hâsılatın numara ve marka ve mikdâr kıyıyeleriyle hâvî oldukları akçeler kaç cins ve ne mikdârdan ibâret olduğunun akçe denkleleri derûnlarına konulan pusulalarda gösterilmesi ve bu denklere vaz' olunacak her cins akçenin başka başka keselere konulması, fi 7 Cemâziyelâhir sene 1292 ve fi 28 Haziran sene 1291. (10 Temmuz 1875)

641 | Para paketlerinin meşin etiketleri üzerine yalnızca akçe cins

ve miktarlarının yazılmayıp sadece numara, marka ve ağırlık bilgilerinin yazılması, meşin yaftaların paketler üzerine dıştan kaplama şeklinde dikilmeyip kulak olarak paketin bir tarafına sıkıca bağlanıp yazılı tarafı iç tarafa getirilmek üzere sigara şeklinde bükülüp ince bir ip ile bağlanması, buna uymayanların tazminata uğrayacağı, ağırlıklarında bir eksiklik veya şüpheli görülen paketlerin veznelerce açılmayıp İdare meclisine gönderilerek orada açılıp sayılması, bu tür paketlerin vezne memurlarınca açılması ve eksik çıkması durumunda sözkonusu eksikliklerin vezne memurlarından tahsil edileceği.

Hâsılat denklerinin meşin yaftaları üzerine cins ve mikdârları yazılmayıp yalnız numara ve marka ve mikdâr-ı kıyyelerinin gösterilmesi ve meşin yaftaların denkler üzerine kaplama dikilmeyip kulak olarak dengin bir tarafına muhkemce rabt ile yazılı ciheti iç tarafına getirilmek üzere sigara şeklinde bükülüp ince bir sicim ile bağlanması ve hilâfında hareket edenlerin tazminâta uğrayacakları ve bu denklerin vezneye vusûllerinde veznelerince noksanlık ve saire şübheli bir hâl görülür ise hûd-be-hûd açılmayıp meclise ihzârıyla orada küşât ve ta'dâd edilmesi ve hûd-be-hûd açılıp da noksan çıktığı takdirde vezne me'mûrlarından istifâ' kılınması, fi 6 Cemâziyelevvel sene 1293 ve fi 17 Mayıs sene 1292. (29 Mayıs 1876)

642 Gönderilecek ufak para paketlerinin iplerinin uzunca bırakılması, torbaların sıkıca bağlanıp mühürlerinin bozulmayacak şekilde dikkatle vurulması, paketlerin içine birer pusula konulması.

Gönderilecek hâsılat akçesi ufak çıkınlarının bağ mahalleri uzunca bırakılıp ve muhkem bağlanılarak mühürlerinin dahi bozulmayacak sûrette ihtimâmlı temhir edilmesi ve çıkınlara vaz' olunacak akçelerin cins ve mikdârlarını mübeyyin derûnlarına birer pusula vaz' olunması, fi 24 Safer sene 1298 ve fi 12 Kânûnusâni sene 1296. (24 Ocak 1881)

643 Gönderilecek para paketlerinin dikkatlice bağlanıp üzerlerinin iyice mühürlenmesi.

Gönderilecek hâsılat akçesi denk ve çıkınlarının ihtimâmlı bağlanılıp

⁴⁶ İkinci Takım'da 1068 numaralı tahrirata müracaat.

üzerlerinin iyice mühürlenmesi, fi 3 Muharrem sene 1303 ve fi 1 Teşrinievvel sene 1301. (13 Ekim 1885)

644 | Posta ile gönderilecek para paketlerinin tamamının bir pakete yerleştirilip tek bir bilet ile gönderilmesi.

Bir posta ile gönderilecek hâsılât akçesinin cümlesi bir çıkın derûnuna vaz'an bir bilet ile irsâl kılınması, fi 23 Safer sene 1301 ve fi 12 Kânunuevvel sene 1299. (24 Aralık 1883)

645 | Akçelerin her cinsinin ayrı ayrı keselere konulması, ancak tüm keselerin tek bir paket içine konularak gönderilmesi.

Gönderilecek hâsılât akçesinin her cinsi başka başka keselere vaz' ile cümlesinin bir denke konularak teşyâr olunması, fi 4 Şaban sene 1305 ve fi 4 Nisan sene 1304. (16 Nisan 1888)

646 | 200 kuruştan aşağı olan vergi hasılat gelirleri için ayrıca bilet alınmayıp sair gelirler kalemine ithalen bir bilet ile gönderilmesi, buna aykırı davranılması durumunda fazla verilen posta ücretinin sorumlularına tazmin ettirileceği.

200 kuruştan aşağı olan hâsılât akçesi için ayrıca bilet alınmayıp hasılât-ı saire miyânına ithalen bir bilet ile gönderilmesi ve hilâfında hareket edildiği takdirde verilecek fazla posta ücretinin bâdîlerine tazmin ettirileceği, fi 10 Recep sene 1303 ve fi 2 Nisan sene 1302. (14 Nisan 1886)

647 | Gönderilecek para paketlerinin sayısının biletlerde eksik veya fazla gösterilmemesi.

Gönderilecek hâsılât akçesi çıkınları adedinin biletlerde fazla ve noksan gösterilmemesi, fi 11 Muharrem sene 1308 ve fi 15 Ağustos sene 1306. (27 Ağustos 1890)

F. Vergi hasılat akçelerinin genel merkeze ne şekilde gönderileceği, ödenecek nakliye ücretleri ve paketlerden eksik akçe çıkması durumunda ne şekilde işlem yapılacağı.

648 | 1 Kanunusani 1295 tarihinden itibaren idarelerce toplanan vergi hasılatlarının Bank-ı Osmani şubesi bulunan yerlerde bankalara teslim edilmesi, banka şubelerinden alınan iki nüsha makbuzdan bir tanesinin ilgili idarede tutulup

diğerinin genel merkeze gönderilmesi.

1295 senesi Kânûnusânî'si ibtidasından itibaren (13 Ocak 1880) hâsılâtın Bank-ı Osmani şubesi bulunan mahallerde şubelere teslimiyle iki kıt'a makbûz senedi alınıp birinin hıfz ve diğerinin İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fi 13 Safer sene 1297 ve fi 13 Kânûnusânî sene 1295. (25 Ocak 1880)

649 Bank-ı Osmani şubelerine teslim edilecek vergi hasılat akçelerinin içinde bulunan mecidi ve altılık aksamı paraların banka senetleri ile irsaliye belgelerinde cinsi cinsine gösterilmesi.

Bank-ı Osmani şubelerine teslim olunacak hâsılât akçesi miyânında bulunacak mecidi ve altılık aksamının banka senetleriyle irsâliyelerde cinsi cinsine gösterilmesi, fi 23 Recep sene 1297 ve fi 19 Haziran sene 1296. (1 Temmuz 1880)

650 Banka şubelerine teslim edilecek vergi hasılat akçelerinin hangi çeşit gelirden elde edildiğinin makbuz senetlerinde gösterilmesine gerek olmadığı, yalnız kıymet ve cinslerinin gösterilmesi.

Banka şubelerine teslim olunacak hâsılât akçesinin ne nevi vâridâtından olduğunun alınacak banka senetlerinde tasrihine hâcet olmayıp yalnız kıymet ve cinsinin gösterilmesi, fi 11 Rebiülevvel sene 1298 ve fi 29 Kânûnusânî sene 1296. (10 Şubat 1881)

651 Banka şubelerine teslim edilecek paralar içerisinde bulunan Osmanlı ve yabancı ülke altınları için çek, diğer metal paralar için ilmühaber alınması, altılık takımından olan 100 ve 50 paralıkların ilmühaber ve irsaliyelerde çeşit ve miktarının açıkça gösterilmesi.

Banka şubelerine teslim olunacak meblâğ miyânında bulunacak Osmanlı ecnebî altınları için çek alınıp meskûkât-ı saire için dahi ilmühaber ahz edilmesi ve altılıklar aksamından olan 100 ve 50 paralıkların ilmühaberlerle irsâliyelerde nevi ve mikdârının tasrih ettirilmesi, fi 2 Cemâziyelâhir sene 1308 ve fi 1 Kânûnusânî sene 1306. (13 Ocak 1891)

652 Banka şubelerine teslim edilen vergi hasılat gelirlerinin beher 100 kuruşu için beş para nakliye ücreti verilmesi.

1296 senesi Kânunuevvel nihâyetine kadar banka şubelerine teslim olunan hâsılat akçesi için cinsi cinsine olarak beher 100 kuruşu için beşer para nakliye ücreti verilmesi, fi 3 Rebiülevvel sene 1298 ve 21 Kanûnusani 1296. (2 Şubat 1881)

653 | Banka şubelerine teslim edilen vergi hasılat gelirleri karşılığında ödenecek komisyonlar için sözkonusu banka şubelerinden makbuz alınması.

Banka şubelerine teslim olunacak hâsılat akçeleri için verilecek komisyonların makbûzunu müş'ir mezkûr şubelerden senet alınması, fi 24 Zilhicce sene 1301 ve fi 2 Teşrinievvel sene 1300. (14 Ekim 1884)

654 | İdarelerce vergi geliri olarak toplanan altın paraların maaşlar da dahil olmak üzere hiçbir yere harcanmayıp olduğu gibi Genel Merkeze gönderilmesi.

Altın hâsılat akçesinin maâşata ve hiçbir şeye sarf olunmayıp aynen İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fi 3 Safer sene 1298 ve fi 22 Kânunuevvel sene 1296. (3 Ocak 1881)

655 | 100 kuruştan fazla gümüş mecdi, altılık, beşlik ve meteliklerin altına dönüştürülerek, 100 kuruştan daha az olan paraların ise altına dönüştürülmeksizin aynen gönderilmesi ve listelerde cinsi cinsine gösterilmesi.

100 kuruştan yukarı olan sim mecdi hâsılatın 102 kuruş 60 santim ve altılıkların 102 kuruş 75 santim ve beşliklerin 102 kuruş 60 santim ve meteliklerin 99 kuruş hesâbıyla altına tebdilen ve 100 kuruştan aşağı hâsılat akçesinin aynen irsâl olunması ve icmâlâtta cinsi cinsine gösterilmesi, fi 19 Cemâziyelâhir sene 1303 ve fi 13 Mart sene 1302. (25 Mart 1886)

656 | 100 kuruştan daha az olan vergi hasılat gelirlerinin altına dönüştürülmeksizin aynen gönderilmesi, aksine hareket edenlere ceza verileceği.

100 kuruştan aşağı hâsılat akçesinin liraya tebdilen gönderilmeyip aynen irsâl kılınması ve aksi halinde sâhî cezası icrâ' olunacağı, fi 23 Zilkade sene 1303 ve fi 11 Ağustos sene 1302. (23 Ağustos 1886)

657 | 300.000 liralık mecdinin bozukluğa dönüştürülmesine karar verildiğinden mecdi kıymetinin yükseldiği, vergi hasılat

gelirlerinin altına dönüştürülmesi sırasında İdare menfaatinin gözetilmesi.

300.000 liralık mecidinin aksam-ı sagireye tahvili husûsuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişâhi şeref müteallik buyurularak icâbı icrâ' kılınmasından dolayı meci di kıymeti yükseldiğinden altına tebdil olunacak hâsılat akçesi için menfaat-i İdârenin gözetilmesi, fi 25 Safer sene 1304 ve fi 11 Teşrinisânî sene 1302. (23 Kasım 1886)

658 Altılık olarak isimlendirilen paraların tedavülü devam ettiğinden sözkonusu paraların genel merkeze gönderilmeyip idarelerin maaş ve diğer harcamalarında kullanılması, arta kalan kısmının ise ya altına dönüştürülerek yada dönüştürülmeksizin olduğu gibi genel merkeze gönderilmesi.

Altılıklar aksamının mevki-i tedâvülden kaldırılmayacağı cihetle aksam-ı mezkûrenin aynen İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmeyip mahallerince maâş ve masrafa sarf ve 'itâ' olunması ve fazla kalacakların ya altına tebdilen veyahut aynen irsâl kılınması, fi 13 Rebiülevvel sene 1306 ve fi 5 Teşrinisânî sene 1304. (17 Kasım 1888)

659 Her türlü masraf için sarf edilen beşliklerden arta kalan kısmın altına dönüştürülerek Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne gönderilmesi.

Mukannen veya gayri mukannen kâffe-i müteferrika masârifa sarf olunacaklardan fazla kalacak beşlik hâsılatın altına tahvilen gönderilmesi, fi 7 Ramazan sene 1306 ve fi 25 Nisan sene 1305. (7 Mayıs 1889)

660 Mesajri Maritime isimli Fransız Şirketine ait kumpanya vapurları ile vergi hasılat akçesi gönderilmemesi.

Mesajri Maritime nâm Fransız Kumpanyası Posta İdâresi'ne merbût bulunmasından dolayı mezkûr kumpanya vapurları ile hâsılat akçesi gönderilmemesi, fi 3 Rebiülahir sene 1294 ve fi 5 Nisan sene 1293. (17 Nisan 1877)

661 Mesajri Maritime isimli Fransız Şirketi vapurları ile vergi hasılat akçesi gönderilmemesi, ancak mecbûr kalınması durumunda ücreti ödenmedikçe veya irsaliye ve mektup zarfları üzerine pul yapıştırılmadıkça sözkonusu şirket vapurlarına para ve paket teslim edilmemesi.

Mesajrı Maritime nâm Fransız Kumpanyası vapurları ile hâsılât akçesi gönderilmemesi ve nâçar olarak gönderileceği takdirde ücretleri verilemedikçe irsâliyyeleri veyahut mektupları zürûfu üzerlerine pul yapıştırılmadıkça vapurlara teslim olunmaması, fi 28 Cemâziyelevvel sene 1297 ve fi 26 Nisan sene 1296. (8 Mayıs 1880)

662 | **Loyd Şirketi vapurlarıyla gönderilecek vergi hasılat akçelerinin %40 daha ucuz fiyata taşınacağı.**

Loyd Kumpanyası vapurlarıyla gönderilecek hâsılât akçelerinin % 40 noksan navl ile nakli kumpanya direktörleriyle karârlaştırılarak acentelerede bildirildiğine dair, fi 26 Şaban sene 1297 ve fi 21 Temmuz sene 1296. (2 Ağustos 1880)

663 | **Nemçe Kara Postaları ile vergi hasılat akçesi gönderilmemesi, karada Osmanlı postalarının ve sahillerde Osmanlı vapurlarının kullanılması.**

Nemçe Kara Postaları ile hâsılât akçesi gönderilmeyip karada Osmanlı postalarına ve sevahilde Osmanlı vapurlarına tevdiyen gönderilmesi, fi 10 Zilkade sene 1297 ve fi 2 Teşrinievvel sene 1296. (14 Ekim 1880)

664 | **Vergi hasılat akçelerinin % 40 daha ucuz fiyat veren kumpanya vapurlarıyla gönderilmesi**

Hâsılât akçesinin % 40 noksan navl ile nakil edecek kumpanya vapurlarıyla gönderilmesi, fi 8 Cemâziyelevvel sene 1298 ve fi 26 Mart sene 1297. (7 Nisan 1881)

665 | **Vergi hasılat akçelerinin İdare-i Mahsûsa⁴⁷ vapurlarıyla gönderilmesi sırasında % 40 daha düşük navlun bedeli ödenmesi.**

İdâre-i Mahsûsa vapurlarıyla gönderilecek hâsılât akçesinin beher 100 kuruşu için kaç para ücret verilmekte ise bâdema ondan % 40 noksan navl verilmesi, fi 17 Şevvâl sene 1303 ve fi 7 Temmuz sene 1302. (19 Temmuz 1886)

666 | **Rusya şirketlerinin vergi hasılat akçesinin beher 1.000 kuruşunu iki kuruşa taşımayı taahhüt ettiği, bu fiyatın diğerlerinden ucuz olması durumunda vergi gelirlerinin**

⁴⁷ Devlet Vapur İşletme İdaresi

Rusya vapurlarıyla gönderilmesi, Rusya vapurlarının bulunmadığı zamanlarda diğer ülke vapurlarının kullanılması.

Rusya Kumpanyası, hâsılât akçelerinin beher 1.000 kuruşunu iki kuruş ücretle naklini taahhüt eylediğinden bu ücret sairlerinden chven ise hâsılâtın Rusya vapurlarıyla gönderilmesi ve vapurların uğramadığı zamanlarda diğer vapurlarla irsâl kılınması, fi 28 Muharrem sene 1304 ve fi 15 Teşrinievvel sene 1302. (27 Ekim 1886)

667 | Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne gönderilecek olan vergi hasılat gelirlerinin sigorta şirketlerine tam beyan edilmesi.

Az ücret verilmek mütalâasıyla gönderilecek hâsılât akçesi mikdârının sigorta kumpanyalarına noksan gösterilmeyip tamamen beyân olunması, fi 27 Ramazan sene 1301 ve fi 8 Temmuz sene 1300. (20 Temmuz 1884)

668 | Sahil idarelerince gönderilen hasılat akçeleri genel merkezce sigortalandığından, vergi toplayan idarelerce sigorta ettirilmesine gerek olmadığı.

Sevahil idârelerinden gönderilecek hâsılât akçelerinin buraca sigortaya merbût olduğundan mahallerince tekrar sigortaya rabt olunmaması, fi 25 Şaban sene 1303 ve fi 17 Mayıs sene 1302. (29 Mayıs 1886)

669 | Vergi hasılat gelirlerini bir haftadan fazla tutup genel merkeze göndermeyen kişilerin memuriyetten uzaklaştırılacağı.

Hâsılât akçelerini bir haftadan ziyâde tevkif edenlerin me'mûriyyetlerinden tard olunacağı, fi 3 Rebiülevvel sene 1280 ve fi 5 Ağustos sene 1279. (17 Ağustos 1863)

670 | Vergi hasılat gelirlerinin bir haftadan fazla sandıklarda tutulup gönderilmemesi durumunda bundan kaynaklanan sorumluluğun doğrudan doğruya nazırlara ait olacağı.

Hâsılât akçesinin bir haftadan ziyâde sandıklarda tevkif olunduğu takdirde bu bâbdaki mes'uliyet doğrudan doğruya nâzırlara ait olduğuna dair, fi 28 Cemâziyelâhir sene 1280 ve fi 28 Teşrinievvel sene 1279. (9 Kasım 1863)

671
48

Sandıklarda bulunan vergi hasılat gelirlerinin tamamının vapur ve postalarla gönderilmesi, bir aya ait vergi gelirlerinin en geç bir sonraki ayın 15'ine kadar genel merkeze gönderilmesi, gönderilmemesi durumunda gecikmeden kaynaklanan faizlerin sorumlularından talep ve tahsil edileceği.

Vapur ve postaların yevm-i hareketlerinde sandıklarda mevcûd bulunan hâsılatın tamamen irsâl olunması ve bir ayın hâsılatı nihâyet-ül-nihaye ertesi ayın on beşine kadar gönderilmesi ve şayet gönderilmediği takdirde tehir edecek müddet güzêştesinin bâdilerinden istihsâl olunacağı, fi 27 Rebiülevvel sene 1298 ve fi 14 Şubat sene 1296. (26 Şubat 1881)

672
49

Sandıklarda bulunan vergi hasılat gelirlerinin her hafta sonu genel merkeze iletilmesi, bir aya ait vergi hasılat gelirlerinin en geç ertesi ayın sonuna kadar gönderilmesi gerektiği, göndermeyen kişilerin sorumlu tutulacağı.

Sandıklarda mevcûd bulunan hâsılatın her hafta gönderilmesi ve bir ayın hâsılatı nihâyet-ül-nihaye ertesi ayın nihâyetine kadar gönderilmesi ve göndermeyenlerin mes'ul tutulacakları, fi 3 Ramazan sene 1298 ve fi 17 Temmuz sene 1297. (29 Temmuz 1881)

673

memuriyyetlerden müdürîyetlere, müdürîyetlerden nezâretlere ve nezâretlerden Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne gönderilecek vergi hasılat gelirlerinin sayımı esnasında memur, müdür ve nazırlar tarafından görevlendirilmiş birer güvenilir adam bulundurulması.

Me'mûriyyetlerden müdürîyetlere ve müdürîyetlerden nezâretlere ve nezâretlerden buraya gönderilecek hâsılat akçesinin hîn-i ta'dâdında hazır bulunmak üzere me'mûr ve müdür ve nâzırlar tarafından birer emin adam bulundurulması, fi 11 Rebiülahir sene 1283 ve fi 10 Ağustos sene 1282. (22 Ağustos 1866)

674

Genel merkeze gönderilen para paketlerinde eksik para çıkması veya düşük ayarlı akçe bulunması durumunda bu farkların sandık eminlerinden zamanında tahsil edilmesi,

⁴⁸ İkinci Takım'da 1069 numaralı tahrirata müracaat.

⁴⁹ İkinci Takım'da 1069 numaralı tahrirata müracaat.

tahsilatın gecikmesi durumunda bizzat memur ve müdürlerin tazmînâta uğrayacağı ve nazırların sorumlu tutulacağı, müdür ve memurların sandık mevcudunu sık sık kontrol etmesi, aksi durumda sandık emininin zimmetinin müdür ve memurlardan talep edileceği.

İrsalât noksanı ve kem ayar akçe bedeli olarak sandık eminlerinden aranılan mebâliğin vaktiyle tahsil olunması ve vaktiyle tahsil olunmayarak terâküm ettirildiği takdirde bizzat me'mûr ve müdürlerin tazmînâta uğrayacakları ve nâzırların dahi mes'ul tutulacakları ve bir de müdür ve me'mûrların ikide bir sandıkları yoklayıp buraya noksan gönderilmesinden dolayı sandıkta kalması lâzım gelen akçenin mevcûdunun tebeyyün ettirilmesi farıza-i me'mûrelerinden olmasıyla her hangi sandık emininin zimmeti zuhûr edecek olur ise bu farızanın ifâsında kusur edilmiş olduğundan müdür ve me'mûrların tazmine kadar taht-ı mes'uliyete alınacakları, fi 12 Şevvâl sene 1282 ve fi 13 Şubat sene 1281. (25 Şubat 1866)

675 **Düyûn-ı Umumiyye genel merkezinden nezaret ve idarelere şirket vapurlarıyla gönderilecek para paketlerinin varış noktalarında dikkatlice kontrol edilerek sayılması, paketlerin mühüründe bozukluk veya kırıklık ve miktarında eksiklik görülmesi durumunda vapor kaptanlarının ne şekilde protesto edileceği.**

İdâre-i Merkeziyeden nezâret ve idârelere ve bunlardan yek diğerine kumpanya vapurlarıyla gönderilecek emânetin mevridlerde hîn-i kabzında dikkatlice muayene ve ta'dâdiyla kab ve mühür ve sairesinde bozukluk ve kırıklık ve mikdârca noksanlık görüldüğü takdirde vapor kaptanının Bahriye Kanûnu'nun 282. maddesi mücibince 48 saat zarfında Mukavelât Muharrirliği veya Hükûmet ma'rifeti ile ne vechile protesto edileceğinin ve teferruatının beyânına dair, fi 8 Zilhicce sene 1300 ve fi 27 Eylül sene 1299. (9 Ekim 1883)

676 **Gönderilecek vergi hasılat paketlerinin sağlam olmasına özen gösterilmesi, paketlerden eksik akçe çıkması durumunda birinci defasında eksik kısmın sorumlulardan tahsil edileceği, tekrarı halinde ise sandık eminleriyle ilgili memurların görevden alınacağı.**

Gönderilecek hâsılat çıkınlarının sağlam olmasına i'tinâ' ve dikkat olunması ve

bunların derûnunda noksan akçe zuhûr eylediği takdîrde birinci defasında noksanın tazmîn ettirileceği ve tekrarı halinde gerek sandık eminlerinin ve gerek me'mûr olanların azledilecekleri, fî 21 Muharrem sene 1301 ve fî 9 Teşrinisânî sene 1299. (21 Kasım 1883)

677 | Kolcular tarafından gemi acentelerine teslim edilecek vergi hasılat paketlerinin idarelerden acentelere teslim edilinceye kadar yolculuk sırasındaki tüm sorumluluğunun tamamen İdare müdür ve memurlarına ait olduğu.

Kolcular ma'rifetiyle acentelere teslim ettirilecek hâsılat akçelerinin sûret-i nakil ve irsâli emrindeki mes'uliyet tamamen İdâreler müdür ve me'mûrlarına ait bulunduğu, fî 24 Zilkade sene 1304 ve fî 3 Eylül sene 1300. (15 Eylül 1884)

678 | Vergi hasılat paralarının gönderilmesinde kullanılan torba, kese ve iplerin biriktirilerek ay sonlarında müzayade ile satılması ve İdareye gelir kaydedilmesi.

Hâsılat akçelerinin mevzu olduğu torba ve kese ve urganları ay nihâyetlerine kadar terâküm ettirilecek bi'l-müzâyede fûrûhtuyla esmânının irâd kayd olunması, fî 10 Recep sene 1291 ve fî 10 Ağustos sene 1290. (22 Ağustos 1874)

679 | İdarelere bırakılan depozito akçelerine karşılık makbuz verilmeyip onun yerine nazır, müdür veya memurlar ile başkatip ve sandık eminlerince mühürlenmiş ilmühaber verilmesi.

İdârelere bırakılan dipozito akçelerinin kabz olduğuna dair ashâbı yedlerine senet verilmeyip nâzır veyahut müdür veya me'mûrlarla başkatip ve sandık eminleri zât mühürleriyle idâre mühr-i kebiriyle memhûr ilmühaber verilmesi, fî 4 Cemâziyelevvel sene 1285 ve fî 10 Ağustos sene 1284. (22 Ağustos 1868)

DOKUZUNCU BÖLÜM

A. Kayıt, yazışma, tezkere ve zarfların ne şekilde kayıt edileceği, teslim ve kabul işlemleri ile telgraf haberleşmelerinin ne şekilde yapılacağı.

680 | İdarelerde bulunan tüm defterlerin sayfa numaralarının sıralı ve mühürlü olması, her bir defterin kaç sayfadan ibaret olduğunun defterlerin ilk sayfalarına şerh edilerek resmi mühürle mühürlenmesi.

İdarelerde mevcûd bulunan kâffe-i defâtire sırasıyla varaka numaralı vaz' ve terkîm olunmuş ve her bir defterin kaç sayfadan ibâret olduğunun ilk sahifelerine şerh verilip mühür-i resmîleriyle mühürlenmesi, fi 15 Cemâziyelevvel sene 1296 ve fi 24 Nisan sene 1295. (6 Mayıs 1879)

681 | İdare kayıtlarında silinti ve kazıntı yapan ve her çeşit geliri günü gününe kaydetmeyenlerin herhangi bir kötü niyetleri olmasa dahi birincisinde on günlük, ikincisinde yirmi günlük ve üçüncüsünde bir aylık maaşlarının kesilmesi, yine tekrarlanması durumunda ise görevden alınmalarına Düyûn-ı Umumiyye İdare Meclisince karar verildiği.

İdareler kuyûdâtında hakk ve silinti vukua getiren ve her nevi vâridâtı günü gününe kayda geçirmeyenlerin bir güne sù-i fikir ve niyetine mübtenî olmadığı hâlde birinci defada 10 ve ikinci defada 20 günlük ve üçüncü defada tam maaşlarının kat' olunmasına ve dördüncü defasında me'mûriyyetlerinden azledilmelerine Düyûn-ı Umûmiyye-i Osmaniye İdare Meclisi'nce karâr verildiği, fi 12 Şevvâl sene 1306 ve fi 29 Mayıs sene 1305. (10 Haziran 1889)

682 | İdarelere ait kayıtlarda kazıntı ve silinti meydana getirip her çeşit geliri günü gününe kayda geçirmeyenlerin cezalandırılması, kayıtların düzeltilmesi yoluna gitmeyen üst düzey memurlar ile ilgili muhasebe başkatipleri hakkında ceza yoluna gidileceği.

İdareler kuyûdâtında hakk ve silinti vukua getiren ve her nevi vâridâtı günü gününe kayda geçirmeyenlerin cezalandırılarak kuyûdun islâhına teşebbüs etmedikleri anlaşılacak olan mâ-fevk me'mûrlarla nezâret ve merkez müdiriyyetleri muhasebe başkatipleri haklarında dahi 681 numaralı ve fi 29

Mayıs sene 1305 (10 Haziran 1889) tarihli tahrîrât-ı umûmiyye mücibince ceza icrâ' kılınacağı, fi 2 Zilkade sene 1307 ve fi 7 Haziran sene 1306. (19 Haziran 1890)

683 | Haberleşme evraklarının kaydı ve teslimi, idarelerde bulunan kayıt ve belgelerin ne şekilde teslim alınacağı, iade edileceği ve saklanacağı, muhasebe ve yazı işlerine havale edilen belgelerin gereğinin yapıp yapılmadığı hususunun nazırlarca incelenmesi.

Muhabere evrâk ve leffiyatının suret-i kayd ve teslimi ve idârelerde mevcûd olan kuşîdât ve evrâkın ahz ve iadesi ve hıfzı muâmelâtının tarif kılındığı ve muhasebe ve tahrîrât katiplerine havâle olunan muharrerât icâbatının icrâ' olunup olunmadığının tedkiki zımında her ay başlarında zimmet defteri tanzîmiyle nuzzâra irâc ve i'tâ' olunması, fi 12 Safer sene 1299 ve fi 21 Kânunuevvel sene 1297. (2 Ocak 1882)

684 | İdarelerde bulunan tüm defter, evrak, müsvedde ve makbuzların kilitli sandıklarda tutulması.

İdârelerde mevcûd bulunan kâffe-i defâtir ve evrâk ve müsveddât ve senedâtın kilitli sandıklara vaz' olunması, fi 24 Şaban sene 1294 ve fi 21 Ağustos sene 1293. (2 Eylül 1877)

685 | Resmi defterlerin çalışan memurlar tarafından akşamları evlerine götürülmemesi ve resmi daire dışına çıkartılmaması.

Defâtir-i resmîyyenin me'mûrîn tarafından geceleri hanelerine götürülmeyip ve dâire-i resmîyyeden harice çıkarılmayıp dâiresinde tesviye-i icâbatına bakılması, fi 19 Cemâziyelâhir sene 1283 ve fi 16 Eylül sene 1282. (28 Eylül 1866)

686 | Yazışmalarda en ucuz kağıdın kullanılması.

Muharrerâtın en ehven fiyatlı kağıtlara yazılması, fi 5 Muharrem sene 1301 ve fi 24 Teşrinievvel sene 1299. (5 Kasım 1883)

687 | İdarelerce mali yılbaşı Mart ayı olarak kabul edildiğinden, yazışmalarda kullanılacak numaraların her yılın Mart ayı başında birden başlayarak yürütülmesi.

İdâre-i Merkeziye'ce res-i sene Mart itibar olunduğundan muharrerâta vaz' olınacak mütessilsil numaraların her sene Mart'ında birden bed ile yürütülmesi,

fi 6 Safer sene 1298 ve fi 25 Kânunuevvel sene 1296. (6 Ocak 1881)

688 | 1 Mart 1301 tarihinden itibaren tuz, içki, damga pulu, ipek, balık ve tütün işlemlerine ait yazışmaların tümünün tek bir deftere kaydedilmesi ve numaraların birden başlayarak yürütülmesi.

1301 senesi Mart'ından itibaren (13 Mart 1885) tuz ve müskirât ve damga pulu ve harir ve balık ve tütün muâmelâtına dair bulunan muharrerâtın cümlesinin bir deftere kaydıyla ve birden bed ile müteselsil numara yürütülmesi, 10 Rebiülahir sene 1302 ve fi 15 Kânûnusânî sene 1300. (27 Ocak 1885)

689 | Duhân işlemlerine ait olan haberleşmeler için ayrı bir defter tutulmaması ve ayrı bir sıra numarası yürütülmemesi.

Duhân muâmelâtına dair olan muhâberât için başka defter tutulmasından ve ayrıca müteselsil numara yürütülmesinden sarf-ı nazar olunması, fi 15 Cemâziyelâhir sene 1308 ve fi 14 Kânûnusânî sene 1306. (26 Ocak 1891)

690 | Sıra numarası takip edilerek gönderilen yazışmalarda yoğunluktan dolayı numara atlanılması durumunda, atlanılan numaraya konu yazı örneğinin bir sonraki postada genel merkeze gönderilmesi, gönderilmemesi durumunda talep edilmesi.

Müteselsil numara ile irsâl olunan muharrerâtın numara ve aşırı muharrerât zuhûrunda ara yerde atlanılan numara ile muharrer olmak lâzım gelen muharrerâtın ertesi posta zuhûr etmediği takdirde sûretlerinin talep olunması, fi 16 Rebiülahir sene 1279 ve fi 28 Eylül sene 1278. (10 Ekim 1862)

691 | Tüm memur ve katiplerin kendi yetkili amirleri dışında hiç kimseye vergi konularıyla ilgili resmi yazı yazmaması, kendisine bu şekilde bir yazı yazılmış olanların bu yazıları amirlerine sunmaları, aksi taktirde gerek yazan ve gerekse ibraz etmeyen memurların görevden alınacağı. .

Bil-cümle me'mûrin ve ketebe ve sairenin mesâlih-i rûsûmiyyeye dair merci'-i mahsûs bulunan amirlerinden başka hiçbir kimseye bir şey yazmamaları ve yazdıkları hâlde mürselün ileyhlere derakap götürüp amirlerine ibraz ve irâe etmeleri ve edilmediği takdirde gerek yazanlar ve gerek ibraz etmeyenlerin me'mûriyyetlerinden azil olunacakları, fi 20 Muharrem sene 1280 ve fi 24

Haziran sene 1279. (6 Temmuz 1863)

692 Genel merkezce idarelere yazılan yazılara cevap verilirken, gelen evrak sayı ve tarihinin ilgi gösterilmesi.

Nezâret-i Umûmiyye'den tastîr kılınan muharrerât ve tezâkire yazılan ecvibenin derûnlarına sebki eden işârâtın numara ve tarihlerinin gösterilmesi, fi 18 Cemâziyelevvel sene 1297 ve fi 16 Nisan sene 1296. (28 Nisan 1880)

693 Düyûn-ı Umumiyye genel merkezince idarelere yazılan yazılara cevap verilirken sadece gelen evraktaki kelimelerin değil, işaretler ile numara ve rumî tarihlerin de gösterilmesi

Nezâret-i Umûmiyye'den tastîr kılınan muharrerât ve tezâkire yazılan cevapların derûnuna yalnız sebki eden işâr üzerine kelimeleriyle geçirilmeyip sebki eden işârâtın numara ve rumî tarihlerinin gösterilmesi, fi 9 Şaban sene 1301 ve fi 22 Mayıs sene 1300. (3 Haziran 1884)

694 Herhangi bir konuda Genel Merkeze yazılan ve cevabı istenilen yazılara cevap verilmemesi durumunda yeni yazılacak yazılarda ilk gönderilen yazının sayı ve tarihinin belirtilmesi, genel merkezden cevabi yazısı yazılmış konular için bir daha yazı yazılmaması.

İsticvâbı mutazammın olarak Nezâret-i Umûmiyye'den tastîr kılınıp cevapları alınamayan muharrerât ve tezâkir ecvibesinin tacil ve irsâli hakkında yazılacak te'kid-nâmeler bâlâlarındaki cetvellerde numara ve tarihleri gösterilen muharrerât ve tezâkirin cümlesine bir tahrîrât ve tezkere ile cevap verilmeyip başka başka tahrîrât ve tezkere ile cevap yazılması ve bu te'kid-nâmeler mahall-i maksûdına vâsıl olmazdan mezkûr te'kid-nâmeler cetvellerinde gösterilen muharrerât ve tezâkirden cevapları yazılmışlar bulunduğu takdirde bunlar için tekrar tahrîrât ve tezkere yazılmaması, fi 17 Şevvâl sene 1297 ve fi 10 Eylül sene 1296. (22 Eylül 1880)

695 Genel Merkez'den nezaretlere, nezaretlerden müdüriyetlere ve müdüriyetlerden memuriyetlere yazılan yazıların gereğinin süratle yerine getirilmesi.

İdâre-i Merkeziyeden nezaretlere ve nezaretlerden bi-l-icâb müdüriyetlere ve müdüriyetlerden dahi me'mûriyetlere yazılan muharrerât icâbatının sür'at-i icrâ'sıyla ecvibesinin vakit ve zamanıyla verilmesi ve gecikenlerin te'kidıyla işlerin dücâr-ı tehir edilmemesi, fi 2 Rebiülevvel sene 1298 ve fi 20

Kânûnusânî sene 1296. (1 Şubat 1881)

696 | İdarelerden nezaretlere ve nezaretlerden mülhakatlara yazılan ve cevabı istenen yazılara cevap verilmemesi durumunda vaktinde cevap vermeyenlere ne yapılacağı.

İsticvâbı mutazammın olarak gerek nezâretlere ve gerek nezâretlerden mülhakata tastîr kılınan muharrerât ecvibesini vakiyle vermeyenler hakkında olunacak muâmelenin beyânına dair, fi 6 Cemâziyelevvel sene 1286 ve fi 2 Ağustos sene 1285. (14 Ağustos 1869)

697 | Cevabı istenilen yazılara zamanında cevap verilmemesi durumunda nazırlar, muhasebe veya yazı işleri başkatipleri, mülhakat müdür ve memurları ile katiplerin sorumlu tutulacağı.

İsticvâbı mutazammın olarak tastîr kılınan muharrerât ve tezâkir ecvibesinin tehirinden dolayı birinci derecede nâzırlar ve ikinci derece muhasebe veya tahrîrât başı katipleri ve üçüncü derecede mülhakat müdür veya me'mûr ve katiplerinin mes'ul tutulacakları beyânına dair, fi 5 Safer sene 1293 ve fi 18 Şubat sene 1291. (1 Mart 1876)

698 | Cevabı istenilen yazılara zamanında cevap verilmesi, aynı konuyla ilgili olarak üçüncü defa yazı yazılıp yine cevap alınamaması durumunda gecikmeye sebep olan kişilerin maaşlarından dörtte bir oranında kesinti yapılması.

İsticvâbı mutazammın olarak Nezâret-i Umûmiyye'den tastîr kılınan muharrerât ve tezâkir ecvibesinin sür'at-i itâ' ve irsâl olunması ve üçüncü defa te'kidî icrâ' olunduktan sonra zuhûr etmeyen cevapların tehirine sebep olanların maaşları rub'ının kat' olunacağı, fi 6 Zilhicce sene 1298 ve fi 17 Teşrinievvel sene 1297. (29 Ekim 1881)

699 | Devlet kurumlarına ve mülhakatlara yazılan cevaplı yazılar için bir süre belirlenmesi, belirlenen süre zarfında cevap gelmemesi durumunda tekrardan yazı yazılması.

İsticvâbı mutazammın olarak hükûmetlere ve mülhakata yazılan muharrerât için birer müddet ta'yîn olunarak o müddetler zarfında cevapları gelmeyenlerin te'kid edilmesi, fi 26 Şevvâl sene 1283 ve fi 18 Şubat 1282. (2 Mart 1867)

700 | **Rüsûmat idarelerince vergi konularıyla ilgili olarak devlet kurumlarına yazılan yazılara vaktinde cevap verilmesi, vergi memurlarınca talep edilen belgelerin hemen teslim edilmesi.**

Mesâlih-i rüsûmiyye hakkında hükûmetlere yazılacak tezkere ve takrîr ve saire icâbatının sür'at-ı icrâ'sıyla iktizâ' eden cevaplarının vaktiyle verilmesi ve inde'l-icâb me'mûrîn-i rüsûmiyyenin talep eyleyecekleri evrâk ve sûretlerinin hemen itası husûsları Devâir-i Âliye ile Vilâyât-ı Celîle'ye bâ-evâmirname-i samî iş'âr buyurulduğu, fi 12 Safer sene 1294 ve 14 Şubat 1292. (26 Şubat 1877)

701 | **İdarelerce bazı konular hakkında Genel Merkeze yazılıp cevapları alınamayan yazıların özeti ile numara ve tarihlerinin matbu ihtar pusulalarına yazılarak bilgi verilmesi.**

Bazı husûsun istifsâr ve istizâhına dair Nezâret-i Umûmiyye'ye yazılıp cevapları alınamayan muharrerâtın hulâsaları ile numara ve tarihlerinin mersûl matbû' ihtâr pusulalarına derciyle ma'lumat verilmesi, fi 9 Zilhicce sene 1298 ve fi 20 Teşrinievvel sene 1297. (1 Kasım 1881)

702 | **İdarelerce bazı konular hakkında Genel Merkeze yazılıp cevapları alınamayan yazı özetlerinin matbu ihtar pusulalarına yazılarak bilgi verilmesi.**

Bazı husûsun istifsâr ve istizâhına dair Nezâret-i Umûmiyye'ye yazılıp cevapları alınamayan muharrerât için gönderilecek matbû' ihtâr pusulalarına te'kid edilen muharrerât hulâsalarının dercedilmesi, fi 22 Muharrem sene 1299 ve fi 2 Kânunuevvel sene 1297. (14 Aralık 1881)

703 | **Genel Merkez'den idarelere yazılan yazı ve telgrafların yalnızca nazır tarafından veya onun yokluğunda yardımcısı ve muhasebecisi tarafından müştereken mühürleneceği, fakat tuz ve nakit havalenameleri ile tezkere ve damga pulu hakkında yapılacak yazışmaların nazır ve muhasebeci tarafından müştereken imzalanacağı.**

Nezâret-i Umûmiyye'den tastir ve keşide kılınacak muharrerât ile telgrafların yalnız nâzır-ı umûmî cânibinden ve gaybûbetlerinde Nezâret-i Umûmiyye muavini ile muhasebecisi taraflarından müştereken temhîr edileceği ve fakat tuz ve nakit havâlenâmeleriyle tezâkir ve damga pulu hakkında tastir kılınacak

muharrerâtın nâzır-ı umûmi ile muhasebeci taraflarından müstereken tahtim olunacağı, fi 28 Şaban sene 1303 ve fi 20 Mayıs sene 1302. (1 Haziran 1886)

704 | Düyûn-ı Umumiyye nazırının yokluğunda yapılacak yazışmaların nazır muavini ile muhasebeciliğe atanan Ahmet Şemseddin Efendi tarafından müstereken mühürleneceği.

Nâzır-ı umûminin hîn-i gaybûbetlerinde 703 numaralı ve fi 20 Mayıs sene 1302 (1 Haziran 1886) tarihli tahrîrât-ı umûmiyyede gösterildiği vechile muharrerâtın Nezâret-i Umûmiyye muavini ile muhasebeciliğine ta'yin buyurulan izzetli Ahmet Şemseddin Efendi tarafından müstereken temhîr edileceği, fi 4 Recep sene 1304 ve fi 17 Mart sene 1303. (29 Mart 1887)

705 | Düyûn-ı Umumiyye nazırının yokluğunda yazışma ve telgrafların nazır yardımcılığına tayin edilen Mösyö Nöble ile muhasebeci tarafından müstereken imzalanacağı.

Nâzır-ı umûminin hîn-i gaybûbetlerinde muharrerât ile telgrafların Nezâret-i Umûmiyye muavinliğine ta'yin buyurulan Mösyö Nöble ile muhasebeci taraflarından müstereken tahtim kılınacağı, fi 18 Zilkade sene 1306 ve fi 4 Temmuz sene 1305. (16 Temmuz 1889)

706 | Yöneticilerin yokluğunda vekaleten görev yapan başkatiplerin yazışmaların mühür kısmına “vekil” sıfatını eklemeleri. .

Reis-i me'mûriyyette bulunanların hasb-el-icâb mahall-i me'mûriyyetlerinden hîn-i gaybûbetlerinde başkatipler tarafından vekaleten yazılacak muharrerâtın mühür mahalline “vekil” lafzının ilâve olunması, fi 25 Cemâziyelâhir sene 1279 ve fi 5 Kânunuevvel sene 1278. (17 Aralık 1862)

707 | İdari ve mali konularda müfettişlerce imzalanması ve mühürlenmesi gereken yazışmalara Fransızca imzadan başka Türkçe mühürde basılması.

İndel-iftina umûr-ı idâreye ve muhasebeye müteallik müfettişlerin imza veya temhîr etmeleri lâzım gelen muharrerât ve evrâk-ı saireyi Fransızca imzadan başka Türki ibâre ile mahkûk zat mühürleriyle tasdik etmeleri, fi 5 Recep sene 1304 ve fi 18 Mart sene 1303. (30 Mart 1887)

708 | Resmi telgraf haberleşmeleri ile telgraf ücretlerinin ne şekilde ödeneceğine ilişkin talimatın gönderildiği.

Telgraf-ı muhaberât-ı resmiyyenin sûret-i icrâ'sıyla ücretlerinin tesviye ve îtası ve teferruatı hakkında kaleme alınan ta'limâtın gönderildiği, fi 24 Cemâziyelevvel sene 1298 ve fi 11 Nisan sene 1297. (23 Nisan 1881)

709 | **Tüccâr ve diğer kişilere çekilecek telgrafların üstünde telgraf cevaplarına ait ücretin karşı tarafça ödeneceğinin belirtilmesi.**

Tüccâr ve saireye ait mevâdd için çekilecek telgrafların cevaplarının ücretleri ashâbı tarafından verileceğinin telgrafların bâlâsında gösterilmesi, fi 24 Zilhicce sene 1291 ve fi 20 Kânûnusânî sene 1290. (1 Şubat 1875)

710 | **1 Mart 1297 tarihinden itibaren idarelerce çekilen telgraflara ücret verileceğinden ancak çok önemli konular için telgraf çekilebileceği, posta ile bildirilmesinde bir sakınca olmayan işler için telgraf çekilmemesi, gereksiz yere çekilen telgraf ücretlerinin çekenlerden tazmin edileceği.**

1297 senesi Mart'ı ibtidasından itibaren (13 Mart 1881) İdâreye müteallik telgraflara ücret verileceği cihetle postaya ta'likinde hasar olacağı yakinen ma'lûm olan ehemmm maddeler için gayet muhtasar ve müfid ibârelerle telgraf çekilip fakat posta ile bildirilmesinde beis olmayan mevâdd için telgraf keşide olunmaması ve lüzûmsuz ve zâid ibâreli çekilen telgraf ücretlerinin keşide edenlerden tazminin istihsâl olunacağı, fi 9 Muharrem sene 1298 ve fi 29 Teşrinisânî sene 1296. (11 Aralık 1880)

711 | **Çok önemli konular için telgraf çekilmesi, posta ile bildirilmesinde bir sakınca olmayan işler için telgraf çekilmemesi, gereksiz yere çekilen telgraf ücretlerinin çekenlerden tazmin edileceğinin yeniden bildirildiği, tüccar ve diğer kişilere çekilecek telgrafların üstünde bunların cevaplarına ilişkin ücretlerin telgraf gönderilen kişilerce ödeneceğinin açıkça belirtilmesi.**

Postaya ta'likinde hasar olacağı ma'lûm olan ehemmm maddeler için gayet muhtasar ve müfid ibârelerle telgraf çekilip fakat posta ile bildirilmesinde beis olmayan mevâdd için telgraf keşide olunmaması ve lüzûmsuz ve zâid ibâreli çekilen telgraf ücretlerinin keşide edenlere tazmin ettirileceği te'kidin bildirildiği ve tüccâr ve saireye ait mevâdd için çekilecek telgraflarla cevaplarının ücretleri sâhibleri tarafından verileceğinin telgrafların bâlâsında gösterilmesi, fi 20 Rebiülevvel sene 1298 ve fi 7 Şubat sene 1296. (19 Şubat 1881)

712 Çok önemli konular için çekilecek telgraflarda gereksiz ve boş kelimeler kullanılmaması, önemsiz işler için telgraf çekilmemesi.

Fevkalâde ehemmiyeti hâiz olan mevâdd için çekilecek telgraflara kelimat-ı zâide ve elfâz-ı ta'zime derc olunmaması ve ehemmiyeti hâiz olmayan mevâdd için telgraf çekilmemesi, fi 19 Cemâziyelâhir sene 1303 ve fi 13 Mart sene 1302. (25 Mart 1302)

713 Önemsiz konular hakkında Mülhakat idareleri ile telgraf haberleşmesi yapılmaması, zorunlu olarak çekilmesi gereken telgraflara gereğinden fazla kelime yazıldığı taktirde ücretinin telgraf çekenlerden talep ve tahsil edileceği.

Fevkalâde ehemmiyeti hâiz olmayan mevâdd için Mülhakat İdâreleriyle de telgrafla muhabere olunmaması ve hasbe'l-mecbûriye çekilecek telgraflara lüzûmundan ziyâde kelimât yazıldığı taktirde ücretlerinin keşide edenlerden tazminen istihsâl kılınacağı, fi 6 Safer sene 1305 ve fi 12 Teşrinievvel sene 1303. (24 Ekim 1887)

714⁵⁰ Düyûn-ı Umumiyye İdâresi'ne ait gelirler hakkında devlet kurumları arasında yapılacak telgraf görüşmeleri için idarelerden ücret talep edilmeyeceği.

Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'ne mahsûs vâridât hakkında hükûmetler beyinde teâtî olunacak telgrafnâmeler için idârelerimizden ücret talep olunmaması husûsuna irâde-i aliyye müteallik buyurulduğu, fi 29 Cemâziyelâhir sene 1308 ve fi 28 Kânûnusânî sene 1306. (9 Şubat 1891)

715 Resmi yazışmaların yabancı memurlarla tüccarlara verilmemesi.

Muharrerât-ı resmîyenin ecnebî me'mûrlarıyla tüccârâna irâe ve ibrâz edilmemesi, fi gurre-i Safer sene 1280 ve fi 24 Haziran sene 1279. (6 Temmuz 1863)

716 Devlet daireleri ve yabancı memurlar tarafından İdareyle ilgili konularda istenen kayıt ve bilgilerin hiçbir şekilde izinsiz verilmemesi.

⁵⁰ İkinci Takım'da 1086 numaralı tahrirata müracaat.

Gerek Hükûmet ve gerek me'mûrîn-i ecnebîyye taraflarından İdâreye müteallik kayd ve ma'lûmât istenildiği takdirde bi-l-istizân verilmemesi, fi 16 Zilkade sene 1295 ve fi 31 Teşrinievvel sene 1294. (12 Kasım 1878)

B. Yazışmalar, masraf pusulaları, tuz ihbarnameleri, emânet ve masraf tezkeresi koçanlarının ne şekilde gönderileceği.

717 | Posta ücretinden tasarruf etmek amacıyla idareler ile Genel Merkez arasında yapılan yazışmaların evrak torbaları içerisine konulup gönderilmemesi.

Ücretleri tasarruf edilmek maksadıyla muharrerâtın evrâk torbâlârı derûnuna vaz'an gönderilmemesi, fi 3 Recep sene 1299 ve fi 8 Mayıs sene 1298. (20 Mayıs 1298)

718 | Mektup, emânet (paket) ve örneklere ödenecek posta ücret tarifesinin gönderildiği, tezkere paketleri ile ağır eşyaların gönderilmesi sırasında taşıma ücretinin düşüklüğüne dikkat edilmesi.

Mekâtib ve emânet ve numûne için verilecek ücret hakkında posta tarifesinin gönderildiği ve evrâk-ı masrûf tezâkir koçanı denkleleriyle sair ağır eşyanın sûret-i irsâlinde masrafın azlığına ve dâire-i emniyete alınmasına dikkat olunması, fi 8 Şaban sene 1298 ve fi 22 Haziran sene 1297. (4 Temmuz 1881)

719 | Posta Nizâmnâmesi gereğince posta ile taşınamayan evrak ve eşyaların sayı ve cinsleri ile bunların ne şekilde gönderileceği.

Posta Nizâmnâmesi hükmünce posta ile nakilden istisna kılınan evrâk ve eşyanın ta'dâd ve ecnâsıyla bunlardan posta ma'rifetiyle gönderilmeyip de sair bir vasıta ile irsâl kılınacak olan mektup ve paketlerin ne vechile mekşûfen gönderileceğinin beyânına dair, fi 29 Zilhicce sene 1299 ve fi 30 Teşrinievvel sene 1298. (11 Kasım 1882)

720 | Düyûn-ı Umumiyye idareleri arasında yapılacak yazışmalar için posta ücretinde tasarrufa dikkat edilmesi, tuz ihbarnâmelerinin posta memurları tarafından kontrol edilebilecek şekilde şerit tarzında kağıtlara sarılarak gönderilmesi

İdâreler beyninde teattî olunacak muhâberât ile masraf pusulaları için i'tâ' olunacak posta ücretinde tasarrufâta riâyet olunması ve tuz ihbâr-nâmelerinin posta me'mûrları tarafından muayene edilebilecek sûrette şerit tarzında kağıtlara sarılarak gönderilmesi, fi 28 Zilhicce sene 1302 ve fi 25 Eylül sene 1301. (7 Ekim 1885)

721 | Mesajri Maritime isimli Fransız şirketi vapurları ile yazışma ve sair evrak gönderilmemesi.

Mesajri Maritime nâm Fransız Kumpanyası vapurları ile muharrerât ve evrâk-ı saire gönderilmemesi, fi 3 Rebiulahir sene 1294 ve fi 5 Nisan sene 1293. (17 Nisan 1877)

722 | Mesajri Maritime isimli Fransız şirketi vapurları ile yazışma ve evrak gönderilmemesi, çaresiz kalındığı taktirde ücretleri verilmedikçe ve zarflar üzerine pul yapıştırılmadıkça vapurlara evrak teslim edilmemesi.

Mesajri Maritime nâm Fransız Kumpanyası vapurları ile muharrerât ve evrâk-ı saire gönderilmemesi ve naçar olarak gönderileceği takdirde ücretleri verilmedikçe ve zarfları üzerine pul yapıştırmadıkça vapurlara teslim olunmaması, fi 28 Cemâziyelevvel sene 1297 ve fi 26 Nisan sene 1296. (8 Mayıs 1880)

723 | Resmi belgeler Avusturya Postaları'nca ücretsiz taşınacağından nakliye için herhangi bir ücret ödenmemesi.

Muhaberât-ı resmîyenin Avusturya Postaları'nca meccânen kabûl edileceği cihetle mezkûr postaya verilecek muharrerât için ücret verilmemesi, fi 19 Cemâziyelevvel sene 1298 ve fi 6 Nisan sene 1297. (18 Nisan 1881)

724 | Gönderilecek yazışma evraklarının ayrı ayrı zarflara konulmayıp tümünün tek bir zarf içerisine konulması, ancak belgelerin birbirine karışmaması için üstyazıların ayrı ayrı iğnelenmesi.

Gönderilecek muharrerâtın ayrı ayrı zarflara konulmayıp cümlesinin bir zarf derûnuna vaz' olunması ve melfûfâtı yekdiğerine karışmamak için ayrı ayrı tahrîrâtlarına rabt edilmesi, fi 10 Şaban sene 1288 ve fi 12 Teşrinievvel sene 1287. (24 Ekim 1871)

725 | Gönderilecek yazışmaların ayrı ayrı zarflar yerine tek bir

| zarfa konularak gönderilmesi.

Gönderilecek muharrerâtın ayrı ayrı zarflara konulmayıp cümlesinin bir zarf derûnuna vaz' olunması, fi 24 Ramazan sene 1301 ve fi 5 Temmuz sene 1300. (17 Temmuz 1884)

726 | Resmi zarfların içerisine şahsi işlere ait belgelerin konulmaması.

Muharrerât-ı resmiyye zarfları derûnuna umûr-ı zâtiyyeye dair evrâk konulmaması, fi 11 Muharrem sene 1282 ve fi 24 Mayıs sene 1281. (5 Haziran 1865)

727 | Resmi zarfların içerisine şahsi işlere ait belgelerin konulmaması.

Muharrerât-ı resmiyye zarfları derûnuna umûr-ı zâtiyyeye dair evrâk konulmaması, fi 19 Ramazan sene 1283 ve fi 12 Kânûnusânî sene 1282. (24 Ocak 1867)

728 | Yazışma ve tezkerelerin zarfsız gönderilmemesi.

Muharrerât ve tezâkir melfûfâtının noksan gönderilmemesi, fi 23 Rebiülahir sene 1303 ve fi 16 Kânûnusânî sene 1301. (28 Ocak 1886)

ONUNCU BÖLÜM

Her çeşit vergi kalemi için düzenlenmesi gereken liste, rapor, hesap özeti ve karşılaştırmalı tabloların ne şekilde hazırlanacağı.

- 729** Ocakların ambar ve yığınlarından bir ay içinde ne kadar tuz satıldığı, ambarlara ne kadar tuz gönderildiği, ambar ve bayilerin numaraları ile geçen aydan devredilen tuz miktarını gösteren listelerin Memlaha idarelerince nezaret ve merkez müdüriyetlerine gönderilmesi.

Bir ay zarfında memlahaların ambar ve yığınlarından ne mikdâr tuz satıldığı ve tuz ambarları tertibatı için ne kadar sevkiyat vuku' bulduğunu ve mevsim-i ihracatta çıkarılacak tuz mikdârını ambar ve bâyilerin numaralarının tasrihiyle ve mah-ı sâbıktan devredilen tuz mikdârını dahi zîrinde gösterir mersûl numûnesi vechile beher mâh birer cetvelinin Memlaha İdâreleri'nden bi't-tanzim tâbi oldukları nezâret veyahut merkez müdüriyetleri vasıtasıyla İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi fakat doğrudan doğruya İdâre-i Merkeziye'ye hâsılat gönderen Memlaha İdâreleri'nden mezkûr cetvellerin doğrudan doğruya İdâre-i Merkeziye'ye irsâliyle beraber birer nüshasının dahi tâbi oldukları nezâret veyahut merkez müdüriyetlerine gönderilmesi, fi 26 Safer sene 1301 ve fi 15 Kânunuevvel sene 1299. (27 Aralık 1883)

- 730** Ocakların ambar ve yığınlarından bir ay içinde ne kadar tuz satıldığı ve ambarlara ne kadar tuz gönderildiğini gösteren listelerin her ay hazırlanarak gönderilmesi, bu listelerin doğrudan doğruya Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne hasılat gönderen Memlaha idarelerince postaya verilmesi, Memlaha idarelerince bağlı bulundukları nezaret veyahut merkez müdüriyetlerine gönderilen ikinci suretlerin ise merkezlerde saklanıp mükerrer olarak Genel Merkeze gönderilmemesi.

Bir ay zarfında memlahaların ambar ve yığınlarından ne mikdâr tuz satıldığını ve tuz ambarları tertibatı için ne kadar sevkiyat vuku' bulduğunu ve saireyi mübeyyin beher mâh tanzim ve irsâl olunması 729 numaralı ve fi 15 Kânunuevvel sene 1299 (27 Aralık 1883) tarihli tahrirât-ı umûmiyye ile bildirilen cetvellerin doğrudan doğruya İdâre-i Merkeziye'ye hâsılat gönderen

Memlaha İdâreleri'nden numûne şeklinde ayrıca postaya tevdi en ve bir tahrîrâtla İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi ve bu cetvellerin Memlaha İdâreleri'nden tâbî oldukları nezâret veyahut merkez müdürîyyetlerine irsâl kılınan nüsha-ı saniyeleri merkezlerde hıfz olunup mükerrer olarak İdâre-i Merkeziye'ye irsâl olunmaması, fi 22 Cemâziyelâhir sene 1303 ve fi 16 Mart sene 1302. (28 Mart 1886)

731 Tuz ambarı bulunan idarelere bir ay içinde ne kadar tuz geldiğini ve ne kadar tuz satıldığını gösteren tabloların ilgili idarelerce düzenlenip bağı bulunduğları nezaret veya merkez müdürîyyetleri vasıtasıyla Genel Merkeze gönderilmesi, ancak doğrudan doğruya Genel Merkeze hasılat gönderen idarelerce hazırlanan tabloların hem Genel Merkeze hem de bağı bulunulan nezaret veya merkez müdürîyyetlerine gönderilmesi.

Bir ay zarfında tuz ambarı bulunan idârelere ne mikdâr tuz ithal edildiğini ve ne kadar satıldığını mübeyyin mersûl numûnesi vecchile beher mâh birer cetvelinin tuz ambarı bulunan idârelerden bi't-tanzim tâbî oldukları nezâret veyahut merkez müdürîyyetleri vasıtasıyla İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi ve fakat doğrudan doğruya İdâre-i Merkeziye'ye hâsılat gönderen idârelerden mezkûr cetvellerin numûne şeklinde ayrıca postaya tevdi en ve bir tahrîrâtla doğruca İdâre-i Merkeziye'ye irsâliyle beraber birer nüshasının dahi tâbî oldukları nezâret veyahut merkez müdürîyyetlerine gönderilmesi, fi gurre-i Rebiülevvel sene 1301 ve fi 19 Kânunuevvel sene 1299. (31 Aralık 1883)

732 Ocaklardan tuz yüklenen gemilerin sayısı ve yüklerinin miktarı ile tezkere numarası ve tarihlerini, gemi kaptanlarının isim ve tabiyetlerini, gemilerin nerelerden geldiklerini gösteren listelerin iki nüsha olarak hazırlanması, her ay ocaklarca ve varış noktalarındaki Sahil idarelerince hazırlanacak belgelerin bağı bulunulan nezaret veya merkez müdürîyyetlerine ve oralardan da Genel Merkeze gönderilmesi, yerli ve yabancı menşeli tuz yüklü gemilerin herhangi bir kaza veya başka bir sebeple limanlara yaklaşması durumunda ellerindeki pusulalara olay hakkında bilgi notu düşülmesi, ocaklardan tuz yüklenen gemiler hakkında Sahil idarelerinde bir defter tutulması.

Memlahalardan tuz tahmil edilmiş olan gemilerin adediyle hamûlelerinin

mikdârını ve verilen tezâkirin numara ve tarihleriyle gemiler kaptanlarının isim ve tabiyetlerini ve gemilerin geldikleri mahalleri gösterir mersûl iki kıt'a numûnesi vechile beher mâh memlahalardan başka ve mevridler olan sevâhil idârelerinden başka birer pusulasının bi't-tanzîm tâbî oldukları nezâret veya merkez müdiriyyetlerine ve oralardan dahi İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi ve yerli ecnebî tuzuyla mahmul olup da hamûlesini kâmilten veyahut bir kısmını ihraç etmeksizin bir kaza ve sebeb-i âherle limanlara vasil olacak gemilerin mezkûr pusulalar zirine mülâhazât kabilinden olmak üzere ma'lûmât-ı lâzime derc edilmesi ve memlahalardan gemilere tahmil olunacak ve Mevrîd İdâreleri'ne vasil olacak tuz yüklü gemiler için sevâhil idârelerinde birer defter tutulması, fi 6 Cemâziyelevvel sene 1302 ve fi 9 Şubat sene 1300. (21 Şubat 1885)

733 Doğrudan doğruya Genel Merkeze hasılat gönderen Memlaha idareleri ile diğer idarelerden gönderilen ambar ve yığın sarfiyat ve sevkıyat listelerinin ve gemi hareket pusulası suretlerinin postaya verilmesi, bu durumun bir yazı ile Genel Merkeze bildirilmesi.

Doğrudan doğruya İdâre-i Merkeziye'ye hâsılat gönderen Memlaha İdâreleri ile sair idârelerden gönderilecek ambar ve yığınlar sarfiyâtıyla ambarlar tertibatı için vuku' bulan sevkıyat ve saire cetvelleri ile tuz ambarı bulunan idârelerde vuku' bulan ithalat ve sarfiyât cetvellerinin ve seyr-i sefâin pusulalarının numûne şeklinde ayrıca postaya tevdi' ve bir tahrîratla İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fi 6 Şaban sene 1303 ve fi 28 Nisan sene 1302. (10 Mayıs 1886)

734 Nezaret ve merkez müdiriyyetleri ile Mülhakat idarelerince bir ayda ne kadar para toplandığını, bunun ne kadarının maaş ve masraflara harcandığını gösteren aylık listelerin genel merkeze gönderilmesi, ancak Mülhakat idarelerince bu listelerin iki nüsha olarak hazırlanıp bir nüshasının bağlı bulunulan nezaret veya merkez müdiriyyetine diğerinin ise Genel Merkeze iletilmesi.

Bir ay zarfında nezâret ve merkez müdiriyyetleriyle Mülhakat İdâreleri sandıklarına ne mikdâr akçe dahil olduğunu ve bundan ne kadarı maaş ve masrafa sarf olunduğunu ve saireyi gösterir mersûl numûnesi vechile beher mâh birer cetvelinin tanzîm ve irsâl olunması ve fakat Mülhakat İdâreleri'nden işbu cetveller ikişer nüsha olarak bi't-tanzîm tâbî oldukları nezâret veya

merkez müdüriyetlerine irsâl ile oralarca tedkikatı icrâ' kılındıktan sonra birer nüshasının İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fi 23 Zilhicce sene 1300 ve fi 12 Teşrinievvel sene 1299. (24 Ekim 1883)

- 735** Sandıklarca bir ay içinde ne kadar akçe toplandığını ve bunların ne kadarının maaş ve masraflara harcadığını gösteren listelerin genel merkeze gönderilmesi, ancak doğrudan doğruya Genel Merkeze hasılat gönderen idarelerce iki nüsha olarak hazırlanan bu listelerden birinin bağlı bulunulan nezaret veya merkez müdüriyetine diğerinin ise Genel Merkeze iletilmesi.

Bir ay zarfında sandıklara ne mikdâr akçe dahil olduğunu ve bundan ne kadarı maâş ve masrafa sarf olunduğunu ve saireyi mübeyyin tanzim ve irsâl olunması (734) numaralı ve fi 12 Teşrinievvel sene 1299 (24 Ekim 1883) tarihli tahrîrât-ı umûmiyye ile bildirilen cetvellerden doğrudan doğruya İdâre-i Merkeziye'ye hâsılat gönderen idârelerden gönderileceklerin evvelce tâbi oldukları nezâret ve merkez müdüriyetlerine irsâl ile oralarca tedkikat ve saireleri icrâ' kılındıktan sonra İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fi 12 Şevvâl sene 1301 ve fi 23 Temmuz sene 1300. (5 Temmuz 1884)

- 736** Nezaret merkezinde ve mülhakatta inceleme yapan müfettiş, müfettiş yardımcısı ve stajerlerin bir ay içinde nerelerle kaç kelimelik telgraf görüşmesi yaptıklarını gösteren listenin genel merkeze gönderilmesi.

Bir ay zarfında Merkez-i Nezâret ve mülhakatta bulunan müfettiş ve muavin ve mülâzımlarının nerelere kaçır kelimayı hâvî kaç kıt'a telgraf keşide eylediklerini mübeyyin beher mâh birer pusulasının tanzim ve irsâl kılınması, fi 9 Recep sene 1298 ve fi 25 Mayıs sene 1297. (6 Haziran 1881)

- 737** Zorunlu harcamalar için mülhakat ve nezaretlere aylık biner kuruş, merkez müdüriyetlerine aylık beşer yüz kuruşa kadar harcama yetkisi verildiği, her ay içerisinde harcama yapılan miktarların bir liste halinde hazırlanıp müfettişlerce mühürlenmesi ve üst yazıyla Genel Merkeze gönderilmesi.

Masârifât-ı zaruriye için maa mülhakat nezâretlere şehrîye biner ve merkez müdüriyetlerine beşer yüz kuruşa kadar sarfına me'zûniyet verilen mebâligden her ayın nihâyetinde o mâh zarfında vuku' bulan masârifâtın mikdâr ve envayı ile esbâb-ı mûcibesini mübeyyin müfettişlerle müştereken memhûr bir kıt'a

defterinin yazılacak tahrîrâtlara lefîen İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi, fi 23 Rebiülâhir sene 1303 ve fi 16 Kânûnusânî sene 1301. (28 Ocak 1886)

- 738** | Özel bir görevle bir yere gönderilen kişilerin bu işlerle ilgili tüm masrafları için nezaretlere aylık biner kuruş ve merkez müdüriyetlerine aylık beşer yüz kuruşa kadar harcama yetkisi verildiği, bunun dışında harcama yapılmaması, her ay gönderilecek masraf pusulalarının ne şekilde düzenleneceği.

Me'mûriyyet-i mahsûsa ile bir tarafa i'zâm kılınacakların masârif-i seferiycileriyle sair bil-cümle müteferrika masârifi için nezâretlere şehriye biner ve merkez müdüriyetlerine beşer yüz kuruşa kadar sarfına me'zûniyet verilen akçe dahilinde sarf ve tesviye olunması ve bu bâbda beher mâh gönderilecek masârif pusulaları hakkında bazı izahat verildiği, fi 12 Safer sene 1306 ve fi 6 Teşrinievvel sene 1304. (18 Ekim 1888)

- 739** | Vergi hasılat akçelerinin nakliyesi ve Posta ve Telgraf ücretleri için bir ay zarfında ne kadar para harcadığını gösteren listelerin düzenli olarak Genel Merkeze gönderilmesi.

Bir ay zarfında akçe nakliyesiyle Posta ve Telgraf için verilecek ücretlerin mikdârını mübeyyin beher mâh birer pusulasının tanzim ve irsâl kılınması, fi gurre-i Recep sene 1299 ve fi 6 Mayıs sene 1298. (18 Mayıs 1882)

- 740** | İdarelerde bulunan tezkere miktarı ile sarfiyatını gösteren listelerin her ay hazırlanıp gönderilmesi.

İdarelerde mevcûd bulunan tezâkir-i mütenevvîa mevcûduyla sarfiyatını mübeyyin beher mâh birer cetvelinin tanzim ve irsâl olunması, fi 24 Rebiülâhir sene 1299 ve fi 2 Mart sene 1298. (14 Mart 1882)

- 741** | Tütün aşarından bir ay içinde ne kadar para tahsil edildiğini gösteren listelerin her ay hazırlanıp gönderilmesi.

Bir ay zarfında Tütün Öşrü'nden tahsil olunan akçenin mikdârını mübeyyin beher mâh birer pusulasının tanzim ve irsâl kılınması, fi selh-i Zilhicce sene 1301 ve fi 8 Teşrinievvel sene 1300. (20 Ekim 1884)

- 742** | Pul makbuzları ile bunlara ait kayıtları içeren listelerin idarelerce her ayın bitiminden itibaren en geç sekiz gün içinde doğrudan doğruya Pul Bey'iyeye memuriyyeti'ne

| gönderilmesi.

Pul makbûzat ve medfûâtını mübeyyin idârelerden beher ay tanzim olunacak cervelin ay nihâyetinden itibaren sekiz gün zarfında doğruca Pul Bey'yye Me'mûriyyeti'ne irsâl kılınması, fi 5 Zilkade sene 1300 ve fi 25 Ağustos sene 1299. (6 Eylül 1883)

743 | Sahillerde bulunan Düyûn-ı Umumiyye nezaret ve merkez müdüriyetlerince Pul Bey'yye İdaresi'ne gönderilecek aylık listelerin zarflara konulması, zarfın üzerine "*İdâre-i Mezkûreye*" ibaresinin yazılması, ancak bu zarfın postaya verilmeyip Genel Merkeze gönderilecek yazışma zarfının içine konularak gönderilmesi, buna aykırı davrananlardan posta ücreti ve para cezasının talep ve tahsil edilmesi.

Sevâhil Düyûn-ı Umûmiyye nezâret ve merkez müdüriyetlerinden Pul Bey'yye İdaresine irsâl kılınacak cedâvil-i şehriyenin ayrıca zarflara konulup üzeri "*İdâre-i Mezkûreye*" yazılıp fakat başkaca postaya verilmeyerek o zarfın İdâre-i Merkeziye'ye gönderilecek muharrerât zarfı derûnuna konularak gönderilmesi ve buna riâyet edilmeyip de zâid ücret ve cezâ-yi nakdî itasına sebebiyet verilir ise ücret ve cezâ-yi nakdinin mersûlünden tazminine yürünüleceği, fi 4 Ramazan sene 1302 ve fi 5 Haziran sene 1301. (17 Haziran 1885)

744 | Ruhsat verilen veya dükkanları kapatılan pul bayilerinin ismini ve diğer bilgilerini içeren listelerin altı ayda bir genel merkeze gönderilmesi.

Ruhsat verilenlerle dükkânları sedd edilen pul bâyilerinin esâmî ve sairesini mübeyyin her altı ayda birer kıt'a müvezzî' defterinin tanzim ve irsâl olunması, fi 25 Rebiülahir sene 1303 ve fi 18 Kânûnusânî sene 1301. (30 Ocak 1886)

745 | Kaçak olarak yakalanan tuz, içki ve ipek miktarını, bu mallardan alınan para cezalarını ve cezalardan tahsil edilip ihbarcılara dağıtılan tutarları gösteren listelerin altı ayda bir genel merkeze gönderilmesi.

Bir ay zarfında kaçak olarak tutulacak tuz ve müs kirât ve haririn ve bunlardan aranılan cezâ-yi nakdî ile tahsil olanların ve muhbirlere verilenlerin mikdârlarını mübeyyin beher mâh birer pusulasının tanzimiyle o mahın icmâline rabten irsâl kılınması, fi 2 Cemâziyêlâhir sene 1300 ve fi 29 Mart

sene 1299. (10 Nisan 1883)

746 Sisam adasından ne kadar şarap gelip ne kadar vergi alındığını, ayrıca eski vergi oranına göre ne kadar vergi alınacağını gösteren listelerin altı ayda bir genel merkeze gönderilmesi.

Sisam Cezîresi'nden ne mikdâr şarap gelerek ne kadar resm alındığını ve resm eski usûle tevfiân alındığında ne mikdâra bâliğ olmak lâzım gelir olduğunu mübeyyin her altı ayda birer pusulasının tanzim ve irsâl olunması, fi 29 Şevvâl sene 1305 ve 27 Haziran 1304. (9 Temmuz 1888)

747 Mısır'dan getirilen içki miktarını, kapların marka ve numaralarını, tezkerelerin cilt, sayfa ve tarihlerini, kaçak olarak getirilen içkilerden ne kadar vergi ve ceza alındığını gösteren listelerin üç ayda bir genel merkeze gönderilmesi.

Mısır'dan getirilecek müskirâtın mikdârıyla mevzu oldukları kabların marka ve numaralarını ve tezkerelerinin cilt ve varak numara ve tarihlerini ve bilâ-tezkere getirildiği hâlde alınacak bir kat resm-i mîrinin mikdârını mübeyyin her üç ayda birer pusulasının tanzim ve irsâl kılınması, fi 18 Rebiülahir sene 1307 ve fi 29 Teşrinisânî sene 1305. (11 Aralık 1889)

748 Tuz ocaklarının masraf ve maaş harcamalarını gösteren listelerin dört nüsha olarak hazırlanıp Memlaha idarelerinden Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezi'ne gönderilmesi, tuz ambarı bulunan idarelere ocaklardan gönderilen tuzların hangi ocaktan ne şekilde geldiğinin, deniz yoluyla gelmiş ise tuz miktarı ve gemi ismi ile kaptanın elinde bulunan resmi yazının numara ve tarihini gösteren bilgilerin bu listelerde belirtilmesi.

Memlaha İdâreleri'nde vuku' bulan masârif ve verilen maâşât ve saire mikdârlarını mübeyyin mersûl dört kut'a numûnesi vechile iktizâ' eden cetvelin Memlaha İdâreleri'nden bi't-tanzim İdâre-i Merkeziye'ye gönderilmesi ve Memlaha İdâreleri ile tuz ambarı bulunan idârelerin hâsılat icmâllerine ambar ve yığın tuz fazlalarının ithal olunmaması ve tuz ambarı bulunan idârelere memlhalardan sevk olunan tuzların hangi memlaha mahsûlü olduğunun ve karadan mı yoksa denizden mi geldiğinin ve denizden gelmiş ise mikdârı ve getiren geminin ismiyle kaptanının yed'inde bulunan tahrirâtın numara ve tarihinin icmâlâtın mülâhazât hanelerinde gösterilmesi, fi 5 Şevvâl sene 1303

ve fi 25 Haziran sene 1302. (7 Temmuz 1886)

749
51

Damga pulu geliri dışındaki tüm gelirlerin detaylı dökümlerini içeren hesap özetlerinin bir sonraki ayın 15'ine kadar Genel Merkeze gönderilmesi.

Damga pulu vâridâtından mâ-adâ sair vâridât-ı umum hulâsa ve müfredât icmâlâtının mersûl numûneleri vechiyle tanzim ve irsâl olunması ve bir mâh icmâlinin nihâyet ertesi ayın on beşinde İdâre-i Merkeziye'ye yetiştirilmesi, fi 17 Şaban sene 1301 ve fi 30 Mayıs sene 1300. (11 Haziran 1884)

750

Mülhakat idareleri'ne ait hesap özetlerinin ekli örnek tarzında düzenlenmesi.

Mülhakat İdâreleri icmâlâtının mersûl numûnesi vechile tanzim olunması, fi 4 Zilhicce sene 1301 ve fi 13 Eylül sene 1300. (25 Eylül 1884)

751

Damga pulu gelirlerine ait hesap özetlerinin ekli örnek tarzında düzenlenmesi.

Damga pulu vâridâtının icmâlâtının mersûl numûnesi vechile tanzim kılınması, fi selh-i Muharrem sene 1301 ve fi 19 Teşrinisânî sene 1299. (1 Aralık 1883)

752

Müşterek pul hesaplarına ait hesap özetlerinin ne şekilde toplanıp düzenleneceği.

Müşterek pul hesâbâtının icmâlâta ne yolda derc ve terkim edileceğinin tarif kılındığı, fi 14 Safer sene 1306 ve fi 8 Teşrinievvel sene 1304. (20 Ekim 1888)

753

Nezaret ve merkez müdüriyetlerince düzenlenecek hesap özetlerinde ocak ve ambarlarda bulunan tuz devir rakamları ile sevkîyat, sarfiyat ve fire oranlarının ayrı ayrı gösterilmesi, Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezinden emir alınmadıkça ve alınan emrin tarih ve numarası belirtilmedikçe bu özetlerden hiçbir şekilde fire olarak tuz miktarı düşürülmemesi, ocak ve ambarlarda çeşitli fiyatlardan tuz satılıyorsa bunların listelerde ayrı ayrı belirtilmesi.

⁵¹ İkinci Takım'da 1097 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 1100 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 1101 numaralı tahrirata müracaat.

Nezâret ve merkez müdüriyetlerinden tanzim olunacak icmâlâtın tuz kısmında her bir memlaha ve ambarların devriyat ve ihracat ve sarfiyât ve fireler ve ambarlara gelen tuzlar mikdârının başka başka gösterilmesi ve Nezâret-i Umûmiyye'den emir alınmadıkça ve alınan emrin numara ve tarihi icmâlât ve şehriye cetvellerinde gösterilmedikçe zinhâr bir dirhem fire tenzil edilmemesi ve bazı memlaha ve ambarlarda birkaç fiyatla tuz satılmakta ise ne fiyatlarla kaçır kıyye tuz satıldığı başka başka gösterilip fiyat hanesine “muhtelif” ibaresi yazılması, fi 21 Cemâziyelâhir sene 1303 ve fi 15 Mart sene 1302. (27 Mart 1886)

754 | **Müdüriyet ve merkez memurluklarının mülhakatı
durumundaki memuriyetlere ait gelir-gider miktarlarının
nezaret ve merkez müdüriyetlerince düzenlenecek listelerde
gösterilmesi.**

Müdüriyet ve merkez me'mûrluklarının mülhakatı bulunan me'mûriyetlere ait hâsılat ve masraf mikdârlarının nezâret ve merkez müdüriyetlerinden tanzim olunacak icmâlâtta başkaca tahrir ve nihâyetlerine de tâbi bulundukları müdüriyet ve merkez me'mûriyetleri hâsılatları yekûnlerinin tezbir olunması, fi 8 Şaban sene 1304 ve fi 20 Nisan sene 1303. (2 Mayıs 1887)

755 | **Vergi hasılat akçelerine ait hesap özetlerinde gereğinden
fazla masraf gösterilmemesi, aksine hareket edenlerin derhal
görevden alınacağı.**

Hâsılat akçeleri için bendiye ve saire nâmiyla icmâlâta vukuundan fazla masraf ithal olunmaması ve ithal edenlerin derhal azil ve tebdil edileceği, fi 10 Ramazan sene 1297 ve fi 4 Ağustos sene 1296. (16 Ağustos 1880)

756 | **Genel merkeze gönderilen hesap özetlerinde posta ve telgraf
masrafları ile vergi hasılat akçesi nakliye ücretlerinin fazla
yazılıp yazılmadığı hususunun nazırlar ve muhasebe
başkatipleri tarafından kontrol edilmesi, hesaplarında fazla
harcama görülen İdare kayıtlarının ibra edilmemesi.**

İcmâlâta fazla Posta ve Telgraf ve akçe nakliyesi üçürâtı ithal olunup olunmadığının nazırlarla muhasebe başkatipleri taraflarından tedkik olunması ve bir idâre icmâlîne fazla masraf ithal edildiği takdirde o icmâlînin tevkif edilmemesi, fi 19 Cemâziyelâhir sene 1303 ve fi 13 Mart sene 1302. (25 Mart 1886)

757 Vergi hasılat akçelerinin nakliyesi ile posta ve telgraf ücreti olarak ödenen paraların tabloları ayrı ayrı gösterilmesi.

Akçe nakliyesiyle Posta ve Telgraf ücretlerinin icmâlâtta ayrı ayrı hane-i mahsûslarına terkim kılınması, fi gurre-i Recep sene 1303 ve fi 24 Mart sene 1302. (5 Nisan 1886)

758 Kesin fiyat belirlenmezden önce bir yerden başka bir yere sevk edilecek olan içkilerden depozito olarak alınacak vergilerin aynı gün hesaplara işlenmesi, kesin fiyat belirlenip sözkonusu depozitonun bir kısmının veya tamamının iade edilmesi durumunda iade edilen kısmın masraflara kaydedilmeyip toplam hasılat rakamından indirilmesi.

Kat'ı fiyat olunmazdan evvel bir mahalden diğer mahalle nakil olunacak müskirâtın depozito suretiyle alınacak resm-i mirî akçelerinin alındığı gün hâsılat icmâllerine îrâd kayd kılınması ve kat'ı fiyattan sonra mezkûr depozito akçelerinden bir mikdârı reddedildiği takdirde masraf kayd edilmeyip hâsılat icmâlleri yekûnundan tenzil olunması, fi 14 Recep sene 1300 ve fi 9 Mayıs sene 1299. (21 Mayıs 1883)

759⁵² Memurların zimmetinde bulunan damga pulu bedellerinin tahsil edilinceye kadar pul stoklarında mevcut gösterilip tahsil edildiği anda stoklardan düşülmesi, zimmet tutarının tahsiline imkan kalmaması durumunda ise Genel Merkez'den alınacak onay üzerine stok düşümünün yapılması.

Damga pulu esmânından me'mûrların zimemât ve ihtilâsâtının tahsiline değin icmâlâtta mevcûd hükmünde devriyat ve hîn-i tahsilinde sarfiyât gösterilmesi ve bu zimemât ve ihtilâsâtın tahsil olunamadığı takdirde Nezâret-i Umûmiyye'den alınacak me'zûniyet üzerine tenzilatın icrâ' kılınması ve aynen mevcûd olanlarla mefkut olup mevcûd gösterilenler için bir beyân açılarak şerh verilmesi, fi 16 Safer sene 1306 ve fi 10 Teşrinievvel sene 1304. (22 Ekim 1888)

760 Mülhakat idarelerinden nezaret ve müdüriyetlere gönderilen hesap özetlerinin bir önceki yılın vergi hasılatından düşük olması veya dengesizlik göstermesi durumunda hesapların muhasebe başkatipleri tarafından nazırlara ve müdüriyet

⁵² İkinci Takım'da 1115 numaralı tahrirata müracaat.

başkatipleri tarafından da müdürlere bir yazı ile bildirilerek incelemeye alınması, bundan kaçınan muhasebe başkatipleri ile müdüriyet başkatiplerinin görevden alınacağı.

Mülhakat İdâreleri'nden nezâret ve müdüriyetlere gönderilen icmâlâtın sene-i sâbika hâsılatıyla bil-muvazene noksanlık görüldüğü takdirde muhasebe başkatipleri tarafından nâzırlara ve müdüriyet başkatipleri tarafından dahi müdürlere bâ-pusula ma'lûmât verilerek bunlar üzerine tahkikat icrâ' olunması ve bu işte betât eden muhasebe başkatipleriyle müdüriyet başkatiplerinin azledileceği, fi 27 Cemâziyelevvel sene 1284 ve fi 14 Eylül sene 1283. (26 Eylül 1867)

761 | Tahsil edilen ve gönderilen vergi bedellerinin nezaret veya merkez müdüriyetleri ile müdüriyetler tarafından incelenmesi, aylık hesap özetlerinin eskileriyle dengesizlik arzemesi durumunda nedeninin ilgili yerlere sorularak araştırılması.

Hesâbât-ı şehriye icmâlleriyle tahsilât ve irsâlatın nezâret veya merkez müdüriyetleri ile müdüriyetlerce müfredâtı tedkik olunarak ve sabıklarıyla bi'l-muvazene mikdârlarında tedenni görüldüğü takdirde esbâbının mahallerinden sual ve tahkik olunması, fi 11 Şevvâl sene 1302 ve fi 11 Temmuz sene 1301. (23 Temmuz 1885)

762 | Tütün aşarına ait hesap özetlerinin ayrıca düzenlenerek gönderilmesi.

Tütün Öşrü icmâlâtının başkaca tanzim ve irsâl olunması, fi 18 Cemâziyelâhir sene 1299 ve fi 24 Nisan sene 1298. (6 Mayıs 1882)

763 | Tütün Aşar defterleri ile hesap özetlerinin ne şekilde düzenleneceği.

Reji İdâreleri'nden verilecek defterler üzerine Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nce tutulacak Tütün Öşrü defâtiriyle icmâlâtının sûret-i tanzimini mübeyyin ta'rif-nâme gönderildiği, fi 21 Rebiülahir sene 1302 ve fi 26 Kânûnusânî sene 1300. (7 Şubat 1885)

764 | Tütün aşarı için tutulacak defterler ile hesap özetlerinin ne şekilde düzenleneceği.

Tütün Öşrü için tutulacak esas defterleriyle icmâllerinin sûret-i tanzîmi

hakkında bazı izahat verildiği, fi 12 Cemâziyelâhir sene 1303 ve fi 6 Mart sene 1302. (18 Mart 1886)

765 | **Tütün aşarı hesap özetleri ile bilânçolarının örnekteki gibi düzenlenmesi.**

Tütün Öşrü icmâlâtıyla hulâsa pusulalarının mersûl numûneleri vechile ta'dilen tanzim olunması, fi 2 Zilhicce sene 1304 ve fi 10 Ağustos sene 1303. (22 Ağustos 1887)

766 | **Reji idarelerince tutulan defter sûretlerinin Düyûn-ı Umumiyye idareleri'ne verilmesi, vermeyen kişilerin sorumlu tutulacağı, Reji memurları'nın bu defter suretlerini zamanında vermemesi durumunda yazı ile uyarılması, sözkonusu defterlerin 15 gün içinde teslim edilmesi durumunda Düyûn-ı Umumiyye Genel Merkezinin yazı ile bilgilendirilmesi, hesap ve defterlerin bu süre zarfında da teslim edilmemesi durumunda nazırların görevden alınacağı.**

Reji İdâreleri'nce tutulan esas defterleri sûretlerinin Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'ne itası ve verilmediği takdirde bâdilerinin şediden mes'ul tutulacakları hakkında Reji İdâre-i Merkeziyesi'nden Taşra Reji Me'mûrları'na yazılan tahrîrât-ı umûmiyyenin sûret-i mütercimesinin gönderildiği ve şayet Reji Me'mûrları'ndan yine vaktiyle sûret itâ' etmeyenler olur ise derhal kendilerine tahrîren mürâcaâtla 15 gün zarfında verildiği hâlde keyfiyyetin Nezâret-i Umûmiyye'ye iş'âr olunması ve hesâbâtın yine tehiri halinde nâzırların azline kadar gidileceği ve bu sûretler üzerine yapılacak defterlerin sûret-i tanzim ve irsâli beyânına dair, fi 11 Rebiülahir sene 1307 ve fi 22 Teşrinisânî sene 1305. (4 Aralık 1889)

767 | **Tömbeki Bey'iyyesi ile Sayd-ı Berri ve Sayd-ı Bahri ve Harir Öşrü tezkerelerinin ne kadarının kullanıldığını gösteren hesap özetlerinin altı ayda bir düzenlenerek gönderilmesi.**

Tömbeki Bey'iyyesi ile Sayd-ı Berri ve Sayd-ı Bahri ve Harir Öşrü tezâkiriyle ruhsat pusulalarının makbûzatıyla sarfiyâtını ve evrâk-ı masrûf koçanlarıyla tezâkir müterâkimesini mübeyyin her altı ayda birer icmâlinin tanzim ve irsâl kılınması, fi 3 Cemâziyelevvel sene 1306 ve fi 24 Kânunuevvel sene 1304. (5 Ocak 1889)

768 | **Balık, kara ve deniz avcılığı, tömbeki bey'iyyesi ve ipek aşarı**

ile ilgili tezkere bedeli, vergi gelir ve gideri, maaş ve sair harcamaları içeren hesap özetlerinin her ay düzenlenerek gönderilmesi.

Sayd-ı mahi resm-i mirisi ve Sayd-ı Berri ve bahri tezâkiri esmâniyla Tömbeki Bey'iyyesi ve Harir Öşrü hâsîlat ve maâş ve masârifat için mersûl dört kıt'a numûnesi vechile beher mâh birer müfredât icmâlinin tanzim ve irsâl olunması, fi 28 Şevvâl sene 1306 ve fi 14 Haziran sene 1305. (26 Haziran 1889)

769 | Duhân ve ipek aşarı üzerine ilave edilen Maârif Yardım Hisseleri için düzenlenecek hesap özetlerinin üç nüsha olarak hazırlanıp gönderilmesi.

Duhân ve harir a'şârı üzerine mürettep menâfi' ve maârif hisseleri için yapılacak cetvellerin mersûl üç kıt'a numûnesi vechiyle tanzim ve irsâl kılınması, fi 29 Rebiülevvel sene 1307 ve fi 11 Teşrinisânî sene 1305. (23 Kasım 1889)

770
⁵³ | 1 Mart 1300'den itibaren nezaret ve merkez müdüriyetlerince her üç ayda bir gelir, maaş ve giderler için birer bilânço düzenlenip gönderilmesi.

1300 senesi Mart'ı ibtidasından itibaren (13 Mart 1884) mersûl numûnesi vechiyle ve üçer aylık olmak üzere nezâret ve merkez müdüriyetlerinden her üç ayda vuku' bulan vâridât ve masârifat ve maâşât için birer muvazene cetveli tanzim ve tesyâr olunması, fi 10 Şaban sene 1301 ve fi 23 Mayıs sene 1300. (4 Haziran 1884)

771 | Her üç ayda bir düzenlenip gönderilecek bilânçolara gerçekleşen kaçaklar miktarının eklenmesi.

Üçer aylık olmak üzere her üç ayda bir tanzim ve irsâl kılınacak muvazene cetvellerine vuku' bulan kaçaklar mikdârının dahi derc ve terkim olunması, fi 9 Muharrem sene 1303 ve fi 7 Teşrinievvel sene 1301. (19 Ekim 1885)

772 | Her yılın Mart ayı başından Şubat ayı sonuna kadar gerçekleşen hesap işlemleri ile istatistikî bilgi içeren yıllık bilânçoların beş nüsha hazırlanması, tuz imal masrafları ve

⁵³ İkinci Takım'da 1110 numaralı tahrirata müracaat, İkinci Takım'da 1111 numaralı tahrirata müracaat.

tütün aşar tahsilatlarını içeren bir deftere her yılın Şubat ayı sonunda görevde bulunan memurların sayısı, tabiiyet ve mezheb bilgilerinin yazılması, bir önceki yıla göre %30-50 arasında daha fazla gelir elde eden veya kayıp veya zarara yol açan memurların ismi ile gelir veya kayıp rakamlarının yazılması ve genel bir rapor hazırlanarak gönderilmesi.

Beher sene Mart ibtidasından Şubat nihâyetine kadar cereyân eden muâmelât-ı hesâbiye ve ma'lûmât-ı istatistikiyyeyi hâvî tanzîm olunacak sâl muvâzene cetvellerinin mersûl beş kıt'a numûnesi vechiyle ve tuz i'mâliyatı için vuku' bulan masârifi ve Tütün Öşrü tahsilâtını mübeyyin birer defterinin ve bunlardan başka her bir nezâret ve merkez müdiriyyetleri dahilinde beher sene Şubat nihâyetinde müstahdem bulunan me'mûrünün adet ve tâbiyyet ve mezhebini mübeyyin ve bunlardan dirâyet ve gayretleri eseri olarak sene-i sâbıkına nisbetle % 30'dan %50'ye kadar ve daha ziyâde fazla-yı vâridâta muvaffak olan ve bil-akıs zâyî ve tedennî-i vâridâta sebebiyet veren me'mûrların esâmisiyle mikdâr ve ecnâs-ı vâridâtları ve fazla ve noksanı müş'ir iki kıt'a defterinin dahi tanzîmiyle umûmi rapor ile beraberce gönderilmesi, fi 21 Rebiülevvel sene 1305 ve fi 25 Teşrinisânî sene 1303. (7 Aralık 1887)

773 Her yıl gönderilecek yıllık bilânço ile defterlerin ne şekilde düzenleneceği.

Beher sene tanzîm ve irsâl olunacak sâl muvazenesiyle iki kıt'a defterin sûret-i tanzîmi ve sairesi hakkında bazı izahat ve tarifat itâ' olunduğu, fi 25 Muharrem sene 1306 ve fi 19 Eylül sene 1304. (1 Ekim 1888)

774 Her yıl gönderilecek yıllık bilânço ve genel raporların ne şekilde düzenleneceği.

Beher sene tanzîm ve irsâl olunacak sâl muvazene defteri ve umûmi rapor ile iki kıt'a deftere derci lâzım gelecek mevâddın tarifatına dair, fi 3 Cemâziyelâhir sene 1306 ve fi 23 Kânûnusânî sene 1304. (6 Şubat 1889)

775 1305 senesinde memurlara verilecek ikramiyelerin yazılacağı defterin ne şekilde düzenleneceği, ipek aşarına ait yıllık bilânçonun örnekteki gibi hazırlanması.

1305 senesi için me'mûrine ikramiye itâ' olunmak üzere yapılacak defterin sûret-i tanzîmi ve sâl muvâzene cetvellerinden harir vâridâtına mahsûs olanın mersûl nüshası vechile tanzîmi beyânına dair, fi 9 Şevvâl sene 1307 ve fi 15

Mayıs sene 1306. (27 Mayıs 1890)

776 Her sene düzenlenip gönderilecek olan yıllık bilânçoların üçüncü kısmına yabancı ülkeler ile Mısır, Bulgaristan ve Rumeli-i Şarkî'ye gönderilen şarapların miktarıyla hangi şehirlere gönderildiğinin açıklama olarak yazılması, sözkonusu yerlere bir yıl içerisinde gönderilen şaraplardan dolayı çıkış noktalarındaki idarelerce yapılan %50 oranındaki vergi iadesi ödemelerine ilişkin bir liste hazırlanarak bağlı nezaret veya merkez müdüriyetlerine gönderilmesi.

Beher sene tanzim ve irsâl olunacak sâl muvazenesinin üçüncü cetveline memâlik-i ecnebiye ile Mısır ve Bulgaristan'a ve Rumeli-i Şarkî'ye imrâr olunan şaraplar mikdârıyla memâlik-i mezkûrenin hangi mahallerine ihraç olunduğunun meşrûhan gösterilmesi ve bir de memâlik-i mezkûreye bir sene zarfında imrâr olunan şaraplar için Mahrec İdârelerince nısf resm-i mirî olarak reddolunan mebâliğin mikdârını mübeyyin bir kıt'a pusulasının bi't-tanzim tâbi oldukları nezâret veyahut merkez müdüriyetlerine irsâl ile oralardan dahi mezkûr pusulalar üzerine yapılacak hulâsa pusulasının bi't-tanzim mezkûr sâl muvazenesinin üçüncü cetveline rabten gönderilmesi, fi 29 Şaban sene 1306 ve fi 18 Nisan sene 1305. (30 Nisan 1889)

777 Yabancı ülkeler ile Mısır, Bulgaristan ve Rumeli-i Şarkî'ye gönderilen şaraplar için her yıl düzenlenecek yıllık bilânçoların üçüncü bölümüne verilecek şerhlerde hata ve yanlış yapılmamasına dikkat edilmesi.

Beher sene zarfında memâlik-i ecnebiyye ile Mısır ve Bulgaristan ve Rumeli-i Şarkî'ye imrâr olunacak şaraplar için gerek sâl muvazenesinin üçüncü cetveline verilecek şerh ile mezkûr cetvele rabten gönderilecek pusulasının sehv ve hatadan salim ve sahih olmasına fevkalâde dikkat olunması, fi 14 Rebiülahir sene 1307 ve fi 25 Teşrinisânî sene 1305. (7 Aralık 1889)

ONBİRİNCİ BÖLÜM

A. Emekli Sandığı aidatlarının ne şekilde kesilip gönderileceği ve sandık işlemlerinin ne şekilde yürütüleceği.

778 | 1 Mart 1297'den itibaren odacı, kantarcı ve muhafaza kayıkçıları hariç olmak üzere Düyûn-ı Umumiyye memurlarının tümünün maaşından Emekli Sandığı için her ay % 5 kesinti yapılması, memurların kıdem değişikliği yaşaması veya maaşlarında artış veya azalış yaşanması durumunda bu değişikliklerin aylık vukuat cetvellerinde gösterilmesi, değişiklik olmayan dönemlerde ise aylık cetvel gönderilmeyip sadece vukuat olmadığının bildirilmesi.

Odacı ve kantarcı ve muhafaza kayıkçılarından mâ-adâ bil-cümle Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları maâşatından 1297 senesi Mart'ından itibaren (13 Mart 1881) Tekâüd Sandığı için beher mâh % 5 tevkif olunması ve bir de me'mûrince tebdil ve zamm ve terakki-i maâş gibi vukuatı mübeyyin her ay birer vukuat cetvelinin gönderilmesi ve vukuat olmayan aylar için cetvel gönderilmesine hâcet olmayıp yalnız vukuat olmadığının bildirilmesi, fi 26 Şaban sene 1298 ve fi 10 Temmuz sene 1297. (22 Temmuz 1881)

779 | 1 Mart 1297'den itibaren odacı, kantarcı ve muhafaza kayıkçıları hariç olmak üzere Rûsûmat İdaresi'nden geçen Düyûn-ı Umumiyye memurları ile 1 Mayıs 1298'den itibaren Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin kuruluşunda ataması yapılan kişilerin maaşından Emekli Sandığı için her ay yapılacak % 5'lik kesintinin ne şekilde yapılacağı.

Melfûf pusulada esâmisi muharrer bulunan me'mûrlar ile odacı ve kantarcı ve kayıkçılardan mâ-adâ bil-cümle Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'ndan Rûsûmat'dan müdevver olanların 1297 senesi Mart'ından (13 Mart 1881) ve Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'nin bidâyet-i teşkilinde hasb-el-lüzûm ta'yîn kılınanların dahi 1298 senesi Mayıs'ından itibaren maaşlarından Tekâüd Sandığı için beher mâh % 5'in ne vechile tevkif edileceğinin tarifâtına dair, fi gurre-i Rebiülahir sene 1300 ve fi 29 Kânûnusânî sene 1298. (5 Şubat 1883)

780 | Düyûn-ı Umumiyye idarelerinde çalışan yabancı ülke vatandaşı memurların maaşından Emekli Sandığı için %5

kesinti yapılmaması, maaşlarının tam ödenmesi.

Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nde tebea-i ecnebîyyeden müstahdem bulunan me'mûrinin tekaüd maâşına istihkâkları olmayacağı cihetle bunların maaşlarından yüze beş tevkif olunmaması, fi gurre-i Zilkade sene 1298 ve fi 12 Eylül sene 1297. (24 Eylül 1881)

781 Açıktan veya işten çıkarılmış bir kişinin Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne memur olarak alınması durumunda ilk maaşlarının yarısının, bir başka memuriyete nakil olacak kişilerin ise ilk maaş zamlarının tamamının Emekli Sandığı için kesilmesi.

Açıktan veyahut ma'zûl iken Düyûn-ı Umûmiyye me'mûriyyetlerine alınacakların ilk maaşlarının nısfı ve zamm-ı maâşla diğer me'mûriyyete nakil olunacakların dahi ilk zamm-ı maaşlarının Tekâüd Sandığı için tevkif olunması, fi 29 Rebiülevvel sene 1299 ve fi 6 Şubat sene 1297. (18 Şubat 1882)

782 Geçici olarak işe alınan memur, katip ve hademe maaşlarından Emekli Sandığı için % 5'lik kesinti yapılmaması.

Muvakkat sûretle istihdâm olunan me'mûr ve ketebe ve hademe maâşâtından Tekâüd Sandığı için % 5 ve avâid-i saire tevkif olunmaması, fi 14 Rebiülahir sene 1300 ve fi 10 Şubat sene 1298. (22 Şubat 1883)

783 Geçici olarak işe alınan memur, katip ve hademe maaşlarından Emekli Sandığı için % 5'lik kesinti yapılmaması.

Muvakkat sûretle istihdâm olunan me'mûr ve ketebe ve hademe maaşlarından Tekâüd Sandığı için % 5 tevkif olunmaması, fi 29 Cemâziyelevvel sene 1300 ve fi 26 Mart sene 1299. (7 Nisan 1883)

784 1 Mart 1300'den itibaren Emekli Sandığı aidatının banka şubesi olan yerlerde şubelere, şube bulunmayan yerlerde ücretsiz olarak postaya teslim edileceği, sözkonusu Emekli Sandığı aidatlarını içeren listelerin doğrudan doğruya Emekli Sandığı Nezaret-i Celîlesi'ne gönderilmesi, herhangi bir aya ait maaş kesintilerini geciktirip bir sonraki ayda da Emekli Sandığı Nezaretine göndermeyenlerden faiz

alınacağı.

1300 senesi Mart'ı ibtidasından itibaren (13 Mart 1884) Tekâüd Sandığı aidatının banka şubesi olan mahallerde şubelere ve şube bulunmayan mahallerde bilâ-ücret postaya teslimen ve aidât-ı mezkûreye müteferri cetvel ve saire ile maan doğrudan doğruya Tekâüd Sandığı Nezâret-i Celîlesi'ne irsâl kılınması ve bir ay aidâtı ertesi ay içinde gönderilmez ise tehir-i irsâline sebebiyet verenlerden güzeşte aranılacağı, fi 6 Cemâziyelevvel sene 1301 ve fi 21 Şubat sene 1299. (4 Mart 1884)

785 Emekli Sandığı aidatının banka şubesi olan yerlerde şubelere teslim edilmesi, şube bulunmayan yerlerde ise kefalete bağlanmak suretiyle güvenilir kişilerden poliçe alınarak Emekli Sandığı Nezaret-i Celîlesi'ne gönderilmesi.

Tekâüd Sandığı aidatının banka şubesi olan mahallerde şubelere ve şube bulunmayan mahallerde hükûmet-i mahalliye kimlerden poliçe almakta ise kefalete rabten onlardan poliçe alınıp Tekâüd Sandığı Nezâret-i Celîlesi'ne irsâl kılınması, fi 22 Şevvâl sene 1301 ve fi 2 Ağustos sene 1300. (14 Ağustos 1884)

786 Emekli Sandığı aidatlarının Mülhakat idarelerinden doğrudan doğruya Emekli Sandığı Nezaret-i Celîlesi'ne gönderilmemesi, tüm aidatların Nezaret merkezleri ile müdüriyetlere gönderilip orada biriktirildikten sonra topluca gönderilmesi.

Mülhakat İdâreleri'nden doğrudan doğruya Tekâüd Sandığı Nezâret-i Celîlesi'ne aidat gönderilmeyip bil-cümle aidatın Merkez-i Nezâret ve merkez müdüriyetlerine celb ve cem'iyle oralardan doğruca gönderilmesi, fi 22 Recep sene 1301 ve fi 6 Mayıs sene 1300. (18 Mayıs 1884)

787 Emekli Sandığı aidatları için gönderilecek irsaliye belgelerine vukuat cetveli ve esas defter dışında bir şey eklenmemesi, aksi durumda posta ücretinin sorumlulardan talep ve tahsil edileceği.

Tekâüd Sandığı aidatı için gönderilecek evrâk-ı irsâliyye pusulasıyla vukuat olan aylara mahsûs vukuat cetveli ve bir defaya mahsûs esas defterden ibâret olmakla bunlardan başka evrâk gönderilmemesi ve gönderenlerden posta ücretinin tazmîn ettirilmesi, fi 8 Şevvâl sene 1301 ve fi 19 Temmuz sene

1300. (31 Temmuz 1884)

788 | Emekli Sandığı Nezaret-i Celîlesi'ne ait belgelerin posta ücretinde tasarrufa dikkat edilmesi.

Tekâüd Sandığı Nezâret-i Celîlesi'ne ait evrâk için posta ücretince tasarrufa riâyet olunması, fi 27 Zilhicce sene 1302 ve fi 25 Eylül sene 1301. (7 Ekim 1885)

789 | 1 Mart 1300'den itibaren Düyûn-ı Umumiyye idarelerinde çalışıp maaşlarından %5 kesinti yapılan memur, katip ve hademelerin isim ve maaşlarını içeren bir defterin her ay sonu Emekli Sandığına gönderilmesi.

1300 senesi Mart'ında (13 Mart 1884) Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nde mevcûd olup maâşlarından % 5 tevkifat icrâ' kılınan me'mûrîn ve ketebe ve hademenin esâmî ve mikdâr-ı maâşlarını mübeyyin bir kıt'a defterinin hemen ve her ay nihâyetinde gönderilmesi meşrût olan vukuat cetvellerinin dahi vakit ve zamanıyla Tekâüd Sandığı Nezâret-i Celîlesi'ne irsâl kılınması, fi 15 Zilkade sene 1301 ve fi 25 Ağustos sene 1300. (6 Eylül 1884)

790 | Bir memur tarafından kesilen ancak Emekli Sandığına gönderilmeyen aidatların o memurun ayrılmasından sonra yerine geçen yeni memur tarafından da gönderilmemesi durumunda gecikilen dönemlere ait faizlerin her iki memurdan gecikmeleri oranınca talep edileceği.

Bir me'mûrun zaman-ı idâresinde tevkif olunup da sandığa gönderilmeyerek alıkonulan aidat o me'mûrun infisâlinde hilâfına nakden devir ve teslim olunur ve halefi de göndermeyip de tehirine sebebiyet verir ise o hâlde esna-yı me'mûriyyetlerinde tehir eden müddetin güzêştesi zamanları nisbetinde her ikisinden aranılmak lâzım geleceği ve bir me'mûrun zaman-ı idâresinde tevkif ettiği aidatı mahall-i âhere sarf ederek vuku-ı infisâlinde halefine hesâben devreder ve halefi dahi göndermez ise eyyâm-ı mûtaahhire güzêştesinin münhasıran aidat-ı tevkif ve mahall-i âhere sarf eden me'mûrdan tahsili icâb edeceği, fi 2 Şaban sene 1303 ve fi 24 Nisan sene 1302. (6 Mayıs 1886)

791 | Murâbaha Nizâmnâmesi'nin yayım tarihine kadar tahsil edilemeyen Emekli Sandığı aidatlarından yıllık % 9 oranında gecikme faizi alınacağı.

Murâbaha Nizâmnâmesi'nin tarih-i neşrine kadar istîfâ' edilmeyen ve bundan

böyle Tekâüd Sandığı aidatını tevkif ve tehir edenlerden aranılacak olan faizlerin senevi % 9 hesabıyla ahz ve istifâ' edilmesine dair Tekâüd Sandığı Nezâret-i Celilesi'nden varit olan tezkere-i âliye sûretinin gönderildiği, fi selh-i Zilkade sene 1304 ve fi 8 Ağustos sene 1303. (20 Ağustos 1887)

792
54

Yangın ve diğer afetlere maruz kalmış kişilere yardım yapılmasına olanak sağlayan Komisyon-ı Âli Nizâmnâmesi'nin gönderildiği, yabancı memurlar hariç olmak üzere 300 kuruşa kadar maaş alan tüm Düyûn-ı Umumiyye memurları'nın ilk maaşından % 10 oranında kesinti yapılması, kademe atlayan veya maaşı artan memurların ilk alacakları zamlı maaşları üzerinden % 5 oranında kesinti yapılması ve tüm bu kesintilerin toplu olarak Komisyon-ı Aliye gönderilmesi.

Yangın vesair ahvalden musâb olanlara iane edilmek üzere taht-ı ri'yâset-i mefhûme-i hazret-i hilâfetpenahide teşkil buyurulmuş olan Komisyon-ı Âli Nizâmnâmesi'nden gönderildiği ve me'mûrin-i ecnebîyye müstesna tutularak 300 kuruş maâş olan ketebe-i aklâma varıncaya kadar bil-cümle Düyûn-ı Umûmiyye Me'mûrları'nın ilk çıkacak aylıklarından bir defaya mahsûs olmak üzere öşrünün ve terakki-i me'mûriyyet ve tezâyid-i maâşa nâil olacakların maa'z-zam alacakları maâşât % 5'lerinin dahi kezâlik bir defaya mahsûs olarak ikinci aylıklarından bi't-tevkif komisyon-ı âliye gönderilmesi, fi 19 Cemâziyelevvel sene 1308 ve fi 19 Kânunuevvel sene 1306. (31 Aralık 1890)

B. Memurların emeklilik işlemleri ile memur ailelerine maaş tahsis edilmesi için düzenlenmesi gereken evraklar.

793

Hastalık veya sakatlık nedeniyle emekliliğe sevk edilecek memurların muayenelerinin ne şekilde yapılacağı, raporlarının ne şekilde düzenleneceği.

Maluliyet cihetiyle tekâütlüğünü istid'â' edecek olan me'mûrinin mersûl ta'rîf-nâme mündericâtına tevfi kân icrâ'-yı muayeneleriyle usûl-i fen üzerine raporlarının tanzim ettirilmesi, fi 29 Cemâziyelevvel sene 1299 ve fi 5 Nisan sene 1298. (17 Nisan 1882)

⁵⁴ İkinci Takım'da 1117 numaralı tahrirata müracaat.

794 | Emekliliğe sevk edilecek memurların önceki yıllarda gerçekleşen maaş indirimleri ile kesintilerinin hizmet cetvellerinde gösterilmesi.

Tekâütü icrâ' olunacak me'mûrînin akdemce tevârih-i muhtelifede vuku' bulan umum maâşât-ı tenzîlât ve tenkihatından sonra maâşları ne mikdâra tenzil etmiş ise o mikdârların ve bu vechile münakkah olarak derc ve terkîm edildiğinin müddet-i hizmet cetvellerinde gösterilmesi, fi 19 Safer sene 1301 ve fi 8 Kânunuevvel sene 1299. (20 Aralık 1883)

795 | Emekliliğe sevk edilen memurlardan geçici memuriyette bulunanların hizmet cetvellerinde bu durumlarının belirtilmesi, memuriyetlerinin tamamını geçici memur olarak yapan kişilerin kendilerine ve ailelerine maaş tahsis edilmeyeceği.

Tekâütü icrâ' olunacak me'mûrînden me'mûriyyet-i muvakkatada bulunmuşları olduğu takdirde müddet-i hizmet cetvellerinde o me'mûriyyetleri hizasına me'mûriyyet-i mezkûrenin muvakkat olduğunun gösterilmesi ve bulundukları me'mûriyyetlerin kâffesi muvakkat me'mûriyyet olanlarla ailelerine maaş tahsis kılınmayacağı, fi 29 Cemâziyelâhir sene 1301 ve fi 14 Nisan sene 1300. (26 Nisan 1884)

796 | Emekliliğe sevk edilen veya ailelerine maaş bağlanan memurların hizmet cetvellerinde bir memuriyetten diğer memuriyete tayin edilenlerin durumunun belirtilmesi.

Tekâütü icrâ' olunacak veya ailelerine maaş tahsis kılınacak me'mûrînin için tanzîm edilecek müddet-i hizmet cetvellerinde bir me'mûriyyetten diğer me'mûriyyete tahvilten ta'yîn edilmiş olanların o me'mûriyyetleri hizasına şerh verilmesi, fi 29 Şaban sene 1303 ve fi 21 Mayıs sene 1302. (2 Haziran 1886)

797 | Emekli olacak memurların zimmetlerinin olup olmadığının ve zimmetleri olup da ödemiş olanların hangi tarihte ödeme yaptıklarının evraklarında açıkça belirtilmesi.

Tekâütü icrâ' olunacak me'mûrînin zimmet-i emîriyyeleri olup olmadığının ve zimmet-i emîriyyeleri olup da te'diye etmiş olanların hangi tarihte tesviye ettiklerinin evrâklarında sarâhaten gösterilmesi, fi 21 Recep sene 1305 ve fi 22 Mart sene 1304. (3 Nisan 1888)

798 | Emekli ve dul maaşlarının 1 Mart 1298'den itibaren yerel devlet memurlarının kesintilerinden ödeneceği.

Mütekâidin ve erâmil maâşâtının 1298 senesinden itibaren (13 Mart 1882) mahalleri me'mûrîn-i mülkiye tevkifâtından tesviye ve i'tâ' kılınacağı, fi 25 Rebiülahir sene 1301 ve fi 11 Şubat sene 1299. (23 Şubat 1884)

ONİKİNCİ BÖLÜM

A. Rüsûmat memurlarıyla birlikte çalışan muhafaza memurları maaşının ne şekilde ödeneceği, Rüsûmata ait eski defterlerin hükûmete teslim edilmesi.

799 | 1 Kanunusani 1297'den itibaren Müşterek Muhafaza memurları maaşının %60'lık kısmının Rüsûmat Emâneti % 40'lık kısmının Düyûn-ı Umumiyye İdaresi tarafından verileceği, İdarenin bu memurların sayısını ihtiyaca göre arttırıp azaltabileceği, Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'nin görev kusuru işleyen muhafaza memurları ve müfettişlerinin işten el çektirilmesi veya azledilmeleri hususunda Rüsûmat Emânetinden talepte bulunabileceği.

1297 senesi Kânûnusânî'si ibtidasından itibaren (13 Ocak 1882) Müşterek Muhâfaza Me'mûrları maaşatı % 60'ının Rüsûmat Emâneti ve % 40'ının idâre tarafından verileceği Rüsûmat ile Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'nin bu müşterek me'mûrların mevâkiini umûr ve vezâifin istilzâm edeceği ihtiyacata göre bi'l-ittifak ta'dile ve me'mûrlarını tenkis veya tezyide hakları olacağı ve vezâifinde kusur ettiği tahakkuk eden muhâfaza me'mûr veya müfettişlerinin işten el çektirilmesini veya azlını İdârenin Rüsûmat Emâneti'nden talebe hakkı olacağı ve sairesi hakkında tanzim olunan dört maddeyi hâvî mukavelenâmenin gönderildiği, fi 22 Şaban sene 1299 ve fi 26 Haziran sene 1298. (8 Temmuz 1882)

800 | Düyûn-ı Umumiyye Memurları ile Reji memurlarının durumlarını beğenmedikleri gümrük muhafaza memurlarının yerinin değiştirilmesi amacıyla Rüsûmat Nezaretine başvuruda bulunabileceği, bu memurların maaşlarının arttırılmasının ancak Rüsûmat İdaresi ile Rüsûm-ı Sitte İdaresi'nin oybirliğine bağlı olduğu, Rüsûmat idarelerinden Düyûn-ı Umumiyye ve Reji idareleri'ne her ay rapor gönderileceği, muhafaza memurlarının yakacak ve zeytinyağı dışındaki hiçbir masrafının kabul edilmeyeceği.

Müşterek Muhâfaza Me'mûrları'ndan hâl vukuunda Rüsûmat İdâreleri'nce yerlerine intihâb ve ta'yin olunacakların evsâf-ı matlube ashâbından olmayanları gördüğünde Düyûn-ı Umûmiyye ve Reji Me'mûrları bunların

mercilerine bi'l-ihbâr intihâbının bi-hakkın icrâ'sını talep etmeye hakları olacağı ve Muhâfaza Me'mûrları zamm-ı maâşâtına ve terakki veyahut tenzillerine dair olan icrâât emânetle Düyûn-ı Umûmiyye meclis-i İdâresi veya Nezâret-i Umûmiyyesi beyninde husûl-i ittifaka vâ-beste tutulacağı ve Dersâdet'de Muhâfaza Me'mûrları'nın bulundukları mevâkiden lüzûm görünecek mevkilerde Saydiye Rûsûmu'nun ondalık itasıyla me'mûr-ini mûmâileyhûm tarafından cibâyet ettirilmesine Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi'nin salahiyeti olacağı ve Düyûn-ı Umûmiyye ve Reji'ye müteallik olarak Rûsûmat İdâreleri'nde icrâ' olunacak tahkikatın mahalli Düyûn-ı Umûmiyye ve Reji İdâreleri'nden me'mûr talebiyle bunların huzurlarında müttefikân ifâ olunacağı ve müşterek muhafaza memurları bulunan mahallerin kâffesinde Düyûn-ı Umûmiyye ve Reji'ye müteallik vukuat olup olmadığına dair mahalleri Rûsûmat İdâreleri'nden Düyûn-ı Umûmiyye ve Reji İdâreleri'ne beher mâh birer jurnal itâ' kılınacağı ve mahrûkat ve revgan-ı zeyt masraflarından mâ-adâ Müşterek Muhâfaza Me'mûrları için sair masraf kabul olunmayacağı hakkında kaleme alınan mevâdd ve hatimenin 26 Mayıs sene 1298 (7 Haziran 1882) tarihli mukavelenâmeye zeyledilerek gönderildiği ve bu bâbda bazı vesâyâ icrâ' kılındığı, fi 22 Rebiülahir sene 1307 ve fi 3 Kânunuevvel sene 1305. (15 Aralık 1889)

801 | 1 Mart 1299'dan itibaren Müşterek Muhafaza memurlarının maaşlarına Rûsûmat İdâresi'nce yapılan artışın %40'lık kısmının Düyûn-ı Umumiyye idarelerince ödeneceği.

1299 senesi Mart'ı ibtidasından itibaren (13 Mart 1883) Müşterek Muhâfaza Me'mûrları maâşâtına Rûsûmat'ça zammmedilen mikdârın % 40'ının Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri'nden tesviye olunması, fi 11 Cemâziyelevvel sene 1300 ve fi 8 Mart sene 1299. (20 Mart 1883)

802 | Muhafaza memurları maaşının Düyûn-ı Umumiyye İdâresi tarafından karşılanan %40'lık bölümünün Reji İdâresi ile Düyûn-ı Umumiyye İdâresi arasında paylaşıldığı, tütün kaçakçılığının önlenmesi konusunda kayırmacılık yapan muhafaza memurlarının Reji memurları tarafından Düyûn-ı Umumiyye İdâresi'ne şikâyet edilip Rûsûmat nezaretlerine bilgi verileceği.

Müşterek Muhâfaza Me'mûrları maâşâtından Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi tarafından tesviye olunan % 40'ına Reji İdâresi tarafından Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi ile müşterek olduğundan tütün kaçakçılarının derdesti

emrinde Muhâfaza Me'mûrları'nın tekâsül ve adem-i mübâlâtları olur da haklarında Reji Me'mûrları tarafından şikâyet vuku' bulur ise Nezâret-i Umûmiyye'ye ihbâr ve Rûsûmat Nezâretleri'ne ihtâr-ı keyfiyyet edilmesi, fi 17 Şevvâl sene 1301 ve fi 28 Temmuz sene 1300. (9 Ağustos 1884)

803 Eski Rûsûm-ı Sitte İdâresi tarafından tahsil edilemediği için Rûsûmat Emânet-i Celilesi'ne kalan bakiye alacakların oluşturulan komisyonlar vasıtasıyla tahsil edileceği, sözkonusu alacakların tahsil edilen ve gönderilen kısımlarıyla ilgili olarak birer defter düzenlenip Rûsûmat idareleri vasıtasıyla devlete gönderileceği.

Mûlga Rûsûm-ı Sitte İdâresi'nin teşkilinden mukaddem nâ-tahsil kalıp Rûsûmat Emânet-i Celilesi'ne ait bakâyanın teşkil olunan komisyonlar ma'rifetiyle tahsil kılınacağından mezkûr bakâyadan vuku' bulan tahsilât ve irsâlatın mikdâr ve müfredâtını mübeyyin birer ve icmâlini şâmil diğer birer kıt'a defterinin Rûsûmat İdâreleri ma'rifetiyle hükûmetlere i'tâ olunması, fi 23 Muharrem sene 1306 ve fi 17 Eylül sene 1304. (29 Eylül 1888)

B. Tuz ambarları ve idari binaların inşaat ve tamiri, daire ve mağazaların kira kontratlarında dikkat edilmesi gereken konular, memlaha memurlarının kaçak içki ve ipeğe, memurların pulsuz mektuplara dikkat etmeleri.

804 Bina ve ambarların tamire ihtiyaç duyması durumunda yerel yönetimlerce keşif raporu hazırlanması, keşif rakamları üzerinden sözkonusu işin ihaleye çıkartılması, ihaleye talip olanlardan teminat senedi alınması, sözkonusu inşaat işinin ihale veya emânet yöntemlerinden hangisiyle yapılacağı konusunda İdare menfaatinin gözetilmesi.

Miri idâre mahalleri ile ambarların inşaat ve tamiratına lüzûm görüldüğü takdirde mahalleri hükûmetleri marifetiyle icrâ'-yı keşfiyle tanzim olunacak müfredât defterleri üzerine maktûan deruhteyle talip olanlar beyninde münâkasaya konularak uhdesinde takarrür edenlerden taahhütlerini müş'ir sened alınması ve bunların emânete veya maktûan idaresinden hangisi idarece menfaatli olacağının ve emâneten idaresinde terettüb edecek mes'uliyetin deruhte ediliş edilmeyeceğinin bildirilmesi, fi 18 Muharrem sene 1290 ve fi 5 Mart sene 1289.

805 Bina ve ambarların inşa ve tamiri aşamasında keşif raporlarının çok ciddi şekilde hazırlanması, sözkonusu işlerin yapım bedelinin keşif rakamlarını aşmaması, aksi durumda aradaki farkın sorumlulardan talep ve tahsil edileceği.

Mîrî idâre mahalleri ile ambarların inşaat ve tamiratına lüzûm görüldüğü hâlde lâıykıyla keşif ettirilip keşf-i evvelinden fazla masraf edilmemesi ve edildiği takdirde bâdilerine tazmîn ettirileceği, fi 29 Recep sene 1286 ve fi 23 Teşrinievvel sene 1285. (4 Kasım 1869)

806 Bina ve ambarların yapımı aşamasında yerel yönetimlerce hazırlanacak keşif raporlarına ek olarak resimlerinde hazırlanarak gönderilmesi.

Mîrî idâre mahalleri ile ambarların inşaatına lüzûm görüldüğü takdirde hükûmetten alınacak keşif defterlerinden mâ-adâ birer de resimlerinin tanzîm olunarak gönderilmesi, fi gurre-i Muharrem sene 1294 ve fi 4 Kânûnusânî sene 1292. (16 Ocak 1877)

807 Kiralanması gereken mağaza ve dükkanların kira kontratlarına mal sahiplerinin istediği zaman tahliye etmesini ve kira artışı yapmasını engelleyecek maddeler yazılması, kiralanacak yerlere ait her çeşit tamirat masrafının mal sahiplerine yüklenmesi.

İsticarına lüzûm görünen dâire ve mağaza ve ambarların hîn-i isticarında idârece istenildiği vakitte terk edilip ashâbı hiçbir vesile ile çıkaramamak ve zamm-ı icâre talebinde bulunamamak ve cüzî ve külli tamiratı ashâbına ait olmak şartlarıyla ve hükûmetler ma'rifetiyle kontratoya rabt edilmesi, fi 23 Cemâziyelâhir sene 1294 ve fi 22 Haziran sene 1293. (4 Temmuz 1877)

808 Memlaha memurlarının kaçak içki ve eşyalara dikkat göstermesi, kaçak mal yakaladıkları takdirde en yakın Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne haber göndermeleri, yakalanan mallardan dolayı memlaha memurlarına ihbâriyye verileceği.

Memlaha me'mûrlarının kaçak müskirât ve saireye dikkat cylemeleri vazifelerinden bulunduğu cihetle böyle bir kaçak tuttıkları takdirde en yakın olan Düyûn-ı Umûmiyye İdârceleri'ne haber göndermeleri lâzım geleceğinin ve bu kaçaklardan memlaha me'mûrlarına ihbâriyye verileceğinin beyânına dair, fi 7 Zilkade sene 1297 ve fi 29 Eylül sene 1296. (11 Ekim 1880)

809 | Kolcuların pulsuz mektuplara dikkat etmesi, pulsuz mektup yakaladıkları taktirde sahipleriyle beraber mahalli postahanelere teslim etmeleri, pulsuz mektuplardan alınacak iki kat ücretten birinin kolculara verileceği.

Düyûn-ı Umûmiyye Kolcuları'nın pulsuz mektuplara dikkat eylemeleri ve pulsuz mektup ele geçirdikleri taktirde hâmilîyle beraber mahalli postahanelerine teslim etmeleri ve pulsuz mektuplardan alınacak ikişer kat ücretten birer katı kendilerine verileceği ve Posta Nizâmnâmesi'nden gönderildiği, fi 18 Şevvâl sene 1300 ve fi 9 Ağustos sene 1299. (21 Ağustos 1883)

810 | Rozetlerini kaybedenlerden rozet bedelinin yanı sıra 50 kuruş ceza alınması, geçici olarak görev yapan hademe ve kolcuların hizmetleri sona erdiğinde bu rozetlerin kendilerinden teslim alınması.

Alâmet-i fârikaların seleften halefe devriyle alâmet-i farikasını zâyî edenlerden semen-i alâmet-i fârika ile beraber cüz'î ellişer kuruş alınarak îrâd kayd olunması ve muvakkaten istihdâm olunan hademe ve kolcuların hitâm-ı hizmetlerinde alâmet-i fârikalarının ahzıyla hıfzı edilmesi, fi 15 Şevvâl sene 1297 ve fi 8 Eylül sene 1296. (20 Eylül 1880)

811 | Memurların kendilerine ait iki tane mühür kullanmaması, nazır, müdür ve memurların yokluklarında kendi mühürlerini başkatip ve katiplere bırakmaması, aksine hareket edenlerin görevlerine son verileceği.

Me'mûrinin ikişer adet zât mührü kullanmamaları ve nâzır ve müdür ve me'mûrların bir tarafa azimetlerinde zât mühürlerinin başkatip ve katiplere ve saire bırakılmamaları ve hilâfında hareket edenlerin me'mûriyyetlerinden azl olunacakları, fi 5 Cemâziyelevvel sene 1285 ve fi 11 Ağustos sene 1284. (23 Ağustos 1868)

812 | Her kim talep ederse etsin haciz süreci başlamamış bir eşyanın alıkonulmaması, resmi tebligat üzerine elkonulan bir eşyanın zarar görmesi durumunda sorumluluğun Düyûn-ı Umumiyye İdaresi'ne değil o eşyayı haciz ettiren kişiye ait olacağı, elkonulan eşyaların hüküm ve karar verilmedikçe hiç kimseye teslim edilmemesi.

Her kimin istid'â'sı ve talebi üzerine olur ise olsun resmen sikvestro muâmelesi icrâ' olunmamış eşyanın tevkifine yürünülmemesi ve tebligât-ı resmîye üzerine tevkif kılınan eşyaya fenalık garaz olduğu hâlde bunun mes'uliyeti İdâreye ait olmayıp sikvestro ettiren adama râcî' olunacağı ve tebligât-ı resmîye üzerine mevkûf bulunan eşyanın bilâ-hükm ve karâr bir tarafa verilmemesi, fi 9 Rebiülâhir sene 1290 ve fi 23 Mayıs sene 1289. (4 Haziran 1873)

813 | İdareler ile iş yapan kişilere iyi davranılması.

İdârelere mürâcaât edecek ashâb-ı mesâliha refik ile muâmele olunması, fi 3 Safer sene 1286 ve fi 3 Mayıs sene 1285. (15 Mayıs 1869)

814 | Müstahdemlerin tüccar ve yolculardan bahşîş almaması, aksine hareket edenlerin görevden alınacağı ve hakkında kanuni işlem yapılacağı.

Me'mûrîn-i müstahdemenin tüccâr ve yolculardan bahşîş almamaları ve alanların azliyle beraber mücâzât-ı kanûniyeye uğrayacakları, fi 14 Cemâziyelevvel sene 1279 ve fi 25 Teşrinievvel sene 1278. (6 Kasım 1862)

815 | Memur ve hademelerin kontrol ve muayene amacıyla İdareye getirilen eşyaları satın almaması, tüccarlar'dan borç para almamaları.

Me'mûrîn ve hademenin li'eclil-muayene İdâreye getirilen eşyadan bir şey iştirâ' etmemeleri ve me'mûrînin idârelere mürâcaât edecek tüccâra borç eylememeleri, fi 3 Safer sene 1280 ve fi 26 Haziran sene 1279. (8 Temmuz 1863)

816 | Memurların akşamları İdare binalarında kalmaması, kendi şahsi eşyaları için idarelerde dolap bulundurmaması.

Me'mûrînin geceleri idâre mahallerinde beyrûtet etmemeleri ve eşya-yı zâtîyelerine mahsûs idârelerde dolap bulundurmamaları, fi 15 Cemâziyelâhir sene 1283 ve fi 13 Eylül sene 1282. (25 Eylül 1866)

817 | Tatil gününün taşra idarelerinde Pazar günü olarak uygulanması, pazar tatilinde nöbetleşe eleman bulundurulması, tatil gününde posta gelmesi durumunda bu nöbetçilerden birinin postaya gönderilmesi.

Taşra idârelerinde cuma günleri tatil edilmeyip pazar günleri tatil edilmesi ve

bu pazar tatilinde dahi münâvebeten nöbetçi bulundurulması ve yevm-i mezbûrda posta gelecek olur ise postahaneye bu nöbetçilerden birinin gönderilmesi, fi 12 Rebiülevvel sene 1284 ve fi 3 Temmuz sene 1283. (15 Temmuz 1867)

818 | Ramazan ayında işe gidiş geliş saatlerine dikkat edilmesi.

Ramazan-ı şerif'de idârelere geç gelinmeyip ve erken gidilmemesi, fi 13 Şaban sene 1286 ve fi 5 Teşrinisâni sene 1285. (17 Kasım 1869)

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Zimmet veya diğer suçlarından dolayı görevden alınan veya görev yeri değiştirilen memurlar.

819 | **Düyûn-ı Umumiyye-i Osmaniye İdaresi'nin kuruluşundan 28 Şubat 1306 tarihine kadar zimmet suçu işlemiş olan memurların isim ve diğer özelliklerini içeren teşhir defterinin gönderildiği.**

Düyûn-ı Umûmiyye-i Osmaniye İdâresi'nin tarih-i teşkilinden 1306 senesi Şubat'ı nihâyetine kadar tebeyyûn eden zimmet vesair gûne töhmet ve kabahatlerine mebnî bâdema istihdâm olunmak üzere azl ve tebdil edilmiş olan me'mûrünün esâmî ve eşkâl ve sairesinin mübeyyin teşhir defterinin gönderildiği, fi 25 Recep sene 1308 ve fi 22 Şubat sene 1306. (6 Mart 1891)

A

Adliye Nezâret-i Celîlesi, 21,
98, 104, 108, 110, 111,
168, 174, 175, 180, 188
Ahmet Şemseddin Efendi, 211
Akdeniz, 35
Ankara, 260, 262
Arjantin, XXX
Asâkir-i Nizâmiye, 168, 169
Asâkir-i Şâhâne, 33
Âşâr Mültezimleri, 113, 124,
129
Âşâr Nizâmnâmesi, 124
Avrupa, 58, 190
Avusturya Postaları, 215
Aynaroz, 66, 67

B

Bâbîâli, 121
Bahr-i Sefid, 126
Bahriye Kanûnu, 203
Bahriye Nezâreti, 91
Balık Masdariye Resmi, 125
Bank-ı Osmani, 197
Bey'iyye Resmi, 78, 80, 81,
131, 132
Beyrut, 190
Bulgar, 111
Bulgaristan, 56, 57, 231

C

Ceza Kanûnname-i
Hümâyunu, 33, 146
Cezair, 140

Ç

Çiftlikât-ı Hümâyun
Me'mûrları, 123

D

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi, 28,
34, 42, 63, 69, 74, 107,
108, 109, 110, 115, 131,
132, 167, 168, 169, 173,
174, 180
Damga Rûsûmu, 83
Defter-i Hâkanî, 180
Dellaliyye Resmi, 47
Dersaadet, 32, 35, 65, 83,
125, 129, 183, 242, 261,
262
Dersaadet Bank-ı Osmânî
Direktörlüğü, 116
Dersaadet Liman Dâiresi, 35
Dersaadet Pul Bey'iyye
Me'mûriyeti, 86
Dersaadet ve Tevâbi'
Balıkhane Nizâmnâmesi,
125
Devâir-i Âliye, 97, 101, 210
Devâir-i Belediye, 101

Devâir-i Resmiyye, 84, 95, 96,
101, 108, 112
Devlet-i Âliyye, 116, 132, 172
Duhân Resmi, 187
Duhuliye Resmi, 33
Düyûn-ı Umumiyye, XXXIII
Düyûn-ı Umûmiyye, 3, 4, 5,
9, 11, 23, 37, 47, 52, 64,
69, 70, 71, 78, 82, 94, 95,
96, 97, 98, 101, 107, 108,
111, 113, 119, 121, 122,
123, 124, 127, 129, 130,
131, 154, 161, 164, 167,
169, 170, 175, 176, 179,
180, 185, 187, 188, 189,
194, 205, 213, 222, 227,
228, 233, 234, 236, 237,
241, 242, 244, 245
Düyûn-ı Umûmiyye Genel
Merkezi, 12, 22, 34, 118,
129, 148, 149, 164, 167,
183, 184, 185, 190, 199,
201, 202, 217, 223
Düyûn-ı Umûmiyye İdâreleri,
9, 23, 47, 70, 71, 101, 108,
113, 121, 129, 130, 131,
161, 164, 169, 176, 188,
189, 227, 228, 233, 234,
236, 242, 244
Düyûn-ı Umumiyye İdaresi,
XXXIII
Düyûn-ı Umûmiyye İdaresi,
XXXIII, 3
Düyûn-ı Umûmiyye İdâresi,
IV, 5, 15, 23, 39, 59, 64,

69, 70, 94, 95, 96, 117,
119, 120, 123, 127, 129,
130, 154, 156, 161, 168,
169, 170, 173, 174, 175,
185, 186, 187, 194, 213,
233, 241, 242, 245
Düyûn-ı Umûmiyye Kolcuları,
11, 245
Düyûn-ı Umûmiyye
me'mûrları, 37, 47, 52, 70,
78, 82, 97, 98, 111, 122,
124, 167, 169, 176, 179,
180, 233, 237
Düyûn-ı Umûmiyye-i
Osmâniye, 3, 4
Düyûn-ı Umûmiyye-i
Osmâniye İdâre Meclisi, 3,
4, 5, 205
Düyûn-ı Umûmiyye-i
Osmaniye İdâresi, 249

E

Emekli Sandığı, 16, 20, 233,
234, 235, 236
Encümen-i İdâre-i Maliye, 102

F

Fransa, XXX
Fransız, 186, 199, 200, 215
Fransızca, 211

G

Girit, 60, 74, 140
Girit Cezîresi, 60, 74
Gümrük Me'mûrları, 69
Gümrük Muafiyeti
Nizâmnâmesi, 66

H

Hâhambaşı, 110
Hariciye Nezâret-i Celîlesi,
118
Harir Öşrü, 124, 127, 165,
228, 229
Hazine-i Celîle, 127, 164, 180
Honduras, XXX

İ

İdâre-i Mahsûsa, 200
İdâre-i Merkeziyye, 11, 13,
26, 28, 35, 62, 118, 121,
128, 148, 151, 152, 153,
154, 184, 185, 188, 191,
192, 197, 198, 199, 206,
217, 218, 219, 220, 221,
222, 223, 224
İngiltere, XXX
İskenderiye, 140
İspanya, XXX¹
İstanbul, IV, 260, 261

K

Karadeniz, 35, 36
Karantina İdâresi, 36
Karantina Me'mûrları, 36
Komisyon-ı Âli Nizâmnâmesi,
237

L

Liman İdâreleri, 102
Liman Reisleri, 37, 84
Londra, XXX
Loyd Kumpanyası, 200

M

Mal Sandıkları, 95, 114
Maliye Müfettişleri, 23, 98
Mâliye Nezâret-i Celîlesi, 20,
21, 22, 97, 101, 102, 104,
114, 117, 124, 126, 127,
130, 188
Mecâlis-i İdâre, 20, 21, 101,
109, 128, 174, 175, 187
Meclis-i Hass-ı Vükelâ, 60,
180
Mehâkim-i Cezâiyye, 99
Mehâkim-i İstinafiyye, 21, 188
Mehâkim-i Nizâmiyye, 100
Mehâkim-i Şer'iyye, 97, 99,
109, 112, 116
Memâlik-i Ecnebiye, 231
Memâlik-i İrânîye, 42
Memâlik-i Mahrusa, 125

Memâlik-i Mahrûsa-i Şâhâne,
60, 61
Memâlik-i Şâhâne, 29, 33, 36,
41, 48, 49, 57, 60, 67, 69,
72, 76, 125, 159
Memlaha İdâreleri, 185, 217,
218, 219, 223
Merkez-i Nezâret, 220, 235
Mesajri Maritime, 199, 200,
215
Mevlüt, 118
Mevrid İdâreleri, 44, 45, 142,
143, 144, 145, 146, 147,
148, 149, 154, 157, 158,
163, 218, 219
Mısır, 56, 57, 61, 73, 140,
190, 223, 231
Midilli, 140
Muhâfaza Me'mûrları, 47, 52,
78, 82, 241, 242
Mukavelât Muharrirliği, 203
Murâbaha Nizâmnâmesi, 236
Mülhakat İdâreleri, 3, 23, 88,
89, 91, 142, 193, 213, 219,
224, 226, 227, 235
Müskirât Resmi, 64
Müskirât Resm-i Bey'iyye
Nizâmnâmesi, 78, 81
Müskirât Resm-i Mirî
Nizamnamesi, 53
Müskirât Resm-i Mirî
Nizâmnâmesi, 53, 54, 58,
64, 67
Müskirât Resm-i Mirîsi, 54,
63, 187

Müşterek Muhâfaza
Me'mûrları, 47, 241, 242

N

Nemçe Kara Postaları, 200
Nezâret-i Muhasebe, 148
Nezâret-i Umûmiyye, 9, 17,
22, 26, 28, 32, 34, 38, 44,
73, 76, 77, 103, 117, 130,
137, 139, 147, 154, 164,
167, 175, 185, 190, 208,
209, 210, 211, 224, 225,
226, 228, 242, 243
Nüfus İdâreleri, 110

O

Osmanlı Devleti, XXXIII

Ö

Ömer Faruk, 262

P

Paris, XXX
Paris Borsası, XXX
Patrikhaneler, 110
Peru, XXX
Polis Meclisleri, 99, 100
Portekiz, XXX
Posta Nizâmnâmesi, 214, 245
Posta ve Telgraf, 83, 90, 96,
107, 135, 221, 225, 226

Posta ve Telgraf Nezâret-i
Aliyyesi, 107
Protestan, 110
Pul Bey'iyeye Me'mûriyeti, 91,
221, 222

R

Reji, 112, 113, 119, 120, 121,
122, 123, 165, 187, 227,
228, 241, 242
Reji İdâreleri, 112, 113, 121,
122, 123, 227, 228, 242
Reji İdâresi, 112, 187, 242
Reji Me'mûrları, 119, 120,
122, 165, 228, 241, 242,
243
Resm-i Damga, 84, 91, 93,
94, 95, 96, 97, 98, 100,
112, 116, 117
Resm-i Damga Kanûnu, 91,
93, 94, 95, 96, 97, 98
Resm-i Damga Muamelâtı,
100
Resm-i Mîrî Nizâmnâmesi, 65
Rum Patrikhanesi, 111
Rumeli-i Şarkî, 43, 56, 57, 61,
231
Rusya Kumpanyası, 200, 201
Rüsûmat, 47, 52, 58, 64, 69,
70, 78, 82, 83, 98, 121,
125, 129, 177, 233, 241,
242, 243
Rüsûmat Emaneti, 241

Rüsûmat Emanet-i Celîlesi,
47, 58, 64, 69, 70, 125,
129, 177, 243
Rüsûmat İdâreleri, 242, 243
Rüsûmat Me'mûrları, 47, 52,
78, 82, 83
Rüsûmat Nezâretleri, 47, 58,
129, 243
Rüsûm-ı Maktûa Tarifesi, 93
Rüsûm-ı Sitte, 3, 64, 187, 243
Rüsûm-ı Sitte İdaresi, XXXIII

S

Sandık Emaneti, 7, 20
Sandık Emîni, 9
Sandık Emînleri, 14, 22, 27,
85, 88, 142, 170, 181, 192,
193, 202, 203, 204
Sayd-ı Bahri, 228
Sayd-ı Berri, 127, 164, 228,
229
Saydiye Rüsûmu, 127, 128,
165, 242
Selânik Düyûn-ı Umûmiyye
Nezâreti, 69
Sırp Krallığı, 186
Sisam, 45, 60, 61, 223
Sisam Cezîresi, 45, 60, 61,
223

Ş

Şûrâ-yı Devlet, 20, 21, 32, 60,
67, 99, 102, 106, 108, 109,
110, 112, 116, 130, 261

T

Taşoz Cezîresi, 140
Tebea-i Devlet-i Âliyye, 41,
43, 79, 80, 132, 173
Tebea-i Yunaniyye, 44, 79,
172
Tekâüd Sandığı, 16, 20, 233,
234, 235, 236
Tekâüd Sandığı Nezâret-i
Celîlesi, 234, 235, 236, 237
Telgraf ve Posta İdâreleri, 106,
107
Ticaret Nezâret-i Celîlesi, 104
Tophane-i Âmire, 130
Tömbeki Bey'iyyesi, 127, 164,
228, 229
Tuz Tâlimatı, 25, 40, 42, 46,
150
Türkçe, IV, 9, 183
Türki, 211
Türkiye, XXXIII
Türkiye Cumhuriyeti, XXXIII

Tütün Öşrü, 121, 122, 184,
227, 228, 230
Tütün Rejisi, 119

V

Vilâyât-ı Celîle, 20, 21, 22,
28, 34, 36, 42, 43, 44, 61,
62, 63, 65, 69, 74, 79, 80,
96, 97, 101, 102, 107, 108,
109, 110, 114, 117, 121,
126, 127, 130, 131, 132,
146, 167, 168, 169, 172,
173, 174, 177, 178, 180,
188, 210

Y

Yunan, 41, 43, 79, 171, 172
Yunan Devleti, 41, 43

Z

Zabıta-i Saydiye
Nizâmnâmesi, 125, 126
Zafer Toprak, XXVIII

KAYNAKÇA

KAYNAKÇA

- 1) **Rehber-i Muamelât-ı İdare-i Düyûn-ı Umumiyye-i Osmaniye**, Düyûn-ı Umumiyye-i Osmaniye İdaresi, Düyûn-ı Umûmiye-i Osmaniye İdare-i Merkeziyesi Matbaası, İstanbul, 1306.
- 2) **I. Tertip Düstûr Kılavuzu Osmanlı Devlet Mevzûatı (1839-1908)**, Sağlam, Mehmet Hakan, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, Cilt 1, Birinci Baskı, Dijital Düşler, İstanbul, Ekim 2006.
- 3) **II. Tertip Düstûr Kılavuzu Osmanlı Devlet Mevzûatı (1839-1908)**, Sağlam, Mehmet Hakan, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, Cilt 2, Birinci Baskı, Dijital Düşler, İstanbul, Ekim 2006.
- 4) **Düstûr, Tertip 1, Cilt 1: Düstûr**, Matbaa-i Amire'de basılmıştır. Sene 1289.
- 5) **Düstûr, Tertip 1, Cilt 2: Düstûr**, Cüz-i Sani, Matbaa-i Amire'de tab' olunmuştur. Sene 1289.
- 6) **Düstûr, Tertip 1, Cilt 3: Düstûr**, Cild-i salis.
- 7) **Düstûr, Tertip 1, Cilt 4: Düstûr**, Cüz-i rabi', İstanbul, 1296.
- 8) **Düstûr, Tertip 1, Cilt 5: Düstûr**, Birinci Tertib, Cild 5, 14 Rebiülevvel 1301-26 Receb 1305, 1 Kanûnusani 1299 (1883)-26 Mart 1304 (1888), Başvekâlet Neşriyat Müdürlüğünce tertib olunarak bastırılmıştır, Ankara, Başvekâlet Matbaası, 1937.
- 9) **Düstûr, Tertip 1, Cilt 6: Düstûr**, Birinci Tertib, Cild 6, 4 Zilkâ'de 1304-14 Ramazan 1312, 13 Temmuz 1303 (1887)-27 Şubat 1310 (1890), Başvekâlet Neşriyat ve Müdevvenat Dâiresi Müdürlüğünce tertib olunarak bastırılmıştır, Ankara, Devlet Matbaası, 1939.
- 10) **Düstûr, Tertip 1, Cilt 7: Düstûr**, Birinci Tertib, Cild 7, 15 Şevvâl 1312-14 Zilhicce 1321, 29 Mart 1311-19 Şubat 1319, Başvekâlet Neşriyat ve Müdevvenat Dâiresi Müdürlüğünce tertib olunarak bastırılmıştır, Ankara, Başvekâlet Devlet Matbaası, 1941.
- 11) **Düstûr, Tertip 1, Cilt 8: Düstûr**, Birinci Tertib, Cild 8, 23 Muharrem 1322-28 Mart 1320, 15 Cemâziyelâhir 1326-1 Temmuz 1324, Başvekâlet Neşriyat ve Müdevvenat Dâiresi Müdürlüğünce tertib olunarak bastırılmıştır, Ankara, Başvekâlet Devlet Matbaası, 1943.
- 12) **Düstûr, Tertip 1, Zeyl 1: Düstûr**, Zeyl, (1), Matbaa-i Amirede Tab' olundu, İstanbul, 1298.
- 13) **Düstûr, Tertip 1, Zeyl 1: Düstûr**, Zeyl, (1), Babıali civarında Ebussuud Caddesinde 72 numaralı Mahmut Beyin matbaasında tab' olunmuştur. İstanbul 1299.

- 14) **Düstûr, Tertip 1, Zeyl 2:** Düstûr, Zeyl, (2), Babiali civarında Ebussuud Caddesinde 72 numaralı Mahmut Beyin matbaasında tab' olunmuştur, İstanbul, 1299.
- 15) **Düstûr, Tertip 1, Zeyl 3:** Düstûr, Zeyl, (numara 3), Babiali, Şûrâ-yı Devlet Düstûr Encümeni tarafından tertib olunmuştur, Dersaadet, Mahmut Bey Matbaası, 1300.
- 16) **Düstûr, Tertip 1, Zeyl 4:** Düstûr, Zeyl, (numara 4), Babiali, Şûrâ-yı Devlet Düstûr Encümeni tarafından tertib olunmuştur, Dersaadet, Matbaa-i Osmaniye'de tab' olunmuştur, 1302.
- 17) **Mütemmim, 15 Muharrem 1289 (16 Teşrinisani 1287)-8 Receb 1325 (4 Ağustos 1323),** İstanbul, Hilal Matbaası, Zilkade 1325.
- 18) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 1:** Düstûr, Tertib-i sani, Cild 1, 24 Cemâziyelâhir 1326-27 Şevvâl 1327, 10 Temmuz 1324-29 Teşrinievvel 1325, Adliye Nezâreti İhsâiyat ve Müdevvenat-ı Kanûniye Müdüriyeti marifetiyle tertib edilmiştir. Dersaadet, Matbaa-i Osmaniye, 1329.
- 19) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 2:** Düstûr, Tertib-i sani, Cild 2, 1 Zilka'de 1327-11 Zilka'de 1328, 1 Teşrinievvel 1325-31 Teşrinievvel 1326, Adliye Nezâreti İhsâiyat ve Müdevvenat-ı Kanûniye Müdüriyeti marifetiyle tertib edilmiştir. Dersaadet, Matbaa-i Osmaniye, 1330.
- 20) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 3:** Düstûr, Tertib-i sani, Cild 3, 12 Zilka'de 1328-21 Şevvâl 1329, 1 Teşrinisâni 1326-1 Teşrinievvel 1327, Adliye Nezâreti İhsâiyat ve Müdevvenat-ı Kanûniye Müdüriyeti marifetiyle tertib edilmiştir. Dersaadet, Matbaa-i Osmaniye, 1330.
- 21) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 4:** Düstûr, Tertib-i sani, Cild 4, 21 Şevvâl 1329-3 Zilhicce 1330, 1 Teşrinievvel 1327-31 Teşrinievvel 1328, Adliye Nezâreti İhsâiyat ve Müdevvenat-ı Kanûniye Müdüriyeti marifetiyle tertib edilmiştir. Dersaadet, Matbaa-i Osmaniye, 1331.
- 22) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 5:** Düstûr, Tertib-i sani, Cild 5, 4 Zilhicce 1330-13 Zilhicce 1331, 1 Teşrinisâni 1328-31 Teşrinievvel 1329, Adliye Nezâreti İhsâiyat ve Müdevvenat-ı Kanûniye Müdüriyeti marifetiyle tertib edilmiştir. Dersaadet, Matbaa-i Osmaniye, 1332.
- 23) **Düstûr, Tertip 2 Cilt 6:** : Düstûr, Tertib-i sani, Cild 6, 14 Zilhicce 1331-24 Zilhicce 1332, 1 Teşrinisâni 1329-31 Teşrinievvel 1330, Babiali Sadâretuzma Müdevvenat-ı Kanûniye Müdüriyeti marifetiyle tertib edilmiştir. Dersaadet, Matbaa-i Amire, 1334.
- 24) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 7:** Düstûr, Tertib-i sani, Cild 7, 25 Zilhicce 1332-5 Muharrem 1334, 1 Teşrinisâni 1330-31 Teşrinievvel 1331,

Babialı Sadâretüzma Müdevvenat-ı Kanûniye Müdüriyeti marifetiyle tertib edilmiştir. Dersaadet, Matbaa-i Amire, 1336.

- 25) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 8:** Düstûr, Tertib-i sani, Kavanin ve Nizâmat ve Muahhedat ile umûma ait mukavelât ve irâdâtı muhtevidir. Cild 8, 6 Muharrem 1334-16 Muharrem 1335, 1 Teşrinisânî 1331-31 Teşrinievvel 1332, Başvekâlet Müdevvenat Müdüriyeti tarafından tab' ettirilmiştir. İstanbul, Evkaf Matbaası, 1928.
- 26) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 9:** Düstûr, Tertib-i sani, Kavanin ve Nizâmat ve Muahhedat ile umûma ait mukavelât ve irâdâtı muhtevidir. Cild 9, 17 Muharrem 1335-14 Muharrem 1336, 1 Teşrinisânî 1332-31 Teşrinievvel 1333, Başvekâlet Müdevvenat Müdüriyeti tarafından tab' ettirilmiştir. İstanbul, Evkaf Matbaası, 1928.
- 27) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 10:** Düstûr, Tertib-i sani, Kavanin ve Nizâmat ve Muahhedat ile umûma ait mukavelât ve irâdâtı muhtevidir. Cild 10, 15 Muharrem 1336-2 Muharrem 1337, 1 Teşrinisânî 1333-9 Teşrinievvel 1334, Başvekâlet Müdevvenat Müdüriyeti tarafından tab' ettirilmiştir. İstanbul, Evkaf Matbaası, 1928.
- 28) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 11:** Düstûr, Tertib-i sani, Kavanin ve Nizâmat ve Muahhedat ile umûma ait mukavelât ve irâdâtı muhtevidir. Cild 11, 3 Muharrem 1337-24 Cemâziyelâhir 1338-10 Teşrinievvel 1334-15 Mart 1336, Başvekâlet Müdevvenat Müdüriyeti tarafından tab' ettirilmiştir. İstanbul, Evkaf Matbaası, 1928.
- 29) **Düstûr, Tertip 2, Cilt 12:** Düstûr, Tertib-i sani, Kavanin ve Nizâmat ve Muahhedat ile umûma ait mukavelât ve irâdâtı muhtevidir. Cild 12, 25 Cemâziyelâhir 1338-14 Rebiülevvel 1341, 16 Mart 1336-4 Teşrinisânî 1338, Başvekâlet Müdevvenat Müdüriyeti tarafından tab' ettirilmiştir. İstanbul, Evkaf Matbaası, 1927.
- 30) **Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat** (Eski ve Yeni Harflerle), Devclioğlu, Ferit, 19. Baskı (2002), Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2002.
- 31) **Kamûs-ı Türki**, Cilt 1-2, Şemsettin Sami, Önsöz Prof. Dr. Ömer Faruk Akün, Alfa Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, Eylül 1998.
- 32) **T.C. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı**, İstanbul.
- 33) **İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi**, İstanbul.
- 34) **Beyazıt Devlet Kütüphanesi**, İstanbul.

“İşte Tarih Vakfı, Osmanlı Devleti ve Cumhuriyet Türkiye'si finans tarihine damgasını vuran Düyûn-ı Umumiyye tarihi birincil kaynağını araştırmacılara ayrıntılı bir biçimde sunuyor.

Mehmet Hakan Sağlam'ın gayretleriyle ortaya çıkan bu çalışmanın verileri göz ardı edilerek çağdaş Osmanlı finans tarihini, bu arada iktisat tarihini yazmak olanaksızdır. Osmanlı malî kurumlarının köklü dönüşümler geçirmesine, Maliye Nezareti'nin kendisine çeki düzen vermesine neden olan Düyûn-ı Umumiyye birçok maliyecinin yetişmesinde önemli rol oynamıştır.

Bu doğrultuda Osmanlı ‘varidatı’ dışarı dönük de olsa önemli ölçüde artmıştır. Bu bağlamda soruna eğilindiğinde, bir yandan küreselleşme sonucu Osmanlı'yı bağımlı kılan Düyûn-ı Umumiyye, öte yandan çağdaş bir finansal yapılanmaya da katkıda bulunmuştur. Osmanlı'nın küreselleşmesine eğilecek araştırmacıların belki de hareket noktası bundan böyle Tarih Vakfı'nın sunacağı ve

toplam beş takımdan oluşacak Osmanlı Borç Yönetimi ve Düyûn-ı Umumiyye tarihi belgeleri olmalıdır.”

Prof. Dr. Zafer Toprak
Boğaziçi Üniversitesi
Öğretim Üyesi

